

De regimine Nominatiui.

in hoc octa .i. exigit sup. pmissus .s. doctrine
uo capto vel vult in pmo nat alexa.

It iubet ordo libri

.i. dictionū .i. exactio .i. manifestari

Vocum regimen referari

¶ Istud ē octauū captū hui⁹ libri doctrinalis: et sc̄ba ps principalis in quo siue in qua aut or det: minat de altera pte gr̄amatices: q̄ syntactica vocatur: qz syntaxis ē coordinatio vel constructio p̄or etiā hec ps dici syntactica .i. cōpositiua: q̄a

docet cōponere orōnē ex dictiōibus. Et est inīa talis. Ordo huius libri uol det regimē vocū referari hic .i. in hoc octauo capto: qz in pmo hui⁹ libri pmissit autor talē ordinē suare: vt post quattuor formas h̄oꝝ autor determinaret quō dictiōes regant ⁊ quō h̄eant depēdētīā adinūicē ibi (hic

posse meo vocū regimē referabo) ¶ Queritur primo. Quot modis potest capri in pposito illa dictiō hic. Solo duobus modis. Primo aduerbiat: et tūc struit cū illo h̄o referari ad ei⁹ sc̄ationē determinādā. Sc̄o p̄noia liter: vt est demonstratū ⁊ sua res demonstrata hic ordo: ⁊ tūc p̄construit

dicēdo: hic ordo iubet: s; p̄mū melius suat. ¶ Querit sc̄o quid est ordo. Solo. Est dicēdoꝝ determinata series. Et est duplex. s. naturalis ⁊ doctrinalis. Naturalis est q̄n sc̄dm viā gn̄atiōis illa p̄cedit que dicit p̄cedere: sicut simplex p̄cedit cōpositū. Sed doctrinalis est q̄n aliqua p̄cedit s̄m de terminatā artē q̄ alis nō p̄cederēt: sicut effectus p̄cedit cām p̄pter debilitatē intellectus addiscentis. ¶ Querit tertio. Que ē rō ordinis sc̄be pris ad primā. Solutio illius p̄t esse triplex rō. s. p̄missiōis: qz prius p̄missit determinare de regimine vocū: sed oē p̄missum saltē licitū ⁊ honestū cadit i debitiū. s; rē. Sc̄ba rō est. qz cōiora sunt priora. i. p̄hysico. vbi ē. Innata ē nobis via p̄cedēdi a cōioribus ad minus cōia. Sed illa que tradunt in p̄ma pte sunt cōiora ⁊ faciliora: s; rē. Tertia rō est: qz simplex est an cōpositū. Sed in p̄ma pte determinat de simplicibus d̄cōnibus: hic h̄o de orōnib⁹ que cōponunt ex diuersis dictionib⁹: s; rē. ¶ Arguit. cōpositiua sunt priora: sed in sc̄ba pte alexan. determinat de cōplexis: ⁊ in p̄ma pte de incomplexis. s; sc̄ba ps p̄cederet primā. Solo. vep est s̄m ordinē nature: vt patz ex distinctiōe ordinis sup: apositi: nō aut s̄m ordinē doctrine. ¶ Cōtra. ergo ista nō erit sc̄ba ps alexan. Sequela p̄bat: qz simpliciora sunt priora. Sed in quarta pte determinat de accētuatione q̄ spectat ad simplices dictiones: s; quarta ps dz istā p̄cedere. Solutio hoc est vep s̄m ordinē nature sed ordine ⁊ doctrine (que faciliora p̄cedit) p̄us determinat de p̄gruitate s; de accētibus qui sunt difficilioris cognitiōis s; cōgruitas. In signū cuius gallici pene in accētuationib⁹ vt cōiter desinitū. ¶ Qf quarto quōs figurā tangit in textu cū ē: (ordo iubet) Solo. p̄sopoeia: q̄ h̄z fieri q̄ act⁹ rei alate attribuit rei inanimatē. Vñ ordo est acchis in p̄dicamēto relationis: tñ ista res inanimata nō iubet p̄ncipaliter: sed solū instrumenta liter .i. exigit p̄structio intransitiua n̄m suppositū reddere.

Vult intransitio rectum supponere verbo

.i. p̄sonali finiti modi p̄ sed. s. dictū sup. o scholares

De personali tamen hoc intellige dici.

¶ Sc̄ia ē qz h̄bū p̄sonale finiti modi vult h̄re n̄m p̄ supposito cū q̄ facit

Querit

Querit

Querit

Arguit.

Replica

Querit

Glosa notabilis

Querit

constructionē trāsitiuā: vt fortes currit. Querit: quare pri^o determinat de regimine nri casus. Solo. qz nrius casus ē pfectissim^o inter oēs casus: s; pfectū est qñ impfectū: g^o rē. Etā scdo. ppter generalitatē pstructionis eius qz raro pfecti oratio in qñ nō ponit nrius cū sbo psonali: s; multe sunt orationes in qbus relictū obliqui nō sunt ita necessarii ad expmendum mētis conceptū. Cūbi notandū qz nrius multis modis ponit in orōne. s. duob^o modis simplr pgrue. pmo qñ regit a pteā: vt deus est. Scdo qñ regit a pte^o vt de^o ē iust^o. S; qñq; modis ponit in orōne figuratiē cōgrua. s. p appositionē euocationē rē. vt postea patebit. Cūf. Ista regula supponit falsam g^o ipa ē falsa. His pbatur: qz dicit qz solum verbum psonale vult habere nrm p supposito: qd est falsum: qz etiā verbuz impersonale vult hfe nrm p supposito: vt ptz in hoc exēplo: vis currit: ibi currit ē sbo impersonale passiuē vocis: et hz nrm p supposito. Et qz sit sbo impersonale ptz: qz descendit a sbo neutrali. s. curro qd desinit in o r nō pōt accipere: qz tūc nō esset lati nū. Dm qz et verbū psonale passiuē vocis. Cū qñ replicat. Verbi neutrale nō pōt accipere. Dm qz verū ē in pma vel in scda psona: tñ bñ in tertia psona sñ petri helie. Cū arguit ex hoc pñr ptra regulā pueror: qz verbū psonale et suppositū nō necessario volūt conuenire in nūero. Probat in exēplo: iohānes et petrus currit: ibi currit ē verbū plis nūeri supposito existēte singulari nūeri. Dm qz duo singularia eqpollēt vni plurali: r hoc intelligendū ē qñ aliq̄ duo cōparant ad vniū tertii. Cū p: nullo mō nec h; tualiter nec formaliter volūt conuenire in nūero: g^o rē. His p; in hoc exēplo Athene ē pulchra ciuitas: ibi athene ē plis nūeri et appositū ē singulari nūeri. Dm qz athene inq̄stū ē pprimū homē ciuitatis est singularis nūeri et sic p̄dicta oratio est cōgrua. Sed inquantū sciat multitudinē hominū habentū in illa ciuitate: tūc ē pluralis nūeri r tūc oratio excusat p antiphrasim et hz fieri qñ nri^o ponit p nūero. Cūtra. Adhuc nō volūt conuenire in nūero: vt patet in exēplo: turba ruunt. Dm. qz quis turba sñ vocem sit singularis nūeri: tñ sñ rē significatā ē pluralis nūeri: g^o rē. Cūtra. Cōgruitas attendit ex parte modorū scādū in qbus nō conueniūt: g^o ē incōgrua Dm qz p̄dicta regula intelligit de orōne simplr cōgrua: ista āt ē ipedimē taliter pgrua: vt in fine h^o patebit. Sit dicendū ē de istis orōnib^o. Sermones sumi patris ē meditatio iusti. Sermonē quē vos audistis nō ē mens: s; eius q̄ misit me p̄ris. Cū qñ arguit in ista oratione. Vg; tenerē de videte. Ibi disconueniūt: Dm qz in illo verbo videte subintelligit nrius: scz vos: g^o nō exprimitur i ista oratione. Cū ad istā: Legere ē agere. Ibi ē suppositū et appositū et tñ nullus ē ibi nrius. Dicendū ē ibi nrius. Dicendū ē quē ē regula general^o qz hoc tertū elicit. Dm qz ista: verbū psonale psonaliter positū aptū natuz ē regere nrm vel aliquid positū loco nri explicite v; implicite a pteante ex vi p̄one. Dicit notāter pmo: (verbū psonale) ppter verbū impersonale qd nō regit nrm a pteante: vt placet Dicit (psonaliter positū) qz verbū psonale qñq; sumit impersonaliter et tunc nō regit nrm vt me iuuat comedē: tñ aptū natū ē regere: qz quis sñ actū semp cū nō nō ponit: tñ pgrue pōt poni cū illo. Dicit (vel aliquid positū loco nri) qz male modis aliqd supplet vicē nri: vt statim patebit vel legere ē agere. Dicitur (explicite v; implicite) quia sba psonalia p̄me vel scōe p̄one semp hnt nrm subintellectū p supposito: vt i scribo subintelligit ego. Et nō dicit (finiti modi) quia infinitiuus sufficēter exprēdit p hoc qd dicit (verbū psonale) sed infinitiu^o est verbum impersonale: quia est fine nūmeris et personis: vt inquit donatus. Et quādo verbum personale diuiditur in indicatiuū: imperatiuū: optatiuū: cōiunctiuū: infinitiuū ē diuisio analogi in sua analogata: in qua nō oportet diuisum verificari de membris

Nota.

Arguitur

Replica.

Queritur

De regimine Nominatiui.

diuidentib⁹. ¶ **Arguit.** Cōstructio intrāsitua nō vult habere ntm: ḡ te-
tua ē falsus. **His** pbat in hac orōne: hōiem albū ibi ē cōstructio intrāsitua
tū nō est ibi ntm. Dōm q̄ textus intelligit sic: verbū positū in cōstructione
intrāsitua requit ntm p̄ supposito. ¶ **Arguitur.** Nullus doctor debz pcedere ex
ignoris: sed qd sit cōstructio intrāsitua iuuenib⁹ ignota ē ergo rē. Dōm q̄
postea de illa manifestabit. **De** ius tū dixisset ppter hoc verbū psonale
vult habere ntm p̄ supposito. ¶ **Arg.** Ntm nō pot supponere verbo psona-
li: q̄ passiuū supponitur verbo psonale sicut p̄mz supponitur scdo. Dōm
q̄ h̄ capitur supponere put idē ē qd suppositū reddere hoc ē h̄bz psonale
capit substantiā a re nti sicut accidēs a subiecto. ¶ **Arguitur.** Ter. alexādrī
ē insufficiēs: q̄ non addit finiri modi. Dōm q̄ hoc faciliter potest intelligi
q̄ oē analogū p se positū stabit p significato famosiou sed verbū psonali
est addā analogū: ḡ rē. ¶ **Arg.** qd ē verbū psonale Dōm q̄ ē cui in cōstructione
pprietas p cōparationē ad substantiā actus excitati a pteante: vt lego h̄z
certā psonā ad illū finē vt possit stare cū supposito certe pteante a pteante.
¶ **Uel** sic: Verbū psonale ē qd iungatur p tres psonas sub trib⁹ distinct⁹ terz
minationibus tā in singulari ḡ in plurali nūero. Et p oppositū h̄bz ipso
nale ē diffiniendū sic. f. cui nō iest psonalis ppetas: ḡ rē. **Uel** qd nō iungat
p tres psonas rē. ¶ **Querit.** q̄t modis aliqd supplet vices nti. Dōm q̄ q̄nqz
modis. Primo infinitiu⁹ ponit loco nti: vt orare bonū ē. Scdo dictio mate-
rialiter posita: vt scannū ē nti casus. Tertio attributū: vt seruire deo est
regiare cū ipso. Quarto dictū ponitur loco nti: vt discipulos p̄ficē ē mult
tū delectabile. **Est** abt dictū infinitiu⁹ cū actō a pteante. Cuius appellatū
vt q̄ iusticia seruetur ē bonū **Uel** appellatū ē vna ite gra oratio suppositi
appositi cū istis dictionibus vt q̄ vel quatenus et illa regula intelligitur
de oratiōib⁹ cōgruis simpliciter. vñ. Infi. materies atri. dictū sit appel.
Reddam⁹ verbo q̄nqz suppositina. ¶ **Queritur** que sit rō q̄ verbūz psona
le vult habere ntm p̄ supposito formaliter vel virtualiter. **Solo.** Ideo q̄
pgruitas oritur ex pportione modoz scandi. Sz modi scandi nti r̄ verbū
psonalis sunt ad inuicē pportionati: ḡ rē. **Minor** ptz. Nā modus scandi
h̄bz psonalē mod⁹ dicibilis ab altero tāq̄ de suo pncipio. Sz mod⁹ scandi
nti ē scare rem suā vt qd ē alterū p modū pncipij a quo actus verbi egre-
ditur. **Ali** em̄ modi sunt pportionati ad inuicē in essendo et scādo. ¶ **Que-
ritur:** q̄tplex ē cōuenientia inter suppositū r̄ appositū. **Solo.** duplex scz
pportiois q̄ est modo: ū scādi ad inuicē cōuenientia. Et alia ē cōuenientia
ilitudinis et ē suppositi et appositi in nūero: in psona et in rectitudine ca-
sus debita dispositio. ¶ **Querit** Utrū vtrū (qui etiā dicitur rectus) possit red-
dere suppositū verbo psonali. **Solo.** nō fm modistas. Qd patet pmo auto-
ritate Pufciani dicētis: q̄ ante inuentionē pnoim scdo psonē nō fuerunt
supposita verbor scdo psonē. Rōne sic qz suppositū debet scare p modum
pncipij quo actus verbi egredit actualiter. Sed vtrū significat p modum
termini excitat ionis vt ptz dicendo petre: ergo rē. Et v̄ notanter (actua-
liter) q̄ potentialiter act⁹ verbi p̄t a vtrō egredi in h̄tū scz vtrū mutatur
in ntm: q̄ lz scāt eandē rē materialit. nō tñ h̄t eundē modū scādi ex quo
pgruitas pmo orit. Primū patet: qz rect⁹ r̄ obliqu⁹ idē scāt r̄ p mutationē
mōi scādi ipsius vri r̄ ntm illa potētia reducit ad actū. ¶ **Arg.** Ināz Pufci-
an⁹ ntm r̄ vtrū absoluti sūt. i. intrāsitue cōstruuntur s̄z ntm cū h̄bz psona-
li cōstruit⁹ r̄ ab illo regitur faciēdo cōstructionē intrāsitua: ḡ s̄z vtrū. Et
propterea videtur alexander in tertio dicere (rectum) **Solo.** Nō vult psci-
anus q̄ vtrū regatur a pteante a verbo psonali s̄z h̄bz cū illo cōstruitur. vñ
Flouita Tu psonale cum recto siue vocante. Debes cōstruere rē. Nam
plures dictiones cum alijs cōstruuntur que tamē ab ipsis non reguntur

Arguit

Arguitur

Arguit

Arguit

Querit

Querit

Querit

Querit

Arguitur.

Glosa notabilis

Arguit Sicut aduerbii cū hō. Adiectiuū cū substantiū rē. **¶** Af. Atque et vñs pñt idem scire sicut h. Tu petre. Sicut nñs reddidit suppositū ita et vñs solo. Licet idē fecant tamē dñt in modo scandi ex pte cuius attenditur cōgruitas: sicut nñs reddidit suppositū et nō vñs. Contra. Utñs pōt reddere. q̄ rē. Probatur qz sicut cōgrue dicitur: petrus studet: ita congrue dicitur petre studere. **Solutio.** Ibi intelligitur nñs secunde pñone. s. m. frequēter. i. hō vñs exigit postponere .i. nñs

De hō sū bñtāriūoz vctō. **Sepe vocās verbum sibi vult apponere rectuz**
sup. verbum sup. hōi naturā hōoz substantiuoz r vtoz
Et substantiuum vel qd vim seruat eorum

¶ Snta huius textus ē qz verbū substantiū verbuz vñs r hōi hñs vim hōz verbo sepe vult habere nñm aptepost ostructū. Exemplū de hō substantio vt sim bonus. De hō vto: vt voco iohānes De hō hñte vim verbi substantiū: vt sedeo iustus. i. in sedendo sum iustus. De verbo hñti vim verbi vñs: baptizo petrus. i. in baptizando voco petrus. **¶** Q̄. Quare dicit (Sepe) Solutio. Ideo qz sex modis fallit qz ista verba nō habent nñm post se. Primo qñ post verbū substantiū nihil sequitur vt deus est. Secūdo qñ sequit aduerbiū vt ego sum hic. Tertio qñ sequitur ppositio cū suo casuali: vt sum in domo. Quarto qñ ponit hōi substantiū possessiue: hoc p̄tinet: vt iste lib̄ ē mei. Quinto qñ ponitur infinitiuus verbi substantiū habens actū a parte ante: vt velle me esse virū prudentem. Sexto qñ cōstruit cū gō p̄prij nois loci minoris: vt sum rome. Et pōt addi septimus modus scz qñ verbū substantiuū imponit demonstracionem essentie. Sed iste potest cōprehendi sub 3ro modo: qz ibi est impura possessio: vt petrus est magne virtutis. vñs. Sex substantioz modis p̄ se recto spoliat. Cū nihil iūgat vñ aduer. s. forat. Ut cū pposita p̄tinet: estqz locatū. Atqz loci sit infinitiuus habet. **¶** Querit: qd est hōi substantiū. Solo. Est qd substat oibus alijs hōis in cōiugā do seu in resoluēdo. In coniugando substat hōis passiuus deponēt alib: cōtibus et neutropassiuus. Et resoluēdo substat oib: hōis mōdi: qz act: gñalis p̄ter actū sp̄alē i quibet hōo includit. Ut sic. Verbū substantiū ē qdā gñale specificabile p quodcūqz ens mōdi: qz act: hōi substantiū ē trāscēdo: sicut pōt hab oib: hōis specificari. Ut sic. Verbū substantiū ē qd fecit purā r meraz substantiā: qz p̄mū in quibet genere ē tale p essentia. Sz hōi substantiū est p̄mū inter oia hōa: sicut rē. **¶** Arguit. Verbū substantiū nō fecit substantiā: sicut ter tia diffinitio nō ē bona. Probatur qz idē nō pōt fecare substantiā r actū Sz ver bū substantiū sicut oē hōi fecit actū: sicut nō fecit substantiā. Maior patet: qz alias esset equocū: eo qz plura et diuersa fecaret: qd ē falsuz. **Solutio.** Nō fecit substantiā: p̄t substantiā distinguit p̄ra accidēs. Sz fecit substantiam id est essentia: qz ipoztat essentia oim hōoū adiectiuoū. **¶** Querit. quot sūt verba substantiua. **Solutio.** Tria scz. Sum fio existo: vel erto. Et sufficien tia istoz est. Nā omnis substantia vel est materia vel forma vel totuz cōpositū. Si p̄mū: sic est fio. Si scdm: sic est sum. Si tertiu: sic est existo vñ ex to. vñs. Ars substantiua tria dat tantūmodo verba Sz simul existo fio nil amplius addo **¶** Arguit. Pls sunt hōa substantiua qz tria: sicut rē. qz sūt hōa or scz. Sum fio erto r existo. Solo. Illa duo vltia sunt vñs hōi substantiū **¶** Arguit. Nō sunt tria verba substantiua ergo rē. qz qd p abundantia dicit vni soli conuenit. Sz actus verbi substantiū est generalissimus: sicut solam ē vñs verbū substantiuū. Maior patet: qz est specificabile p quodcūqz ens mundi. Solo. Est generalissimus fm vñā rationē et ergo erit tñ vñs verbū substantiū fm illā rationē. Sed fm diuersas rationes pñt esse plura

Queritur

Arguit

Arguit

De regimine Nominatiui.

Contra oportet omnem pluralitatem reduci ad unitatem. Sed sunt tria verba substantiua: quae reducuntur ad unitatem. Sto. Uerum est quod una est principaliter in ordine. scilicet. scilicet. scilicet. ut patet ex ratione sufficienter. Queritur cuius generis sunt verba substantiua. Dominum enim uocem suam nulli generis sunt. Queritur quid sit Donatum minor: quod nec in o nec in or definit: sed secundum scationem est neutralis generis: quod sciat actum manentem in subiecto. Sed si non secundum scationem est generis passiuus: quod sciat actum receptum ab altero per modum passiuus. Sed ex isto seu ex eo sunt neutrales generis tam secundum scationem quam secundum uocem. Quod. quod scitur quod aliquid uerbum habeat uim uerbi substantiui. Solo. Scit per hoc quod illud uerbum potest resolui in suum proprium gerundium: et in hoc uerbum substantiuum suum uel est ad declinatum marne eadem sententia: ut sedeo curus. i. in sededo suum curus: et talia uerba sunt cetera neutralia seu passiuia. Notandum quod omne uerbum mundi potest regere nomen post se inest huius uim uerbi substantiui. non tamen quilibet nomen: sed solum illum quod importat dispositionem illius actus: ut comedo auarum: ubi auarum importat dispositionem actus comediendi: doceo ueniuolus: et. et per hoc intelligitur istud ductum cum primo concordari. Quod. quod est uerbum uim. Solo. Est quoddam generale specificeabile per propria denotationem nomen. i. per propria noia nomen: ut uocor petrus. Uel quod significat uocationem per modum uocationis: ut uocor gabriel in quo exemplo hoc uerbum uocor sciat uocationem per modum uocationis: id uult nomen specificari per propria nomen. Quod. ista definitio: quod sequitur quod hoc uerbum uocor est uerbum uim: quod est falsum. Sequela probat: quod significat uocationem: ut ex eius impositione patet. Dominum quod sciat uocationem: tamen illa sciat per modum transiens in aliter: id requirit actum a parte propria: ut uocor petrus. Sed non sciat uocationem per modum uocationis: de quo est huius ad propositionem. Contra: hoc uerbum clamor sciat uocationem: tamen non regit nomen per proprium noia a prepositum: sed ablatum mediante propositione: ut clamor a petro. Solo. Scit clamor sciat uocationem per modum passiuus illate ab altero: non tamen sciat illa uocationem per modum uocationis quod tamen requirit ad naturam uerbi uti Queritur quid sit uerba uocatiua. Solo. quod nomen uim. Quis uocatiua dicas tamen uerba Nuncupor appello: noior dico: uocor. Arguit. Uerbum uim non specificari per propria denotationem nomen: sed definitio non est bona. Ans. probat in hoc exemplo. hec auis uocat pica: ubi pica est nomen coe. Dominum quod sciat pica sit nomen coe ponit tamen loco proprium noia. Et uerbum uim in ordine interrogatio postpositum potest specificari per nomen appellatiuum. Sed si responsiue ponat uult habere nomen proprium seu coe loco proprium noia positum. Quod. Ans. nomen non potest regi a prepositum: quod nomen sciat per modum principij quod actus uerbi egreditur: sed et. Dominum quod nomen acceptum secundum suum formale modum scadi non potest a prepositum strui: sed ad uim grammatice mate rialitatis huius potest strui a prepositum. Quod. quod aliquid uerbum huius uim uerbi uti. Solo. quod potest resolui in suum proprium gerundium et uerbum uim manente eadem sententia: ut baptizor petrus: i. baptizando uocor petrus. Ex his concluditur quod uerbum substantiuum includit in oibus uerbis: sed non omne uerbum potest habere uim uerbi uti. Quod. Ex illo sequitur quod omne uerbum mundi uult habere nomen per se: quod tamen est falsum. Sequela probatur per prima parte: quod omne uerbum includit uerbum substantiuum. Sed per secunda parte patet quod ista est incongrua doceo petrus. Dominum quod ista regula intelligitur quod uerbum substantiuum est esse ponit in ordine: quod quod includit in uerbis tamen ille actus generalis non est ita liber sicut est quod expressit ponit: et tamen quod expressit ponit potest nomen specificari per actum illius uerbi. Arguit. Recte et obliquum idem significat sicut est uoluit habere nomen a prepositum: ita etiam potest habere obliquum. Solo. Sed sunt idem quod tamen ad re significat sunt tamen in modis significanti ex quibus attenditur congruitas Contra non uoluit quod simile casus est. Ans. probat quod ista est incongrua petre sit iustum: quod uerbum non potest regi a prepositum ergo a prepositum tamen uerbum substantiuum copulat sibi similes casus. Dominum quod propter probationem oratio ut iacet est incongrua et ergo debemus eam mutare et dicere: sit iustus

Querit

Querit

Nota.

Querit

Arguit

Replia

Querit

Arguit

Arguit

Querit

Arguit

Arguit

Replia

B

De regimine Nominatiui.

nalis nature indiuidua suba: vt fortes plato Secdo ē nomē dignitatē ⁊ hoc
 modo pastor alicui⁹ eccleie dicitur psona. Un dicitur in patronat⁹. Tertio caput pso
 na vt est accūs psona: vt lego dicitur pme psona legē se dē. Quarto caput
 vt est psonalis ppetas verbi: ⁊ sic caput in pposito. Quid dicitur hoc dicere
 ex vi psona. Solo. Nichil aliud qm regē nrm ex modo fca dicitur verbi psona q
 est mod⁹ dicibilis d altero vt ex supiorib⁹ patuit. Quid dicitur Suppū ⁊ apposi
 tum volūt puenire in numero sicut in psona: q ita bñ dicitur ex vi numeri
 sicut ex vi psona. Solo. Ido magis ponit psonā qz numerū q: psona ē accūs
 mag⁹ dignū qz numer⁹: qz psona supponit pueniētā alioz accūs. Si po
 steriora fm viā gnationis sunt pfectiora: vt z p pfm. iij. celi. Cōtra pu
 ora fm viā gnationis sunt pfectiora: qz pmi ē agēs ⁊ causans posteriora.
 sz agens est dign⁹ effectū ⁊ rē. Dm qz verū ē rōne causalitatē: sz ex sup
 positione posteriora sunt digniora: qz dicitur pōra in ipis inclusa ⁊ cū hoc a
 liqd amplius. Quid an p rectū intelligat solus nūs. Solo nō. Sz omnis
 casus a prep⁹ struct⁹ siue sit nūs siue dūs ⁊ c. qz verbi substātm ex sua
 natura copulat. Quid. Atz casus a prep⁹ struct⁹ reqrāt pueniētā cum
 illo qui struct⁹ a pre aū. Solo. Si casus a prep⁹ struct⁹ hēat dependen
 tiā ad illū q a pre aū struct⁹: sicut adiectiū ad suū substātm tūc hēat pueni
 tiā in accūsib⁹ grāmaticalib⁹: vt hō alb⁹: ⁊ sic p naturā intelligitur pueni
 tiā extremoz adiuicē: sed si non ē talis dependētia non requiritur.
 faciens appositionem .i. duo vel plura substātiua sup. adiuicem

Querit

Arguit

Replica

Querit

Querit

Apponens duplices substātiuos sibi iunges.
 .i. in tali accūs valebit illud accidens. i. mutari

In casu simili poteritqz genus variari
 .i. substātiuos pertinere puenientes erit ad idēz scatus

Tunc illos ad rem spectare decebit eandem.
 .i. magis commune aūcedere sup. substātiuis

Et plus cōmune precedere debet in istis
 sunt exempla sup. orationes

Sicut homo fortes: animal capra consimilesqz

Dicit qz volens facere appositionem debet coniungere duo substanti
 ua in simili casu posita ad idem pertinentia et possunt esse vnus generis
 vel diuersorum generum: et magis commune debet pcedere et minus cō
 mune sequi: vt animal homo: homo fortes: animal capra et similes oratio
 nes. Queritur. Que est ratio ordinis qz prius determinat de orationi
 bus simpliciter congruis: ⁊ postea de figuratue congruis. Dm qz rō est:
 qz habitus pcedit puationem: sed nūs simpliciter pgrue cōstructus ha
 bet se p modum habitus: ⁊ nūs figuratue cōstructus habet se p modum
 puationis ⁊ rē. Minor patet: qz in orē nūs figuratue est aliquid pua
 tum siue eclypsatum qd debet intelligi: vt animal capra. .i. animal qd est
 capra. Queritur quot modis capitur figura. Sex modis. primo: vt est
 accidens grammaticale vt est figura patris. Tertio pro signo mystico vt
 omnia continebant illis in figura. Quarto figura: est dispositio mem
 broum. Quinto capitur pro vestigio relicto ex aratro. Sexto capitur p
 vitio grammaticali: vt in pposito. vnde versus. Accidit est christus sig
 nat: disponit: aratur. Grammatice vitium sepe figura notat.

Querit

Glosa notabilis

- Querit** Queritur qd ē figura. Dōm q̄ p̄ma eius diffinitio ē Figura ē oratio peccans p̄tra cōem modū loquēdi: v̄l p̄tra regulas grāmaticales apparens peccare. Et q̄ p̄tz q̄ figura in p̄posito sumpta est oratio. V̄l sic figura est licentiosa in p̄petas v̄lū auctoritate et cōmoditate grāmicali approbata. V̄l sic figura ē vitii rōne v̄l ratiōibus excusati v̄l excusabile. Et figura grāmicalis d̄i figura p̄pter similitudinē quā h̄z ad figurā reālē semicircularē q̄z sicut in illa ē aliqd̄ rectitudinis v̄t linea dyometralis: ita etiā est aliqd̄ obliq̄tatis v̄t linea circūdata. Sic in figuris grāmicalibus inuenit etiā aliqd̄ obliq̄tatis q̄b̄ ē vitii v̄l eclip̄sis et aliqd̄ rectitudinis q̄b̄ fit p̄ rōnes excusantes. Querit: q̄trplex ē figura i ḡnali. Dōm q̄ duplex sc̄z locutiōis et p̄structiōis Locutiōis ē q̄ peccat p̄tra cōem modū loquēdi nihil t̄n̄ incongruitatis h̄ns: v̄t pratū ridet: lupus ē in fabula Sed p̄structiōis ē q̄ peccat p̄tra reḡs grāmicales et h̄z aliqd̄ defectū: v̄lū t̄n̄ et auctoritate et igenij bonitate admissa Et in quibet figura sunt due ratiōes excusantes. s. q̄ p̄t fieri q̄n̄ ē auctoritas et volūtas grāmaticorū. Et rō q̄re oportet fieri: q̄ est ex p̄sio special̄ sine sub breuiloq̄o. v̄n̄. Excusat vitii breuitas sine metri. Et ē duplex vitii. s. tolerabile q̄b̄. s. rōnibus p̄t excusari v̄t in appositione vitii adeo ē tolerabile q̄ pp̄ue non d̄z dicit vitii: s̄z solū eclip̄sis: v̄t p̄tz ex dictis. Aliud ē vitii intolerabile q̄b̄. s. ratiōe excusari nō p̄t: v̄t sūt orationes simpliciter incōgrue. Querit: q̄t sunt figure. Solo s̄m alexādr̄uz sex: s̄z s̄m floristā sunt q̄n̄q̄z et s̄m Catholicon sunt tres. s. Synthetis: p̄lepis et s̄y lepis: q̄z loquēdo in genere: v̄t Catholicon sūt tantū tres. S̄z in sp̄iali loquēdo v̄t Alexāder sūt sex. S̄z loquēdo partim i genere et partim in specie sunt q̄n̄q̄z. v̄n̄ florista plures structure nō sūt nisi q̄n̄q̄z figure Synthetis antithetis p̄lepis zeugma s̄y lepis. Querit qd̄ ē appō. Solo. Est imediata et figuratiua associatio duorū v̄l plurū substantiuorū simili casu p̄sitorū: eiusdē v̄l diuersorū generū ad idē p̄tinetiū: sic se h̄ntū q̄ magis cōs̄ p̄cedat et min⁹ sequat. Et d̄i p̄mo (imediata): q̄z si esset aliqd̄ mediū esset simpliciter p̄gruitas: v̄t hō ē aīal. Nec d̄z fieri mediāte cōiunctiōe: q̄z in appositione p̄structibilia p̄tinet ad idē. S̄z cōiunctio p̄iungit diuersa. Et d̄i figuratiua associatio: q̄z appō h̄z aliqd̄ vitii t̄n̄ excusabile Et d̄i (duorū vel plurū substantiuorū) et nō noim substantiuorū: q̄z appositio nō solū fit inter nomina substantiua s̄z etiā int̄ p̄noia v̄t ego ipse: et inter v̄ba: v̄t agē legere. Similit̄ inter p̄ticipia: v̄t agēs legēs: et s̄m cōem modū semp̄ fit inter v̄bū in finitimi mōi: licet in alijs implicite fieri possit: v̄t agit legit: id ē agit actione q̄ ē lectio. potissime t̄n̄ fit int̄ substantiuos casuales ad idē p̄tinetes: v̄t vult textus. Querit: participia et verba nō sunt substantiua: s̄z r̄. Solo. Quis nō sunt substantiua s̄m r̄ si significatā et modū sc̄adi: sunt t̄n̄ substantia q̄tū ad officii et sic oē illud q̄b̄ p̄t reddere suppositū v̄bō in p̄posito p̄t dici substantiuū. Et dicit (similiū casu) q̄z idēitas casuū ē signū idēitatis: rei illius requiritur in appositione. Et d̄i (ad idē p̄tinetiū) q̄z p̄structibilia i appositione h̄nt se sicut superi⁹ et inferi⁹: s̄z illa in eodē loco p̄tinet ad idē. Et d̄i (q̄ magis cōe p̄cedat) q̄z hoc sp̄ h̄z se p̄ modū determinabil̄ et p̄suis: et min⁹ cōe p̄ modū determinatis: s̄z determinās sequitur suū determinabile. Et in p̄posito magis commune dicit illū q̄b̄ s̄magis p̄sum: et non sp̄ illud q̄b̄ p̄s̄ fecit v̄t Maria q̄n̄q̄z ē v̄go beata: q̄n̄q̄z ē alia mulier ideo istud nomē Maria determinat p̄ v̄go. Queritur. Utrū appositio possit fieri inter dictiones diuersorū casuū. Solo. Non v̄t p̄z in ter. Et hoc ē v̄t q̄n̄ non potest regē diuersos casus: q̄z tūc s̄m q̄sdā potest fieri appositio inter illos. Querit: In quibus casibus potest fieri appositio. Solo. In oib⁹. Exēplū d̄ nominatio v̄t d̄isio h̄nes celebrat De genitio v̄t aīal hōis iterest curre De datio v̄t hōi petro dedi panē De accusatio v̄t v̄bero hoies petrū De vocatio v̄t o homo petre

De regimine Nominatiui.

de. De ablō. vt ab hōie iohāne deus diligif. ¶ Querif. Utrū ſit ſtantia i
appoſitione poſita pnt eſſe diuerſoꝝ nūeroꝝ. Dōm q̄ ſic vt ciuitas athe
ne eſt pulchra. ¶ Arguit ſubſtātiua in appoſitiōe p̄nēt ad idē: ſed nūer⁹
ſingularis ⁊ numerus plis nō p̄t p̄nere ad idē: q̄ nūer⁹ ſingulari ſcat
vñ ⁊ plis plura: mō vñ ⁊ plura ſunt: oꝝ poſita Solo. vñ ſimpliciter die
tū ⁊ plura totaliter dicta opponunt: tñ vñ in aggregatione ⁊ plā poſſit
coincidere: ſicut ſingularē ſm rē cōgregat in ſe plura. ¶ Utrū dicitū q̄ ſuis
dūt i mō ſignificādi p̄t tñ coincidere ſm rē: ſicut vna ⁊ eadē tres pōt plr
et ſingulari p̄ferri. ¶ Ubi notandū q̄ appoſitiō ſit trib⁹ modis ex ſubſtā
tiuis diuerſoꝝ nūeroꝝ. Primo cū alterū ſubſtātiuoꝝ caret nūero ſingulari
vt ſol ē in piſcib⁹ ſigno humido. ¶ Ariſtoteles docuit ꝑ hiam ꝑ ciuitate athe
nis. Secō cū alterū ſubſtātiuoꝝ ē collectiuū. ¶ Utrū. Ite mee quondā fe
lit pecus ite capelle. ¶ Ibi pecus nentri gñis hz modū nois collectiuū ſicut
q̄ dicitur ynuerſale. Tertio cū ſubſtātiua ſingularia min⁹ cōia copulata ꝑ
cōiunctiōe copulatiua apponunt magis cōi plis nūeri: vt tres reges cōi
ler ſūt deo munera aurū thys ⁊ murrā. ¶ Querif. Utrū in appoſitiōe oporet
ſubſtātiua ſemp eſſe expreſſa. Dōm q̄ nō. Sed pōt fieri vno ſubſtātiuo ex
preſſo et altero ſubintellecto. vñ Ouidius. Tanta eſt albulā pota: ſubintel
lege aquā. Albulā ē nomē ſuuiū eſt gñis maſ. ⁊ nō pōt cōſtrui: q̄ noie ſemi
nūi gñis: q̄ aut noia ſuuiorū ſūt g. maſ. notat. ¶ Qui. in hoc ꝑ ſu. Turbid⁹
hibernis ille fluebat aquis: vbi de crumera ſumo loquit. ¶ Utrū vtrūq̄ illud
latine dici pōt albulā ē pota: crumera ē turbidus. Et ſic qdā dicit q̄ noia
ſuuiorū in a terminata ſunt gener⁹ dubij. Et qñ dicit alexander q̄ ſunt ge.
maſ. p̄ illā regulā. Que ſunt ꝑꝑia ſuuiorū pone marina Dōm q̄ hoc eſt
verū vt in plurimū ſz nō ynuerſaliter. ¶ Querif. Utrū in appoſitiōe magis
cōe ſp̄ debet ꝑcedere. Solo. ſic ſm cōſtructionē et vt in plurimū ꝑꝑia ali
qñ poſt ponat ſm ſitū. ¶ Qui⁹ rō ē: q̄ hoc ſit (vt dicit ꝑꝑia ſcō poſterior) ad
vitandū vitij nugaritiōis. Et qñ in oppoſitiū allegat orō. Sexta die creat⁹
eſt homo aial animātū ꝑſtantiffimū: ibi aial magis cōe ſequit. Dōm q̄ hoc
eſt virtualiter in diuerſis oratiōib⁹: vt hō ē creat⁹ ſz q̄ ē aial om̄i mā
tiū ꝑſtantiffimū. ¶ Utrū nō cōmittit nugaritiō q̄ min⁹ cōe pōt imo debz ali
qñ ꝑcedere: ſz tūc qñ min⁹ cōmune eſt equoꝝ: vt canna vnda ſuit: ibi cā
na min⁹ cōe ꝑcedit: q̄ plura ſcat. ſ. arūdinē: ſuuiū: et partē gule. ¶ Sicut
repiur in pluribus: q̄ tūc min⁹ cōe ſit magis cōe ꝑpter equocationē ſmaz
vt ptz in hoc noie canis: q̄ bi canis aial: canis ſtella: canis piſcis ꝑ appo
ſitionē. ¶ Af. Appoſitiō nō eſt figura: ergo ꝑ. ¶ Añs patet ꝑ regulā ꝑetre
helye dicitis. Duo noia ſubſtātiua ad eandē rē p̄nētia dnt poni in eodē
caſu: ſed ſic ē in appoſitiōe vt ptz ꝑ eius diſſinitionē: q̄ ꝑ. Solo. Nō ē figu
ra cōſtructiōis ſm rem: ſz bene ſm modū. Primo mō loquit ꝑetus helye
ſed ſcō mō Alexander. ¶ Contra. Nō ē figura ſm modū ꝑſtructionis: q̄
nō peccat cōtra regulā aliquā cōgruitatiōis. Dōm q̄ videt ꝑccare ꝑtra re
gulā grāmaticale pureorū dicentē q̄ qñ duo noia ſubſtātiua ſimul ꝑueni
unt in vna oratione ſine iunctiōe media: tñc alterū eoz debet eſſe grī ca
ſus. Et hoc ptz etiā auctoritate ꝑuſciani q̄ cū autore ponit appoſitionē
inter figuras: q̄ ē excellens autor in grāmatica: et ḡ ē figura. ¶ Cf. Quid
eſt vitij in appoſitiōe. Solo. qdā dicit vitij eſſe q̄ ibi ponunt duo noia ſb
ſtātiua: ⁊ nullū eoz ē grī caſus: ſz hoc nō valet: q̄ regula itelligit qñ ſubſtā
tiua p̄nēt ad diuerſa: ſed in appoſitiōe p̄nēt ad idē. Alij dicit q̄ vitij ē
min⁹ cōe exercere officiū nois adiectiui. Sꝫ hoc iterū nō valet: q̄ ois figu
ra ꝑſtructiōis dz peccare ꝑtra regulā aliquā cōgruitatiōis. ¶ Ido ſalua reuerē
tia m̄toꝝ: appō nō ē figura ꝑſtructiōis ſm rē: ſz ſm modū tñ ⁊ apparētā
ſm ꝫ ſi locut⁹ fuerit alexāder bñ dixit: q̄ videt ꝑccare ꝑ reglā ꝑuerorū

Arguit.

Nota.

Querif

Arguit

Replica

Querif

Glosa notabilis

q̄ dicit q̄ qñ duo noia s̄b̄st̄antia s̄nt cōueniūt in vna orōne tūc alteri eorū dz ponit in ḡdō. ⁊ talis apparetia sufficit. Sicut s̄nt ptz in illa oratiōe: hō ē alius: ē p̄structio intrasitua s̄m moduz loquēdi: qz p̄structibilia ex mō loquēdi vident p̄tinere ad idē sp̄s nō s̄m rē. Ideo dicit gr̄matici q̄ vitū appōnis ē ecl̄ypsis. i. defect⁹ dictionis q̄ sub intelligit: vt aial hō currit. i. aial exis hō currit. ¶ Q̄. An re gunt noia s̄b̄st̄antia in appōne posita. Solutio. Si nō addit eis s̄b̄ū ponunt absolute: s̄z si s̄b̄ū eis addat tūc magis cōe ab illo regit ex vi p̄one s̄z min⁹ cōe regit ex vi appōnis. ¶ Q̄. In q̄ ḡne dz poni adiectiuū qñ noia s̄b̄st̄antia in appōne posita sunt diuersoz ḡnez. Dm q̄ in eodē ḡne nūero ⁊ casu in q̄ ponit s̄b̄st̄antiū mag⁹ cōe: vt ciuitas leodii est pulchra. s̄ō illi⁹ ē: qz min⁹ cōe in appōne hz rationē nois adiecti et sic caret rōne nois s̄b̄st̄antiū: q̄ nō cōpetit mag⁹ cōe: s̄z cū illo dz in acci dentib⁹ cōuenire. Ubi notā dū q̄ triplex ē appositio. s. large sine cōit dicta. Et hz fieri int adiectiuū ⁊ s̄b̄st̄antiū voce ⁊ scatiōe s̄nt vt hō alb⁹. Et stricte dicta q̄ hz fieri int adiectiuū ⁊ s̄b̄st̄antiū scatiōe tñ: vt ing⁹ paul⁹: ⁊ talis orō ē s̄m regulā petri helye simplicit cōgrua. Cui⁹ reglā ē: q̄ qñ duo noia s̄b̄st̄antia ad eadē rē p̄tinētia in vna oratiōe cōueniunt dnt poni sub eodē casu. Tertio capitur strictissime et illa hz fieri inter duo substantia simpliciter vt aial hō. Ex q̄bus hāc bonā et breuē elicio appositiois disti nōne. Appō ē mag⁹ cōis p̄ min⁹ cōe ei p̄tine vitū substantialis vno. i. tertie p̄one communiter

Tertie persone generaliter omnis habetur

i. ntūs excipias .s. ego nos tu et vos.

Rectus: sed demias p̄nomina quattuor inde.

¶ Dicit q̄ ois rect⁹ ḡn̄aliter ē tertie p̄one except⁹ q̄tuoꝝ p̄noib⁹. s. ego et nos q̄ sunt p̄me p̄one: et tu et vos q̄ sunt sede p̄one. Cui⁹ rō ē: qz ois rect⁹ ḡn̄alis et sc̄at cōsiste: sed inter tres p̄sonas tertia p̄sona ē magis confusa ergo ois rectus dicit esse tertie p̄one. ¶ Q̄. Oia rectus nō ē tertie p̄one qz ego nos tu et vos sunt recti et tñ nō sunt tertie p̄one: sed p̄me vel sede ergo male dicit omnis rect⁹. Dm q̄ illa q̄tuoꝝ p̄noia excipiuntur ab hac regulā. ¶ Contra. Sunt adhuc alij recti p̄tine p̄one qui nō excipiuntur: ergo rē. An⁹ pbatur de hoc p̄noie q̄ in hoc exemplo. Ego sum q̄ sum. ibi q̄ est p̄me p̄one quia reddit suppositū verbo p̄me p̄one. Dicendū q̄ ibi est euocatio ⁊ sic trahit figuratie ad officū p̄me p̄one. ¶ Querit: quottuplex est rectus. Dicendū q̄ duplex. s. generalis ⁊ specialis. Generalis est ntūs Specialis est vtūs. Ratio q̄re ntūs est rectus generalis est ista: qz in ntō generaliter est impositio nominis vel ideo: qz ab illo generaliter inflectio casualis incipit. Vel ideo: qz ab illo generaliter inflectio personalis incipit. Vel ideo: qz ab illo generaliter reddat suppositum verbo p̄sonali Sic tertus in hoc aduerbio generaliter debet exponi nominaliter. i. generaliter et nō aduerbialiter qz tūc etiā cōueniret vtō: q̄ etiā est rectus: q̄ ē falsum quia rectus specialis ē sede p̄one: sed rectus generalis ē tertie p̄one: vt vult ista regula. An⁹ ntūs dicit rectus p̄tarius et vtūs rectus secūdarus: qz secundarie et nō precise sc̄at recte: s̄z cū cōnotatione excitatio nis Et illa est diuisio analogi in sua analogata: s̄z nō oportet q̄ diuisum de qlibet mēbro diuidentuz verificet. ¶ Q̄. An⁹ nō dicit rect⁹ ḡn̄al et vtūs rect⁹ special⁹ qz vtūs nō magis p̄tinet ad sp̄m q̄ ntūs: neqz ois vtūs ad genus p̄tinet cū sint mlti vtū indiuiduorū q̄b⁹ rō generis nō cōuenit Dm q̄ hoc argumentuz voluit ille magn⁹ gr̄maticus. Iohānes syntib⁹ p̄ forit ratiōe haberi: sed ipse deceptus fuit ex ignorantia logice p̄ncis fallaciam equiuocationis: qz ntūs in p̄posito nō dicit rectus. ḡn̄alis eo q̄ significat

Querit

Arguitur

Replica.

Querit

Arguit

De regimine Nominatiui.

naturā p̄tib⁹ specieb⁹ edicabilē vt gen⁹ logice acceptū s̄z iō qz reddid suppo-
 sitū ḡnāl⁹. **¶** Notādū q̄ ly ḡnāl⁹ veit ab hoc noie gen⁹: z tūc tm̄ valet s̄z
 eoz vniuersali vt cū d̄r: oē aiāl h̄z sensū tact⁹: locutio ē vniuersali d̄ aiāl:
 bus s̄z ita nō capit i p̄posito s̄z noiat⁹ p̄p̄ rōnē pus tactā. **¶** Q̄i. q̄re autor
 pl⁹ determinat d̄ p̄sona quā d̄ alijs accidētib⁹. **¶** R̄dm̄ q̄ iō: qz p̄sona p̄suppo-
 nit alia accidētia. **¶** Enā plures figure magis peccāt i p̄sona q̄ i aliq̄ alio acci-
 dēte. **¶** Al⁹ qz autor breui⁹ potuit se expedire d̄ p̄sona q̄ de alijs accidētibus
 q̄tuor p̄noia erigūt. i. nō s̄ sup. p̄sonam sup. p̄sonam

Nota.

Querit

Ista vocant rectos ad primam siue secundam.

Exēplū i q̄ p̄nomē p̄ime p̄sone. f.
 ego euocat scā p̄sonā. f. paup̄ ad
 verbū p̄ime p̄sone scz ludo.

Exēplū in q̄ p̄nomē sc̄be p̄sone. f. tu euo-
 cat tertiā p̄sonā. f. diues ad verbū se-
 cunde p̄sone scz mediteris.

Pauper ego ludo;

dum tu diues mediteris

Est s̄z exemplū cū primo

Est simile exemplū in sc̄bo

Nos tui loquimur; dum vos timidi taceatis

¶ Sc̄nā est q̄ ista quattuor p̄noia vocāt rectū tertiē p̄sone ad officiū p̄no-
 minis p̄ime vel sc̄be p̄sone: vt ego paup̄ ludo: tu diues mediteris. **¶** Nos tu-
 ti loquimur: vos timidi taceatis. **¶** Querit quid ē officiū p̄ime vt secunde p̄so-
 ne. **¶** Dicendū q̄ officiū p̄ime p̄sone est reddere suppositum verbo p̄ime
 p̄sone. **¶** Sed officiū secunde p̄sone est reddere suppositum verbo sc̄bi
 de p̄sone. **¶** Et similiter dicendū ē de tertiā. **¶** Querit quare pus determina-
 uit de appositione q̄ de euocatione. **¶** Dicendū q̄ ideo: qz simpliciora sunt po-
 ra: sed appositio est simplicior qz sit inter duo substantia eiusdē p̄sone
 euocatio vero sit inter substantia diuersarū personarū. **¶** Et euocatio p̄ez-
 dit conceptionem: qz in euocatione et appositione constructibilia p̄tinet ad
 idem: in conceptione h̄o ad diuersa. **¶** Sed idem est ante diuersum: ergo &c.
¶ Querit. Quid est euocatio. **¶** Dicendū q̄ est immediata z intrinseca af-
 sociatio duorū suppositoz diuersaz p̄sonaz respectu h̄bi p̄ime vel secunde
 p̄sone: q̄ cū supposito euocante z nō euocato p̄uenit in p̄sona. **¶** Et d̄r p̄mo
 (immediata associatio) ad significādū q̄ supposita in euocatione p̄tinet ad
 idē. **¶** Et d̄r (intrinseca) s̄m̄ quosdā. ad denotādū q̄ nūq̄ fieri p̄t̄ a parte
 post. **¶** Et d̄r (duoz suppositoz) qz sup̄m̄ semp̄ añ h̄bū cōstruit. **¶** Et d̄r: in ap-
 positione (duoz substantioz) ad designandū q̄ posset fieri a p̄te ante vel
 a parte post indifferenter. **¶** Et d̄r (diuersaz personarū) quia inter supposi-
 ta eiusdē p̄sone non potest fieri euocatio: vt ille homo currit: quia illa ora-
 tio ē simpliciter p̄grua. **¶** Et d̄r (ad eandem rē p̄tinetium) ad differentiam
 conceptionis: in qua supposita p̄tinet ad diuersa. **¶** Et d̄r (respectu verbi
 p̄ime vel secunde p̄sone. q̄ cōuenit cū supposito euocante in p̄sona) q̄a s̄
 cū ambobus cōueniret: tunc oratio ē simpliciter congrua. **¶** Arguit. **¶** Vnl
 tuplicato vno oppositoz multiplicatur z reliquū: ergo vbi sunt plura sup-
 posita ibi erūt plura apposita. **¶** Tenet cōsequētia: quia suppositū z apposi-
 tū sunt opposita. **¶** Dicendū q̄ licet sint duo supposita particularia: ē tamē
 vnū suppositū totale. **¶** Contra. **¶** Sūt duo supposita totalia: qz quodlibz
 se p̄t̄ reddē sup̄m̄ h̄bo p̄sonali: vt ego h̄bo p̄ime p̄sone: z diues h̄bo tertiē
 p̄sone. **¶** Dicendū q̄ hoc v̄z ē in ord̄ibus simpliciter cōgrua: vbi quodlibet
 ereret: s̄z p̄ziū officiū: s̄z hic vnū trahit ad officiū alteri⁹: erog h̄t̄ mo-
 dū vnus totali suppositi. **¶** Querit: quare prima p̄sona non euocat secun-
 dam sicut tertiā: z sicut secunda tertiā. **¶** Dicendū q̄ ideo: qz supposita in-
 euocatione debēt capi pro eodem. **¶** Sed prima z secunda p̄sone sūt ita distim-

Querit

Querit

Glosa notabilis

ete cũ suis modis scandi: qz nequaq̄ possunt scare eadē rē: qz p̄mo scāt rē de se loquēre: sed scō si significat rē ad quā sit sermo: z q̄ nō pōt dici: ego tu ludo. Et inde ē q̄ p̄ma p̄sona bñ cōcipit scōam: sed nō euocat: qz in cōceptiōe supposita supponit p̄ diuersis. S; tertia p̄sona de q̄ fit hic sermo ē q̄ media inter p̄mā z secundā: s; mediū sapit naturā extremoz iō pōt euocari z trahi ad officiū p̄mie vt scōe p̄sone. ¶ Q̄. An ne alia p̄noia q̄ p̄mie vel scōe p̄sone p̄nt euocare. Dñm q̄ sic: qz fm̄ pulcianū p̄noia tertie persone p̄nt euocare rōne suoz p̄mituoz in eis inclusoz: vt meus tuus suus n̄ et vester: qz includūt gr̄m sui p̄mituui rōne cuius p̄nt euocare. Exemp̄luz: vt meus liber est in scholis q̄ scribo: in qua oratione ly meus gratia sui p̄mituui euocat q̄ ad officiū p̄mie p̄sone. Arguitur: ergo alexander ē diminutus ponēs tm̄ quattuor p̄noia q̄ euocat rectos. Dicendū q̄ locus ab aucto r̄utate nō tenet negatiue: sed affirmatiue. Vel dicendū q̄ ista quattuor: nō vult alia excludere quibus simile officiū incūbit: qz de similibus idē est ut dicitur: vt patet in p̄mo Topicoz. ¶ Querit. An vnū nomē possit euocare aliud. Dñm fm̄ quosdā q̄ sic: vt o petre bonus clericus stude. Et sic p̄dicta regula nō intelligit exclusiue: sed inclusiue. Sed tm̄ mihi videt q̄ illa euocatio fiat gratia suppositi inclusi scz tu: qz suppositū euocat in euocatiōe debet reddere suppositū p̄bo p̄sonali. Licet alij dicāt q̄ hoc fit in euocatiōe indirecta z nō directa. Sed vtrobiz mihi videt esse eglis rō q̄stū ad hoc q̄ ē red̄dere suppositū p̄bo. ¶ Notā dū hic q̄ duplex ē euocatio: q̄ dā ē directa: quedā indirecta. Directa ē in q̄ ambo supposita sunt nti casus vt patet in exēplis textus. Sed indirecta ē in q̄ ambo nō sunt nti casus: vt in exemplo p̄dicto. ¶ Querit vtrum vnū nomē tertie p̄sone possit euocare aliud. Dicendū q̄ nō: qz vnū nomē tertie persone nō significat certius q̄ aliud: Vel q̄ vnū nomē tertie p̄sone est dignius altero: ergo vnū non euocat aliud. ¶ Notā dū q̄ fm̄ aliā diuisionē duplex ē euocatio. scz explicita et implicita. Explicita ē q̄ ambo supposita exp̄munt. Implicita ē q̄ vnū exp̄munt z alterū intelligit: vt petrus scribo. peccat oies rogā. ¶ Queritur: quot modis fit euocatio implicita. Dñm q̄ q̄ncz modis. p̄mo q̄ p̄sona euocata ē a diectiuuz cōpabile: vt pauper scribo. Scōdo quādo p̄sona euocata ē nomē distributiū vt omnes gaudemus. Tertio q̄ p̄sona euocata est hoc p̄nomē ip̄e vt ip̄se dico. Quarto q̄ p̄sona euocata est hoc relationaliū qui: vt sum qui sum. Quinto q̄ ē p̄ticipiuz: vt scribens fideo. ¶ Q̄. Quid sit dicendū de oratione. Nos hermāns mādamus et de similibus. Dicendū q̄ in talibus orationibus est duplex vitiiū. p̄mo in eis est vitiiū p̄sone: z hoc excusatur per euocatiōē. Secundo est ibi vitiiū numeri inter adiectiuū et lubitātiuū et illud excusatur per aliothecā fm̄ quā numerus ponitur p̄ numero ratione dignitatis. Vel p̄ vnā figurā que dicit lepos et habet fieri q̄ causa dignitatis vel reuerentie numerus pluralis ponit p̄o singulari. ¶ Queritur. quare nō ponit in litteris p̄ncipiuz. Ego guilhelmus: sicut nos guilhelmus. Dicendū q̄ ratione humilitatis: ad demonstrandū q̄ talis actus p̄ncipis nō attribuitur sue particulari p̄sone tm̄: s; ascribitur omnibus suis consiliarijs. ¶ Querit quid est vitiiū in euocatiōe. Dicendū q̄ p̄sona euocata disconuenit cum verbo in p̄sona. Ex quo patet q̄ euocatio est figura quia peccat contra secundā regulā grāmaticā. Et sunt due ratiōes illud vitiiū excusantes. Ratio q̄ pōt fieri ē dignitas p̄sone euocantis supra p̄sonā euocatam ratione cuius trahit ipsam ad officiū peragendū. Sed ratio quare oportet fieri est expressio sententie sub breuiloquo: quia breuius dicitur tu pauper ludis: quam tu qui es pauper ludis. ¶ Arguitur. Euocatio non est figura rationibus excusabilis. Probatur p̄ pulcianum dicentem. Qui dicit: appollonius scribo conuenit for

Querit

Querit

Nota.

Querit

Arguit

Queritur

Querit

Arguit

De regimine Nominatiui.

leocismū figurā intollerabile: ḡ rē. Dōm q̄ v̄ez ē si caput illa orō s̄m se abf
 q̄ intellectiōe alicui⁹ supposito q̄d ueniat cū h̄bo exp̄sō in p̄sona: tñ i orō
 b̄ in q̄b̄ ē euocatio implicata sp̄ itelligit tale sup̄p̄m. ¶ Ubi notādū q̄ quidā
 voluerit dicē euocationē nō ēē orōnē vitiosā vel peccatē s̄ illa regulā grā
 maticā. Sup̄p̄m i app̄m volūt uenire i p̄sona: dicētes hoc ēē v̄ez q̄n̄ h̄
 b̄ū h̄z tñ v̄nū sup̄p̄m: s̄ i euocatiōe h̄z duo sup̄posita: r nō p̄t v̄triq̄ ēē cō-
 forme. s̄ sup̄posito euocati tñ: q̄z si i illo h̄bo ēēt difformitas orō ēēt oīno
 vitiosa. S̄z ad hoc s̄m s̄tate r̄nderi p̄t ḡmo: q̄z h̄z sint duo sup̄posita p̄cia
 lia: ē tñ v̄nū sup̄p̄m totale: r illū sup̄p̄m totale grā v̄nū p̄tis deficit in p̄for
 mutate p̄sone ad h̄bū: ḡ orō simpl̄r dicēda ē vitiosa. Et q̄ sit v̄nū sup̄p̄m to
 tale p̄z: q̄z ē tñ v̄nū app̄m: ḡ ē tñ v̄nū totale sup̄p̄m. Tenet p̄ntia: q̄z mul
 tiplicato v̄no oppositorū multiplicat r reliquū. Sc̄bo dōm est posito illo q̄
 cū sup̄posito euocati ueniat in p̄sona sicut v̄ez ē: tñ si illud sup̄p̄m sumit
 absolute nō cōpat ad actū h̄bi egrediētē a tali sup̄posito nisi mediāte cōdir
 tiōe sup̄addita ip̄i sup̄posito euocati q̄ explicat p̄ tertā p̄sonā: r grā illi est
 ali⁹ s̄ntius ḡ si solū cū principali sup̄posito exprimeret. r q̄ illud nomen ē
 alicui⁹ determinate p̄sone h̄ns ex p̄pria natura vim reddēdi sup̄p̄m h̄bo p̄
 sonali tertie p̄sone r ab illa p̄sona retorquet ad offitiū prime vt sc̄de p̄sone
 r ad actū corrādētē illi prime vel sc̄de p̄sone: r iō in illa s̄m veritate ē vir
 tus vitij ex̄ns: r p̄ h̄s orō ē vitiosa excusabil tñ. vt p̄z ex dictis. ¶ Vel illū q̄d
 dictū ē d̄ vitio in euocatiōe ex̄ite: etiā p̄t manifestare ex diuersitate v̄ri
 um illoz duoz sup̄positorū: q̄z p̄sona euocās s̄git a h̄bo a p̄teā ex vi p̄sone
 s̄z p̄sona euocata regit ab eodē h̄bo ex vi euocatiōis. S̄z illa vis fundat s̄z
 per modū essēdi q̄ fundat modū scandi cū disproportionē excusabili relata
 ad actū h̄bi aliene p̄sone. Vñ finalit̄ elidēdo istā op̄imonē q̄n̄ dicit q̄ h̄bū
 debet se p̄formare cū principali sup̄posito. Dicendū q̄ hoc est v̄ez in orōnī
 bus simpliciter cōgruis et nō figuratiuis: vt in propositio.

i. cōceptionē p̄ceptionē sup. in cōi .s. sub se cōtinet
 personarum generum numerorū accepta siue cōprehēdit.

Personas genera numerus conceptio ungit

¶ S̄ntia est q̄ triplex ē p̄ceptio. s. p̄sonaz generū r numerorū. ¶ Ubi notādū
 q̄ prius diuidit p̄ceptionē ḡ diffinit: q̄a oē multiplex est pri⁹ diuidendūz
 ḡ diffiniēdū: s̄z cōceptio in cōi cōsiderata ē q̄dōā multiplex: vt p̄z in tex. ḡ
 pu⁹ diuidit. Etā vt tollat cōfusio apud intellectū q̄ v̄nū diuiso tanq̄ indi
 uisibili r ecōuerso facit cōfusioē apud intellectū: vt d̄i p̄mo celi: q̄muis
 sit s̄monis idēptitas. Et rō ordinis ad priora p̄z: q̄z idē est añ diuersus: vt
 patuit circa euocationē: ḡ rē. ¶ Arguit. Quadruplex ē p̄ceptio: ḡ est insuf
 ficiens. His p̄bat: q̄z aliq̄ue est p̄ceptio casuū. Dōm q̄ illa cōprehēditur
 sub cōceptiōe p̄sonaz indirecta. Vñ h̄z alexāder nō ponit eā explicite: tñ im
 plicite elici p̄t ex dictis suis. ¶ Ubi notādū q̄ cōceptio casuū est ponēda q̄z
 sicut penes diuersitatē p̄sonarū causat cōceptio p̄sonarū: ita penes diuer
 sitatē casuū causatur cōceptio casuū. ¶ Querit: q̄d sit p̄ceptio in cōi. Dōm
 q̄ est figuratiua associatio duoz vel pluriū cōstructibilū: diuersorū accitū
 te cōiunctiōe copulatiua vel aliquo cōsimili respectū alicui⁹ tertij q̄d p̄for
 mat se cōstructibili cōcipienti r nō p̄cepto. D̄i p̄mo (diuersorū accidētū.)
 in cōi: ad den otandū q̄ cōceptio h̄z fieri penes quattuor accidētū. s. p̄sonā
 genus numerū et casum. D̄i (ad diuersas res p̄tinetū.) p̄pter appositionē
 r euocationē: in quib⁹ cōstructibilia p̄tinent ad idē. Et d̄i (respectu alicui⁹
 us tertij) q̄z illud aliq̄n̄ est h̄bū r aliq̄n̄ adiectū. Itē vitij r rōnes excusā
 tes ex sequētibus patebunt. ¶ Querit. Quid est cōceptio casuum? Dōm q̄

Nota

Respondet

Arguit:

Nota.

Querit

Glosa notabilis

Arguitur

est mediata et copulativa associatio duorum vel plurium constructibilium diuersorum casuum ad diuersa pertinentium respectu verbi formatum se cum casu recipiente et non recepto: vt tu mecum gaudeo. ¶ **Arguitur.** In conceptione casuum debet esse casus concipiens et casus receptus sed in ista oratione Tu mecum gaudeo non est casus conceptus: quia mecum est aduerbium quod non est aliquid casus. Sed quia verbum est quod capit dictionalem habet hic capit orationalem quia valet tamen cum me. Item vitium in conceptione casuum est quod verbum disconuenit cum casu recepto in rectitudine casuali. Sed ratio que potest fieri est dignitas casus concipiens supra casus receptum: quia rectus dignior est obliquus sicut habitus dignior est priuatione. Sed ratio oportet fieri est expressio sine sub breuiloquio. Et sic patet quod receptio casuum est si gura constructionis in quod consentit Catholicon. ¶ **Queritur.** vitium conceptio numerorum sit ponenda. Respondetur quod sic quia sicut propter disconuenientiam habet in persona cum supposito conceptio ponit conceptio personarum sic etiam propter disconuenientiam habet in numero cum supposito conceptio ponit conceptio numerorum. ¶ **Ar.** Ista oratio scholares et presbyter canunt est simpliciter congrua et est. Anus probat quod duo singularia copulata per constructionem copulatiuam equalentur vni pluri: quia maiori vnum singulari et vni parte equallet vni pluri. Tamen est partialis disconuenientia vniuersaliumque per se cum numero pluri non est in conceptione numerorum in numero concipiente cum habet vel adiectiuo: quia est pluri numerus. Sed solum cum numero recepto: quia est singularis numerus ratione cuius patet vnum esse respectu vni singulari ad alterum pluri. Respondetur quod qua potest fieri est dignitas numeri concipiens supra numerum conceptum ratione cuius dignitas numerus concipiens trahit numerum conceptum ab officio proprio ad officium alienum. Respondetur quare oportet fieri est expressio sententie sub breuiloquio. ¶ **Arguitur.** autem: quod diminutus: quia non ponit quod est conceptio numerorum. Dicendum quod autor id non ponit quod sit quia non fuit illius mentis quod esset figura et tamen ponit eam non entitatem. Quia. ij. Topicorum dicit quod loquendum est vt plures: sapiendum vero vt pauci. Et ideo alexander in diuidendo locutus est sine opinione aliorum. Sed melius dicitur quod eius cognitio facilliter ex dictis alexandri in alijs figuris elici potest: ergo non diffinit hanc conceptionem numerorum. Consequenter patet quia patet: quia ars est circa difficulta. Quod ergo non est difficile: non est necessarium poni in arte. ¶ **Ar.** Quid est receptio numerorum. Solutio est mediata et copulativa associatio duorum vel plurium suppositorum diuersorum numerorum ad diuersa pertinentium respectu verbi vel nominis adiectiui constructum se cum numero concipiente et non cum concepto: vt scholares et sacerdotes cantant missam.

Queritur

Arguitur

Arguitur

Queritur

Nota.

¶ **Notandum** quod quidam volunt dicere conceptionem casuum et numerorum non esse orationes vitiosas: quia conceptio casuum facta est ad hanc regulam. Duo supposita quorum vnum est nominis casus et alterum ablati casus coniuncta cum habet positionem cum prout supponit habet personali finiti modum per se cum paulo legitur. Sed hoc non est verum in quantum tamen ille ablati potest resolui in nomen et positio in coniunctionem et que tunc copulata illos nominis: qui si fuerint diuersorum numerorum vitium causant et conceptionem numerorum. Vel dicunt ad istam regulam. Duo supposita quorum alterum est acti casus alterum ablati coniuncta cum habet positionem cum prout supponit verbo infinitiui modi: vt credo petrum cum paulo studere. hoc iterum non est verum nisi ablatiuus resoluator in actum et prepositio cum in coniunctionem et: vt dicendo: credo petrum et paulum studere. ¶ **Et** addunt etiam conceptionem numerorum non esse orationem vitiosam quia facta est ad hanc regulam. Duo supposita vel substantiuus diuersorum numerorum coniuncta cum coniunctione copulativa et: aut cum positione cum volunt constructi cum adiectiui seu habet pluralis numerus: vt magister et discipuli sunt presbiteri. Et quia iste orationes non

De regimine Nominatiui.

sunt vitiose: qz nō indiget aliq̄ excusatiōe q̄ opinio fundat in ista regula
Duo supposita singularia copulata p̄ cōiunctionez copulatiuā eq̄pollent
vni plurali. **¶** Et q̄ p̄mo dōm̄ ē ad cōceptionē nūerōz sunt duo supposita
quorū vnū ē singularis numeri et alterū pluralis. Sz ista regula tangit
duo singularia trī: q̄ nō p̄t tollere cōceptionē nūerōz et sic opinio il-
lorū (sp̄m̄ ad hoc) ē simpliciter falsa: qz ex falso fundamēto p̄cedit. Et po-
sito q̄ ita esset adhuc nō p̄nt pbare intentū: qz lz duo singularia eq̄pollēt
vni plurali: tñ manet adhuc talis dīstītia: qz eq̄pollentibz manet partialis
dīscōnēntia in aliq̄ accidēte respectu vbi adiectiui: q̄ in illo argumēto
sunt decepti penes fallaciā accidētis. Vnū simile habet p̄mo posteriorū
lz oīa inferiora simul sup̄ta eq̄pollēt suo superiorū si tñ passio superiorū illis
inferiorū simul sumptz illis assignat inesse: ē error in assignatiōe vniuersa-
lis. Et ex simili fundamento p̄cedit contra eos de conceptione casuum
.i. supposita diuersarū p̄sonarū .i. p̄sonarū

Personas sibi dissimiles conceptio iungit,

.i. p̄ illā iunctionem copulatiuā sup. personarū

Cōceptio
p̄sonarū

Ne per et in medio positam conceptio fiet

anteponatur .i. personarū .i. fieri potest

Si preponatur conceptio nulla paratur

sup. persona sup. in persona appositum

Concipiens simile sibi vult herbam retinere

¶ Dicit q̄ cōceptio p̄sonarū hz fieri inter dissimiles p̄sonas. i. inter dictio-
nes dissimilū p̄sonarū p̄ cōiunctionē copulatiuā in medio positam nō aut̄
in p̄ncipio eo q̄ tūc nō haberet fieri cōceptio p̄sonarū q̄ verbū dz cōuenire
cū p̄sona cōcipiente in p̄sona. vñ **¶** Ar. Gregiā vero laudē r̄ spolia ampla
refert: etiā p̄t fieri pl̄z qz repetitū vt tu puerg tu⁹ ludit. Similit̄ fit per
r̄ repetitū: vt tu et puer dat. **¶** Q̄f. Quid est cōceptio p̄sonarū. Solutio
Est mediata vel copulatiua assortiatio duorū suppositōrū diuersarū p̄so-
narū respectu vbi pluralis nūeri: qz p̄format se cū supposito cōcipiente in
p̄sona r̄ nō cū supposito cōcepto. Dicit notant̄ (duorū suppositōrū ad de-
signandū q̄ cōceptio ista solū hz fieri a p̄teante: qz suppositum a p̄teante
construitur semper ex sui ratione. vñ⁹. **¶** Mor̄ rectum ponis: hinc p̄sona-
le locabis. Et dz (mediata) .i. mediante cōiunctiōe copulatiua: qz illius
est cōiungere diuersa. Et dz copulatiua assortiatio: qz ista duo supposita
debent ordinari ad vnū tertiuū p̄pter cōiunctionē dīstīctiua q̄ dīstīngit
Et dz poni i medio qz hz p̄iūgē qd̄ p̄tinet ad rationē mediū extrema ad in-
uicē vniū: nisi fuerit iunctio enclitica: q̄ licet ex sua natura p̄ p̄sonā tñ
fm̄ virtutē cōiungendi est in medio. Et dicit̄ (respectu vbi pluralis nūme-
ri) qz si esset singularis numeri oratio non esset conceptōia: vt ego et tu
scribo. Et hoc ideo dico: qz duo singularia copulata requirunt vnū plu-
rale. Et dz (conformantis se cū supposito concipiente et nō cōcepto) ad
de notandū vitū in conceptione p̄sonarū. **¶** Arguitur. hic est conceptio
p̄sonarū ego tuqz damus r̄ tñ cōiunctio nō ponit̄ i medio q̄ male dz: (medi-
ata et copulatiua assortiatio) Solutio: Verū est fm̄ rem et vim copulandi
ponitur in medio. **¶** Contra. Nihil agit ante se. Sed illa cōiunctio qz po-
nitur post illa supposita: ergo illa nō iungit. Solutio fm̄ oratū postpo-
nitur: nō fm̄ cōstructionē et virtutem cōiungēdi ponit̄ i medio. **¶** Arguit̄
In cōceptiōe p̄sonarū nō sūt duo supposita: q̄ male dz: duorū suppositōrū
p̄z in hoc exēplo Tu mecum debemus iura tenere ibi mecum est abt̄i casus: q̄

Queritur

Arguitur.

Replica.

Glosa notabilis

Arguit nō pōt esse suppositū. Dōm q̄ diffinitio loquit̄ d̄ cōceptiōe psonarū directa quis
 lis nō ē h̄. ¶ **Arguit** Male d̄: (diuersarū psonarū) q̄ h̄ ē cōceptio psonarū: dñs ser
 uulq̄ p̄cant̄: tñ ambo supposita sunt tertie p̄sone. Solo. Diffinitio intelli
 git̄ d̄ cōceptiōe psonarū p̄pe dicta. s̄z ibi est cōceptio psonarū cōmunit̄ dicta.
 ¶ **Arguit** Male d̄: (respectu h̄bi p̄tis nūeri) q̄ etiā pōt fieri respectu h̄bi fr̄is
 nūeri: vt p̄z i hoc exēplo. Sotr̄ me⁹ ⁊ ego disputo. Solutio ibi est zeugma.
 ¶ **Queritur** q̄d sit vitiiū in cōceptiōe psonarū. Solo est qd̄ suppositū cōceptū discū
 uenit cū h̄bo in p̄sone. Rō qua pōt fieri ē dignitas p̄sone cōcipiētis supra p̄
 sonā cōceptū: q̄ dignitas postea declarabit̄ ibi. Inter p̄sonas r̄c. Rōne cur
 ius trahit̄ p̄sonā cōceptā a suo officio p̄p̄uo ad offiū alienū. S̄z rō q̄re op̄
 tet fieri ē exp̄ssio s̄nie sub breuiloq̄o. ¶ **Nota** notādū q̄ qdā dicūt cōceptiōne
 p̄sonarū nō eē orōne vitiosā: q̄ nō vitiiū q̄ ē illud suppositū h̄bo sit dissimile
 qd̄ nō debet eē s̄ite Sicut nō est vitiiū in h̄uana forma pedē eē dissimile ma
 nibus. q̄ alias h̄uaniū corp⁹ eēt vitiatū: ⁊ nō posset exercē diuersas op̄atō
 nes ad q̄s organa sunt ordinata. ⁊ dicūt illā figurā esse factā ad intēdēz
 illi⁹ regule. Si duob⁹ suppositis diuersarū p̄sonarū q̄rū alterū ē p̄me p̄so
 ne apponat̄ h̄bū p̄tis nūeri illud erit p̄me p̄sone. Solo istius regule ē q̄ in
 hoc p̄posito vey ē. vñ d̄t alexā. Cōcipiēs s̄ite sibi vult h̄bum retinē. Et s̄ p̄
 istā regulā nō r̄ndet̄ cōceptiōne p̄sonarū carere vitio: q̄ p̄ter illā quē
 entia ē adhuc discōueniētia suppositi cōcepti cū h̄bo in q̄ notat̄ vitiiū. Aut
 ad istā regulā. Si duob⁹ suppositis diuersarū p̄sonarū q̄ alterū est sc̄de p̄
 sone ⁊ reliquū tertie appōit̄ h̄bū p̄tis nūeri illud erit sc̄de p̄sone. Et s̄ p̄
 dōm ē vt p̄u⁹: q̄ nō pl⁹ h̄r ex istis r̄tis q̄ h̄bū d̄z eē s̄ite i p̄sone cū d̄cōne
 concipiet ⁊ nō cū d̄cōne concepta: ⁊ sic manet vitiiū. Et q̄n̄ d̄: q̄ cū illo h̄bo
 non d̄z conuenire: vt̄z i exēplo p̄allegato d̄ forma humana. Dōm q̄ d̄z esse
 s̄ite in p̄sone s̄m essentiā: s̄z s̄m offitiū iā illud est vitiiū eē tertie p̄sone et
 reddere suppositū p̄ime p̄sone: q̄ hoc est extra p̄tātē ⁊ naturā eius: et sic fit
 hoc in v̄tute p̄ime p̄sone ad cuius offiū trahit̄. Nec s̄ite est illud exē
 m: q̄ dissimilia organa sunt data corpori humano ad exercēdū diuersas ope
 rationes: q̄ natura humana est multipliciter ancilla: vt d̄ p̄mo metaph̄.
 Sed in istis orōnibus ordinant̄ duo supposita diuersarū p̄sonarū ad p̄n
 cipiandum actū principaliter sc̄atū. Ergo dictū exemplum p̄posito n̄ro ē
 inconueniens per consequēs cōceptio p̄sonarū relinquit̄ esse orō vitio
 sa. ¶ **Querit̄** quare autor non facit aliquā cōceptiōne penes cōparatō
 nem et qualitatem sicut penes personam genus et numerum. Dicendū q̄
 illa sunt accidentia partimorationis absoluta: ista autem sunt acciden
 tia respectiua: et penes hęc variatur congruitas.

.i. sc̄dam
 et tertiā .i. concipit .i. sc̄da ⁊ tertia persona.
 nō concipiunt primam.

Prima duas alias recipit. sed non viceversa

sup. dictio .i. sc̄de p̄sone recipit tertiā .i. tertia persona
 personam nō pōt capere sc̄dam

Concipiens medie dat ternam nec retrouerte

sup. illa persona personis sup. tertijs p̄sonis

Concipit in ternis que primo locatur in illis

Exēplū in q̄ prima persona. s. ego Exēplū i quo prima persona. s. ego tō
 concipit sc̄dam personā sc̄z tu cipit tertiā personam. s. frater.

Sic ego tuq̄z damus: ego te fraterq̄z rogamus

De regimine Nominatiui.

Exerñ in q̄ sc̄ba p̄sona. s. tu cō
cipit tertiā p̄sonā. s. frater

Exerñ in q̄ tertia p̄sona. s. dñs: q̄ primo lo
co p̄cipit aliā q̄ sc̄bo loco p̄cipit. s. huius

Tu fraterq; datus, dominus seruusq; precantur

Dicit q̄ p̄ma p̄sona cōcipit sc̄bam et tertiā: vt ego et tu currimus: ego ⁊
petrus legimus: sed nō viceuerſa. i. sc̄ba et tertia p̄sona nō cōcipiūt p̄mam
Et sc̄ba p̄sona cōcipit tertiā: vt tu ⁊ petrus dat; sed nō ec̄oerſo. Deinde
dicit: q̄ inter tertiās p̄sonas q̄ p̄mo loco ponitur cōcipit aliā vt dñs ⁊ huius
p̄cantur. **Q̄r.** quare p̄ma p̄sona p̄t cōcipere sc̄bam ⁊ tertiā et nō ec̄oerſo.

Q̄r. quare p̄ma p̄sona p̄t cōcipere sc̄bam ⁊ tertiā et nō ec̄oerſo.
Solo. q̄ magis dignū cōcipit minus dignū: sed p̄ma p̄sona ē alijs p̄so-
nis dignior: ergo alias cōcipit: quia demonstratio facta p̄ p̄mā p̄sonā cer-
tior est demonstratione facta per alias personas: q̄ significat rem p̄sentē
vel etiam de se loquentem: sed illud quod de se loquitur est p̄sens sibi ipſi:
sed secunda persona significat magis confuse: q̄ significat rem p̄sentem vt
absentē tanq̄ p̄sentē. Sed prima p̄sona beat rē p̄sentē tñ: s; tertia p̄sona
significat rem p̄sentem vel absentem indifferenter: sed secūda p̄sona licet
quāq; significat rem absentem: tñ significat illā per modū p̄sentis: q̄d non
cōuenit tertię persone: ergo secūda persona dicit certior tertia. Et q̄ p̄t
q̄ illi tres p̄sone differunt in gradu certitudinis: q̄ p̄ma ē certissima: secū-
da certa. tertia cōfusa. Q̄d patet. q̄ p̄ma p̄sona sola vocis expressione cer-
tum demonstrat: vt dicendo ego: ibi ly ego demonstrat me. Sed secūda

persona per vocis expressionē requirit corporalem indicationē oculorum
ad rem demonstratā. Tertio vero persona vltra hoc requirit signū plus
corpale. s. p̄ caput: p̄ manus: vel per aliud membrū. **Arguitur.** Tertia p̄-
sona p̄t cōcipere p̄mā: quia dicit Virgilius Iphicus et pelias mecum di-
uellimur ambo. ibi iphicus et pelias que sunt tertię p̄sone concipiunt me p̄
me persone. Solutio. Quis in illo exemplo tertia p̄sona precedit p̄mā. s.
me p̄m locutionē: sequit tñ p̄m ordinē constructionis. **Nota** q̄ duabus de
causis persona concepta p̄ponitur p̄sone cōcipienti. Primo causa honoris
vt pater tuus et ego dolentes querebamus te. Ibi causa honoris vt hūmi-
litatis p̄ponitur tertia persona. s. pater. Secūdo causa dignitatis: vt mſr ⁊
ego disputamus. **Queritur** quottuplex est dignitas Dicendū q̄ duplex

Una est dignitas iurisdictionis sine potestatis: sicut papa alijs hoibus dig-
nior est et de illa nō est ad p̄positum. Alia est dignitas grāmaticalis que
attenditur ex certitudine modorū significandi vnus dictionis sup̄ aliā
sic capitur in p̄posito q̄ dicitur q̄ p̄ma ⁊ sc̄ba p̄sona ē dignior tertia.
p̄ illā p̄pōnē p̄ illā iurisdictionē. s. p̄sonarū

Per cum sed nunq̄ per vel conceptio fiet

Exerñ in quo illa prima p̄sona. s. me p̄cipit sc̄bam p̄sonā. s. tu mediā te p̄
positione cū respectu verbi pluralis numeri. s. debemus: conformantur se
cum persona concipiente ⁊ non concepta.

Tu mecum iuste debemus iura tenere

Exerñ in quo prima persona. s. ego concipit tertiā p̄sonā. s. petro medi-
ante p̄positione cū respectu verbi pluralis numeri. s. gaudemus: cōforman-
tis se cum persona concipiente in persona

Sic ego cum petro gaudemus iura tenendo

Dicit q̄ p̄ceptō p̄sonarū p̄t fieri p̄ illā p̄pōnē cū: vt; i exemplo text⁹: s; nū-
q̄ p̄ illā iurisdictionē vt. Cū hō nō est p̄ceptio p̄sonarū. ego vel tu lego. **Querit**
nū: quare p̄ceptio p̄sonarū p̄t fieri p̄ cū: s; nō p̄ vel. Solo. Rō p̄mi ē: q̄

Querit

Arguit

Querit

Querit

L

Glosa notabilis.

Illa ppositio cū equalet cōiunctioni copulatiue p quā potest fieri conceptio psonarū vt Ego ⁊ petrus gaudemus exponit sic. s. ego ⁊ petrus gaudeamus ⁊ illa ppositio cū nō debet accipi associatiue: vt cū petro carro: qz sic potest cōstrui cū verbo singulari nūeri tñ: sed dz capi copulatiue. s. vt de notet aliqua lē actū attribū duob⁹ suppositi eūliter: ⁊ tūc causat inf duo supposita equipollentiā plis numeri vt patent in pposito. Sz ratio scōi ē .s. q nō pōt fieri p vel: qz in cōceptiōe psonarū debet poni verbū plis nūeri cuius actus debet attribū duob⁹ cōiunctim ⁊ eque pmo: s3 vel disiungit ⁊ notat actū verbi cōuenire vni supposito. Si aut hoc fieret in cōceptiōe psonarū: tūc vix differret a zengmate in q actus sōi attribuit tā vni q̄ alteri: vt fortis currit et ego. ¶ Arguit. Maior est cōuenientia inter ⁊ et vel: q̄ inter et ⁊ cum: q̄ si per cum pōt fieri cōceptio psonarū etiā p vel pōt fieri qz et vel ambe sunt cōiunctiōes: sed cū ē ppositio. Solutio licet magis conueniant quo ad modū scandi generalē essentialē: qz ambe sunt cōiunctiōes tñ et ⁊ cū magis cōueniunt accidentaliter. s. quo ad copulationē: qz illa ppositio cum copulat sicut illa cōiunctio et. Sed vel fm modū scandi specificū disiungit. ¶ Contra. Illa ppositio cū nō pōt copulare: qz c. Hic p̄ batur qz qd cōuenit alicui essentialiter nō pōt alteri cōuenire sed copulare essentialiter conuenit cōiunctiōi: ergo nulla ppositio copulat. Minor p̄z ex diffinitione cōiunctiōis q̄ est: qz cōiungit ⁊ ordinar ceteras p̄es in oratione. Vbi q nō conuenit sibi copulare in q̄tū ē ppositio. Sz in q̄tū in cluē dē cōiunctiōē et. ¶ Contra. Una species nō includitur in alia: sed ista cōiunctio et: et ista ppositio cuius sunt distincte specificē et genericē ⁊c. Solo. Maior ē vera format: nō tñ virtuali seu equaliter. ¶ Querit q̄mplex ē cōceptio psonarū. Solo. Duplex. s. explicita et implicita. Implicita est qd cōcipiens subintelligitur. Explicita ē qd suppositū p̄cipiēs exprimitur et nō subintelligitur. Itē fm aliā diuisionē duplex ē cōceptio psonarū. s. directa et indirecta. Directa ē qd amb o supposita sunt nri casus: vt ego et tu dāmus. Indirecta ē qd p̄sona p̄cipiēs ⁊ p̄sona p̄cepta sunt diuersorū casuū vt ego cū petro legimus. ¶ Querit quot figure tanguntur in hoc exēplo: tu mecum debem⁹ ⁊c. Solutio. q̄tuor. p̄mo cōceptio psonarū vt patet in ter. Secdo cōceptio casuū qz nri cōcipit ablatiua. Tertio anastrophe qz p̄positio ponit post suū casuale. Quarto anaphorā qz ablatū ponitur p̄ntō ¶ Querit. quot modis capitur vel. Dicendū q̄ multi modis: qz q̄is valet tantū sicut etiā: vt comes vel rex. l. etiā rex: maximas mihi grates agebat. Q̄is ē idē qd saltē: vt in sequentia canitur. Si nō suis vatribus credat vel gētilibus. Q̄is capis distinctiue et cōiungit dictiōes: vt omne animal est rationale vel irrationale. Vel cōiungit orationes: vt hō ē alius vel deus est. Quādoqz capitur cōiunctiue: vt pater vel mater inquit.

Arguit

Replica

Replica

Querit

Querit

Querit

Sed non per quintum fiet conceptio casum

.i. si vtrū nō pōt redde Exēti vbi scda p̄sona. s. tu p̄cipit etiā. s. tui re
 re suppositū verbo specū sibi rogare p̄format: se cū tu in p̄sona.

Si quantus desit, tu petre tuiqz rogare

¶ Exēti in quo scda p̄sona subintellecta. s. tu p̄cipit tertiā p̄sonā. s. tuis scōi cū mediane p̄pone cū respectu illius verbi pluralis numeri. s. orate qd ē eiusdem p̄sone cum supposito concipiente scz tu.

Lunqz tuis lotis orate facer dionysi

¶ Dicit q̄ conceptio personarum non habet fieri per vocatiuum casum:

De regimine Nominatiui.

si uocatus deest id est si uocatus non potest reddere suppositum uerbo personali. Ratio huius est quia conceptio fit tñ ex casibus qui possunt reddere suppositum uerbo personali quales: sunt nñs, accusatus & abtñs in nñs rñdñbiles: vt ego & tu legim⁹: ego tecū legim⁹: me & te legere ē bonū: me tecū legere ē bonū: in qbus oratiōib⁹ ē cōceptio implicita qz suppositū cōcipiēs subintelligit. Et etiā indirecta qz dictio cōcipiēs et cōcepta sunt dissimilī casū. Et licet in hō plis nūeri simpliciter sumpto nō possit intelligi suppositū singularis nūeri: tñ bene pōt hoc fieri qñ uerbi cū vno supposito directe uel indirecte exprimitur vt in oratiōibus text⁹ in qbus in cludū suppositū: scz tu cū vtñs nō reddat suppositū: quia omne qd reddit suppositum uerbo personali potest apponi uerbo substantiuo: sed vtñs non pōt poni pōt uerbum substantiuū vt patet ex dictis: ergo ē. Nota ndū qz autor loquitur conditionaliter: vt si vtñs nō potest reddere suppositū qz uerbo personali nō potest fieri conceptio personarū. Et quia tempore Alexandri de illo fuerunt due opiniones ideo suspensiuam ponit sententiam. S3 vera est illa opinio que dicit qz vtñs non potest reddere suppositum uerbo personali: quia sibi deest ratio principij. Unde Floresta. Excipias quintū tu quemlibet esse solum. Et non dicatur qz ab uila parte regatur: ergo non est suppositum. ¶ Arguitur Uocatus regitur ab aduerbio uocandi o: ergo male dicit Floresta. Excipias quintum & c. Dicendum qz regitur ab aduerbio uocandi o: nec a secunda persona uerbi: sed bene cum illo constructur sicut adiectiuum cum substantiuo: non tamen ab illo regitur. ¶ Cōtra Uocatus regitur a uerbo secunde persone: quia illa dictio regitur ab alia per quam cogitur stare in tali casu ita qz non possit stare in alio sed sic est de uocatio respectu uerbi secunde persone: ergo & c. Maior patet ex diffinitione ipsius regere. Minor patet in hoc exemplo Petre fac ignem. Solutio. Licet uocatus constructus cum uerbo imperatiui modi coartat stare in tali casu hoc tamen non est a uerbo imperatiui modi sed ab aduerbio uocandi o: vt patet in Virgilio. O melebee deus nobis hec oia fecit. In q nō ponitur imperatiuus: et tamen ibi ponitur melebee in uocatio.

Nota.

Agruif

Replia

.i. nō h3 fieri sup. psonarū. i. tertias

Inter personas non fit conceptio ternas

.i. p illā pñctionē p illā spōnem. i. cōstructio sup. tertiarū psonarū

Sed per et aut per cum coniunctio fiet earum

scz tertiarū psonarū

Exemplū in quo due tertie psonae. s. dñs & sūoco pulant p cōiunctiōē qz in ordine ad illud uerbum pluralis nñeri precantur

Neutraqz concipitur dñs seruus precantur

Exemplū in quo tertia psona petrus. cū tertia persona paulo mediātē spōne cū. copulat in ordine ad illud hō pluralis numeri regnant

Petrus cum paulo regnant cum rege superno

sup. grāmatico

diffinitio firma

Pluribus est tanq̄ sententia certa: qz inter

sup. personarū tertias

Personas possit fieri conceptio ternas

Dicit qz cōceptio psonarū nō fit int̄ tertias psonas. qz vna nō ē dignior alia

¶ ij

Glosa notabilis

ideo dicitur. Neutraq; cōcipit. p̄t tñ bñ cōiungi p̄t sēi p̄ cū in ordine ad
verbū pluralis n̄seri: vt patet in textu. Tūc ubi. Plurib; est tanq; dicit q̄
multi grāmatici dēnt cōceptionē p̄sonar; posse fieri int̄ et tertias p̄sonas
nō tñ oē. Et illoz; sn̄ia ē vera si cōceptio p̄sonar; capiat p̄ cōiunctiōē cos-
pulatua duoz; suppositoz; respectu sibi plis n̄seri: vt p̄ p̄positionē cū Sz
si capiat p̄ copulatia afforatiōē duoz; suppositoz; diuersaz; p̄sonar; tūc
nullo mō in tertijs p̄sonis fit cōceptio p̄sonar;: vt ptz; ex supra dict; Sz pa-
rū refert hoc scire: qz; sp̄ valz; oīō penes hāc regulā Duo singularia copula-
ta p̄ p̄sitionē capulatiua ē: seu sibi equalentē eq̄pollēt vni plurali. In q̄
multe alie regule intelligūtur. Prima ē. Duo singularia supposita ad di-
uersa p̄tinentia copulata iunctiōē copulatiua iungente dictiones hoc ē
copulatiue accepta exigunt sibi apponi sibi plurale: vt sortes et plato dis-
putant. Dicitur notant ad diuersa p̄tinentia p̄pter istas. Anima rōnalis
et caro vnus ē hō factū ē vespe et mane dies vnus caro et sanguis nō reues-
lanit tibi. In q̄bus orationib; nō p̄tinet ad diuersa qz; sensus p̄me oīōis est
Ens q̄b; est aia rōnal; et caro vnus ē homo. Ens q̄b; ē caro et sanguis. i. hō nō
reuelauit tibi Et ubi copulata p̄sitionē copulatiua p̄pter singularia copula-
ta p̄sitionē disunctiua vt si oculus tuus aut pes scādalizat te et. Et ubi
notāter iungente dictiones qz; si cōiungit oratiōes facit zeugma vt sortes
legit et ego Sc̄da regula ē duo s̄stātīua ad diuersa p̄tinentia et. exigit p̄e
adiectiuū vt miseror; fort; et platonis medicatū. Tertia regula ē duo sin-
gularia subiecta ad diuersa p̄tinentia et. exigit p̄e p̄dicatū vt sortes et pla-
to sunt hōies p̄t tñ singularia subiecta h̄re singulare p̄dicatū cū singula-
ria subiecta sc̄at p̄t et p̄dicatū totū vt iohānes et nicola; sūt par hominū
Quarta regula ē Duo singularia antecedētia ad diuersa p̄tinentia et. et
exigit p̄e relatiuū: vt Nolite fieri sicut equus et mul; q̄b; nō ē intellectus
Quinta regula ē Duo singularia adiectiua ad diuersa p̄tinentia et. exigit
plurale s̄stātīuū vt ptz; in Ouidio. Magna miroz; fore. Ibi alloquū vī-
sas celestes. Mens et iohānes patres vicini erant.

sup. conceptio.

De personarum generum conceptio fiet.

Dicit q; sicut fit cōceptio p̄sonar; ita fit cōceptio generū. q. di. sicut p̄o
ne cōcipit se altera alterā: ita etiā ḡna cōcipiūt se alterum alterum. Ut
Bunellus et bunella sunt affini sortes.

sup. plis n̄seri   l. cōceptio generū   mas. ge

Adiectiua tenet generis conceptio masculq;.

sup. genus   cōcipit   sup. genus   non e conuerso

Femineum recipit et neutrum: nec retroverte

Exem in q; mas. ge. h; cōcipit hoc femineū gen; vroz; respectu illi; adiecti
iuncti plis n̄seri mas. ge. p̄formantis se cū ḡne concipiente in genere

Hic vroz; toro sunt iuncti mente remoti

Exem in q; illud mas. gen; h;bo cōcipit illud femineū gen; h;gine mediāte
p̄pōne cū respectu illi; adiectiui iuncti q̄b; p̄format se cū genere recipiente

Sunt domino grati: virgo cum virgine iuncti.

Exem in q; illud mas. gen; bos; cōcipit illud neutri; gen; iuncti; respectu il-
lius adiecti plis n̄seri ligati q̄b; cōformat se cū dōne cōcipiente in genere.

Bos et iumentum sunt ad presepe ligati

De regimine Nominatiui.

noia neutri g^o .i. a noib⁹ fe. ge.

cōsiderabis

Neutraqz femineis tanq̄ concepta videbis

Exēplū in quo illud femininū gen⁹ le. ges. ꝑcipit illud neutrū gen⁹ plebiscita respectu illi⁹ adiectiui plis nūeri coacte qđ ꝑfo. mat. fe. cū gñe ꝑcipite.

Per vim sunt leges et plebiscita coacte.

Adiectiua te. Dicit qđ cōceptio generū hz fieri p noia adiectiua in qbus mal. genus ꝑcipit femininū et neutrū z nō ecōuerso vt iupiter z iuno crede bantur esse dū iuperbi. Pluto z pserpina credebant esse dū inferi. ¶ Tunc ibi (Neutraqz femineis) Dicit qđ femineū gen⁹ cōcipit neutrū: s; nō ecōuer so ita qđ neutrū genus possit cōcipere masculinū et femininū. ¶ Cf. Quid

Querit

vocat hic adiectiui. Dōm qđ omne illud qđ significat adiectiue: qñqz etiā p adiectiui voce tm: vt iohānes z barbara sūt h; qđ legūt. ¶ Arguit: Cōceptio generū nō habet fieri vt cōceptio ꝑsonarū ergo text⁹ male dicit: (Ut ꝑsonarū) qđ sicutudo ē fm idēpitatē specificā: s; cōceptio ꝑsonarū et generū sūt distincte specificē: s; zc. Solo. licet sint essentialitē distincte p modū specifi cum conueniunt tamen in specie fm quā attenditur eoz similitudo z hoc

Arguit

notatur p illā dictionē vt in tex. posita. ¶ Querit. Quale similitudinē di cit: vt in textu. Solo. Nō dicit oimodā similitudinē inter cōceptionē ꝑsonaz et generū: qđ sunt specificē distincte s; dicit aliquale similitudinē qđ sicut con ceptio ꝑsonaz fit inter duo supposita respectu verbi plis nūeri ita cōceptio

Querit

generū fit int̄ duo substātia respectu nois adiecti plis nūeri. Et iā queniūt qđ sicut in cōceptiōe ꝑsonaz supposita ptinet ad diuersa: ita in cōceptiōe generū substātiua ptinet ad diuersa. Tertio cōueniūt qđ sicut cōceptio ꝑso narū fit p iunctionē copulatiuā vel p ꝑpositionē cū: sic sicut cōceptio gene rū habet per illā fieri. S; in plibus differūt. pmo: qđ cōceptio ꝑsonaz so lum fit a ꝑteante: s; cōceptio generū fit tā a ꝑteā vt iohānesz katheri na sunt albi: qđ a ꝑtepost vt video petrū z katherinā albos. Scđo: dicit qđ

in cōceptiōe generū requiritur adiectiui pluralis nūeri: s; in cōceptiōe ꝑso narū requiritur verbū piuralis nūeri. Tertio dicit qđ cōceptio ꝑsonaz fit int̄ diuersas ꝑsonas s; cōceptio generū fit inter diuersa gñā. ¶ Arguit. Male dicit alexāder in teriu (Adiectiua tener) Assumptū pbat: qđ cōceptio gene rū hz fieri p vnū adiectiui tm: qđ duo singlaria substātiua eqpollent vni pli. Dōm qđ d; in textu (Adiectiua) in pli nūero p figurā qđ d; aliotheca: qđ

Arguit

hz fieri qñ numerus plis ponit p nūero singulari: qđ nulla cōceptio generū hz fieri p adiectiua s; p adiectiui tm. Et d; in pli adiectiua. ꝑꝑ metru: z nō adiectiui. Vel d; adiectiua in pli nūero: qđ fit p adiectiua noialia. ꝑnoialia et ꝑncipialia. ¶ Querit. Utrū neutrū genus possit cōcipere neutrū. Et vide tur qđ fit p regulā s; floriste qđ dicit per neutrū concipit neutrū. Dōm qđ ca piendo conceptionē generū vt figurā constructiōis continēt aliqd vniū sic neutrū genus nō cōcipit neutrū vt scamnū et sara sunt alba. Ibi nō est

Querit

conceptio generū. S; capiendo conceptionē generū large p copulatiua af sociatiōe respectu adiectiui pluralis nūeri: sic bene neutrū gen⁹ concipit neutrū vt vult s; florista. ¶ Queritur. Quid sit cōceptio generū. Dōm qđ est mediata et copulatiua associatio duoz substātinorū diuersoz generū ad diuersa ptinentiū respectu adiectiui pluralis numeri qđ cōformat se cū ge nere concipiente et nō cōcepto vt petrus z katherina sunt piūcti. Dicitur

Querit

pmo diuersozū generū ad significandū qđ inter noia eundē generis nō pot fieri conceptio generū z g neutrū gen⁹ ꝑrie loquēdo nō ꝑcipit neutrū. Et dicitur ad diuersa ptinentiū: supple vel tanq̄ diuersa. ꝑpter illā et siles deus z sua essentia sunt boni. i. deus et sua essentia sunt idē: tm vident ꝑz nere ad diuersa. ꝑpter naturā cōiunctiōis qđ notat diuersitātē. Dicitur me

Glosa notabilis.

- diſte cōiunctiōe copulatiua: ad ſcandū q̄ ptinebunt ad diuerſa: vt dictū ē
 Dicif reſpectu nois adiectiuū ad differentiā cōceptiōis pſonarū q̄ ſit reſ-
 pectū verbi pluralis nieri. Et q̄ſuis in cōceptiōe generū ponat̄ vbi hoc tñ
 nō ē neceſſariū ſz addit̄ ppter p̄ſectionē oratiōis. Sz ſi vbi in cōceptiōe p-
 ſonaz deponeret̄: tñc nō maneret cōceptio pſonaz. ¶ **Ar.** Nullū p̄plexum
 pōt h̄re q̄dditatē ſeu diſſimōnē: ſz cōceptio generū ē q̄d p̄plexū: q̄ male diſſi-
 mit̄. Adio: ptz: qz cōceptio generū ē oīō figuratiua. Dōm q̄ cōplexū bñ pōt
 diſſimiri p̄ quādā deſcriptiōe ſz nō p̄ diſſimōnē q̄dditatiuā et eſſentiale.
- Arguit** ¶ **Contra.** Cōplexū nō pōt diſſimiri p̄ deſcriptiōe. Probaf̄: qz deſcriptio cō-
 ſtituit̄ ex ḡne r̄ p̄po ſm̄ petrū h̄ſpanū ſz ex talib⁹ nō ē ita deſcriptio: q̄ r̄c.
 Dōm q̄ nō eſt deſcriptio p̄prie dicta ſed cōter dicta q̄ ē h̄uſcūq; notifica-
 tio alicuius rei. ¶ **Ar.** qd ſit vitū in cōceptiōe generū. Dōm q̄ ſubſtantiuū
 cōceptū diſſonem̄ cū adiectio in ḡne. Ideo nec peccat̄ p̄tra p̄mā regulaz
 cōgruitat̄ r̄ ſic ē viciōſa. Rō qua pōt fieri ē dignitas ḡnis cōcipiēt̄: ſupra
 genus cōceptū ppter qd̄ trahit̄ ſm̄ ab officio ſuo p̄po ad officiz alienum
 Sz rō q̄re oportet fieri ē exp̄ſio ſine ſub h̄uſuloq̄o. ¶ **Ar.** Quare maſculi-
 nū genus cōcipit̄ femininū et neutrū. Dōm q̄ id: qz maſculinū genus ſcat̄
 ſub p̄p̄tate actia ſz ſeim ſub p̄p̄tate paſſia: agēs aut̄ ē dign⁹ r̄ p̄ſtātius
 paſſio: tertio de aia: q̄ maſculinū gen⁹ cōcipit̄ ſeim. Sz maſculinū gen⁹ cō-
 cipit̄ neutrū: qz maſculinū gen⁹ ſcat̄ determiante: neutrū vero idetermiante
 r̄ cōſule: ſz determiatū ē dign⁹ cōſuſo: q̄ r̄c. Itē maſculinū gen⁹ hz ſe p̄ mo-
 dū habit⁹: neutrū vero p̄ modū puatiōis: qz ſcat̄ p̄ modū abnegatiōis vtrū
 uſq; ſer⁹: nō habit⁹ ē dignior: puatiōe. ¶ **Ar.** fortiffima rō ē volūtas gr̄amaſ-
 ticor. ¶ **Ar.** Maſculinū gen⁹ nō pōt cōcipere ſeim: q̄ illa rō falſa. Añs ptz
 qz p̄cipere ē patri: ſed maſculinū iponiſ a p̄p̄tate actiua cui⁹ ē agere: q̄ r̄c.
 Dōm q̄ cōcipe nō dicit̄ hic paſſionē ſz actionē ſm̄ quā dignius genus tra-
 hit̄ ad ſuū officiū genus min⁹ dignū. ¶ **Ar.** Quō iſta oīō ē excuſanda thauri
 mei r̄ alitia mea ſunt occiſa: cū neutrū gen⁹ nō poſſit cōcipere maſculi-
 nū. Dōm q̄ excuſat̄ p̄ zengma ſic ordinādo cōſtructibilia: alitia mea ſūt
 occiſa et thauri mei. Sz iſta oratio. ¶ **Ar.** et eſt at̄c tu plañnaſti ea: q̄ſuis de
 virtute ſmōntis ſit incōgrua iuxta iſtā regulā tñ admittit̄ qñ ſz cōiungū-
 tur duo ſubſtātia ad inuicē diuerſorū generū maſ. r̄ ſe. tñc relatiuū qd̄ re-
 fert̄ illa pōt poni in neutro genere: ex q̄ neutrū gen⁹ hz ſe p̄ modū indiffe-
 rentie ad vtrumq; ſeruz. Et p̄ eandē regulā admittit̄ iſta: vga tua r̄ bacu-
 lus tu⁹ ipa me cōſolata ſunt. ¶ **Ar.** pōt dici q̄ ibi nō ſit relatio ad vocē: ſz ad
 rem ſcatā: vel ad aliqd̄ ſubintellectū vt ita impleat̄: vbera ſunt cōſolata
- Querit** ¶ **Querit.** An cōceptio generū poſſit fieri p̄ noia epicheni aut dubij ḡnis.
 Dōm q̄ ſic: vt paſſer et aquila ſunt albi: et q̄ſuis paſſer ſcet̄ vtrūq; ſerum
 tñ determiat̄ ſibi vnū articulū. ſ. maſculinū ḡnis et hoc ppter terminationē
 ex p̄c em̄ terminatiōis noia epichena determiat̄ ſibi determiata genera
 ſilr̄ in noibus dubij ḡnis vt dies r̄ aq̄ ſunt clari. Et hoc ideo qz reſtringit̄
 dies ſolū ad maſculinū gen⁹. Ex q̄ ſeq̄tur correlarie q̄ epichenū gen⁹ dubi-
 um vel cōe inq̄ſtū tale nō cōcipit̄ qz dicit̄ vtrūq; ſerū: ſz p̄ iſtā reſtrictionē
 ad vnū genus vel vnū ſerū poſſunt cōcipere. ¶ **Arguit.** Cōceptio generū
 nō pōt fieri p̄ noia epicheni vel dubij generis: q̄ iam dicta ſunt falſa. Añs
 ptz: qz alexander de illis nihil dicit̄. Dōm q̄ illa noia p̄p̄hendunt̄ ſub maſ-
 culino et feminino generibus. ¶ **Contra.** Nomia epicheni r̄ dubij generis
 ſcant̄ vtrūq; ſerum: q̄ nō poſſunt cōcipere ſilr̄ r̄ nomē cōis generū. Dōm q̄
 licet epichenū genus ſcet̄ vtrūq; ſerum tñ determiante ſibi attribuit̄ vnus
 ſeruz: vt patet̄ in p̄cedēti notabili et cōia et dubia genera inq̄ſtū reſtrin-
 guntur ad vnū genus poſſunt concipere. ¶ **Nota.** Notandum q̄ cōceptio generū
 r̄ multipliciter habet fieri. Primo per nomina relatiua vt adduxit̄ pul-

De regimine Nominatiui.

lū et aſinā et impoſuerunt veſtimenta ſua ſuper eos. Secundo qñ cōiunguntur ſubſtantia diuerſorū generū res ſexū habentes ſciantia vel credunt habere ſexū qz alterū ē maſculini generis alterū etiā erit maſculini generis Exemplū primum: vt vir z mulier ſunt docti: Exēplū ſecūdo vt pallor et febris menūdi ſunt. Credebat em̄ pallor eſſe de⁹ z febris dea pōt etiā h̄mōi ſubſtātiuſ relatiuſ aut demōſtratiuſ maſculini g. cōiungi: vt ignis z aqua ſunt q̄s diligim⁹ ignis z aqua mihi aduerſa ſunt. Sz cū cōiungitur ſubſtātiuſ diuerſorū generū q̄ nō ſpectāt ad ſexū nec credunt res ſexū h̄ntes ſciantia re tūc eis pōt adūgi adiectiū relatiū vel demōſtratiuſ neutri gnis: vt h̄z ga tua z bacul⁹ tu⁹ ip̄a me p̄ſolata ſunt. Itē ignis grādo nix glacies ſpūs pcellarū q̄ faciūt h̄bū eius. pōt etiā iūgi maſculino generi: vt Triste lupus ſtabilis turpe ſenerqz mules. Qñqz iūgitur feminino gñi vt Turpe iacēs mulier multo madefacta leo. Qñqz iūgitur copulato ex ſubſtātiuſ diuerſorū generū vt in p̄mouēdo etates maturitas: mox grauitas z laxa ſcia idagāda ſunt. Qñqz iūgitur copulato ex ſubſtātiuſ diuerſorū generū vt ver et eſtate tu plaſinaſti ea. ¶ Notandū q̄ qdā dicūt cōceptionē gñey nō eſſe orōnē vitioſam: qz in ea ē debita p̄ueniētia adiecti z ſui ſubſtātiuſ z hoc adiectiū p̄uenit cū ſuo ſubſtātiuſ cū q̄ dz cōuenire: ſz cū ſubſtātiuſ cōcipite: nō aut dictio p̄cepta dz cōuenire cū adiectiuo: qz hoc fieri dicitur im̄poſſibile et ſic ibi nihil eſſet vitij qz ibi ē ois cōueniētia debita et poſſibilis Et addūt q̄ adiectiuū in cōceptiōe generū pōt eſſe epichei gñis ſub vno articulo ſcans vtrūqz ſexū. Sz hec oīa p̄ter veritatē dicta ſunt. Primo qz ibi eſt partialis diſcōueniētia q̄ cauſat vitij ex p̄te generis p̄cepti qd̄ trahtur a ſuo p̄p̄uo officio ad officiū alienū. Secūdo illud adiectiū nō pōt eſſe gñis epichei qz dicit hoc ſine ratiōe dictū aut nō i rōne fundatū ē irrōnabile z fictū. viij. phyſicorū Et hoc ē verū: qz adiectiū trahtit determinatū genus a genere cōcipiente: ſz genus epichei z h̄mōi ē aliquid determinati generis: et go nō pōt eſſe concipiens. Itē dicūt q̄ epichei gen⁹ in q̄tū ſignificat vtrumqz ſexum nō cōcipit ſed bñ in q̄tū determinatur ad vnū ſexum: qz adiectiū cum dictione concipiente ſe conformat et ergo determinatum eſt ad vnum ſexum tantū.

Nota.

.i. cōceptionē generū

.i. cū nomine diſtributiūo

Hoc etiam ſepe facies cum diſtribuyente

Exemplum in quo hoc nomen vterqz virtute diſtributionis ſupponit p̄ paride maſculini generis: et pro helena feminini generis: quare valet ſicut paris et helena iacent p̄oni.

Pronus vterqz iacet: de petro dic helenaqz

Hic autor determinat de cōceptiōe generū ipſe dicens q̄ ſepe cōceptio generū implicita ſit noīe diſtributiūo: vt ſi demōſtratis paride et helena dicatur vterqz iacet pronus. ¶ Queritur. qd̄ ſit dictio diſtributiua. Dicendū q̄ eſt dictio ſcans multitudinē facies ſtare terminū p̄ multis diſtributiue. Et ſunt duplicia. Quedā diſtribunt terminū cui adiungitur p̄ omnibus ſuppoſitis vt omnis null⁹. Quedā duob⁹ ſuppoſitis vt vter neuter Et q̄ d̄libet iſtoꝝ pōt fieri cōceptio generū vt d̄libet iſtoꝝ ē alb⁹ demōſtrādo petrū z katherinā. Neuter iſtoꝝ ē bon⁹ demōſtrādo ioh̄h̄nē et barbaram ¶ Arguit. Diuerſi artifices h̄nt diuerſa cōſiderare ſz lo gic⁹ cōſiderat de dictiōibus diſtributiuis vt p̄z in tractatu diſtributiōnū ḡ male de his loquitur hic Alexander. Dm̄ q̄ in logica ſit mentio de eis ſm̄ q̄ faciūt ad ſtatū aut falſitatē p̄poſitis ſed hic ſm̄ q̄ p̄ eas poſſit fieri orō figuratiua

Querit

L iij

Glosa notabilis

Queritur. Quotuplex sit conceptio generum. Dicendum qd duplex: scilicet explicita et implicita. Explicita est qm suppositum recipiens conceptum ambo exprimitur in expresse textu. Et illa est duplex. scilicet directa et indirecta. ut plus patuit. Sed implicita est qm genus recipiens et genus conceptum in vna dictione includitur ut vterqz istorum est albus. **Ar.** In hoc exemplo: vterqz iacet prius: nullus est vitium: sed tertius est falsus: quia prius et vterqz sunt eiusdem generis numeri et casus. Dicendum qd si demonstras duos mares nullam conceptionem facis. Sed si demonstras mare et feminam conceptionem generum facis implicitam. Fit enim conceptio generum per noia particularitatem fecerunt: ut aliquis veltrum le gar: si mares et feminas alloquor: per noia demonstratiua conceptionem generum faciunt: ut hi sunt albi demonstrando mare et feminam. Nomina quistia faciunt etiam conceptionem generum: ut vter horum est mas cum de mare et femina loquimur. Recte de vtra horum est femina demonstratis mare et femina. Quicumqz vult saluus esse opus est ante omnia ut teneat catholicam fidem. Non enim mulieres minus obligate sunt ad fidem quam viri: ergo oratio est conceptionis. Petrus est prius erga patres suos sicut est conceptionis: quia de patre et matre intelligitur. **Queritur.** Utrum conceptio generum habeat fieri inter quoscumqz substantiua diuersorum generum. **Ar.** Dicitur qd quodam dicitur qd non: sed solum illa substantiua que fecerunt res animatas et non illa que fecerunt res inanimatas. Et quoniam eis opponitur per alexandrum dicitur. Per vim sunt leges et plebiscita coacte. Rndet qd hoc exemplum accipit alexander ex Luciano primo libro que dicit (mensuras Juris vis eat huic et plebiscita coacta) non dicit coacte: quare si inueniatur coacte dicuntur illud esse mendosum. Sed ad hoc dicitur est qd quo ad aliqd ex Luciano simpliciter: nisi mutando illud adiectiuum facit conceptionem generum. Et ideo dicitur est qd in substantiuis res inanimatas fecerunt potest fieri conceptio generum: ut in hoc exemplo: panis et vinum sunt cari. Et ratio est quia congruitas non est attendenda ex parte rerum significatarum: sed ex parte modorum significandi. Sed ista diuersitas modorum significandi quas requirit conceptio generum: reperitur in exemplo proxime posito et in similibus et go etc.

sup. gramaticale sup. congrue talis figura

Distinguit regimen quod iunxerat ante prolepsis

Est exemplum ubi illud totum grammaticale scilicet huius congrue constructum prius cum illo verbo metuunt postea diuiditur in partes grammaticales. scilicet alius et alius que disconueniunt cum ly metuunt in numero.

Hi metuunt: alius dominos aliusque magistros

Contra huius textus est qd prolepsis distinguit illud regimen sub impropetate quod prius iunxerat sub propetate ut turba hec studet alij grammatice alij logice hi metuunt alius dominum alius magistrum. **Ar.** quod est prolepsis. Dicitur qd est proceptio alius cuius totum grammatice quod postea per partes grammatice figurate diuiditur ut apostoli predicauerunt vni in oriente alij in occidente. In qua diffinitio de ly proceptio potest loco generis. Est enim prolepsis nomen grecum et dicitur a pro quod est parte et prolepsis proceptio que proceptio alicuius cuius grammaticales accepti ante suas partes. Et dicitur (figuratiue) propter partes realiter acceptas vel simpliciter congrue rectas.

Querit

Arguit

Querit

Ar. Arguitur. Nullum complexum potest diffiniri sed prolepsis est complexum: sed etc. Maior est prolepsis Topicoz. Minor probatur quia complexum ex pluribus orationibus: ut dicendo: hi metuunt alius dominos alios magistros. Dicendum qd prolepsis proprie intentionaliter accepta est complexa et sic non potest diffiniri sed secunde intentionalis accepta est incompleta et sic diffinitur. **Querit.** Ex qua vacillat inuenies circa hoc pro nomen quod huic figure conuenit quod est sine veritate scribendum. Solutio secundum Johannem Tortellium debet scribi per et sine in ut dicitur: dicitur et non prolepsis. Et hoc patet ex ipsius nominis interpretacione.

De regimine Nominatiui.

ratione. Dicit enim plepsis a pro q̄b̄ ē pre et lepsis acceptio. Ad conceptio q̄
in ea totū p̄cipit q̄b̄ postea in ptes diuidit. **Q̄**uid est totum gr̄ma
ticale. Solo. Est dictio actualit̄ importans multitudinē: vt dictio plural̄
nūeri nōis nō collectiui: vel singular̄ nūeri nōis collectiui: vt gens: plebs
populus: turba. **Q̄** Arguit. hic ē plepsis Sonorū alī⁹ vox alius nō vox: tñ
ibi nō est nomē collectiui: q̄ illa sunt q̄tuor. Solo. Fit p̄ nomē collectiui
singularis numeri: vel p̄ nomē nō collectiui pl̄is nūeri. **C**ōtra. habz sic
ri p̄ nomē nō collectiui singularis numeri. Probat in hoc exemplo Quātū
tatis aliud cōtinuū aliud discretū. Solo. Quis (q̄ntatis) nō ē p̄p̄riū nō
mē collectiui: tñ cōiter loquēdo et similitudinariē ē nomē collectiui: q̄ si
cut collectiui colligit in se plura: sic q̄libet genus generalissimū colligit
in se plures sp̄es. **Q̄** Querit. Quotplex est totū. Solo. Multiplex. s. totū
vniuersale q̄b̄ est sup̄ius s̄m̄m in sua inferiora: vt animal Totū integrale
est cōpositū ex p̄tibus q̄ntitatē habentib⁹: vt domus ex lapidibus et lignis
Totū in tpe est dictio cōprehēdēs omne tēpus: vt sp̄ nūq̄. Totū in loco
est dictio cōprehēdēs oēm locū aduertibilib⁹: vt vbiq̄ vbiq̄ nūq̄. To
tū in loco ē dictio cōsumpta sine adiecto accidentalit̄ ip̄m determinate vt
homo. Totū in q̄ntitate ē vniuersale sumpt̄ s̄m̄m: vt Ois h̄d: nulluz
nial: S; aliud ē totū gr̄maticale de quo ē hic ad p̄positū. Et hoc diuidit
duplicit̄: Aliud nō in ptes gr̄maticales simpliciter cōgruas vt figuratiuas
vt hi metuit: alij d̄nos: alij magistr̄os: seu metuit: alius d̄m: alij m̄ḡm
Secūdo diuidit in ptes simpliciter incōgruas: vt hi metuit: alij d̄nos alios ma
gistr̄os. **Q̄** Querit. Quid est vitium plepsis. Solutio. Est illud: q̄ ptes diui
dentes disconueniunt cum verbo vt adiectiuo in aliquo accidente. Ratio
qua potest fieri est: q̄ totum et partes idem sunt: ideo permittitur q̄ ptes
stant cum verbo sicut totum. Ratio quare oportet fieri est breuiologium
Quidam tamen volunt dicere q̄ nō sit vitiosa q̄ totū in pleps̄ cōuenit cū
verbo seu adiectiuo expresso. Partes vero cū verbo seu adiectiuo subintel
lect̄: seu vbiq̄ vitij deprehendi potest. Sed hoc est in cōueniens: quia illa
diatio estzeugmatica. Et de intentione Alexandri est: q̄ nō d̄nt partes re
ferri ad cōstructibile intellectum: sed ad verbū plus cōgrue cum toto con
structum cum quo verbo partes in aliquo accidente disconueniunt: et hoc
causat vitium. Itē verbum nō debet resumī cū partibus expresse q̄ si resu
meretur cū partibus in plurali numero: esset orō simpliciter cōgrua. **Q̄** Querit
Que est prima diuisio prolepsis. Solutio. Primo diuidit in plepsim locu
tionis et cōstructionis Locutionis est q̄ partes gr̄maticales nō discōue
niunt cū verbo seu adiectiuo: vt scholares scribunt: illi calamo: et isti stilo.
Sed prolepsis cōstructionis: est quando partes gr̄maticales discōue
niunt cum verbo seu adiectiuo in aliquo accidente gr̄maticali: vt hi cur
rūt: alius romā: alius coloniā. Et discōueniunt aliquando cū adiectiuo in
genere vt gens est bona: ille mediocriter: iste excellenter Aliq̄ in numero
vt populus pugnat: hi armati: illi inarmati. Aliq̄ in casu: vt pie gens ista
ē fidelis: illa infidelis. Aliquādo in genere r̄sin casu simul: vt hominū cur
rentū iste currit velociter: ille tarde. Aliq̄ in genere in numero: et in casu
s̄l: vt romani gentis isti sunt robusti: illi debiles. Et sic peccat cōtra regu
lam adiectiuū et substantiuū. Et it̄ peccat p̄tra regulā sup̄positi et app̄positi
Aliquādo em̄ partes disconueniūt cū verbo in numero: vt in exēplo tert⁹
Aliquādo in plona: vt vos studetis: illi gr̄maticā: isti logicā. Aliquādo
in numero et in plona simul: vt vos studetis: ille donatū iste alexandrum
Q̄ Queritur: que est secunda diuisio prolepsis. Solutio. ista: quedā ē plep
sis explicita: et quedam implicita. Explicita est q̄ totū et partes expresse
ponuntur: vt in predictis exemplis. Prolepsis implicita fit tribus modis.

Querit

Arguit.

Replica

Querit

Querit

Queritur

Querit

Glossa notabilis

Primo qñ totū exprit & ptes intelligunt: vt nos currim⁹ vnusquisq; vias suam. Secōdo fit qñ ptes exprimunt et totū subintelligi: vt petrus velociter et iohānes tarde currūt. Tertio fit qñ totū ptes sūt intelligūt vt vana locuti sunt vnusquisq; ad primum suū. **¶** Qñ q̄ ē tertius diuisio plesps. Solutio ista quedā ē pprie dicta quedā impiope dicta. Pprie dicta est qñ partes diuidūt vtz totū grāmaticale: vt hi metuit: alius dñ os alius mgros. Impiope dicta est qñ ptes nō diuidūt vtz totū grāmaticale & illa fit tribus modis. Primo qñ partes diuidūt totū vnuerſale: vt q̄ritatis aliud p̄tinuū aliud discretū. Secōdo fit qñ partes diuidūt totū integrale vt domus aliā tectū aliud fundamentū. Tertio qñ ptes diuidūt totum in q̄ritate vt omnis homo currit vnus ad romā alter ad banariam. Et de quidditati bus illoz dictum est in questione prima posita. **¶** Queritur: quot mod⁹ sit prolepsis cōstructionis. Dicendū q̄ quattuor modis. Primo quando ptes et totum exprimuntur in nominatio: vt in exemplo textus. Secūdo quādo totum et partes exprimuntur in obliquo: vt aquilaz volantium vnus penne albe: alterius penne nigre. Tertio quando totū exprimitur in recto et partes in obliquo: vt aquile volauerunt vnus penna alba: alterius penna nigra. Quarto quando partes exprimuntur in recto & totū in obliquo vt aquilarum volantium hec ab oriente: illa ab occidente. Etiam prolepsis fit ex toto et partibus aduerbijs: vt Petrus vigiles hodie bibat: decies vnū & decies ceruſiam. **¶** Queritur: vtrū hic sit plesps: alter alterius one ra portare. Solo. Sic: scz implicat debz sic exponi vos portare: ille onus vnus: alter onus alteri⁹. Similiter hic: alter alterius lanare pedes. i. vos lanare: ille pedes vnus: alter pedes alterius.

pnus p̄grue .s. aliqd̄ capiēdo .i. zeugma
posuit .i. resumit

Aut quod proposuit extra sumendo reducit

isti festinant .s. p̄pero .i. ludit

Hij properant et ego. tu ludis et ille sedendo

¶ Dicit q̄ zeugma reducit illud qd̄ p̄us cōgrue posuit. s. verbū seu adiecti uum ad casuale extra captum sub discōuenientia in accidentib⁹ grāmati calibus: vt petrus est albus et tu. **¶** Sic zeugma large acceptum resumit verbū vel adiectiuū prius cōgrue positum ad aliqd̄ casuale extra captum. **¶** Queritur quomodo plesps & zeugma cōueniūt. Solutio. Primo cōueniunt: quia p̄mittitur verbum seu adiectiuum vtrobiq; sub cōuenientia. Secōdo quia verbū seu adiectiuū discōuenit cū substantiū vt supposito p̄tate. Et dicit p̄mo: quia in plesps requirit totū grāmaticale nō in zeugma. Secundo qz in plesps nō requirit aliqd̄ mediū. Unde in plesps non debet poni mediū inter totum et partes: qz illa pertinet ad idem: nō autem in zeugmate. **¶** Queritur: quotuplex est mediū in zeugmate. Solutio. triplex. Primum est cōiunctio copularia: vt ego studeo & tu. Secūdo est cōiunctio disiunctiua: vt ego scribo vel tu. Tertium est aduerbium similitudinis: vt ego curro sicut tu. **¶** Queritur: quō scatur q̄ isti duo versus sint & zeugmate cū tamē non exprimuntur. Solutio ex deriuatione nominis: quia zeugmos grece est idem qd̄ reductio latine et hoc sufficienter potest intelli gi in hoc verbo (reducit) in textu posito et ergo alexander nō exprimit hoc nomen zeugma. **¶** Arguitur zeugma nō distinguitur a conceptione ergo male dicitur nāt̄ autor de ea: quia in vtraq; illarū figurarū vnus actus designatur inesse duobus seu vna pp̄ietas. Dicendum q̄ in conceptione vnus act⁹ designat inesse duob⁹ eoz p̄mo: sed in zeugmate s̄m p̄us & postea

De regimine Nominatiui.

Arguñ. Zeugma non ē figura: ḡ male ponit p̄ figura. **Añs.** p̄batur q̄ ut ip̄o nullū est vitū et eo q̄ sunt duo n̄i quoz vnus puenit cũ verbo exp̄sso et alter casus extra capt⁹ cũ verbo subintellecto. **Solutio.** Casus extra captus bene facit cōgruitatē cũ verbo subintellecto nō tñ cũ ḡbo ex- p̄sso ad ḡb̄ reducit̄ casus extra captus sub aliqua d̄conueniētia. **Cōtra.** In zeugmate casus extra capt⁹ nō d̄conuenit cũ verbo p̄us exp̄sso: ḡ tñ. **Añs.** p̄bat̄ in hoc exēplo Petrus p̄dicauit ⁊ paul⁹. **Q̄m̄ q̄** ubi ē zeug- ma locutiōis s̄z nō cōstructiōis de ḡ loq̄m̄r ḡ. **Querit̄.** quid est zeugma **Sol⁹.** Est reductio casualis extra capti ad ḡbū seu adiectiū p̄us ḡgrue po- sitū sub d̄conueniētia alicui⁹ accidētis respectiui. Exēplū p̄m̄ vt ego ⁊ tu. **De sebo** vt petrus ē albus ⁊ catherina. **Ibi** catherina ē dictio casualis extra capta et reducit̄ ad illud adiectiū alb⁹ sub d̄conueniētia ḡnis pri- us tñ ḡgrue positū. **Querit̄.** An̄ zeugma sit soluz mediāte cōiunctione **Sol⁹.** Nō s̄ etiā mediāte aduerbio vt tu comedis tanq̄ lupus: ego sicut fe- nū arui. **Etiā** sine medio vt ego disco grāmaticā Petrus logicā. **Q̄r.** qd̄ sit vitū in zeugmata. **Sol⁹.** Est q̄ ps casualis extra capta d̄conuenit cũ verbo seu adiectiui p̄us cōgrue positū in aliq̄ accidēte respectiui. **Ratio** q̄ p̄t fieri est: q̄ dictio casualis extra capta facit̄ reducit̄ ad ḡbū seu ad- iectiū mentaliter acceptū seu intellectū. **Ratio** q̄re oportet fieri est breuilo- quū. **Querit̄.** quottuplex ē zeugma. **Sol⁹.** duplex. s̄. locutiōis ⁊ cōstructi- onis. **Locutiōis** est qñ dictio extra capta cōuenit cũ verbo seu adiectiui pu- us positū: vt petr⁹ scribit et ille. **Sed** zeugma cōstructionis est qñ dictio ex- tra capta d̄conuenit cũ verbo seu adiectiui vt tu ludis et iste. **Queritur** q̄triplex ē zeugma cōstructionis. **Sol⁹.** Triplex. s̄. p̄tozeugma mesozeug- ma et hypozzeugma. **Protozeugma** est qñ verbū seu adiectiui ponit̄ in p̄n- apio et puenit cũ substantiui seu supposito p̄mo: vt turbatus ē herodes ⁊ om̄is hierosolyma cū eo. **Et** d̄: a p̄tos qd̄ ē p̄mū ⁊ zeugmos reductio qñ re- ductio q̄ fit a p̄ncipio. **Sz** mesozeugma ē qñ verbū vel adiectiū ponitur in medio. **De verbo:** vt hebrei sunt ⁊ ego. **Ipsē** fecit nos ⁊ nō ip̄s nos. **De ad- iectiui:** vt huc ades o melebee: caper est tibi saluus et hedi. **Sz** hypozzeug- ma ē qñ verbū vel adiectiui ponitur in fine: vt **Virg.** Nihil h̄c nulli car- mina desunt: neq̄ sidas radio: neq̄ maī filio sit corrupta. **Et** d̄: ab hypoz- qd̄ est sub et zeugmos reductio qñ reductio in fine. **Notañdū** q̄ verbū vel adiectiū in mesozeugmate p̄formabit se cũ p̄uori supposito vel substā- tui. **Sed** in p̄tozeugmate p̄formabit se cũ p̄miori d̄c̄pt̄ is d̄c̄b⁹ casibus in q̄bus nō p̄formabit se cũ p̄miori. **P̄mo** qñ sunt p̄ aduerbia cōparādi vt melius ego istud q̄ vos fecistis. i. melius ego istud q̄ vos fecistis fecistis. **Sec̄do** qñ s̄nt p̄ aduerbia similitudinis vt ille hoc prudēter: vt ego fecisset .i. ille hoc ita prudēter vt ego feci fecisset. **Notañdū** q̄ q̄dam dicūt zeug- ma esse orationē vniōsam: quia in ea s̄terū suppositoz cōformatur verbo seu adiectiui exp̄sso ⁊ alterū subintellecto. **Sz** illi sunt tales de q̄bus di- cit **Aristo.** p̄mo p̄hermenias ⁊ p̄mo de generatiōe: q̄ ad pauca respici- ētes de facili paralogizāt̄r hi eñ nō cōsiderāt ad cōstructionē extra cap- tū cũ ḡ ḡbū nō d̄z exp̄m̄: eo q̄ orō eēt vocalis simplicit̄ incōgrua s̄z d̄z m̄ta- lit̄ c̄cipi tñ etiā ille n̄tus nō ponit̄ absolute: q̄ ḡ d̄eterminat̄ de regimine n̄i **Sec̄o** sic etiā d̄z poni cũ ḡbo nō vocalis exp̄sso vt ab isto regere: q̄ tūc p̄- ret zeugma: sed debet regi a verbo p̄ius positū ex vt zeugmatis. **casus figura** **sup. aliq̄** **sup. casum**

Arguñ

Replica

Querit̄

Querit̄

Querit̄

Querit̄

Querit̄

Nota.

Nota.

Antithesis casum demit̄ ponens alienum
sup. vestra ē sup. nō c̄st̄ta fortis
Orbem quā statuo, simul om̄s qui venit ad me

Glosa notabilis

Querit

Dicit qd illa figura antithesis qd fm qdā dicit Antiphosis hz fieri qn ea sus ponit p casu: vt oēs qd venit ad me nō efficiā foras. Joli ly ois caput pro illo actō oim. **Querit.** Quid ē antithesis. Solo. Antithesis ppe dicta ē vnus casus p alio positio: vt vrbē quā statuo vestra ē: in q oratioe vrbem acti casus ponit p eius nō. Sz antithesis cōter dicta ē vni? accidentis p alio positio: vt numerus p nōero: gen? p gne: psona p psona: et modus p modo. Exēplū pmi: vt plurima turba strauerūt vestimēta sua in via: et ois isrl' plāgebant eū. De scdo vt hec qd nō nouit legē maledicti sunt. Uenerunt ptes visuri eneidos. i. troia nos. De tertio: vt danai qd parēt atridi qd pmi arma sumite qd parēt. i. parēt: et O aqua benedic dno qd sup celos extat. De qro: vt nos pauidi trepidare metu: trepidare p trepidamus. Et ego sedulo id negare factū: negare p negabam. Et autor ideo non ponit istam figurā: quia nō licet inuenibus vni: quoz Alexander est instructor. Sed tñ vt d ea aliqd intelligant: textū flouiste in hoc loco interpositū: qd etiā nomē figure sonatur in quo cōuenit supradictis. Et dicit antithesis siue antiphosis: ab anti qd est cōtra et thesis positio: qd vni? accidēs ponit p reliq. i. casus p casu: et gen? p genere et c. **Querit** quid sit vitiū in antithesi. Dōm qd vnus casus p alio cōstruit cū verbo seu adiectiuo sub dictionēria aliam casus accidentis. Et ratio qua potest fieri est volūtas grāmaticoz sub bre uiloquio. **Querit.** Quot modis casus ponitur p casu. Dicendū qd qnq; modis. pmo nōus p actō: vt ois qd venit ad me non efficiā foras. Scdo actūs p nō: vt vrbē quā statuo vestra est. Tertio gūs p abltō: vñ Uirg. Et crurū tenuis a mēto palearia pendent. Quarto nōus p abltō: vt cuius humilitatem deus respiciens vir go concepit et peperit. Quinto abltūs p dō: vt herent pede pes: id est pedi.

Querit

**De abso-
lutione.**

Inuenies rectum quandoq; regente solum

Dicit qd nōus sepe ponit absolute: vt vnus duo tria: par vob: bona dies qd illi nō hnt vā regant. **Querit.** Que ratio ē ordinis text? ad pcedentes Dōm qd ista: qd habuit pcedit puatio nē: sed regimē nri habet se p modum habitus: absolutio vero p modū puatiois: sz in pcedentibus textib? agitur de regimē nri: hic vero agitur de absolutioe: qd et c. **Querit.** Absolutū est an respectuū: qd plus determinare debuisset de absolutioe nri qd de eius regimē: qd cōsistit in respectu dictionis regētis ad dictionē rectā. Dōm qd absolute nō caput hic vt opponit respectuū: sz vt opponit habitū: et sic sequit **Querit.** Quid ē absolutio. Dōm qd ē puatio regiminis passivi in sbiecto apto nato. Dicit notāter (regimis passivi) ppter puatioē regimis acti: qd si dictio apta nata ē regere et nō regit nō dicit poni absolute: vt lego Dicatur (in sbiecto apto nato) ppter pres indeclinabiles qd nō pnt poni absolute: qd nō sunt apta nata regi. **Querit.** Quotuplex ē absolutio. Dōm qd duplex. i. regimis et cōstructōis. Absolutio regimis ē puatio regimis i sbiecto. Et ē duplex. i. ppe dicta et cōter dicta. ppe dicta ē qn dicitio expressa nec hz regō expressum nec sbintellectū. Sz absolutio cōter dicta est quādo aliquid regibile caret regēte expresso: hz tñ regēs sbintellectuz vt dōs in celo sedes eius supple ē. Sz absolutio pstructōis ē qd dicitio ponit extra cōtextū oratiois et nō cōstruit cū aliq: vt dice dū tñ hō de qua absolute nō ad pns. **Querit.** Quot modis capitur hoc nomē absolute et sic capitur hic. Secundo capitur absolutum pro verbo sbintole et est illud qd per se facit perfectum sensum: vt dormio sodeo. Et nomina sbstantia snt dicunt absolute qd nō indigēt adiectiuo: vt par de? angel? virtus

Arguit

Querit

Querit

De regimine Nominatiui.

Tertio dicit absolutum vt opponitur respectiue et sic de absoluto loquitur loqui. Quarto dicit absolutus a vinculo excoꝛdationis et sic vtuntur iuriste. Quinto e terminus theologorū & sic dicitur absolutus a peccatis. ¶ **Q**uare nō ponit absolutus. Dōm q̄ causa breuitatis: vt mirabile dictu: fide nō nō grātis cui p̄a: liber generatiōis iesu chꝛisti. ¶ **Q**uare nō ponit absolutus. Dōm q̄ nō sed solū tres ptes casuales. I. nomē p̄ nomē & p̄ciatū. Ratio ē q̄ solū possunt regi: ergo solū ponit absolute: q̄ habitus & p̄ciatio hāt fieri circa idē: s̄ regi & absolutū hāt se p̄ modū habitus & p̄ uatiōis: s̄ rē. ¶ **Q**uare nō ponit absolute. Dōm q̄ nō est absolutio: studiu rōme: q̄ rōme nō ponitur ibi casualiter s̄ aduerbialiter. ¶ **Q**uare nō ponit absolute. Dōm q̄ sex modis p̄mo causa dubij tollendi vt ibi. In conuertendo dñs captiuitatē sion. Ibi dñs ponitur p̄ dñm q̄ si gerundiū inter duos actōs poneretur: tunc esset amphibologia: sicut si infinitiuus poneretur inter duos actōs. Alij dicūt q̄ ē meliꝛ loqui p̄ absolutos absolute positos vt dño cōuerteret. i. cū dñs cōuerteret. Et illi dicūt q̄ gerundiū nō vult habere nōm̄ a p̄te: nisi more grecorū & dñm a parte post. Exempla p̄mi vt scribentē habendū ē pennā. Exempla scōi: vt dolendū ē tibi. Scōo causa breuitatis: vt bona dico vobis. Tertio causa relationis: vt dñs in celo sedes eius. Quarto causa subscriptiōis: vt sancta maria. Quinto causa numeri: vt vnus duo tres: Sexto causa tituli: vt textus alexandri. vñ. Absoluunt rectū dubiū breuitatis relatiū. Atq̄ super scriptū numerū titulum super adde. In conuertendo benedicite dic dñs ve. In celo sedes eius: dic sancta maria Dic vnus duo tres: liber ouidiū manifestat. ¶ **Q**uare nō ponit absolute: q̄ dicit florista. Nō ponas rectum sine iho: ni p̄ egyptim. ¶ **Q**uare nō ponit absolute: q̄ dicit florista. Nō ponas rectum sine iho: ni p̄ egyptim. ¶ **Q**uare nō ponit absolute: q̄ dicit florista. Nō ponas rectum sine iho: ni p̄ egyptim. ¶ **Q**uare nō ponit absolute: q̄ dicit florista. Nō ponas rectum sine iho: ni p̄ egyptim.

Querit

Querit

Querit

Arguit

Querit

Ecce tibi rectum quartum ve solet dare casum.

Dicit q̄ hoc aduerbiū ecce q̄nq̄ cōstruūt cū nō a p̄posit: vel cū actō: vt

hoc aduerbiū .i. nōm̄ actū p̄uenit regere

Glosa notabilis.

Arguit ecce magister vel ecce magistrū. ¶ **Arguit** actus terminus transitivus actus
 s; talē actū nō fecit illud adverbū ecce; ḡ nō pōt regere actū. Dōm q; re-
 gere pōt capi dupliciter. Uno mō pprie: s; sic regere est coartare dictionē in
 determinato casu: s; sic ecce nō regit ntrū nec actū: q; int regēs r rectū dz
 esse pportio modoz scādī: s; modi scādī illi adverbū ecce: r nti vel acti
 nō sunt inuicē pportionati: q; oportio modoz scādī ē causa regimīs q; de-
 ficiēte deficit r regimē: q; ntrūs fecit p modū pncipij vt ad alterū: s; regis
 ille casus a s;bo subintellecto. s; pat et videt v; veit: r sic ponit absolute ab
 solutiōe improprie dicta: q; subintelligit dictio regens. ¶ Itē nō pōt ecce
 p se regere actū: q; nō fecit p modū fluxus r fieri r transitivus cur p termi-
 nū ē actus. Juxta illud (Accusatōnis data p vim transitivis cur). Si vox concoz
 dat actia frēqnter habebis. Et h; ecce v; vide idē fecit: nō tñ sub eodē mō
 scandi. Itē hoc adverbū en h; eādē vim quā h; hoc adverbū ecce: hoc est
 etiā cōstruit cū ntō vel actō: r ponit indicādo. vñ. En pam sunt huic etiā
 sua pnia laudi. Etiā exprobrādo ponit cū actō. vñ Uirgil En agros r quā
 bello troiane petisti. En honore quē petisti. Et ponit qñq; sine casu: r. Que-
 ritur Utrū hoc adverbū o pōt cōstrui cū ntō seu actō sicut hoc adverbū
 ecce. Dōm q; sic Exemplū de ntō vt o beat; petrus De actō: vt o ineffabile
 virū. ¶ **Querit** Quor in summa regitur dictiones q; cōstruitur cū ntō vel
 cū actō. Dōm q; quattuor s; En ecce o r heu: s; nis tamē o scipue r cōter
 cōstruit cū vto ¶ **Querit** quare hoc verbū vide nō exprimitur qñ dz ecce ma-
 gistrū. Dōm q; ideo: q; ly ecce exercit p demonstratiōē ad actū videndi: s;

Nota.

Querit

Querit

**De fgimi
ne obliqz**

Quod obliquoꝝ regimē qd scire laboras
 i. in pncipio sup. gti .i. regimē p illā pte orōis. deind
 In pms regimē quot fit p noia p hec
 sup. fgimē p illā pte orōnis p hoc. s. fgimē. i. p alias ptes orōis. i. ondā
 Quot fit per verba dehinc qd fit p cetera dicam
 p hoc .i. attēdas. s. exēplis iā dictis intelliges .i. manifeste
 Hinc exempla notes quibus ista videbis aperte

¶ Sententia est q; ad sciendum regimē obliquoꝝ studiose debes laborare
 q; est multum deficile et non acquiritur nisi cū magna diligentia. Et pū
 mo vult determinare de regimine obliquoꝝ qd fit p nomina deinde deter-
 minabit de regimine obliquoꝝ quod fit verba post hoc de regimine obli-
 quoꝝ qd fit per ceteras par tes oratiōis: subiungēdo exempla in qbus ista
 apte manifestant. ¶ **Querit**. qre regimē gti pcedit regimē aliorum obli-
 quoꝝ. Dicendū q; ideo: q; sicut est in ordine casuum: ita etiā erit in ordie
 regiminū sed in ordine casuz gtius pcedit alios obliq;: ḡ rē. Etiā q; gtius
 est casus substantie: q; pprie regitur a nominibus substantiis et reliqui
 obliqui sunt casus accidentis: q; pprie reguntur a verbis vel a nominib;
 adiectiuis sed substantia est ante accidēs: ḡ rē. ¶ **Arguit**. Gener aliora sūt
 priora: sed magis generalis est constructio datiu vel acti casus ḡ gti: q;
 fere in omnib; oratiōib; sunt datiuus et accusatiuus ergo: rē. Dicendū q;
 aut or attendit ordinē casuum fm quē etiam ordinat regimina et nō gene-
 ralitatē penes vñ casum in orationibus Et hoc patet: quia genitiuus di-
 citur a signo is ere quia omnes alij casus signūtur ab eo. ¶ **Arguit** alexā
 der ē hic diminutus q; nō loquit de regimīe obliquoꝝ qd fit per pnoia

Querit

Arguit

De regimine Genitiui.

vt hec voluerit canit nec etiā de regimine obliquoꝝ qđ sit per p̄cipia. **Q**uod regimē qđ sit p̄ p̄noia p̄phenditur sub regimine noim: qz p̄noimē nō regit obliquū virtute p̄pua sed virtute alicuius noie subintellecti. Regimē autē qđ sit p̄ participia p̄phenditur sub regimine qđ sit p̄ p̄ba: vt p̄t̄z p̄ alexandrū dicentē Que iūges verbo iūges z p̄cipiāt. **Q**uerit quare dicitur in textu: laboras. **Q**uod p̄pter difficultatē regimē obliquoꝝ. Et ista difficultas ē p̄pter duas causas. Prima ē p̄pter multiplicitatē z variatē regiminis obliquoꝝ z p̄pter diuersas opiniones q̄ emergunt circa illud. Secūda ē p̄pter duas causas regimē obliquoꝝ q̄ cause sunt moī significandi q̄ sumūt a modis essendi tales autē modi essendi sunt metaphyſice p̄siderationis p̄ncipaliter q̄ nō sunt de intellectu inueni. **Q**uerit. q̄ sunt remedia contra illā difficultatē. Dicendū q̄ duo. Primo est ordo dicendorū: quē fāgit anto: ibi. In p̄mis regimē rē. Nō ordo vocat auditores ad beniuolētā q̄ tollit pigritiā z segnitē ab adolescentibz vt inq̄t Boetius. Diligentia cuiuslibz opis obtusitas p̄mollit. Secūm remediū ē exēploꝝ positio: qz vt inq̄t Larrō Lucidissimū genū discendi ē exēploꝝ positio: qz vt p̄cipia sunt p̄ncipia regimē gr̄i. Dicendū q̄ duplicia. s. ḡnalia z specialia. Generalia sunt duo. Prīmū ē ex p̄te dictionis regētis: z est qđ fecit cōfuse z indeterminate. Secūm ē ex p̄te dictionis recte: z ē qđ fecit cōfuse z nātis z vocantur generalia qz applicantur cuiuslibz regiminis. Specialia etiā sunt duo. Prīmū est modus fecandi vt ipsum ē alterius: et ē ex p̄te dictionis regētis. Secūm est modus fecandi vt cuius est alteri et tener se ex parte dictionis recte. Unde proportio dictionis regētis ad dictionē rectā imediate oritur s. p̄portione modorum significandi sed mediate oritur a subordinatōe neutraliū cōceptū. Ex dictis correlarie sequitur: qđ ḡtū regitur a p̄post ex vi modi fecandi vt ē alterius z ille modus implicatur trāseundo ad fecatā: qz ē aliquid alterius tanq̄ possessam possessoz et ē aliquid alterius tanq̄ pars totius: et etiā est alterius tanq̄ effectus cause. **Q**ueritur. A quot participiorationis regit ḡtū. Dicendū q̄ a sex. Unde floresta Nomen: vt aula ducis: verbuz petre miserere. Participiās vt egens panis. Pronomez vt horum. hic bonus hic malus: modus tamen hic alienus. Amplius aduerbiū stat autor vbiq; lo corum. p̄positiua: ternus crutū: mos dat tibi grecus. Ex p̄dictis modis patet qđ ḡtū cōstruitur a p̄post mote omniū obliquoꝝ. **Q**ueritur. quot modis pōt capi genitiuus in aliqua oratione. Dicendū qđ tribus modis. Primo actiue vt in hoc exēplo: p̄uidētia dei in quo exēplo p̄uidētia significat qđ deus actiue p̄uidet. Secundo passiue: vt in ista oratione: timor dei ibi timor significat qđ deus passiue timetur. Tertio possessiue: vt ista: regnū dei si significat qđ nobis deus regnum possidet.

Querit

Queritur

Querit

Querit

Querit

sup. aliquod notans rem possessam sup. casui
Nomen significans possessum da genitiuo

.i. asserere valeas
Dicere si vere possis: istud mea res est.

p qñ sddas
Num nihil adiungas tunc est possessio pura.

hic positio
Dentur in exēplis tibi regis equus aula ducis

Glosa notabilis

addi

sed impura

Si petis adiungi non est possessio pura.

i. per multas partes

sup. possessionis impure.

Per plures species huius diuisio fiet

¶ **S**entia huius textus est quod noia sciantia rem possessam pnt regere gtm scate possessore ex vi possessionis vt capta petri: equus regis: aula ducis. ¶ Tunc ibi (dicere si vere) diuidit possessione puram et impuram. possessio pura est quod possessor ostensa possessa potest vere dicere istud est meum: nihil addedo: vt equus regis: aula ducis. ¶ **A**rguit. Quicquid alicui dicitur nihil adiungit: tunc illa dictio ponit absque regimine: sed male dicit in textu. Cum nihil adiungat dnm quod hic nihil aliud adiungit dictioni recte quod notat possessionem impuram. ¶ **T**unc ibi. Si petis adiungi: dicit quod possessio impura est quod possessor ostensa rem possessa non potest dicere istud mea res est: nisi aliud addat. Exempla: vt ostendo vicino non possum dicere iste est meus nisi addat vicinus vel socius. Et illa possessio diuidit in plures species de quibus dicitur postea per ordinem. ¶ **Q**uod ex quot viribus regitur gratia. dnm quod sex viribus. vna. Posses: pars actus: essentia: causa relatiua. hec sex predicta gratia iure gubernant. Ut ex vi possessionis: ex vi omnistratationis essentia: ex vi actus conuersi in habitum: ex vi effectus cause: ex vi relationis ex vi partitionis. hec vero omnia patebunt in processu libri. Et iste sunt vires principales sed sunt bene plures minus principales. s. ex vi continentie: primitiua: placitum etc. quod comprehendunt sub alijs sex principalibus. ¶ **Q**uod. quod duplex est possessio dnm quod duplex. s. pura et impura. Pura est quod ultra habitudinem possessoris ad rem possessam non importatur habitudo alterius possessoris ad rem possessam importatur habitudo alterius regimis et alterius respectus ad alium preterquam possessorem. Sed est alius modus dicendi quod patet in textu. ¶ **Q**uerit quod debet scribi possessio pura vel impura. dnm quod possessio pura est quod gratia potest resolui in nrm et huius in actum mediante verbo habet vel possidet: vt equus regis. i. rex habet vel possidet equum: et illud verbum habet vel possidet debet importare plenum dominium: quod dicitur propter istam. Caput iohannis. i. iohannes habet caput: sed non habet plenum dominium super caput. Sed quod gratia non potest resolui in nrm tunc est possessio impura vt vir fortis deerte etc. ¶ **Q**uerit quod est regula conuersiua. Dicendum quod ista dictio significans possessionem potest regere gratiam significantem rem possessam: vt dux aule rex equi etc. ¶ **Q**uerit. Utrum debet substantiuum debeat intelligi in regimine possessionis gratia. Dicendum quod sic dicente. Prisciano In omnibus regentibus gratia necesse est verbum substantiuum intelligi non tamen propter necessitatem regiminis sed perfectionis sententia: vt equus regis. i. equus qui est regis. ¶ **Q**ueritur: quare istud regimine denominat ex vi possessionis et non ex vi possessoris. Dicendum quod vis regiminis debet denominari a dictione regere modo communi in regimine possessionis dictio significans rem possessam regit gratiam possessoris contra. Unde genitiuum regi ex vi possessionis non est aliud quam ipsum regi ex vi habitudinis rei possessae ad rem possidentem. ¶ **Q**ueritur. Utrum noia substantiua significantia res possessas possunt regere omnem gratiam mundi. Dicendum quod sic deperitis istis quibus gratia nominalibus. s. mei tui sui nostri et vestri: qui non possunt significare possessionem quod semper significant passiuem: ergo non possunt dicere liber mei: quod sentus est: liber a quo ego possideo: passiuem. ¶ **A**rguit congrue dicitur differere mei ergo etiam congrue possumus dicere liber mei per simule. Dicendum quod non est simile quod hoc verbum miserere regit gratiam significantem passiuem sed predicta noia significant actiue et sunt hoc quibus significant passiuem vt patet sic dicendo amor tui facit quod nihil denegare tibi possumus,

Arguit

Querit

Queritur

Querit

Querit

Querit

Arguitur

De regimine Genitui.

dcō scās pte. i. ppetatē

sup. ps 7 ppūū

Pars ppriumq; regunt gōs: atq; reguntur

Ex vi de
mostratō
niscēntie

Cū tamen attendas laudem vel crimen vtrūq;

Exem̄ i q̄ illa dcō dextera scās p
tē regit illū gtm̄ viri scātē totū.

Exem̄ i q̄ illa dcō spēriē fns ppetatē
regit illū gtm̄ mulier; scātē subiectū

Dextera vir fortis Spectez superat muliebris

Exem̄ i q̄ illa dictio vir scās totū re:
git illū gtm̄ dextre scātē pte mediā:
te noie adiectio laudis. s. fortis

Exem̄ i q̄ illā dcō femia scās sub
iectū regit illū gtm̄ sp̄i scātē ppe
tatē mediāte adiectio laudis. s. m̄r

Vir fortis dextre

Speciei femina mire

¶ Sna horz versūū p̄tinet quattuor regulas: duas. s. directas: 7 duas cō:
uersiuas. Prima est: dictio scāns partē alicuius rei: vt pes manus pōt re
gere gtm̄ scātē illud totū cuius est talis pars: vt paries dom⁹: caput io
hannis: fortis dextera viri. ¶ Sca regula est: dictio scāns pprietatem: vt
spēs forma decus pōt regere gtm̄ scātē subiectū illius pprietatis: vt spe
cies mulieris: maties manūū: pallo: faciei: decor viri: formositās corpis: c̄
¶ Arguit. Pars nō pōt regē totū: neq; pprietas subiectū: q̄ rē. Probatur
q; regens d̄ esse dignius recto: s; totū est dignius pte: 7 subiectū ē digni⁹
pprietate: q̄ rē. Dōm q; verū est simplr loquendo q; ps est minus digna q̄
totū: 7 accūs est m̄r⁹ digni⁹ q̄ subiectū: s; tñ put coartāt totū 7 subiectū
stare i tali casu ita q; nō in alio sic sūt mag; digna: vt p̄t ipa regē. Tertia
regula p̄me quersiuā est dcō scāns totū pōt regere gtm̄ scātē illius
totius mediante noie adiectio impprietate laudē vel vituperiū: vt vir pal
lide faciei: vir fortis dextre. Quarta regula scōe quersiuā ē: dcō scāns sub
iectū pōt regere gtm̄ scātē pprietatē illius subiecti mediante noie adie
ctio impprietate laudē vel vituperiū vt hō magne auctoritatis: femina mi
re pulcritudinis. ¶ Arguit. Circulus est phibitus: q̄ sicut pars regit totū
ita econuerso totū nō pōt regere pte. Dōm q; verū est in absolutis: sed nō i
respectiuis: mō dictio regens 7 dictio recta sunt respectiua. ¶ Cōtra. Idez
nō pōt esse cōfusuū 7 determinatū: sed dictio regens est cōfusa 7 dcō recta
determinata: q; nō pōt regere actiue 7 regi passiue. Dōm q; hoc b̄verū est
sm̄ vnū respectū: sed hic sunt diuersi respectus q̄ ps regit totū 7 econuer
so. ¶ Querit. quotuplex est pars. Dōm put sufficit ad propositū q; ē tri
plex. s. pars integralis: vt paries respectu domus. Pars essentialis: vt ai
ma respectu hois. Pars multitudinis: vt vnus plebis. Et de ista vltima p
te nō loquitur hic: sed ibi. Cū p̄tinitis numer; seriēmq; locabz. ¶ Arguitur
Ille gtm̄ vnus plebis regit p istā regulā: q; hoc dictū falsūm. Ans p̄bat:
q; vnus scāt pte: 7 plebs scāt totū: sed dictio scās pte pōt regere gtm̄ to
tius q; rē. Dōm q; ista regula intelligit de parte integrali: 7 non de parte
multitudinis. ¶ Notandū q; sepe nomen p̄tis intelligit in orationibus: vt
habet Sen. j. i. in p̄mo capitulo Genesis. D̄ p̄mo regū p̄mo. i. in p̄mo
capitulo p̄mi libu regū. vel d̄: p̄mi regū p̄mo. ¶ Querit. quot modis
capit̄ propriū Dōm q; duobus modis. Vno mō specialiter pro passione pro
pua q; sunt ex principis subiecti: vt risū de respectu hois. Alio mō cap̄
pro quacunq; forma alicui subiecto acquisibili inherente: vt caliditas pal
lo: formositas rē. 7 illis duob⁹ modis cap̄t hic. ¶ Querit. quot modis ca
pitur subiectum. Dōm q; nullis modis. vn⁹. Obiectū verna positū sub cui

Arguitur

Arguit

Replica

Querit

Arguit

Querit

Querit

Glosa notabilis

Querit

qd inheret. Qd pus est cogula ppiuū logicalit infra. Tū in pposito capiz p omni illo qd pot fieri p forma alicui acq̄sibile. Querit. q̄ dictioea regū tur p istā regulā. Dm̄ q̄ m̄te p̄io noia substātūo: vt man⁹ petri. Scdo noia adiectia posita loco noim substātūoꝝ vt grāmatic⁹ magne scie. Tertio p̄noia: vt illa nure speciei. Quarto s̄ba substātūa: vt ego suz pue scie tu es magne p̄tut⁹. Quito s̄ba h̄ntia vni s̄bi substātūo: vt iohes reputat magne prudētie. Sexto aduerbia vt tūc t̄pis. Septio p̄ticipia vt mulier ex istēs nure sp̄i nupsit filio p̄ditōis. Et denoiaf hoc regimen ex vi demon: stratiōis essētie capiēdo essētiā cōis siue sit substātia siue accēs qz ps de: mōstrat naturā toti⁹ z ecōuerso. Sit accēs siue p̄pū indicat naturā ipsi⁹ subiecti: sicut d̄ p̄mo de aia qz accētia magnā p̄tē p̄ferūt ad cognoscendū qd qd est. Querit quot casus regunt ex vi demonstratiōis essētie. Dm̄ q̄ duo. s. grūs et abltūs: s̄z differēter qz in regimine grī nō semp oportet expūm adiectiuū laudis vel vituperij sed in abltō sp̄ oportet expūm ad: iectiuū. Querit. q̄t modis exp̄m̄it laus vel vituperiū. Dm̄ q̄ quattuor modis. p̄mo in grō ex vi demonstratiōis essētie: vt hō pallide facie. Se: cūdo in abltō ex eadē vi: vt hō pallida facie ibi Toti da p̄tē. Tertio i actō p̄ synecdochē: vt hō pallid⁹ facie: ibi Sepe qd ē p̄tis Quarto in abltō per synecdochē: vt hō pallid⁹ facie. ibi. Synecdochē iūgas. Q̄. qd est illud regi ex vi demonstratiōis essētie. Dicendū q̄ est grī regi ex vi dictiōis significantis per modum demonstrabilis: et notificabilis requirentis ali: quid post se qd notat essētiā rei demonstrate. Tū in exemplis textus est diuersa notificatio: qz pars denotat totūz a p̄ioz s̄m viam generatiōis sed s̄m viā resolutionis ē ecōuerso et subiectū notificat. p̄prietatē a p̄ioz et p̄prietas notificat subiectūz a posteriori. vnde dicit Aristo. in primo de anima. Accidētia magnā partē conferūt ad cognoscēdū qd quid est sup̄ ple a posteriori. Unde demonstrare essētiā rei est ipam substātiam demo: strare per p̄prietatem et ecōuerso: z partem p̄ totū et ecōuerso: qz vtrinqz semp in nomina substātūa ducit noticiā. Querit. An i duabus vltimis regul⁹ conuersis oportet semp poni nomen adiectiuum laudis vel vituperij. Dicendū q̄ duplicia sunt nomina quia quedam sunt indifferē: tia ad bonū z ad malum: quedaz sunt significantia res determinatas ad bonū tantū vel ad malum tantū. Tunc dicendū est ad questionē q̄ quādo ponunt nomina substātūa ad bonū determinata tantū vt deus pacē: qz par semp est bona vel ad malum: vt filius perditionis qz perditio semp est mala: tunc nō sunt addenda nomina adiectia: qz illa noia de se importāt laudē vl vituperiū. Sed qñ grūs importat rem indeterminate vel indiffe: renter ad bonū vel ad malum tunc debent addi adiectia laudis vel vitu: perij. Item adiectiuū laudis vel vituperij debet hic capi generaliter pro omni eo qd iporat aliquā dispositionem ppter quā res potest laudari vel vituperari aliquo modo s̄m veritatē et estimatiōē hominū et sic adiectiū semp expresse vel virtualiter ad pleniorē demonstratiōem essētie addit Querit. vtrū adiectiuū addatur ppter necessitatē regiminis. Dicendū q̄ nō: qz orationes iste sunt congrue dextera hominis: iste est vir scientie nō igno: tatiē hec mulier pulchritudinis non turpitudinis. Additur tamē cōmuniter ad expumendū conditionem dictionis recte.

Querit

Querit

Querit

Querit

Querit

.i. dōni scātī p̄tē alicui⁹ rei .i. asfortari

Et debet parti quod pars fuit annumerari

Sentētia ē q̄ dictio scans partē que fuit pars z iā nō ē pars s̄z ē sepe: ra a toto: adhuc potest regere grī scantem illud totū cuius fuit pars: vt pes porci et sic pes capitur iij ista oratione comedi pedem porci.

De regimine Genitiui.

¶ Arguit. Mutata causa mutat et effectus: s; res e causa regiminis: ergo mutata re mutat et regimen. **¶** Dm q duplex est causa. Una est q requirit ad fieri et cōseruari simul et ad mutationē illi⁹ mutat res. Alia e causa q requirit ad fieri tm: modo existētia rctū e causa regiminis q̄tū ad fieri tm qbus destructis pmanet adhuc habitudo: sicut porphyrus de specie p cōparationē ad indiuidua siue socrates sit siue nō sit temp e aial rationale. Similit e in pposito. Uā ita regula nō e superflua: qz intelligit de parte actualiter a toto separata relicta habitudine. S; illa regula (pars pro priūq̄) intelligit de parte adhuc actualiter cōiuncta toti. **¶ Querit.** Utrū sit verū dicere de pede absciso et mortuo q sit pes. **¶** Et videtur q nō q stat sub forma cadaueris. **Solutio.** Naturaliter nō est pes s; solū vulgarit: qz illud qd fuit pes adhuc post alterius forme introductionē potest dici pes. **¶ Arguit** si pes abscisus e cadauer: ergo comedim⁹ cadauer. **¶** Dm q cadauer putrefactū nō comedimus s; bene cadauer non putrefactū. **¶** Et loquitur autor: vulgariter vocando illud pedē: quia pueri nō intelligūt philosophiam. **¶** Et nota q iste gtm regit ex vi demōstrationis essentie semi plene: ideo annumeratur pdicti q̄ qb⁹ e plenū regimē demōstratōis eēntie. **¶ Arguit.** Autor: videtur hic diminutus qz sicut ponit regulā de pte fuit pars et iam nō e pars: ita posuisset regulam de pprio quod fuit et iam nō est ppriū. **Solutio.** Ista regula de parte etiam extenditur ad aliam regulam de pprietate: quia nomē significans qualitātē alicuius subiecti que iam nō est qualitas: adhuc potest regere gtm significātē subiecti illius qualitatis: vt post consecratio nē hostie manet color et sapor qui adhuc de nominat hostiam et tamen substantia panis est transsubstantiata virtute verborū consecrationis. **¶ Queritur.** Utrū ista regula pōt saluari in alijs regiminib⁹. **Solutio.** Sic vt dictio significās rē possessam que fuit possessa et iam nō est possessa regit gtm ex vi possessionis significātem possessio: e vt tunica saluatoris que est in ciuitate romana rē. quam chrystus iam nō possidet sedens in corpore glorioso ad dexteram dei patris. Et potest illa ampliatio fieri ad omnem differentiam temporis vt presens pteritum et futurum vt columna domus que erit vl fuit columna domus. Et tunc respicit in pnti regulā ppositā si saltē actualit toti est p̄iuncta s̄m rē: s; si solū p̄sentialiter scatur non p̄iuncta tūc est illā regulā: vt patet ex dictis.
cōprehēsum sub regimine ptis illud regimen.

Clasum sub parte dices tunc temporis esse

¶ Dicit q hoc aduerbiū tūc regit illū gtm tēporis ex vi t̄pis. Tēpus est quoddā totū successiui cuius tūc e pars. **¶ Arguit.** Dicitio regens debet esse scātina sed aduerbiū non est scātina: sed cōsignificatiuū: ergo rē. **¶** Dicendū q illud aduerbiū tunc absolute captum nō e significatiuū: sed acceptum cum inelusione dictionis significantis partem est significatiuū vt tunc temporis. i. in illa parte temporis. **¶** Unde est regula generalis q omne verbum significans particulariter tempus potest regere genitiuum significantem totum tempus vt olim temporis: nunc temporis: Et s; particulariter ppter aduerbia vniuersaliter t̄ps scantia: vt temp et perpetue. **¶ Arguit.** Ista regula s̄m q aduerbiū h; rationē partis supflue ponitur: probat: qz de regimie partis dicti est ibi (pars ppriūq̄) et ibi (Et d; parti ergo rē. **¶** Dicendū q pus locutus est de partib⁹ pmanentib⁹: hic vero loquitur de partibus successiuis. **¶** Contra. prius locutus est de partib⁹ successiuis. probatur qz dicit: quod fuit pars et iam non est pars. Dicendum q licet quedam partes non sunt semper: tamen vel sunt inesse quieto ad rē pus: vt vel destruuntur et non sunt. Sed hic loquitur de parte: que nullo

Glosa notabilis

- Nota.** modo habet esse pmanēs ad tps sed semp ē in motu z successiōe. **Nota** dum q̄ tripliciter aduerbiū trāsūt in vno noīs. Primo qñ addit ibi adiectiuū vt bonū mane. Secūdo qñ reddit suppositū verbo psonali. vt mane ē sero ē z illa aduerbia noialiter tēta et p̄cipialit̄ tps scantia regūt gtm̄ sm̄ istā gulā vt p̄die dicit. Tertio qñ sibi pponit p̄positiōe p̄ appositionē vt de mane de sero. Sz de sero ē p̄ns intētio. **Q̄.** Quotupliciter p̄structionē p̄t habe re ista duo aduerbia p̄die et postridie. Solo. Quadrupliciter. Primo p̄struūt cū ḡto. vt p̄die illi⁹ diei. Secūdo p̄struūt cū accusatiōe. vt pudie kalēdas. p̄die nonas. p̄die idus. Tertio cōstruunt cū aduerbio. vt pudie q̄ xps pateret accepit panē. Quarto ponit sine casu z sine aduerbio. vt apud conuicū Ue nit ad me Chyremes postridie clamans indignū cōperisse. i. posterori die q̄ hec gesta sunt. Unde p̄die fcat tm̄ q̄ tu⁹ p̄uori die siue vno die ante. Sed postridie significat vno die post siue in preterito siue in futuro nō in p̄nti Exemplū de p̄terito. vt postridie q̄ eam in patriā confessus sum petā mea postridie q̄ pater obiit epulū fecit. Sic in futuro. vt postridie cū in patriā me recepovobis valedicā. A pudie venit pudian⁹. vt p̄dian⁹ dies. p̄diana hora fcat die z hora in futuro. seu in p̄terito alia puore. vt mar cete ad huc stomacho pudiani cibi onere. Et inuenit hestern⁹ p̄ pudianus in p̄terito z futuro vt ex ure hestern⁹ panē atrū vorauit Sz a postridie nō veit postri dianus. sed p̄ eo vtimur crastin⁹ crastina crastinum. qd̄ fcat tēpus p̄teritū vt futurū. z nō solū die seq̄ntē sz etiā quēlibz aliū. vñ Uir. Si vero ad so lē rapidū luna sz seq̄ntes Ordine respicies nūq̄ tibi crastina faller̄ hora. neq̄ insidijs nocti capiere serene. Itē p̄inde ē die seq̄nti cras hoc ē tertius teu. vbermorgē. Uñ pendinare. i. in tertū die pmanere. Sz compendinare ē in locū differre v̄ die in die. Sz nudū dicit q̄ nūc dies. tū nō inuenit sine p̄positiōe. sz d̄ nudustertius. i. nūc dies tertū nudustertius. i. nūc dies q̄rt. Et inuenit in Tullio philelypho q̄ alit⁹ numerat nudustertius nudustertū nudustdecimus zc. Itē mane noialiter captū valet tm̄ sicut matutinū tēpus. perlius Nempe hic assidue iam claruz mane fenestras Intrauit zc. Alio mō caput aduerbialit̄ z tūc fcat teu. frue. vt mane venit zc. **Itē se ro fcat tra.** Primo caput p̄ vespere. i. p̄ tempore post occasum sol̄ teu. des abentz. Secūdo idē est qd̄ post temp⁹ debuit. i. tardius teu. spate. Cicero Cū accusator milonis identidem interrogatus. quo tpe Clodius esset occasus r̄dit sero. i. tardius. i. post tempus quo debuit occidi. Tertio caput sero p̄ tarde. Seneca. Sero nos referat illa senectus. A p̄mo fcatō dicit̄ hora se rotina sz a duobus posterioribz significatis dicimus poma serotina. vne se rotine. i. que post legitimū tempus ceteris pomis seu viuis maturis maturi rescutunt. sicut econtrario dicimus p̄oces vne et p̄cocia poma. i. que ante consuētum tempus maturescunt. **Nota** dū q̄ nūc aliqñ ponit sine tem p̄ous fcatōe vt apud Ciceronē de diuinitate que multo plura eueniūt s̄ ad quietē integri irenius. nūc vere onusti cibo cōfusa p̄ turba cernimus Qñq̄ fcat instans. vt ex hoc nūc et vsq̄ in seculū z nūc sm̄ se est indiuisibi le z nūc sm̄ alterū est p̄sēns tempoz vt habet sero p̄ physicoz vt in hac orōne hō currit zc. Qñq̄ etiā nūc ponit p̄ aliqñ. vñ. Nunc lege. nūc oia. nūc cū seruoze labora. Item ante hoc posthac rep̄nuntur p̄ antea z postea **Nota** dū q̄ alio frequenter ē futuri tps. vt de hoc alio dicemus. Inuenitur etiā in p̄terito vt eius virtutes nūc magis miror q̄ aks. i. magis intelligo Itē aks. i. in alio loco vel in alio tempe sen talit̄ **Querit.** Quōd regimē de nominat. Solo. Speciali denominatione denominatur ex vi tempous. Se nerali vero denominatione denominatur ex vi demonstratiōis essentie sz ge neraliss̄ima denominatione denominat̄ ex vi possessionis inuare. **Querit.** Generalissima denominatione denominat̄ ex vi possessionis ergo hoc dicit̄

De regimine Genitiui.

falsum: His pbatur: qz omnia regimina gñi reducuntur ad possessionem purã vel impurã. Dicendũ qz verũ est generalissima denominatione non simpliciter sed in regimine possessionis impure.

dictio scãns rem
rem cõtentã sup. gñs
cõtinentẽ rem
sup. cõtẽtũ

Contentũ regit hos et res que continet illud

Exem. i qd dco vinũ scãns rẽ ptentã
regit gñi vasis scãtẽ rẽ cõtinentẽ
Exem. i qd dco dolia scãns cõtinentẽ
regit gñi vini scãtẽ rẽ cõtentã

Ut vinum vasis sunt et duo dolia vini.

Contentia stat in duobus regulis prima e qz dictio scãns rẽ ptentã põt regere gñi scãntẽ rẽ ptinentẽ: vt vinũ vasis. Scãda regula est conuersiua Dictio scãns rẽ ptinentẽ põt regere gñi scãntẽ rẽ ptentã: vt duo dolia vini in lumie iouis posita qd scãns fm Boetii pspẽrã r aduersam fortunam ab oi hoie degustãdas Cad'olei corus tritici sinũ lacti. i. taleyas **Ar.** dictio scãns rem ptentã põt regere gñi scãntẽ rẽ ptinentẽ qz regere e agere: sed ptentũ hz se passiuẽ in ordie ad ipm ptinẽs. Solo lz panẽs pferuat ptentũ r nõ ecõuerso realiter: tñ dictio scãns rẽ ptentã põt se hfe actiue fm actõez grãmaticale qñs est regẽ in ordie ad dictionẽ regentẽ **Nota**ũ qz mlte sunt dictiones que includit gñi regimnis ptinentie qb? nõ optz gñi simplicite addi r sũt noia substãtina in arũ termiata scãntia loca in qb? res reponunt vt armẽtariũ atramẽtariũ alueariũ calamariũ. primũ scãt locũ armõz. Scãm scãt locũ pãnaz. **Nota**ũ qz noia in etũ termiata que formãtur a noib? herbaz seu arboz scãt locũ ptinetie in qd herbe seu arbo res ptinẽt vt eskuletũ: qrcetũ: arũdinetũ Itẽ inueniũt aliq noia in etũ vt in etũ vt fructetũ viretũ seu virectũ rẽ. **Nota**ũ qz noia in ouũ termiata scãt loca in qd aliqd exerceat vt adiutoriũ. i. loc? in qd audim? pceptõez platorũ deãbulatorũ rẽ. **Nota**ũ qz noia in arũ termiata maf. vel in aria femina officia hoim vt qlitate scãt vt pãnari? pãnaria rẽ. Et nota qz qñ oia noia in arũ termiata scãt actie dẽpns pauẽ qd scãt passiuẽ vt legata r? cõmoditari? bñficiari? depositari? e qd ligatũ cõmodatũ bñficiatũ r despositũ accipit. **Nota**ũ qz adiectia in ouũ termiata actionẽ scãnt vt accõsoriũ peterozius defensoriũ. Itẽ p ptinens intelligit in lfa locus: r p ptentũ corpus r sic omne nomẽ corpis põt regere gñi hui? regle. **Quæritur** Ex qua vi regitur isti gñi. Solo. Specialissima denoiatione regulãt ex vi ptinentie per primã regulã ex vi cõtinentie passiuẽ per scãdam regulãz ex vi ptinentie actiue. Rõ qre sic denomiãt est: qz a pncipaliori debet fieri denoiatio: sed dictio regẽs pnciplator est dictiõẽ recta: ergo regimẽ pme regule denoiatur ex vi cõtinentie passiuẽ et regimen secũde regule ex vi cõtinentie actiue **Arguitur**. Itã regula est pius posita: ergo male ponitur hic Antecedens probatur: qz totum continet partem et subiectum continet accidens. Solutio. Loquitur hic de ptinentia locali que e fm aliũ modũ estendi qd continentia partis vel accidentis: qd patet per exemplũ textus: quia vinum est in vase sicut locatum in loco.

Contenti suberunt ea que contenta fuerunt.

Dicit qz dictio scãns rẽ qd fuit ptẽta hz iã nõ e ptẽta ad huc põt regẽ gñi scãntẽ rẽ qd p? ptinebat r iã nõ ptinet r sic istud regimẽ e ampliãtũ ad diuer sa tpa vt bibi vinũ vasis. **Ar.** vinũ vasis ibi e regimẽ cause final: qz vas finalit e factũ ppter vinũ. Solo. Si vas cõpatur ad vinũ vt ptinẽs e regi

Arguitur

Nota.

Quæritur

Arguitur

Arguitur

Glosa notabilis

mē ex vi p̄tinetie Sz si p̄pat ad vniū vt factū p̄t ip̄z sic ē regimē ex vi cas
se finalis nec hoc est inueniens in vna ⁊ eadem oratioe s̄m diuersas ha
bitudines reperire diuersa regimina.

deō scās tēp̄. s. act⁹ sup. tpe ex vi p̄tinetie. regit opationes
Tempus qui sunt in eodem continet actus

Arguit

¶ Sententia hui⁹ cōsistit in duab⁹ regul⁹ prima q̄ dictio scās tēpus pōt
regere ḡm scāntē actū q̄ sit in tali tpe vt tps disputatiōis: ann⁹ remissio
nis. Secunda regula ē: dictio scās actus q̄ sit in aliq̄ tpe pōt regere ḡm
scāntē illud tempus in q̄ talis actus fit: vt labor vnius diei. ¶ Arguitur.
Dictio scās tēpus regit ḡm p̄ illā regulā (Contentus regit hos) ergo iste
textus ē sup̄fluous. Solutio. Duplex ē p̄tinetie. s. p̄manēs ⁊ successiuū sed p̄e
dens tertius intelligitur: de cōtinēte p̄manēte: vt de vase: et iste intelligit
de p̄tinetie successiuo: sicut ē tps qd ē mentura successiuā mortis primi cui⁹

Querit

est p̄p̄ia passio. ¶ Queritur. qd sit continens p̄manens et qd successiuum
in eodē tpe adequate. Sz cōtinēs successiuū est cui repugnat h̄e oēs p̄tes
simul et adequate: vt oēs hore diei simul esse nō p̄t. ¶ Queritur quotus
plex est ḡm significans actū p̄uerium inhabitū: vt est nomē verbale vt tēpus
disputatiōis. Qñq̄ est ḡm importans substātiā indiuidualē: vt tpe riberi
tempore octauiani. Qñq̄ ḡm rectus de se importat tempus: vt temp⁹ in
fame. ¶ Queritur. Utrū legere cantare et sila verba p̄nt regere ḡm per
istā regulā. Et videt q̄ sic: qz scant cū tpe. Dicendū q̄ dictio regēs ḡm p̄
istā regulāz debet importare tēpus ex p̄ncipali significato: vt annus dies
mēsis: sed verba ex p̄ncipali significato importāt actū ⁊ solū cōnotant tē
pus: ergo nō regunt ḡm per istam regulā et sic p̄ter si gnificatū principa
le solum cōnotant aliquā differentiam temporis.

Querit

sup. p̄dictis deō scās platurā. i. cū dictioe scāte famulatu.

Querit

¶ Queritur. Utrū legere cantare et sila verba p̄nt regere ḡm per
istā regulā. Et videt q̄ sic: qz scant cū tpe. Dicendū q̄ dictio regēs ḡm p̄
istā regulāz debet importare tēpus ex p̄ncipali significato: vt annus dies
mēsis: sed verba ex p̄ncipali significato importāt actū ⁊ solū cōnotant tē
pus: ergo nō regunt ḡm per istam regulā et sic p̄ter si gnificatū principa
le solum cōnotant aliquā differentiam temporis.

**Ex vi pla
tois famu
latus.**

His adiungatur prelatio cum famulatu.

Exem̄ i q̄ rex scās platurā regit ḡm ppli respectū cui⁹ ē platura. Exem̄ i q̄ miser scās famulatu f̄git
ḡm regis respectu cui⁹ est famular⁹

Rex huius populi veniet regisqz minister

Querit

¶ Sententia hui⁹ stat in duab⁹ regulis. Prima est dictio scās platuram
pōt regere ḡm significantē rem respectu cui⁹ habet talis platura vt prin
ceps populi. Secunda regula ē dictio scās famulatu pōt regere ḡm scā
tem rem respectu cuius habetur talis famulatus vt seruus dñi. ¶ Querit
De q̄ platura itelligit̄ hec regula. Solo. tā de platura spirituali vt p̄mas
alemanie: q̄ de platura tēporali: vt rex francie. Prelatura spiritualis est
qua aliq̄ p̄est in spiritualib⁹. Sz platura t̄p̄alis est qua aliq̄ p̄est in
t̄p̄ali. ¶ Querit: quot modis p̄nt capi ista noīa: p̄positus ⁊ platus. Solus
tio. Duobus modis. s. noīaliter et participialiter. Primo modo regūt ḡm
et sunt noīa substātiua. Solo. regūt d̄m et sunt adiectiua p̄cipialia: vt p̄
positus est mihi: prelatus est in studeo. ¶ Arguit. Dictio significans p̄e
laturā regit ḡm ex vi demonstratiōis essentie: q̄ iste textus est sup̄fluous
vt principatus regis: dominatio ducis. Solo. Si noīa platurā scāntia ca
pantur in abstracto regunt ḡm ex vi demonstratiōis essentie: sed si capi
antur p̄retine: tūc regūt ḡm p̄ istam regulā: q̄ rē. p̄bat in hoc exemplo: rex ppli
q̄ ḡm regitur ex vi act⁹ p̄ueri in habitū: qd p̄z resoluēdo ip̄m sic. i. q̄ res

Arguit

¶ Queritur. Utrū legere cantare et sila verba p̄nt regere ḡm per
istā regulā. Et videt q̄ sic: qz scant cū tpe. Dicendū q̄ dictio regēs ḡm p̄
istā regulāz debet importare tēpus ex p̄ncipali significato: vt annus dies
mēsis: sed verba ex p̄ncipali significato importāt actū ⁊ solū cōnotant tē
pus: ergo nō regunt ḡm per istam regulā et sic p̄ter si gnificatū principa
le solum cōnotant aliquā differentiam temporis.

De regimine Genitui.

git pp'm ex q̄ resolutione cogit illud regimē. Solo. fm̄ diuersas habitudines in vna orōne pōt esse multiplex regimē sicut in predicta oratione et fm̄ illas diuersas habitudines oportet ponere diuersas regulas.

dictio significans dco scās ptrarie: dictio scās lineā
 primitate locale tatem hostilem cōsanguinitatis iūgitur

Proximitas ptrarietas genus his sociatur *Ex vi primitat, cōtrarietats*

Exēplū in q̄ vicinus signi- ficans primitate localez regit genituum huius respectu cuius habetur talis proximitas. *Exēplū in q̄ hostis significans ptrarietate hostile regit gtm̄ regis respectu cuius habetur talis contrarietas* *Exēplū i q̄ pat̄ scās lineā cōsanguinitatis regit gtm̄ eius respectu cuius habetur talis cōsanguinitas.*

Huius vicinus: hostis regis i pater eius

¶ Sententia huius textus stat in tribus regulis. Prima est dictio significans primitatem localem regit genituum significante illud respectu cuius habetur talis primitas: vt vicinus petri. Secunda regula est. Dictio significans contrarietatem hostilem regit genituum significante illud respectu cuius habetur cōtrarietas: vt hostis regis. Tertia regula est. Dictio significans lineam generationis. i. aliquē gradū attinentie seu cōsanguinitatis potest regere genituum significante illud respectu cuius habet talis cōsanguinitas vel attinentia: vt pater petri: nouerca wilhelmi. ¶ Arguitur in illis exemplis nō ē regimē cōtrarietatis proximitatis seu generatiōis ergo rē. Ans̄ pbat̄: qz vicinus pater i hostis sunt relatiua: s̄ regunt gtm̄ ex vi relatiōis. Wdm̄ qz referuntur ad sua correlatiua tūc regūt gtm̄ ex vi relatiōis per illā regulā. Adde relatiuū. ¶ Contra. Referēdo ista relatiua ad alios gtm̄ adhuc nō regūt gtm̄ p istā regulā. pbat̄: qz rex pōt incarcerare hostē suū et tunc regunt gtm̄ ex vi possessionis. Solo. Nō est inconueniens vnam dictionem regere vnū genituum ex vi diuersis viribus fm̄ diuersas habitudines sicut ē hic. ¶ Queritur quotuplex est primitas dicendū qz triplex. s. temporalis et est eorum qui sunt in eodem tempore vt contemporanea patri: collactaneus regis. Et localis est illorum quoruū loca sunt vicina: vt vicinus petri dicitur qui habitat iuxta eum. Et de illis duobus modis intelligitur prima regula. Et iste dictiones regūt gtm̄ suorum correlatiuorum per illā regulā. Adde relatiuū vt pater filij s̄ gtm̄ aliarum dictionū regunt per istam regulam: vt pater petri: compater henrici. ¶ Queritur. Sub qua regula comprehenditur regimē amicitie. Solo. Sub regimine cōtrarietatis: quia vnū oppositorum faciliter intelligit in reliquo. Et pōt dare talis regula. Dictio significans amicitia pōt regere gtm̄ scāntē illud respectu cuius habet talis amicitia vt socius in reliquo. ¶ Item socius in arduus est: sed sodalis in leuibus. Inde sodalium id est societas. ¶ Notandū qz affinitas et cognitio carnalis i spūalis pphendūtur sub tertia regula: qz nomē affinitatis cōpatermitatis etiā regūt gtm̄ illā regulā vt focer cayphe cōmat inde. ¶ Qz qd ē affinitas. Solo. ē primitas psonaz ex cūbitu pueniēs vt marit̄ catherie relicta petri. ¶ Qz que sūt noia cōsanguinitatis. Solo. Ita. pat̄: au: pau: attau: abauus Sistr̄ auia pauia attrauia abauia sic descendēdo filij nepos pnepos adnepos trinepos abnepos. Sistr̄ filia nept̄ pnept̄ adnepus trinepus i abnepus isti sūt i recta linea q̄s nō h̄ p̄iūgi ista q̄rtū gradū. Itē a me vsqz ad abauū sūt q̄rtū gradū: i q̄rtū a me vsqz ad nepotē meū sūt octo gradū. ¶ Qz ex q̄ vi regit hi gti h̄ay reglarū. Sol. spūū denoiatiōe fm̄ dīmā reglar̄ ex vi etat̄: s̄ iuxta scōbz reglar̄ ex vi p̄rietat̄ iuxta tertiā reglar̄ ex vi ḡnōndiā

Arguit

Replie.

Querit

Querit

Nota.

Querit

Glosa notabilis

^{sup. illud} .i. qd trāsitū est   ^{sup. nomen}
Ex vi acti Verbi quod transit dat in or verbale vel in trix
^{i. principii pntis tps}   ^{loco nominis}
cōuersi in Participans pns pro nomine ponitur istos
habitu.   ^{sup. ybalia}   ^{sup. gōs}   ^{vini}   ^{vini}   ^{vini}
Ista regūt casus, vt amator amās vel amatrix
^{noim verbalū}   ^{sociare}   ^{illū gfm}
Quilibet istorum poteris conuugere vini

Arguit Dicit q nomē ybale in or vel in trix terminatū descendēs a ybo trāstri no r pncipiū pntis tps noialiter positū pnt regere gfm ex vi acti cōuersi in habitu vt amator vini: amatrix vini: amās vini. ¶ Ubi nota q noia ybalia abstractiue capta que no terminat in or seu in trix no regūt gfm p hāc regulā vt dilectio dei et g dicit in or vel in trix ¶ Arguit Verbi trāsitū nō pōt regere gfm s; actm: g etiā noia ab illo ybo descendētia nō regunt gfm sed actm. Tenet psequētia qz oē derivatiū sapit naturā sui pmitui Etiā qz hnt vniū scātū sicut cōcretū et abstractū. Solo. Licet idē scār: rñ dñt in mō scandi et ex illo attendit cōgruitas: rñm illū in odū pnt hñe vi uerfa regimā. ¶ Cōtra fm q descendunt noia verbalia a suis verbis nō pōt regere aliū casum: q̄ sua verba a qbus descendūt. Assumptū pbat ut vt dictū est: oē derivatiū sapit naturā sui pmitui: ergo sicut verba regūt actm ita r eorū noia ybalia. Solo. Derivatiū sapit naturā sui pmitui in i quōsdā s; nō oib; vt in pma pte dicitur est. ¶ Quid ē nomē ybale Solo. Quod descendit a ybo scans illud noialiter quod suū verbum scar verbalit. Significare est noialiter est scare p modū habitus et quietis: s; significare verbaliter est scare per modū fluxus r fieri. ¶ Querit Quot sunt terminationes nominū verbalium. Solo. Multe. vñ. Or trix vñ cio verbalia noia dico. Et bilis et tuus mē mētū iūgere debes. ¶ Querit. Uñ formant noia verbalia. Solo. Noia verbalia in or terminata formant ab vltimo supino mutādo u in o r addēdo r: vt amatu u in o r adde r: fit amator. Et nomē ybale in trix format a noie verbali in tor: mutādo tor in trix vt amator tor in trix fit amatrix. Illa autē formatio non fit sic simpliciter sed aliq̄ p depositionē vni; syllabe vt nutritor inde nutrit rñ nutritrix Uñ versus. Nomē verbale quod in tor fit p̄eunte f̄eminē de se format mutando tor in trix Quod melius resonat nutrit euphonia format. ¶ Nos tandum q nomina verbalia in trix non formant a nominibus verbalibus in so demptis duob; vt tonsor tontrix: ab expulsoz expultrix et hoc fit causa euphonic. i. melioris consonantie. vñ. In for verbale non femineum facit ex se. De tonsore tñ tontrix bene dicere quimus. Sed noia verbalia in tus formantur ab vltimo supino addendo s: vt amatu addendo s fit amatus. Sed noia verbalia in tio formantur ab vltimo supino mutando u in i addendo o: vt amatu u in i et adde o fit amatio Sed noia verbalia in bilis formantur a secunda persona p̄sentis tps indicatiui modi deponēdo s: et addendo bilis: vt amās deponē s et adde bilis fit amabilis. Sed hoc fallit in secunda cōiugatiōe quia ibi deponitur s cū hoc mutatur e in i vt docēs deponē s et muta e in i addēdo bilis fit docibilis. Quāq; etiā formātur ab vltimo supino vt reprehensibilis a reprehensu. Sed nomina verbalia in ti nus formantur ab vltimo supino mutando u in i addendo uis: vt amatu u in i et adde uis fit amatuus. Sed nomina verbalia in men formantur

Nota.

De regimine Genitiui.

a secūda p̄sona p̄sentis indicatiui deponēdo s̄ ⁊ addēdo men vt amas de
pone s ⁊ adde men fit amamē. S̄ ⁊ in scōa iugatiōe e mutat in u vt docu
men a doceo lucumē a luceo. S̄ ⁊ nomē verbale in mentū format a noie h̄
bali in men addēdo tū: vt amamē: addēdo tū fit amamētū: documē docu
mentū. ¶ Querit̄ de q̄bus h̄bis trāsitiuus intelligit̄ hec regula. Solo. de il
lis t̄m q̄ regūt actiū: vt amo vinū amato: v̄m. S̄ ⁊ alij dicit̄ q̄ p̄ h̄bū trāsi
tiū d̄ ⁊ intelligi quodlibet regēs obliquū siue ḡm siue d̄m de q̄b̄ exē
plificat. p̄uscian⁹ in maiori volumie libro secūdo. Nā ille ponit exēpla de
noib⁹ h̄balib⁹ descendētib⁹ a h̄bis trāsitiuus regētib⁹ oēs obliq̄s. Exēplū
de ḡo vt recordo: tui: recordat⁹ tui de d̄o: vt fido fidēs tui: faueo tibi fau
tor tui. De actō patet in tertio. De abltō vt abundo illa re: abundans illi⁹
rei. Et sic capitur verbū trāsitiuū fm̄ q̄ opponit̄ verbo absoluto q̄ nō re
git aliq̄e casum: sic nec oīa h̄balia formata a tali verba aliq̄e casum re
gūt p̄ istā regulā. ¶ Querit̄. Quō debet sciri q̄ nomē verbale regit ḡm p̄
istā regulā. Dōm q̄ p̄ hoc q̄n nomē h̄bale p̄t̄ resolui in suū h̄bū a q̄ descen
dit et ḡm in talē casū q̄le illud verbū regit mediāte q̄: vel q̄d in manēre
eadē sm̄a tūc ḡm regit ex vi act⁹ querit̄ in habitu. Et q̄n dictio regēs ḡm
ex vi act⁹ querit̄ in habitu nō h̄z pp̄ h̄bū in q̄d possit resolui tūc d̄ ⁊ resol
ui in aliq̄ sibi equalēs vt magister artū resoluit̄ in istā q̄ docet artes: qz
magister ⁊ doctor in artib⁹ equalēt̄. ¶ Querit̄. Quid ē hoc dicere ḡm re
gi ex vi act⁹ querit̄ in habitu. Solo. Nihil aliud ē q̄ h̄bū scās p̄ modū flux
us ⁊ fieri trāfire in nomē q̄d scāt p̄ modū habit⁹ et q̄er: in cui⁹ t̄n virtute
nomē verbale regit ḡm. ¶ Querit̄. Utrū noīa h̄balia formata a h̄b̄ vehemētissime trāsi
tiouis p̄t̄ regere duos ḡos: sicut sua h̄ba regunt duos actōs. Solo. Sic
sc̄z v̄nū scantē rē in quā trāsit act⁹ verbū: vt doctior tui ⁊ alij scantē ma
teriā circa quā versat̄ act⁹ h̄bi vt sapiētia ē doctrix discipline dei: doctor
petri grāmaticē. Ratio apud auctores inuenit̄ regere vtrūq̄ s̄. Et isto h̄z
q̄ etiā v̄n⁹ ḡm p̄ istā regulā regit ex vi causē materialē circa quā. ¶ Querit̄.
An ne sint aliqua nomia verbalia que p̄t̄ regere ḡm seu actiū. Solutio.
Sic et sunt quattuor. s̄. erosus: posus p̄ficius et ignarus. Erosus ⁊ posus
freq̄nter regunt accusatiū: vt erosus bella: perosus opes. Sed p̄ficius ⁊
ignarus freq̄nter regunt genitiū vt ignar⁹ vie: p̄ficius futuroꝝ. ¶ Querit̄.
Quot modis capitur habitus. Solutio. Tribus modis vt sufficit in p̄posi
to. Primo vt scāt qualitatē difficulter mobilē a subiecto vt sanitas v̄l sci
entia: Secundo est quoddā accidens causatum ex restitū et d̄nato adia
cente corpou ⁊ sic habit⁹ est corpou ⁊ eoz que circa corpus sunt adiacētia
Tertio capitur vt est modus significandi nois q̄d scāt p̄ modū habit⁹ et
quirit̄: ⁊ sic capitur habitus in p̄posito. ¶ Querit̄. Quid est participium
transire in vim nominis. Solutio. Est ipsam vocē participiale (que prius
habuit modū significandi participij) recipere modū significandi nominis. s̄.
habitus et quirit̄. ¶ Arguit̄. Dicit Aresiores. Gaudeant alchimiste q̄m
spēs rerum trāsmutari nō p̄t̄: q̄ participiū nō p̄t̄ fieri nomē. Dōm q̄ for
maliter nō fit nomē: qz sic nomē participij sunt specie d̄f̄incta sed mate
rialiter participiū bene fit nomē eo q̄ recipiat modū significandi noias ma
terialē. ¶ Contra. Materialiter participiū nō p̄t̄ fieri nomē: ergo solu
tio nulla. Antecedens pbatur quia istud participiūz amās ē p̄sentis t̄pis
sed nomē nō est alij⁹ tempus: ergo rē. Dicendū q̄ participiū tūc amittit
tempus et modū significandi essentialē. v̄n⁹. Dum mutat regimē fit parti
cipans tibi nomen. Dum perdit tempus dum cōparat associamus: vt in

Querit

Querit

Querit

Querit

Querit

Querit

Arguit

Replica

Glosa notabilis.

Querit

fra patebit. Querit. Utrū oīa picipia possunt transire in vim nominis. Dōm q nō: sed illa sola q in ans vel in ens vt in dus terminatur: s; picipia in rus raro trāseūt in vim noīs ppter futuritionem. vñ. In rus q sunt nūq̄ tibi nōia sūt. Querit. Quare dicit in textu (Presens picipās) Dicendū q ppter picipia in dus q licet trāseāt in vim noīs nō tñ regūt gentiū ex vi actus pueri in habitū: qz semp retinet regimē sui sibi: z sic trāseunt in vim noīs amissione ppis: nō amissione regimēis Sedo dicit (Presens participans) ad excludendū picipia in rus terminata q etiā ppter nimā futuritionē nō trāseunt in vim noīs. Et etiā excludit picipiū in rus: qd tñ pphendit sub seqnti regula (Suntq; regenda pares) z Querit Utrū participia regētia diuersos obliqs pnt etiā regere diuersos gtōs cū trāseūt in vim noīs. Dōm q nō sed soluz gt in illis acti: vt do tibi panē: dator panis. Arguitur. Sunt aliqua participia pteriti vt q trāseunt in vim noīs regentis gtm ex vi actus pueri in habitū de qbus hic Alexander nō facit mentionē: er go est diminitus. Exemplū vt iohānes est indoctus grāmaticē: petrus logice. Dicendū q licet nō ponātur omnia comprehendūtur tamen sub regula immediate sequenti.

Querit

Arguit

sup. dōnes .i. similes sup. noibus equivalentes
Suntq; regendo pares predictis equiprantes.
 Exemplū in quo cupidus sile cū   Exemplū in quo timidus simile
 predictis regit illum gtm ludi.   predictis regit gentiū flagelli
Vt cupidus ludi. puer est timidusq; flagelli

Contra ē q dictiōes similes pdictis in scando habentes vim earū etiā regunt gtm ex vi actus pueri in habitū: vt sunt fere oīa noīa s; abalia actiue accepta descendia a sibi trāsitiuis: quoq; terminatiōes in his s; sibus ptenent. Ius idus bilis a; arius oriūsq; tus osus. Actiue capt a gtm dāt tor: quoq; tris ens. Et sunt exēpla p ordinē ista. De timus: vt vimū: vt incēris nū libidinis. De id^o vt puer ē cupid^o ludi: auid^o pugne. De bilis: vt substātia ē susceptibilis cōtrarioz. De ar vt edax rerū: capax pecuniarū. De arius vt fallari^o litterarū aplicarū. De oriū vt op^o ex charitate factū ē meritoz vite eterni. De tus vt doctus mulice. Et cōstruūt cū s; bō in finitū mōi: vt peritus cātare vel cū gerūdij vel alterius noīs vt in exemplis positus: vt stulticia ē aliene vite curiosa sue vero negligēs. De tor: vt doctor grāmaticē. De trix vt fauriz honorū. De ens vt timens flagelli. Et iuueniunt qdam alia que etiā possunt regere gtm p istā regulā: vt anceps rei: cōpos viriūz: securus sanitatis: insciū mali: pfaigus futuroz: nunciū mortis. Querit. Utrū qn ista noīa cōparātur an etiā cōparatiuz suplatiuis eoz pnt regere istū gtm. Dōm q seruāt idem regimē in oibus gradibus cōparatiōis quantū ad istā regulā vt amāo amātiō: amāntissim^o mei Seruās seruantiōz seruantissimū equi. i. eq̄tatis: z sic de oibus aliis Itē noīa abstracta verbalia etiā possunt regē gtm p istā regulā: vt abstracta in fio. or. in. ū. in tas. z in ra. De fio vt visio iohānis. De or: amor iohānis De um vt desiderū boni. De tas vt volūtas peccādi. De ra vt cura henrici. Arguit. In hac occasione visio iohānis ibi ē regimē ex vi demonstratiōnis essentie: qz visio sciat pprietatē et iohānes significat subiectūz pprietatis. Dōm q qn pdicte orationes resolūntur p ppositiōes de vt circa: tūc ē regimē actus pueri in habitū: vt amor iohānis. i. amor q versatus ē circa iohāne vel de iohāne. Sed qn resolūntur p in tūc est regimē ex vi demonstratiōnis essentie vt volūtas petri. i. volūtas que est in petro.

Querit

Querit

Arguit

De regimine Genitiui.

Exēplū in quo epl'a scans effectū
regit illū grām pauli scantem cau-
sam efficientem illius epistole

i. cause ef-
ficienti sup. sti i hoc loco

Artifici regimine datur hic, ut epistola pauli

¶ S'nia ē dictio scans rē artificialiter factū pōt regere grām scāte causā
efficientē illius rei: vt epl'a pauli: dictamē henrici. ¶ Q'f. Utrū ista regula
possit quæri. Dōm q' sic: qz dictio scās artificē pōt regere grām scantē rē
artificialit' factā: vt edificator domū: sutor calciamēti. Et denoiat illud re-
gimē ex vi effect' cause efficiētis: qz dictio regēs scāt causam. S'z qñ scāt
effectū: tunc denoiatur ex vi effectus cause efficiētis. ¶ Arguit. Dicitio re-
gens est prior dictione recta s'z effectus ē posterior causa: ḡ nō pōt regere
causam. Dicendū licet causa sit posterior: ḡ ad naturā: tñ effect' ē prior ḡ
ad nos. ¶ Querit. quid est causa efficiens. Dōm q' ē pncipiū a ḡ causatur
morus. Et est duplex. s. i potētia z actu. Causa efficiens in potētia ē quā se-
quitur effectus in potētia: vt domificator respectu domus. S'z causa effi-
ciens in actu ē ad quā sequit' effectus in actu: vt domificās respectu domi.
Et quibet istarū ē duplex. s. vniuoca z equoca. Vniuoca que p ducit effectū
eisdē speciei: vt hō generās eiusdē speciei cū hoīe generato. S'z equiuoca ē
q' pducit effectū alterius speciei: vt sol tanq' equo ce generat hoīem et non
eiusdē speciei cū homine z dñt sicut animatū z in aiatū Et adhuc duplex
ē causa efficiēs qdā ē requiritur ad fieri effect' tñ vt domificator: requit' ad fi-
eri domus tantū: qz ipso mortuo pōt dom' adhuc pmanere. Alia ē q' requi-
tur ad fieri et ad quærsari simul vt sol generat diē z pseruat ipm ḡ diu sup
nostrū horizonē. Et adhuc ē duplex quedā ē agēs p naturā: vt ignis ca-
lesfact: qdā p artē: vt cōpositor p artē cōponēdi cōponit librū. ¶ Arguitur
Diversi artifices hñt diuersa p'siderare sed phisicus determinat de causis
q' ē alius artifex a grāmatico: ḡ nec grāmatic' nec logic' h'z p'siderare de
causis. Dōm q' metaphisicus z phisic' z grāmatic' z logic' p'siderat de
causis sed differēter: qz metaphisic' p'siderat causas inq'tū sunt entia et
entia pncipia: qz p'siderat altissimas causas: eo q' scientia metaphisicalis
est sapientia: s'z phisic' i. naturalis phus p'siderat causas inq'tū sunt pnci-
pia motus z trāsmutatōis z cōcurrūt ad pductionē rei natural' Et logic'
p'siderat causas inq'tū in eis fundat' habitudo logicalis: vt faber ē: ḡ cul-
rellus pōt esse. S'z grāmatic' p'siderat causas fm q' ex eis pōt fieri oratio
cōgrua attendēdo modos significandi. Et sic correlarie seq'tur: qz diuersi
artifices habent diuersa cōsiderare: aut vnū diuersimode. ¶ Cōtra. Con-
siderāt vnū fm eandē rōnem qz considerāt causas fm rōnem causalitatis
Dicendū q' licet sit vna ratio generalis causalitatis tñ illa cōsiderantur
fm diuersas habitudines in diuersis scientiis. ¶ Querit: quō denomiatur
regimē istus regule. Dōm q' qñ dictio regens significat effectū z dictio
recta significat causam: tūc debet denoiari ex vi effectus cause efficiētis
qz regimē denoiatur ab habitudine dictionis regētis ad dictionē rectā. S'z
qñ dictio regēs significat causam: z dictio recta significat effectū tunc de-
noiatur ex vi cause efficiētis. ¶ Querit p' maiou intelligētis dicitōr dicē-
doz qd sit causa in cōi. Dicendū q' causa ē ad cuius esse sequitur aliud In
qua diffinitōe ens subintellectū ponit loco gnūs Et (ad cuius esse sequitur
aliud) ponit ad differētā effect' ad quē vt hñdō nō seq'tur aliud Et ad ex-
cludendū illa ḡ vnū seq'tur ad aliud fm ordinē vt nox seq'tur diē Et dicitur
(fm naturā) ad scandū q' ad minus causa bz pcedere effectū fm natu-
rā: licet pnt esse simul tēpore vt hō et risibile. Vel pōt pcedere effectū fm
naturā et tēpore vt substantia pcedit accidens natura tēpore z casti-
sili dignitate. Et ly aliud capitur: ibi communiter: vt nox solum dicat di-

Querit

Arguit

Arguit

Replia.

Querit

Querit

Glosa notabilis

Arguit **Replica.** **Arguitur** **Arguit** **Arguit** **Querit** **Querit** **Querit** **Arguit**

stinctione essentiali & fm re sz fm modos accidentales qd dz ppter causas formales & sui effectus: qd no distinguunt realiter vt a albo & albi. **Arguit** ad causam no sequitur aliud: g re. probat qz ly aliud fecit diuersitate essentiali: sz effectus cause formalis no e essentialiter distinctus a causa formalis: g re. Minor ptz qz effectus et causa sunt ide vt ptz in textu. Ddm qz ly aliud no capit hic ppe vt vult argumentu: sed capit generalit vt sez dicat v stinctione in modis fecandi essentialibz. **Contra:** g male dicit. Causa e ad cuius esse sequitur aliud. probat qz idem sequeret ad seipm & ide esset plus & poster. Ddm qz no hoc no e fm eande rone qz illud implicat contradictione Sz ut fm diuersas rones: ita qz forma sub rone essentie predat & eade fm actu essendi & res beata sequat: sicut lucere sequitur die. **Querit** quot sut cause. Ddm qz quat tuor. s. materialis: formalis: efficiens & fin alis. Cuius ro est qz ois ca vel e extrinseca vel intrinseca. Si intrinseca hoc e duplx vt vel recipit esse sic e materia vel dat esse sic est forma. Si intrinseca hoc est dupliciter vel e id a q pmo actus incipit ad pduendum effectuz realiter et sic est causa efficiens vel est id ppter qd res fit & sic est causa finalis: quia oia agunt ppter fine. ij. phy sic oz. **Arguit** materia no est causa: quia se est agere sed materia est potentia pure passiva: ergo no est causa. Dices dum spuis materia no agit effectiue influendo tn bene passiu aliqd recipiendo et agit virtute agentis effectum. **Arguit.** Finis no e causa: probatur qz causa e principiu. v. metaphysice sz finis e terminus: ergo no e causa. Dicendum spuis finis in executione sit terminus tamen finis in intentione ne est principium et sic est causa. **Arguitur** forma no est causa: quia ex quo est vltimu in motu e effectus. g re. Dicendum qz forma bene e effectus in genere cause efficiens tn ipsa est causa & principiu in gne cause formalis sicut anima est effectiue creata a deo est tn principiu & causa formalis ipsius corporis. **Arguitur** no est aliqua causa efficiens quia causa debet esse priuum sed efficiens mouet a fine tanqz efficiente prioz: ergo re. Dicendum qz hoc est in diuersis generibus causarum.

.i. oe il. ud   sup. finalem   sup. g. d. s.   est exemplum

Quoqz fit ob causas regit hos. velut ara riuuphi

Querit **Querit** **Querit** **Querit**

Sena e qz dictio beans effectuz regit illa causam in gto ppter qua factus est ex vi effectus cause finalis: vt potio sanitatis: ara riuuphi. **Qu.** de qz causa intelligit textus. Ddm qz de causa finali: & hoc ppter duo: qz oia analogu p se positu stat p significato famosiou sed int omnes causas causa finalis e famosissima: g stat in textu p causa finali. Secdo: qz de alijs causis determinat expse in alijs versibz circustantibus: ergo in hoc vsu satis intelligit causa finalis: spuis no expmat. **Qu.** qd sit causa finalis. Ddm qz est gra cuius aliqd fit: vt ho e factus ppter beatitudinem: et omnes creature facte sunt ppter hominem tanqz ppter fine. Et pot finis capi duplici. pmo fm qz e in executione: & sic e effectus cause efficiens. Alio mo fm qz e in intentione agentis: & sic e rone cause finalis: Et e duplex finis: scz primus et vltim. Priorum e qui ordinat ad illu fine. Vltim e post que no e alius finis: vt deus vniuersoz dicit esse finis. **Qu.** quomodo denomiatur istud regit. Dicendum qz qd dictio regens facit effectum: & dictio recta si gnet facit causam finale: tuc dz denoiari ex vi effectus cause finalis. Et tuc e finis .s. qz dictio beans effectuz pot regere gtm beante causam finale illius. Sed qd dictio reges facit cam finale & vdo recta effectuz: tuc regit gtm ex vi cause finalis pfm cam supius tacta. Et e ista regula conuersa: dictio si gnet causam finalem potest regere geniuuz significentem effectuz illius cause vt sanitas ambulandis. **Arguit.** Ide no pot esse prius & posterus. sz si ista

dicitur...
 effectus...
 dicitur qz...
 dicitur qz...
 dicitur qz...

De regimine Genitui.

esse cōuersua: tūc hoc sequeret: *g. rē.* Sequela patet: qz qñ effect⁹ ē dictio
recta tūc ē posterior: sed qñ ē dictio regens tūc ē prior. Dōm q hoc est s'm
dicit. uz respectū. ¶ **Querit.** Quor modis capit ara Dōm q multis modis
p'mo sciat stabulum porcor. Scdo significat altare: vt rex balach struit
aras ad maledicendū filios israel. Numeri. xxiiij. ⁊ in illa ara sicut sacrifi
ciū ad psequēdaz v' croiā. Uñ ara nō sit ppter triūspū: qz triūspū ē ho
nor q impendit victori reuertēti de bello cū magna victoria: s'z ara sit fina
lier ppter habendam vi. toriā ⁊ nō ppter ipsius honorem: nisi in quantū
honor ille includat victoriā et sic est exemplum bonum et hoc videtur au
tor intendere in textu. viij. Et h' ara porcorū: d'mōrū dicimus aras. ¶ **Que
ritur.** Utrū vnus effectus possit fieri propter diuersas causas. Dicendum
q sic vt tenūā pōt fieri causa sanitatis consequēde potest etiā fieri causa
meriti vel doli vel fraudis vel causa misericordie consequēdi.

.i. operis. i. dictionē .f. illi⁹ effectus sup. casu

Effectus nomen cause iunges genituo

pudor sciat effectū ⁊ f'git g'm culpe pena sciat effectū ⁊ f'git g'm reat⁹
sciantē cām efficientē illius effectus q ē cā pene meritoria s'z effecta de⁹

Effectus culpe pudor est et pene reatus.

Dicit q dictio scans effectū cause efficiētis pōt regere g'm scantē illaz
cām vt pudor culpe. Et regula quersua est ista. Dicitio scans cām efficiē
tem pōt regere g'm scantē effectū illius cause. ¶ **Arguit.** Autor in hoc
loco ē superfluus: qz p'us posuit regulā s'm quā effectus regit suā causam
efficientē: ibi Artifici regimē dat hic: vt epl'a pauli. i. quā paul⁹ efficiēt ser
uit. Sol'o. Illa regula differt ab ista in duobus. p'mo qz regula p'us possi
ta loquit de causa artificiali: ista vero loquitur de cā naturali Uñ causa na
turalis ē: q p'ducit effectū suū sine cognitione p'pria sicut ignis causat calo
rem: sed causa artificialis p'ducit effectū suū p' artē q requirit cognitionē
intellect⁹ practica dirigētis in ope. Scdo differūt: qz regula p'us posita lo
quitur de causis efficientib⁹ corporalib⁹: vt de paulo ⁊ epl'a. S'z hęc regula loq
tur de causis efficientib⁹ corporalib⁹: vt ē ista: culpa q ē in aia cui⁹ effectus
naturalis ē pudor: vt ptz in adā. qz postqz ipse comisit p'ctm erubuit cōside
rans suā debitatē ⁊ terret se perisomate: vt dicit Beñ. iij. ¶ **Cōtra.** Nihil
nō ē alienius causa: s'z peccatū nihil ē Johis. i. g' p'ctm nō pōt esse causa effi
ciens. Sol'o. Licet p'ctm formaliter ē nihil: tñ materialit aliqd ē. ¶ **Querit**
Utrū hic sit regimē ist⁹ regle calor ignis. Sol'o. calor pōt cōpari ad ignē
vt accidēs ad p'pū subiectū: ⁊ sic regitur ex vi demonstratiōis essentie Alio
mō capit vt ē effect⁹ naturalis incorpale ad cām efficientē corpalem na
turalē: et sic ē meritū ex duobus. per istā tñ regulā regit ex vi effect⁹ caus
se efficientis si dictio regens si g'nificat effectū: sed si sciat causam regitur
ex vi effectus cause efficientis propter causam p'ius positam.

.i. dictio recta dictio regens sup. numeraliter

Illud quod regitur et rector idem tibi signat

Exemplum vbi illa dictio virtus regit g'm dei qui est sua virtus.

Virtus vera dei nos crimine purgat ab omni

Dicit q dictio regens et dictio recta idem scant: vt iusticia dei: potētis
dei q ē deus et iusticia: sed vtra hoc cōnotat potētis q oia sunt sibi sub
iecta vt iusticia: que vnicusqz reddit qd suuz est. ¶ **Querit.** Que est regula
qz ista textu elicit. Solutio ista dictio scans cām formalē sine substātiāle
L iiij

Querit

Querit

Arguit

Replica.

Querit

Querit

Glosa notabilis.

Querit

acq̄sibile p̄t regere ḡm̄ scantē effectū illius cause formalis. De p̄rio: vt aia fortis. De sc̄do vt virtus dei. ¶ Querit. Quid ē causa formalis. Solo. Est q̄ dat esse rei et cōseruat rē inesse. S; dicit in duob; . p̄mo: q; forma substāntialis dat esse substāntiale: s; forma accidentalis dat esse accidentale. Sc̄do dicit: q; sublata forma substāntiali res corrūpitur: vt dicit p̄phs. s. de aia: recedēte aia de coꝛpe corpus expirat et marcescit: s; sublata forma accidentalī res nō corrūpit: vt dicit p̄phs p̄mo de generatioe. Alteratio est subiecto manēre eodē mutatio in qualitate sensibili: vt hō qui est calidus potest fieri frigidus tamē non corrūpitur ex hoc per se loquendo.

Arguit

¶ Querit. Dicitio regēs et dicitio recta faciūt in p̄posito cōstructionē trāsituaz; q̄ nō scant idē. Patet p̄ha: q; p̄structio trāsitura ē illa in qua p̄structibilia p̄tinent ad diuersa. Solo. p̄tinent ad idē s̄m̄ rem et sic faciūt cōstructionē intrāsituā s; s̄m̄ modū ad diuersa p̄tinent: q; diuersitas casuū ē signū diuersitatis rei ū: et sic faciūt p̄structionē trāsituā s̄m̄ modū et nō s̄m̄ rem.

Arguit

¶ Querit. Notandū p̄mo q; omne abstractū penes istā regulā regit ḡm̄ sui p̄tenti vt caliditas calor: albedo albi. ¶ Sc̄do notādū q; oia noia ḡnalia cāe: vt sunt ista: causa spēs: finis gr̄a: regit ḡm̄ p̄ istā regulā: vt veni hūc gr̄a vidēde matris. Et q̄dā dicit hic esse regimē cause finalis. Vñ gr̄a q̄nq; capitur p̄ causa: vt ad patriā amicor; videndor; gr̄a iui. Etā gr̄a capit vt ponū sup̄naturalē: et sic ē p̄ncipiū meriti. Etā gr̄a sc̄at acceptabilitatem teu. angene: vt aliq; dicit loq̄ ad gr̄atiā. ¶ Tertio notādū q; oē sup̄ius p̄t regere ḡm̄ sui inferioris penes istā regulā q; sup̄ius ē cā formalis sui inferioris: vt ciuitas rome. ¶ Af. Sup̄ius et inferioris s̄m̄ appositionis natura debent poni in eodē casu: s; qn̄ ambo sunt substāntia tūc vñ illoꝝ p̄t ponī in ḡto s̄m̄ istā regulam. Vñ Virgilius. Vñ quā dicit romā melibee p̄taui: et hoc s̄m̄ appositionē vel vibē rome s̄m̄ istā regulā.

Querit

¶ Querit. Quō denominat istud regimē. Solo. Qñ dicitio regens sc̄at causam formalem tūc denoiatur ex vi cause formalis: q; denominatio regiminis fit a dictione regente in ordine ad dictionē rectā: Sed qñ dicitio regens sc̄at effectū tūc ē ex vi effectus cause formalis p̄pter eandem rationem.

Ex vi causae materialis.

.i. causam materiale vel effectum

¶ Exmplū vbi anulus sc̄at effectū regit ḡm̄ auri scantē causam materiale

Materiam signans iungatur, vt anulus auri

sup. casum   dco sc̄as cām mat;   illis sp̄onib;

Aut ablatiuum dabit ex vel de p̄eunte

Arguit

¶ Dicit q; dicitio sc̄ans rē factā ex aliqua materia p̄t regere ḡm̄ signifi cantē materiā ex quo talis res est facta. Exmplū: vt panis tritici: anulus auri. Vel ad secundū sic sentiat: dicitio sc̄ans rē materiale factā p̄t regē ablatiū significāntem causam materiale ex qua talis res facta ē: mediāte p̄positiōe ex vel de: vt anulus de auro vel ex auro. Tamē differēt ponit ex vt de: q; ex pp̄ue dicit circūstātiā cause material: s; de dicit cōstantia litatem quis aurū est materia anuli tota saltem substāntialis: licet forma anuli accidentalit sic illi materie introducta et sic etiā denotat materiaz in rōne substātie: qd̄ nō cōuenit aliis p̄positionibus. Vñ. Ex de materia a vel ab efficientē per dat formale: sed p̄pter dat tibi finē. ¶ Arguit hic Alexander determinat de regimē ḡm̄. s; male loq̄tur in textu de regimine

De regimine Genitiui.

ablatus: de quo postea facit mentionē. Solutio: solum fit incidentaliter inquantuz ablatiuus: et genitiuus conuadunt in eandem vim regiminis. **Querit** **fm** tamen diuersitatem: vt patet in textu. **Querit** quid ē materia. Solutio: materia est ex qua cum alio (scz cū forma) aliquid fit: vt ex aqua et farina fit panis: Et est triplex. scz ex q̄ in q̄ et circa quā. Materia circa quā ē circa quā versatur intentio alicuius: vt intentio sciētis circa scibile illi. scie Materia in q̄ ē cui aliquid inheret: vt albedo in pariete corporali et scientia inheret anime. Unde Aristo in ante predicamentis dicit Omnis color ē in corpe: scientia autē ē in anima. Sed materia ex qua est ex qua aliud fit vt prius dictū est. Est autē duplex scz permanēs et transiens. Permanēs ē q̄ manet in re facta: vt serz i cultello. Trāsiēs ē q̄ nō pmanet in re factā: vt farina et aq̄ nō pmanēt hoc mō i pane. Et dicit trāsiēs: q̄ trāsit d̄ forma sub stāntiali sui in formā alteri. scz panis. Et de illa materia ex q̄ est hic ad ppo sitū. **Arguit** solū speciei et entis in actu est definitio: sed materia fm ei us definitionem est ens in pura potentia: ergo rē. Solutio diffinitio addit ratiua et essentialis est ipsius speciei: sed ista est quedam communis notitia ipsius materie per quam notificatur ex habitudine eius ad formā seu effectum. **Querit** ex qua vi denominatur istud regimen. Solutio: quā do dictio regens significat rem factam ex materia: tunc est regimen ex vi effectus cause materialis sed si dictio regens significat causam materialem tunc est regimen ex vi cause materialis: quia regimen denominatur s̄ dictione regente in ordine ad dictionem rectam.

in ordine ad suū correlatiuū duplitia quattuor binarij
Adde relatiuū sunt dupla quaterna duorum **Exvi relationis**
relatiuum correlatiui relatiuum correlatiui

Dic speciem generis. dic atqz genus speciei.

Querit **Q**uid sit relatiuū logicale regit gr̄m sui correlatiui: vt pater filij q̄terna sunt dupla duoz: species generis: gen⁹ speciei. **Querit** **A**bsolutū ē ante respectuum scz ponitur postea multa regimina parū absolutarū ergo male hic determinatur de regimine relatiuozū. Solutio: verū ē: tamē quia materia est de numero illozū que ad aliquid dicitur: ideo hic determinat q̄ vera relatiua possunt regere genitiuum remouendo illud dubium.

Replica **Querit** **C**ontra regula de regimine relatiuozū ponitur ibi. Proximitas contrarietas: ergo rē. **Querit** **D**ōm q̄ ista regula loquitur d̄ relatiuis in ordine ad gr̄os suoz correlatiuoz: sed regula prius posita loquit de alijs gr̄is. **Querit** **Q**uortuplex est relatiuum Solutio duplex. scz logicale et gr̄maticale. Relatiuū logicale ē duplex. scz fm esse et fm dici. Relatiua fm esse sunt quoz hoc ipsum esse qd̄ sūt ē ad aliud quodāmodo se habere vt pater filij. Scz relatiuum fm dici est qd̄ ex principali significato notat aliq̄ absolutū: et cōnotat respectū: vt scientia fecit qualitatem in prima specie: et cōnotat respectū vt scientia ad scibile de quo talis scientia dicitur. Et relatiuum fm esse est triplex scz suppositionis suppositionis et equiparantie. Relatiuum suppositionis est qn̄ significatum relatiui est minus dignū significato correlatiui vt seruus dñi. Sed relatiuum suppositionis est qn̄ scatum relatiui ē mag⁹ dignū significato correlatiui: vt dñs serui. Ex dignitate autē maior dicit relatiuū suppositionis. Sed relatiua equiparantie sunt q̄ referūtur adinuenit sub eodē nomine vt similis simili similis de quibus latius d̄ in pdicamento ad aliquid. **Querit** **Q**uid est relatiuum gr̄maticale. Solutio: Est autē late rei recordatiuū. i. rei añ dicte: vt is suus ipse fit. **Querit** **Q**uomodo regula autous ē intelligenda. Solutio sic. Relatiuū logi

De regimine Genitiui.

nem. **U**t dicunt qñ pncipales: qz pncipaliter fecant numeru. Et sunt dupli
ces: qdã concrete: vt vnũ duo tria qtuor: zc. Quedã abstracte: vt vntas bi
narius ternarius: zc. de quibus lati⁹ patet in tractatu de arte numerandi: q
plane tractat de singulis nueris speciebus. **Q**uerit. qñ multiplices sunt pte
oñes regimẽs gñm ex vi pñtionis. **D**õm q multiplices sunt pte
uerfalia: vt ois nullius. Secõdõ signa pñcularia: vt qdã aliqñ. Tertio noia
suplati grad⁹: vt fortissim⁹ oim. Quarto pnoia demõstratia: vt ille scho
lariu⁹ e pb⁹: ille viroz doct⁹ in qb⁹ deõ reges fecat pte mltitudinis. **A**f. **A**rguit
Dicitio fecas pte regit gñm fecante totu p illã regulã. Pars ppñqz regunt
zc. g illa regula e supflua. **D**õm q duplices sunt ptes. Una e integral: et
hec regit gñm p regulã pus positã. Alia e pars multitudinis: et illa regit
gñm p istã regulã: vt qñt⁹ hoiz: millefimus hoim. **C**õtra pars mltitudis
no regit gñm p istã regulã: g zc. **A**ñs patet in hoc exẽplo: millefimus hõ illa
oiz e cõgrua: tñ ps multitudinis nõ regit gñm. **D**õm q regule intelligũt
fm aptitudinẽ. **Q**uerit. **U**trũ adiectiuũ pñtionum dz cõuenire necessario
cũ gñõ pluralis numeri. **D**õm q sic: vt ptz p alexandru dicitẽ postea Soli
us est generis adiectiuũ: variatqz. Cũ nũero casum: velut hic: venit vna so
roz. **A**rguitur. Nõ tenetur cõuenire adiectiuũ pñtionũ cũ gñõ in gñe: ergo
hoc dicitũ falsum. **A**ñs patet in hoc exemplo: vna dierũ. **D**õm q licet dies
sit dubiu in genere: tñ hoc etiã includit femininũ genus: g in hoc exemplo
in gñe cõueniũt. **Q**ueritur. Quõd denominat istud regimẽ. **D**õm q deno
minatur ex vi pñtionis. **U**ñ gñm regi ex vi partitionis nihil aliud e q ipm
regit: ex vi dictionis impozitãtis pñtionẽ p modũ: vt alterius: regentis post
se gñm ipozitãtẽ totã multitudinẽ p modũ vt cui⁹ a quo fit pñtio. **Q**ue
ritur. quõd debet cognosci regimẽ ex vi pñtionis. **D**icendũ q sic: qñ gñõ
põr resolu in actũ mediãte pñõne inter: vel in abltũ mediãte pñõ sitõde
ex vl⁹ de: tunc e regimẽ ex vi pñtionis. **E**xemplũ: vt vnus fratrũ. i. vnus in
ter fratres: vel vnus de fratrib⁹: ita tñ q maneat eadẽ aptitudo sentẽtie
Arguitur. **I**sti gñõ regunt ex vi possessionis: gñõ istud regimẽ est supfluum
Assumptũ ptz p florentiam dicentẽ. **I**n partibus tu possessiua notãt. **D**õm
q nõ vult flouisa q regimẽ pñtionis pñhendat sub regimine possessiõis
sed q istud regimẽ generali denominatiõẽ sicut cetera põr denominari ex
vi possessionis: speciali tñ denominatiõẽ ex vi partitionis. **C**õf. **U**nde regit
iste gñõ et ex qua vi: medius usufrator est pbus: posito q sint sex usufrato
res: z pbus sit septim⁹: z ponat in medio. **E**t videt q nõ ex vi pñtionis: qz
tũc sequitur q ille medius esset usufrator: qz noia retur esse de nũero trusa
toz. **D**icendũ q ibi nõ e regimẽ ex vi partitionis in tali casu: sz ex vi pñmi
tatis. **R**õ e qz in isto regimine partitionis pars denotat de nũero totũ multi
tudinis: z sic denoiaretur q ille medius esset usufrator: qd esset ptra casum
Si ergo hñõ locutio debet manere pñua: nõ e regimẽ partitionis sz pñ
mitat. **S**imile exẽplũ habet sebo de sola. phi. vt dicit. **M**edius hoiz existo
cõsul iõ medi⁹ intelligit Boet⁹ q fuit medi⁹ hoiz pñulũ: sz duoz filioz suo
rũ. **E**t in enãgelio habet. **M**edius vestrũ stetit quẽ vos nescitis. **I**bi medi
us est xps: vestrũ sz discipuloz. **S**i esset ibi regimẽ ex vi partitionis deno
taretur q christus esset vnus de discipul qd e falsum: quia dñs fuit et deõ
eorum. **Q**ueritur. **U**trũ debeat dici vnus vestrũ me trahitur e vl⁹ vn⁹
vestroz. **D**icendũ supponatur q pnoia pñtitiua significant possessorem
tñ et pnoia derivatiua significant rem possessã z possessorem sz vt par
tuit in pna parte huius. **E**st ergo dicendũ q si aliquis vellet loqui tñ
de possessio tunc debet dici vnus vestrorum addendo substantiuũ sz ser
uorum quia ly vestrorum est purum adiectiuum: ergo requirit circa se sub
stantiuum quare dicendũ est vnus seruorum vestrorum veniat Sic etiã

Arguit

Arguit

Replica.

Arguit

Querit

Arguit

Querit

Querit

Glosa notabilis

potest dici vnus vestrum sine substantiuo quia ē primitiuum.

.i. loca .i. compatiuū diuisio .i. significatur
Pone gradum medium. partitio qñ notatur

Arguit

Dicit q̄ p̄tatiuus partitue tētus pōt regere ḡm̄ ex vi p̄titiōis vt fortior manuū ē dextra: qui maior ē: vestrū erit vester minister. **C**ōparatiuus nō regit ḡm̄ ex vi p̄titiōis: ē vestrū erit vester minister. **C**ōparatiuus doctior clericus rē. **D**ōm̄ q̄ cōparatiuus capit quattuor modis. primo pure adiectiue et sic ponit cū substantiuo. **U**n̄ hō. **O** maior iuuenis r̄ sic nō regit ḡm̄ sed p̄struit vt adiectiū cū substantiuo sub debita cōueniētia accidentis. **S**ecō capitur positiuē r̄ sic regit oēm illū casum quē regit suus positiuus per illā regulā gramaticale. **Q**uēcūq̄ casum regit positiuus illū eundē regunt p̄tatiuus et suplatiuus: vt peritus peritior: peritissimū iuris. **D**e dextro: vt similibus similibus similibus mihi. **D**e actō vt pallidus pallidior: pallidissimū facit. **P**rope p̄tior: primum domū. **D**e abtō: vt dignus dignior: dignissimū laude. **U**nde floruita Quā sibi structurā p̄mus gradū obtinet illā **S**upremus mediūq̄ gradū seruabit eandē. **E**t sic elicitur alia regula scz ista q̄ cōparatiuus sepe potest regere triplices casum: vt petrus ē similitor iohanni faciem paulo. **I**bi cōparatiuus regit d̄m̄ sui positiuū et actū sui positiuū per synchdochen: et abtū virtute p̄pua. **T**ertio accipit cōparatiue et sic de sua natura regit abtū scantē rem excessam: vt suz doctior petro d̄tior iohāne rē. **Q**uarto accipit partitue r̄ tūc regit ḡm̄ plurales nūeri faciens cōparatiōē inter duo: vt fortior manuū ē dextra et sic capitur in proposito. **C**ontra. **C**omparatiuus partitue tentus nō regit ḡm̄: ergo ista solutio est falsa. **H**is patet in hoc exemplo. **I**ohānes est dignior laude: **D**icendū q̄ illū abtū laude regit ille cōparatiuus dignior virtute sui positiuū: scz dignus: vt patet ex p̄cedenti solutione. **Q**uerit̄ q̄ differēt cōparatiuus regit genitiuum vel abtū. **D**icendū q̄ differēt qz qñ regit ḡm̄ tūc res excedēs r̄ res excessa d̄t esse eiusdē nature hoc ē q̄ n̄t̄s ipsius genitiui p̄dicet de re excedēte: vt petrus ē doctior scholarū: ubi oportet petrū de necessitate esse scholarē r̄ nō laicū. **S**z qñ cōparatiuus regit abtū scantē rem excessam tūc nō oportet rem excedētē r̄ rem excessaz esse eiusdem nature: vt homo ē melior asino. possunt tñ esse eiusdē nature non de necessitate vt petrus ē doctior paulo. **Q**ueritur que est differentia inter cōparatiuū regentem ḡm̄ partitue et suplatiuū regentem ḡm̄ partitue **D**icendū q̄ ista quia compatiuus regens ḡm̄ facit comparatiōem inter duo: hoc est vnum solum significat excessum: vt fortior manuū est dextra **S**z suplatiuus facit cōparatiōē int̄ plura q̄ duobus: vt longissimū digitorū est mediū: et sic suplatiuus facit plures excessus. **E**t q̄ sequitur q̄ compatiuus addendo sunt signa distributia: vel interrogatia duoz tñ. vt vterq̄ neuter alter. **S**ed suplatiuo addunt̄ signa distributia vel interrogatia pro pluribus: vt om̄s nullus quis rē. **Q**uerit̄ p̄ maiori intelligētia quot sūt gradus cōparatiōis. **D**icendū q̄ tres. **U**n̄ alexander. hunc gradibus trinis qui comparat ire notabis **U**nde positiuus ē qui scat rez suam sine excessu vt doctus. **S**ed compatiuus ē qui scat rem suam cū excessu citra terminum: vt doctior. **S**ed suplatiuus qui scat rem cū excessu in termino: vt doctissimū. **S**uper quo fundatur ista regula. **Q**uicquid p̄ super abūditant̄ d̄: vni soli cōuenit. i. qd̄ p̄ suplatiuū d̄: vni soli cōuenit. **Q**uerit̄. quō de nota tur istud regimē. **D**icendū q̄ ex vi partitiōis qz cōparatiuus cōparatiue tentus non regit ḡm̄ sed in p̄tū includit aliquid partituum: ergo ab illo partituum regimen istud denominatur.

Repl̄ca.

Querit̄

Querit̄

Querit̄

Querit̄

De regimine Genitiui.

.i. sicut regimē ptitidis hoc exemplum

Ut partituum pones. vbiq; locorum

Quirit q hoc aduerbiū vbiq; cōstruit cū illo gō locoꝝ vt ptiitū. i. ac si
 eſſet nomē ptiitū. **Q**uirit. q̄ ē regula generalis q̄ ex hoc elicit. **Q**uirit q̄
 ista. Oīa aduerbia localia impoſita partitionē vt vbiq; vllibi nullibi
 alibi vbiq; rē. pnt re gē gtm̄ ex vi partitionis Ratio est qz sunt dictiones
 partitue ex quo sunt signa vniuersalia seu particularia. Et sicut dicitur
 vbiq; locorū ita potest dici vbiq; terrarū vel vbiq; regionū rē. **Q**uirit
 Aduerbiū hz determinare verbū. q̄ nō pōt determinare nomē. **Q**uirit q̄ ad
 uerbiū ex pte modi ſcandi eſſentialis gñalis est determinatiū verbi ſed
 q̄ capis cū in cluſione alicui⁹ alteri⁹ tunc bñ pōt regere gtm̄. qz in illo ad
 uerbio vbiq; pōt intelligi illud nomē ſcꝝ ſpaciū. **Q**uirit. Aduerbiū illo
 mō captū nō pōt regere gtm̄ per iſtā regulam ſed pillam. Pars p̄p̄q; regit
 rē. qz vbiq; ſcꝝ partem ſpaciū. Dicendum qz alexander ibi locutus
 est de parte integrali alicuius rei particularis ſed ſpaciū est pars loci qui
 est res vniuersalis rē cōtinua. **Q**uirit. Nō ſoluz aduerbia localia regit
 gtm̄ locoꝝ per iſtam regulā. ſed etiā regunt gōs gentiū vel regionum vt
 p̄mum fratrum nuſq; inuenio gentiū Malo vbiuis gentiū habitare q̄ h
 Similiter hic nuſq; ſcripturarū legi hoc. Brutus in epl'a Ex italia mi grā
 dum Rhodi et aliuo terrarū arbitror. Dicendū qz alexander iſtā p̄henduntur
 ſub iſto regimine. **Q**uiritur. Ex qua vi regit iſte gtm̄ vbiq; locorum
 Dicitur ex vi partitionis tñ hoc ſitū tate vnus figure. que methonoma
 dicitur et habet fieri qñ cōtinens ponit pro cōtento vt Johannes ibi optim⁹
 de domo. i. de habitantibus in domo vel vicuerſa vt quocūq; gentium. i.
 quocūq; locorum in quibus habitant gentes. vii⁹. Plures eſſe modos repe
 rimus methonomie Cum pro contento qd continet vel vicuerſa ponitur
 aut faciens pro facto vel retrouerte.

Quirit
Quirit
Quirit
Quirit
Quirit

.i. ille iſte rē pones
Sub partitiuis pronomina trina locabis.

.i. auū cātāt ſuſpirat ſup. manerū

Ut volucrū canit hec. gemit iſta tacēs vnuz illa

Dicit q̄ iſta tria pnoia ille iſte rē etiā regit gtm̄ ex vi ptiōis vt illa mu
 lierū ē pulchra. iſte viroz doct⁹ hec voluctū canit. **Q**uirit. Iſta tria pnoia
 nō pnt regere gtm̄. q̄ rē. Nō p̄t p̄ ſloziſtā dicentē Tñ pnoie regit p̄p̄
 q̄q; nomē. Solo. i. pnoie captū in p̄p̄a virtute nō regat gtm̄ tñ bñ vir
 tute alicui⁹ ſubintellecti. ſ. regētis demōſtrati. Sed alij dicūt qz pnoia pnt
 capi dupliciter. Uno mō ſyncathegoreumatice. put correſpondet eis act⁹
 demōſtrādi vel referēdi rē ſic nō regūt gtm̄ vt vult ſloziſta qz nō ſcant cō
 ſuſe qd requirit ad dictionē regentē rē hoc ē verū niſi fiat p̄ ſubintellectōez
 nois appellati qd ſuſe pōt ſcare. Sz alio mō capiunt. put eis non ſolum
 correſpōdet act⁹ demōſtrādi v̄ referēdi ſz cū hoc eis correſpōdet res demō
 ſtrata v̄ relata rē ſic pnt regere gtm̄ qz ſic acq̄rūt q̄litate nois p̄pter cer
 tā rē demōſtrata v̄ relata. Ex q̄ p̄t qz res demōſtrata v̄ relata eſt p̄nci
 palis cauſa q̄re pnoie regit gtm̄ qz p̄ illā regulā ſcat ſub q̄litate depen
 dentie et hoc p̄mo modo intelligit dicitū ſloziſte. **Q**uirit. Pronoia non
 ſcant conſiſte quod requiritur ad dictionem regentem. Dicendū qz licet
 pnoia ſignificent certe nō tamē ita certe qñ poſſint ad aliquod ſpecifica
 ri ex q̄ relinquunt aliquā conuſionem vt dicēdo ille currit ibi maior est
 ſpecificatio rē hoc optime dictum est. Licet alij dicunt qz rationē rei demō

Quirit
Quirit
Quirit

Quirit

Glosa notabilis

strare vel relate a cōrit qualitatē depēdentie: hoc nō est verū omniquāq; q; illud qd̄ ex natura sua ē certū nō pōt fieri p̄sum: sicut singulare nō pōt fieri vniuersale: sed illud qd̄ p̄sum est bñ pōt determinari: quē admodum vniuersale si singularizat in indiuiduis. **Cōtra.** p̄nomen nō regit ḡm̄ et vi partitionis: ḡ rē. probat: q; regit ḡm̄ et vi demonstratiōis essentie: qd̄ p̄ in hoc exēplo. **Iste** magne p̄uidentie nitit̄ apostatate. **Dōm** q; p̄nomia p̄nt regere ḡm̄ et diuersis viribus: sed vt notant p̄titionē solū r̄gūt ḡm̄ fm̄ istius regule inentionē: vt sequens dubiū declarabit. **Querit.** Quot regule dant̄ de regimine p̄nominū primitiue speciei. **Dōm** q; tres. p̄ima ē. Omne p̄nomen primitiue speciei potest regere ḡm̄ et vi demonstratiōis essentie qñq; scantem p̄tē. vt ille duri capitis nō vult studere. Quādoq; si significatē p̄prietatē: vt illa mire speciei nupsit filio p̄ditionis. **Secūda** regula est. P̄nomina primitiue speciei p̄nt regere ḡm̄ et vi partitionis vt nos omnes discim: quoz ego dico grāmaticā: tu ḡo logicaz. Similit̄ p̄noia deriuatiua: vt duo serui capti sunt: quoz meus captus est a p̄te: tu us vero a fratre. Etā noia p̄pua p̄nt regere ḡm̄ et vi partitionis. Quoz basiliius regio m̄isterio depulsus. Multi fuerūt viri docti: quozū Aurelius Augustin⁹ palmā habuit. Etā noia appellatiua gentiū regūt ḡm̄ p̄titiue: vt duo aialū currūt. quoz ḡo directus incedit: alter ū ḡo p̄num. Etā adiectiua. **Uñ** plurim⁹. Lanarū nigre nō tingunt̄. Ita est m̄itū extensum hoc regimen p̄titionis. **Et** qñ arguitur Alexander ponit tātū tria p̄nomina: ergo rē. Dicendū q; illa sunt magis vsitata: ḡ illa ponit per que alia non vult excludere. Etiam locus ab auctoritate nō tenet negatiue: sed affirmatiue. **Tertia** regula est: q; p̄nomina primitiua possunt regere ablatiuum si significantem partem: vt illa vultu placite: vel significatē p̄prietatem: vt illa turpi forma.

Replia

Querit

Querit

i. suplatiuo sup. casum multa significantem

Da gradui summo genitiuū plurā notantem.

Querit

Exemplum in quo ille superlatiuus ditissimus regit illum genitiuū populi singularis numeri nominis collectiuū: et illum genitiuum viroz pluralis numeri nominis non collectiuū.

Ut salomon populi ditissimus atq; virozum

Querit

Q̄stia est: q; superlatiuus partitive tentus regit genitiuum singularis numeri nominis collectiuū: vel genitiuum pluralis numeri non collectiuū: et vi partitionis: vt salomon est ditissimus populi: vel ditissimus virozum. **Virgilius** fuit doctissimus poetarum vel optimus plebis. **Querit.** **Utrū** superlatiuus p̄pua virtute regat Genitiuū. Dicendum q; sic. Sed virtute posituū potest regere alium casum ḡ genitiuum pluralis numeri nominis non collectiuū: vel ḡm̄ singularis numeri nominis collectiuū: vt dices agrī: ditissimus agrī: quia quemcunq; casum regit positiuus: etiam regit cōparatiuus et superlatiuus: vt patuit supra. **Arguitur.** Superlatiuus nō regit casum significantem plura: ḡ rē. probatur in hoc exemplo. **Caput** ē sup̄renum hominū: sibi ly hominis non fecit plura. Dicendum q; licet homo nō sic collectiuum: habet tamen vim nominis collectiuū: quia scilicet collectiuum plura in se colligit: ita vniuersalia colligunt in se sua inferiora et totum integrale colligit in se suas partes. **Contra.** **Ly** hominis nō sic significat in dicto exemplo naturam in vniuersali: ergo rē. Antecedens patet: quia caput non conuenit nature vniuersali que est simplex et forma: cuius non sunt partes integrales: sed conuenit indiuiduo homini qui est p̄ma substantia habens caput. Dicendum q; propter hoc melius ad argu

Replia

De regimine Genitiui.

mentum dicit q̄ ly supremū in dicto exemplo nō capitur partitiue sed fm̄ q̄ est substantiuum in neutro genere et sic videt esse regime cause formalis inquantū scz supremū illud est caput fm̄ rē significatā. ¶ Querit̄ propter ista dicta. Quot modis capitur superlatiuus. Dōm q̄ quattuor modis p̄io pure adiectiue: et sic requirit conuenientiam cum suo substantiuo in genere numero 7 in casu: vt Maris optimā partem elegit. i. valde bonam partem Et similiter beatissimus Stephanus. i. valde beatus. ¶ Secōdo capitur substantiue 7 fecit partē magnitudinis et regit gr̄m significatē totū: vt cali dissimū hominis est cor: frigidissimū hominis ē cerebrū Et argumētū p̄ra positū est añ hāc q̄stionē. ¶ Tertio capitur pro postiuo et sic regit omnē illum casum quē suus postiuus vt dign⁹ laude dignissim⁹ laude. Quarto capitur partitiue. i. proprie et sic regit gr̄m significantem plura iuxta intentionem regule et sic exprimitur per suū positiuū et per hoc aduerbium marime: vt Virgilius fuit doctissim⁹ poetarū. i. maxime doctus inter poetas: Et sic patet ex istis q̄ superlatiuus potest regere multos casus: vt ioh̄nes est petro faciem omnū similit⁹: quia suus postiuus: scz similis regit datiuū et accusatiuū per synecdochen: 7 regit illū gr̄m omnium et natura ppua. ¶ Arguit̄. Superlatiuus nō potest regere gr̄m ex vi partitiuū: ergo tē. Antecedens patet in hoc exemplo Iste est dignissimus laude ibi ablatiū et nō gr̄m. Dōm q̄ hoc nō cōuenit sibi fm̄ suā naturā ppriā: sed ratioe positū scz dignus. ¶ Contra fm̄ naturā ppriā nō regit gr̄m. Patet quia ē adiectiuū: sed nullum adiectiuū potest regere suū substantiuū: vt patet ex dictis. Etiam patet in hoc exemplo Petrus pulcherrim⁹ virgine dixit vt dōm. Dicendum q̄ ibi superlatiu⁹ capitur adiectiue 7 nō partitiue: vt patet ex dictis. ¶ Queritur. Utrū aduerbia superlatiuū gradus etiā possint regere genitiuum per istam regulam. Dicendum q̄ sic: vt diligo te maxie omnū. ¶ Querit̄. Quot requirūtur ad hoc q̄ superlatiuus regat genitiuū partitiue. Dicendū q̄ tria. ¶ Primum est vt comparatio fiat in plura duob⁹: ergo ista est inepta fortissima manuum est dextra: sed ista congrue dicit fortior manuum est dextra. ¶ Secundo requiritur vt res comparate sint eiusdem specie 7 propter hoc ista incongrua vel impropria dicitur Leo est fortissimus lincum quia leo non est eiusdem speciei cum lince. ¶ Tertio requiritur q̄ superlatiuus conueniat cum genitiuo in genere accidentali: ergo hoc est inepta Sampson fuit fortissimus animalū. Inuenitur tamē quādoq̄ disconuenire apud autores et precipue gr̄i rerum. Unde boetius. De super irridemus vtilissima queq̄ rerum: deus optime rerum. ¶ Notandū q̄ superlatiuus quandoq̄ regit gr̄m nominis collectiui singulari numeri et iste debet conuenire cum substantiuo precedenti in genere vt Virgilius est optimus plebis. Sed quando regit genitiuum pluralis numeri nominis nō collectiui tunc debent conuenire cum substantiuo sequenti vt leo ē fortissimus lincum et hoc cōmuniter est verum: licet aliquando fallat vt Deus ē optimus rerum. ¶ Queritur. Utrū sint aliqua nomina adiectiua que more superlatiuū possint regere genitiuū. Dicendum q̄ sic: vt ista duo: solus et vnus et tunc vnus capitur pro solus. Exemplū p̄mi: vt solus omnium id audiui: id est solus inter omnes. Unde si capiatur superlatiuus magis adiectiue tunc debet conuenire in genere cum substantiuo precedentis vt rosa est pulcherrima florum. Sed si capiatur superlatiuus tunc debet conuenire in genere cum substantiuo sequenti: vt rosa est pulcherrimus florum sed magis debet capi partitiue siue superlatiue vt patet ibi. Solius est generis adiectiuum: variatq̄. ¶ Et quando dicitur adiectiuum positū inter duo substantiua: potest se indifferenter vtrius cōformare. Dicendū q̄ illa regula non ponitur p̄pter sed ad exempla poetarum excusanda.

Querit̄

Arguit̄

Replica

Querit̄

Nota.

Querit̄

¶

Glosa notabilis.

.i. suplatiuus .i. duos sup. casus

Iste gradus geminos quos regit geniuos

Exemplum in quo ille suplatiuus ditissimus regit duos geniuos scilicet regum et nemorum.

Esse solet nemorum regum ditissimus iste

.i. resolutum sup. duorum .i. manifestari

Expositum poterit tibi regimen notificari

Scia est quod suplatiuus aliqui regit duos gradus: ut iste est ditissimus regum nemorum. Deinde dicitur quod regimen suplatiuum duos gradus manifestatur per expositionem superlatiuum: quasi diceret: si poteris superlatiuum resolvere in suum positiuum poterit regem unum gradum et in hoc aduerbium valde: ut ditissimus .i. valde diues tunc notificat regimen illorum duorum graduum. **Arguit.** Suplatiuus non potest regere duos gradus: ergo etc. probatur: quia virtuosissimus et simillimum regunt tamen unum: ut dicitur Johannes est virtuosissimus omnium. **Deum** quod in textu dicitur (quoadmodum) ad designandum quod non omnes suplatiuus potest regere duos gradus. **Pro** quod notandum: quod ille suplatiuus potest regere duos gradus cuius positiuus regit unum: ut ditissimus a diues: quod positiuus potest regere unum gradum: sed quod positiuus non potest regere unum gradum: tunc suplatiuus non potest regere duos gradus. **Querit.** Utium comparatiuus potest regere duos gradus. Dicendum quod comparatiuus partitive tentus cuius positiuus regit unum geniuum etiam potest regere duos: quod comparatiuus sic tenet equale superlatiuo: ut fortis est ditior regum nemorum. **Arguit.** Et ille sequeret quod Alexander sit hic diminutus: quia comparatiuus potest etiam regere duos gradus: de quo hic nulla facit mentionem: ergo etc. **Deum** quod comprehenditur sub hac regula quod non copertit sibi nisi in quantum equialet superlatiuo. **Querit.** Que est ratio quod comparatiuus et suplatiuus regunt eundem casum quem positiuus: sed positiuus non potest regere casum comparatiui et superlatiuum. Dicitur quod ideo quia in comparatiuo et superlatiuo manet significatio positiuum: quia omne derivatiuum sapit naturam sui primitiuum per tamen quoad ad significationem: ergo cum retineant significationem sui positiuum regunt etiam eundem casum. Retinent inquam virtualiter significationem: eo quod comparatiuus et superlatiuus significant idem quod positiuus cum excessu in termino vel citra terminum. Et sic addit quosdam speciales modos et naturas: ergo positiuus non potest regere eosdem casus quos regit comparatiuus et suplatiuus. **Qd.** Qui sunt isti superlatiuum qui regunt duos gradus. **Deum** primo quod superlatiuum significates inopia vel plenitudinem: ut iste est omnium civium pecunie ditissimus. Secundo illi suplatiuum regunt duos gradus qui veniunt a verbis rethemetis in compositione: ut Petrus est omnium clericorum pecunie cupidissimus. **Qd.** Quomodo resoluitur oratio in qua superlatiuus regit duos gradus. Dicitur quod resoluitur dupliciter uno modo in suum positiuum et hoc aduerbium valde: ut beatissimus Nicolaus .i. valde beatus. Secundo resoluitur in positiuum et in hoc aduerbium maxime: ut deus est optimus rerum .i. maxime bonus. **Arguit.** eadem sunt principia constitutionis et resolutionis sed superlatiuus non componitur ex aduerbio: ergo non resoluitur in ipsum. **Deum** quod superlatiuus superlatiuus non componitur ex aduerbis tamen virtualiter et equaliter includit ipsum: ergo etc. **Querit.** Quomodo ex tali resolutione manifestat regimen **Deum** quod sic: quia gradus qui resolutione facta manet iuxta positiuum regit a positiuo: a comparatiuo vero et superlatiuo regitur virtute positiuum. Sed ille quod ponit in resolutione circa hoc aduerbium maxime vel valde regit ab illo aduerbio: vel mutatur in accusatiuum mediante prepositione inter vel in ablatiuum mediante prepositione ex vel de regit ab aduerbio ex propria natura suplatiuum: ut

Arguit

Querit

Querit

Querit

Querit

Arguit

Querit

De regimine Genitiui.

Iohānes ē doctissim⁹ oim grāmatice: resoluit sic Iohānes ē doctissim⁹ grā
marice: maxime omnium seu maxime inter oēs vel de omnibus Unde omnis
gētis pluralis numeri partitive tentus potest resolui in actum mediāte s̄po
sitiōe inter: vel in ablatiū mediāte s̄positiōe: ex vel de que est gēnalis regula
vt fortior manuū est dextra: sic resoluit inter duas manus dextra ē forti⁹
or. ¶ Querit. quis gētis debeat poni circa positiuū: ⁊ q̄o circa suplatiuum
Dicendū q̄ ille q̄ importat ea in q̄bus fit excessus debet poni iuxta positi-
uum sed ille q̄ importat excessum debet poni iuxta suplatiuū vt Iohānes ē
doctissimus omnium grāmatice. Ibi grāmatice significat illud in quo ē ex-
cessus: ergo regit a positiuo et oim iporat illud q̄o excedit: et regitur ab
aduerbio maxime. ¶ Querit. quot modis suplatiuus logice exponitur. ¶ Querit

.i. illud

Idq; quod esse solet sub consuetudine iungam.

Sunt exempla vbi dictio scans rem que facit aliqd
ex consuetudine potest regere genitiuum significā
tem id quod fit ex consuetudine.

Vt caupo pistor horum scola siue taberna.

¶ Postq̄ Alexander docuit de virib⁹ generalib⁹: ⁊ p̄ncipalibus ipsius gētis
nunc p̄sequēter facit hoc idē de specialibus: et minus principalibus ponēs
duas regulas iuxta sententiā huius tertius quarum prima est. Dictio signi-
ficans rem que facit aliquid ex consuetudine potest regere gētis significā
tem illud q̄o fit ex consuetudine vt pistor panis. Pistor em̄ ex cōsuetudine
pinxit et regit illum genitiuum panis qui fecit id quod fit per actū s̄uetū
¶ Secunda regula est Dictio significans locū in q̄ aliquid fit ex consuetu-
dine i tali loco ⁊c. vt schola studiū: taberna ludī: capella orationū vbi scho-
la taberna et capella: important loca in quibus consuetum ē aliquid fieri
et regit illos genitiuos studiū ludī et orationis significantes illa q̄ in his
locis sunt. ¶ Arguit. pistor panis. Ibi est regimē ex vi actus cōuersi inha-
bitum. Dicendum q̄ verum est generalit denominatione sed speciali deno-
minatione est regimen ex vi consuetudinis: q̄o regimen non est distinctum
et principale sed reducitur ad illud regimen: quis pistor dicitur ex habitu
eo q̄o habet habitum pinxendi panes licet actum uon faciat: et caupo dicitur
ex habitu propinādi vinum Sz generalissima denominatione ex vi possessi-
onis impure. Unde similiter dicendum de ista. Schola lectiōis in qua ora-
tione schola potest capi dupliciter. Uno modo vt est res facta propt̄ lectiō-
nem et sic est regimen ex vi effectus cause finalis. Alio modo capitur vt si-
gnificat locum in quo consuetum est fieri lectionem et sic regitur ex vi cō-
suetudinis. Et potest illud regimen consuetudinis committi fere per om-
nia regimina genitiui vt patet practicante per singula. ¶ Arguitur De cō-
suetudine non spectat determinare ad grammaticam: ergo non est hic po-
nendum regimen ex vi consuetudinis quia consuetudo habet vim legis et
respicit ius. ¶ Dicendum q̄ consuetudo consideratur hic s̄m q̄ super ter-
minos aliquā cōsuetudinem significantes fundat regime genitiui casus.
¶ Et dicit q̄dā: q̄ hec regula ē genit⁹ vana ⁊ q̄ hic nō sit speciale regimē

Glossa notabilis

Sz hi spū stulto mouent ad ptra dicendū. Alexandro sine ratiōe qz talis ē habitudo modoz scandi in istis dictiōibz scantibus p̄suetudinē: q̄ in multā alia regula s̄m eandē rōnē repit: ergo ē speciale regimē et bñ positū ab Alexandro p̄ nouellorū scholarū informatiōe. ¶ Querit. quō differunt schola singulariter et schole pluralit. Dōm qz schola ē nomē collectiuū si gnificās coniugatiōnē plurū eiusdē opiniōis seu secte: vt Schola stoꝝ coz peripathericorū rē. Sz schole ē locus vbi periculū spes labor seu vapulatio ē in q̄ lras discimus. In scholasticus q̄ cōtinue in scholis ē vel scholas petit: z scholaris ē q̄ scholas vilitat. Inuenit etiā schola p̄ ipsa domo. Item schola pōt dici domus ludi: vt Dionysius tyrānus d̄ regno eiectus fact⁹ ē schole magister. i. ludi ¶ Querit quid ē taberna z caupo in p̄posito. Solutio. Caupo d̄r qui vendit vinū vel q̄ p̄est diuersoꝝ. Inde caupoia. i. vt oz seu dom⁹ cauponis. In cauponoz aris. i. vendē vt sint vobis in anathe ma qui verbū dei audēt. cauponari. i. vendere. Sed taberna dicitur locus vbi res venduntur: vt taberna vinaria rē. Sed officina ē locus in quo ope ra fiunt: vt officina vitrarū: fusorium rē. quorum quedam habent propria nomina imposita vt sutrina sutoris: textrina textoris.

hoc regimen

.i. locabo

Leticie cathedram sub consuetudine ponam

¶ Dicit qz istud regimē cathedra leticie p̄hendit sub regimine p̄suetudinis qz cathedra importat locū in quo solet al. qd fieri ex cōsuetudine et regit illū ḡm leticie sciantem illud qd fit in tali loco ex vi p̄suetudinis vt ex vi demonstratiōis essentie: vel ex vi cause efficientis: qz cathedra solet ēē causa effectiua leticie: ¶ Querit. quot modis capit cathedra. Solutio. Tribz modis. Primo ē sedes doctoz oratus. Secūdo ē sedes ep̄i: vt cathedra petri In dicit ecclesiā cathedralis in qua ep̄s habet suā cathedrā. Tertio ē in proprie sedes scriptoris. In dicit scriptor cathedralis: q̄ magis p̄p̄e d̄r li b̄arius. ¶ Querit quare dicit cathedra leticie. Solutio. ideo: qz solet in ferre leticiā magistrandis cum gradus accipiunt in cathedra: licet nōnūqz generet cōsiliōnē. Vñ penituit multos vane steriles cathedre. ¶ Arguitur Ex isto sequitur qz hic esset regimē ex vi cause efficientis: qz cathedra causat leticiam. Patet per Johannē de gar. vii. hoc nobis regimen rude doctrinā deponit: Quāuis cathedram causam notat efficientem. Solutio si capiatur cathedra vt causat leticiam procedit bene argumentū vt supra patet sed si capiatur pro loco in quo aliquid sub cōsuetudine fit tūc dicitur regimen ex vi cōsuetudinis Et generaliter potest fieri per alia regimina: vt Johannes de garlandia et alij grammatici dicunt. ¶ Arguit Ergo comprehenditur istud regimen in predicta regula sub schola. ¶ Solutio. potest vtiqz: tamen schola nominat locum communē cuiuscūqz status Cathedra vero nominat solum locum dignitatis. De qua posset quibus dicitur an locus dignitatis possz regere genitium sub cōsuetudine ad tollendum hoc dubium ponit hanc regulam.

¶ Exemplū vbi aliqua dictio potest regere re suū genitium pluralem ad significandum excellentiam

Additur excellens flos florum virgo maria.

¶ Dicit qz aliqua dictio pōt regere suū ḡm pluralem ad significandū excellentiā: vt flos florū: sanctus sanctorū. Cui⁹ rō ē s̄m p̄suscianū quia ḡtū reflexus sup suū p̄p̄ū n̄m iporat excellentiā vel super illū qui ei equallet vt hic ē rex regnū. ¶ Querit. quid est excellētia. Solutio. Est expressio

Querit

Querit

Querit

Querit

Arguit

Querit

De regimine Genitiui.

dant in p̄bo noie tanq̄ generale in speciali virtute illius inuclit regit ca-
sum J̄do dicit in textu (Per supplementū) i. p̄ intellectiōe alicui. Et hoc
p̄ngit multiplici. Ut rōne equocatiōis vt si sint tres sortes: s̄i sortes su-
tous: fortes calaficus. Ut p̄ trāsumptiōe nois p̄p̄ij p̄noie appellatiuo
vt Tullij. Sui. capiēdo tullij p̄ oratore. Nero dicit. i. neq̄. Et capis sa-
lomon p̄ sapiente. Judas p̄ traditore. Sanimides p̄ luxurioso. Ut ex na-
tura vt iohēs magne discretiōis. Ut ex natura p̄fis in ordie ad multitudi-
nē: vt video duos q̄z petri ē vn̄. Uel ex natura distributiōis vt ois petri
currit. i. ois hō q̄ vocat petri currit. ¶ **¶** Nomen p̄p̄ij ex sua natura est
determinatum: ergo nō regit casum. Dōm q̄ verum est q̄ ad supposita: qz
fecit tantū vn̄ d̄ determinatum suppositum: tñ ex natura supaddita relin-
quit aliquā p̄fusiōe. Et sic fecit rē possessam tūc dubiū esset cuius esset
res possessa: vt brunellus petri: tūc tollit p̄fusiō. ¶ Notandū q̄ nomē p̄p̄i
um ex multis viribus regit ḡm̄. Primo ex vi possessiōis: vt grifell̄ petri
Secō ex vi demonstratiōis essentie vt petrus magne scientie Tertio ex vi
generatiōis vt symon iohānis. Quarto ex vi partitiōis: vt video duos
quoz petrus ē vnus. Quanto q̄ nomē p̄p̄ij ponit p̄ appellatiuo: vt aiaz
eutropij. i. pu gnator autropij. Sexto noia p̄p̄ia vrbū regit ḡm̄ fecantē
loca in q̄bus sunt tales vrbes: vt bethleem iude. Septio noia p̄p̄ia flui-
oz: vt rhenus alemanie. Octauo nomen proprium regit genitiuum vrbis
in qua rhenus natus est: vt henricus colonie rē.

Arguit

Nota.

sup. regimina reperies sup. noia vel p̄noia. i. expones

Quitaqz reperies dum possessiua resolues.

Dicit qz si expōnāt noia vel p̄noia possessiua adhuc multo plura inueni-
untur regimīa: vt enādrus enis. i. enis enādr̄: saturnia regna. i. regna
saturni ex vi possessiōis. Quis ē regimē p̄is: vt caro porcina. i. caro porci
r sic de alijs viribz. Exēplū de p̄noie: vt filij me. i. mei rē. Rō illi regle ē
qz eadē sunt p̄ncipia cōstitutiōis r termini resolutiōis sed fm̄ p̄ficiantū in
qualibet possessiūo intelligit p̄mitiūū: q̄ in ip̄m resoluuntur Secō p̄t sic ex-
poni si resolues p̄ modū possessiōis scz p̄ ly habet vt possidet: tūc reperies
qz multa regimīa comprehendūt sub regimine possessiōis: vt pater fi-
lij ē regimē relatiōis r soluit sic: filius hz patrē: in q̄ denotat aliq̄ possessio
Nā in oi regimīa ḡti ē possessio pura vel impura: de q̄bus dictus ē. ¶ **¶**
quod triplicia sunt possessiua. Dōm q̄ duplicia. s. nominalia r p̄nominalia
Exēplū p̄mi: vt saturnius enādrus: q̄ resoluuntur in sua substātia. Ex
ēplū secundi: vt mens tuus si: us: q̄ in sua p̄mitiua mei tui sui resoluūtur
¶ **¶** Querit. qd est possessiūū. Dōm q̄ ē illud qd cū ḡto sui p̄mitiūū fecit ali-
qd de his q̄ possident: vt amor me. i. mei. Dicūt qdā qz in ista or̄ōne amor
meus: ly amor fecit actiue q̄ alium amo: s̄ in ista: amor mei: ly amor fecit
passiue: sed hoc ē falsum qz amor actiuis etiā potest in p̄mitiūo fecari sicut
amor passiuus: et sic p̄t manere eadē sententia. Similiter ē in possessiuis
nominibus vt amor filialis. i. amor filij actiue et passiue.

Querit

Querit

ungit ab obliuiscor hoc r̄bū defectū ponit p̄ memor hoc r̄bū

Additur oblitus meminī memor atqz recordor.

Hic autor docet quō qdā r̄ba p̄nt regē ḡm̄ dicēs. Obluiscor meminī et
recordor addunt. i. etiā regūt ḡm̄: vt oblit̄ suz tui: meretrix oblita ē dei
recordor lectiōis rē. Etiā regunt actiū: vt grex obliuiscit esum: vt patebit
ibi (his obliuiscor) ¶ **¶** Nota qz hoc r̄bū meminī hz duplicē scatiōe. Primo
fecit recordari teu. gedanken. r sic hz triplicē cōstruatiōe. Primo cū ḡto

Nota.

o maria.

ad significandū ex-
celsam qm̄ ḡtia
illi qui ei colunt
latis. Et expōnū

Glofa notabilis

vt ne meminer' dñe iniquitatū nostrarū antiqꝫ. Secūdo cū actō vt nūeros me
min. Tertio cū dicto: vt memi me hoc legisse: z sic regit grām vt neqꝫ hꝫ rei
cino memint: vt abltm mediāte ppōne de: vt illa sunt d qbꝫ paulo an me
minimꝫ. Querit. Vtrū regula intelligat solū de istis vobis hic in textu po
sitis. Dñm qꝫ nō: sꝫ etiā de alijs vobis iporantibꝫ a ctū a causandi dānādi
respēddēdi z vituperādi: vt accuso te sceler: ar guo te leuitat. Sicut oia vꝫ
ba iporātia indigentia: vt indigeo panis. Et oia vba iporātia recordati
onē vt obliuionē vt remiscere recordationū tuarū: recolo pōis vite. Et
etiā vba ad appreciatōne pūctū de qbꝫ dictū ē. Querit. que ē dñtia in
memorari z remisceri. Dñm qꝫ memorari ē illius qd nūqꝫ p obliuionē cecidit.
Sꝫ remisceri est illud (qd p obliuionē cecidit) ad memoriā reducere
Querit. qꝫ differēt ista vba regūt grām vt actm. Dñm qꝫ sic differēt: qꝫ
qñ denotāt partialitatē tūc regūt grām sꝫ qñ denotāt totalitatē tūc regūt
grām vt recordo: lectionis. i. partē lectionis sed recordo: lectionē. i. totam
lectionē. vñ. Totū p partē dabit pars p grām. hoc tñ apud qꝫ plures tene
tur sed indifferēter ponitur grām sꝫ n actūs in eodem sensu.

hoc vbu impersonale .f. mei tui sui nri et vri deriuatiue speciei

Inter et est inuge. demas pnomina quinqꝫ.

Exemplū in quo hoc verbum impersonale inest regit illum grām regis

Intererit regis vt regnum iure gubernet

Exemplum in quo hoc vbu impersonale refert illum grām regine.

Regineqꝫ refert vt viuat crimine pura

Dicit qꝫ ista duo vba. .f. interest z refert ipsonaliter capta regunt grōs
omniū dictionū casualiū: exceptꝫ qñqꝫ grōs pnominalibꝫ deriuatiue speciei
loco quoz grōz regūt abltōs feminini generꝫ vt mea tua sua nra z vestra
Dicit notant (ipersonalit capta) qꝫ si psonalit capiātur utm a par
te ante: vt petrꝫ refert mēdacia. qd interest mea. Vñ mei interest: si ly mei
capitā deriuatiue nō ē in vsu grāmaticoz: z ē incōgrua: sꝫ in qꝫ tū pmutue
speciei z substātiū ē cōgrua. Alij dicūt qꝫ excipiūtur ppf ambiguitatē qꝫ
coincidūt in voce cū possessio Et grī recti ab istis vobis regūt ex vi nature
vbi. Querit. qꝫ ista vba loco grōz potꝫ regūt abltm qꝫ aliū casum: Di
cendū qꝫ idō: qꝫ abltūs hꝫ maiorē pueniētā cū grō: qꝫ greci carētes abltō
vtūtur grō loco ablti. Secundo quis grōs et abltūs in pluribus regimini
bus cōueniunt. Tertio quia substantiū in abltō intelligitur: ergo illa ad
iectiua erunt etiā ablti casus. Queritur quare potꝫ regunt abltm pno
minū deriuatiuoꝫ qꝫ primitiuoꝫ. Dicendum qꝫ illa verba regūt grām: z qñ
nō habent grām: tunc volunt habere illum casum qui includit illū grām sed
ablatiui deriuatiuoꝫ includūt genitiuū primitiui: sed ablatiui primitiuoꝫ
non includunt grām: ergo nō regunt illos. Queritur quare potius regūt
istos abltōs in feminino genere qꝫ in masculino seu in neutro genere. Di
cendū qꝫ idō: qꝫ isti ablti includūt in suū substātiuum feminini generis: sꝫ
re vel vtilitate. Queritur quare potius regunt istos ablatiuis in singu
lari qꝫ in plur ali numero. Dicendū qꝫ idō: qꝫ includūt substātiū singula
ris numeri sꝫ re vel vtilitate. Queritur cuius generis sunt isti ablti. Di
cendū qꝫ quo ad modum significandi semper sunt generis feminini sed quo
ad significata quandoqꝫ sunt generis masculini: sꝫ qñ vir pferit istā ora
tionē mea interest. Item hec verba in vna oratiōe possunt simul regere ab
latiū et grām mediāte coniunctione: vt mea z iohānis interest legere Et
cum his quinqꝫ ablatiuis regunt quosdā grōs sine coniunctiōe media: vt

Querit

Querit

Querit

Querit

Querit

Querit

De regimine Genitiui.

tua vnus interest mea solius: sua ipsius nra oim vestra suoz rē. Et cum
gis picipioz: vt in interest mea scribent. Et ponit qda cū gtd ppiuz nois
vt mea iohāms interest. **Querit.** q̄lis figura tangit hic cū dr. Inter r est
dicendū q̄ thematis: r hz fieri qn vna dictio diuiditur r alia iterponitur
sicut hic fit in pposito: q̄ illa dictio interest diuidit: r ly iterponit. **Que**
ritur. qd sit verbū impsonale dōm q̄ ē cui nō inest psonalis ppietas **U**
q̄ nō cōiugatur p tres psonas sub tribus distinctis terminatiōib⁹ **Que**
ritur **U**rrū verbū possit impsonari: hoc ē impsonaliter poni. dōm q̄ sic: qz
qdēd p̄tin git mentalit⁹ p̄cipi pōt oretenus r grāmāticalit⁹ exp̄mi alicquin
grāmātica esset impfecta sed possum⁹ mentaliter p̄cipere actū sine suppo
sito sicut accidēs sine subiecto: ergo conuenit actū exp̄mi sine supposito
qd nō fieret nisi verbū posset impsonari vt si querat qd fit in ecclesia: res
pondeat: canitur. **Et** q̄ patet scdo q̄ ipersonalia verba nō p̄nt regere casuz
a parte ante vt suppositū q̄ hoc esset p̄tra eozū naturā r sine **¶** Notandū
q̄ viginti septē sunt verba impsonalia actiue vocis. s. tria regentia ḡm̄ qn
decim regentia d̄m̄: q̄tuor regentia actiū tm̄: qnqz regentia actiū cū gtd
q̄ patēt in loc⁹ suis. **Querit.** q̄t sunt regule de regimine p̄borū impsonaliū
dicendū q̄ sex quarū quattuor p̄me sunt de verbis impsonalib⁹ actiue vo
cis: et alie due de verbis impsonalib⁹ passiue vocis. **¶** Prima regula ē. **T**m̄
tria sunt p̄ba impsonalia actiue vocis q̄ regūt quoscūqz gtds: p̄ter istos qnqz
p̄noiales loco quoz regūt abltōs de qb⁹ satis dictū ē q̄ sunt interest referet
et ē captū p̄tinet. **Secūda** regula ē. **Q**uindecim sunt verba impsonalia
actiue vocis regētia datinū q̄rum tm̄ octo ponit alexander: vt cōiigit eue
nit accidit placet libet licet liquet et vacat: r **F**lorista addit tria. s. suppe
tit cōperit et expetit. **Et** cōis vsus addit quattuor. s. fiat cōstat est et succe
dit. **Et** p̄ter hec quindecim possunt addi aliqua alia. s. subuenit p̄gruit r si
milia. **¶** Notandū q̄ vacat vno mō ē idē qd̄ intendit seu incūbit et sic reg
git d̄m̄: vt petrus vacat studeo. **Alio** mō ē idē qd̄ vacuū esse siue carere r
sic regit abltm̄: vt bursa mea vacat pecunia. **Et** triā ponit qnqz absolute: vt
iste locus vacat. i. vacuus est. vñ⁹. **T**ūc vacat intendit cū dico vacat rōni
¶ At vacat vacuū cū dico vacat locus iste **¶** Tertia regula est. **T**m̄ q̄tuor
sunt verba ipersonalia regentia actiū solū: vt inuat decet delectat opor
tet: vt infra patebit **Et** ista verba impsonalia quādoqz capiunt p̄sonaliter
vt **T**e decet laus et honor. **¶** Quarta regula ē. **Q**uinqz sunt verba impso
nalia actiue vocis q̄ regunt actiū a p̄tepost cū gtd: vt penitet tedet miseret
pudet et piget: vt penitet me sceler⁹: tedet me vitij: vt infra patebit ibi. **¶** Pe
nitet et tedet rē. **¶** Quinta regula est. **O**ia verba impsonalia passiue vocis
que descendunt a verbis actiuis regunt accusatiū a p̄tepost: r teutoniz
antur p̄ man: vt pulsatur campanā: vt infra. **¶** Que sine p̄sonis etiā p̄nt
regere ablatiū mediāte p̄positiōe a vel ab: r teutonizantur per v̄erden
vt pulsatur a custode. vñ⁹ **¶** Florista. **I**mpersonalia passiua unigito sexto. **I**n
transitiue: tamē his a vel ab mediante. **Sexta** regula. **O**mnia verba imp
sonalia passiue vocis a verbis neutralibus descendētia sunt absoluta sic
cut sua verba a quibus descendunt r possunt regere accusatiū sine scati
oni. **¶** oportiohabile: vt curritur cursum vel ablatiū vel accusatiū medi
ante p̄positiōe: vt dormitur in camera vel extra camerā. vñ⁹ **¶** The. **Q**uia
nemum obedi p̄t ad me itur. **Et** **U**rgilius. **I**tur in antiquā siluā. **¶** **Argu**
it. **U**erbū personale nō p̄nt impsonari: ḡ tertus male loquit h̄ de verbis
impsonalibus **Antecedēs** pbatur quia omnis actus p̄supponit terminū
a quo egreditur. **Dicendū** q̄ verum est s̄m̄ rem tamē intellectus potest
illū actū intelligere sine supposito a quo act⁹ verbi egreditur. **¶** **Argu**
it **¶** **Q**ue verbū sc̄ans p̄ modū dicibilis de altero habet suppositum: ergo rē.

Querit

Querit

Nota.

Querit

Arguit

Arguit

Glosa notabilis

Dōm q̄ hoc nō sufficit ad habendū suppositū s̄z vltra hoc req̄rit mod⁹ sc̄ā
di vt ipsius ē ad alterū cur⁹ gr̄a req̄rit n̄tūs: qđ nō p̄uenit s̄bis ipsonalib⁹
¶ Arguit. Unquodqz d̄z intelligi s̄z sicut se h̄z esse sed ois actus s̄bi ex q̄ est
accidēs ē in subiecto: s̄z intelligi in subiecto. Dōm q̄ licet accidens non
subsistat sine subiecto potest tamē sine eo intelligi: sicut albedo sine lacte.

Querit

hoc verbū captū
Est intellectum pro pertinet additur istis.
i. put fecit p̄tinentiā
stat⁹ vel officij. i. sc̄iat sup. p̄dictis

Exemplū in quo s̄bum est captū p̄ p̄tinet r̄git illos gr̄os patris r̄ matris
Est patris matrisqz pie succurrere nato

Nota.

¶ Sententia ē q̄ hoc verbū ē captū p̄ p̄tinet. i. qñ importat p̄tinentiā stas-
tus vt officij vel dignitatē addit p̄dictis. i. etiā regit gr̄m sicut p̄dicta duo
s̄ba exēplū vt in textu r̄ hic. Est adoleſcentis maiores natu vieri. Cicero in-
quit. Estqz eius diligē oprimos quoz p̄silio et v̄tā auxilio. ¶ Notandū q̄
s̄bus interest r̄ refert p̄struat cū abltis mea tua sua n̄ra r̄ vestra tñ hoc s̄-
bū ipsonale ē nō p̄struit cū illis gr̄is neqz cū gr̄is illoz. s̄ mei tui sui r̄c. sed
cū n̄tis vt meū tuū suū: vñ Actūū. i. dicit Nō ē vestrū nosse t̄pa et momēta
r̄c. Et in euangelo s̄z. Sedere autē ad dexterā r̄ ad sinistrā meā nō ē meū
dare vobis. Tuū ē videre vt oia bene fiant. Sic ordina p̄struit ibi ita vidē-
re vt oia bene fiant est tuū. ¶ Itē hoc verbum est bene cōstruit cū illis gr̄is
mouis et iuris: vt moris est. i. ad morez p̄tinet. Juris est. i. ad ius p̄tinet. Et
illa q̄ dicta sunt de hoc verbo est etiā p̄nt dici de alijs verbis habentib⁹ cō-
finē sc̄ationē cū eo: vt lete viuere videt adoleſcentis vel videt tuū tamen
p̄or ibidē intelligi verbū substantiūū. s̄ esse. ¶ Arguit. p̄tinet et regit d̄m: s̄
est captū p̄ p̄tinet regit d̄m r̄ nō gr̄m: qz sunt synonyma. Dicendū q̄ hoc
verbū est: simplr nō est synonymū cū p̄tinet sed p̄ t̄to dicit captū p̄ p̄tinet
qz iporat p̄tinentiā stat⁹ vt officij. ¶ Notandū q̄ hoc s̄bū est: mult⁹ modis
p̄struit cū gr̄o p̄mo qñ regit gr̄m ex vi pure possessionis vt liber est petri
Sc̄os ex vi demonstrationis essentie: vt maria est magne virtutis. Tertio
ex vi p̄tinentie sc̄ate p̄ modū alterius et sic regit gr̄m per istam regulam
vt magistri scholarij ē honeste viuere. i. honeste viuere p̄tinet ad eius sta-
tū. Exēplū de officio vt magistri scholarij ē corrigere discipulos. i. corrigē
discipulos p̄tinet ad eius officij. Exēplū d̄ dignitate vt magistri artij
est deferre byretū in capite r̄ anulum in manu id est hoc p̄tinet ad eius
dignitatē. ¶ Querit Quot modis capitur est impersonaliter. Dicendū q̄
septē modis. p̄mo p̄ p̄tinet. Secundo p̄ cōtingit: vt patet in donato ibi
Est qñ tertia p̄ngatio r̄c. Tertio qñ p̄struitur cū ly ita vt ita est sicut dico
Quarto qñ p̄struit cū d̄o: vt d̄o: vt mihi est bene. Quinto qñ p̄struit cum
gerundijs vt legendū est Serto qñ cōparatiue sicut est in p̄posito ita est
ibi. Septimo quando capij interrogatiue: vt ē magister in scholis. ¶ No-
tandū q̄ s̄m quosdam hi genitui reguntur ab istis verbis ex vi nature
specialis sed s̄m alios reguntur ex vi p̄tinentie sed generali denomiatiōe
ex vi demonstrationis essentie quia ibi fit notificatio essentie.

Querit

Nota.

sup. genitui
sup. nomē
sup. ad statū. i. qđ p̄inz ad offm̄

Dat regemen simile quod pertinet officiumqz
est exemplum de statu
est exemplū de officio

Ut custos rerum notat et custodia rerum.
¶ Enia est. Nomen sc̄ans statū aliquē vel officij dat s̄m regimē. i. regit

Nota.

De regimine Genitui.

gñm sicut pdicta verba. Exēplū patet in textu hec snia stat in duab⁹ regn^{is} lis. p̄ma ē dictio p̄teritū impoſitās p̄tinentia status vel officij p̄t regere gñm ſciantē illud reſpectu cuius habet talis p̄tinentia: vt cuſtos eccleſie: ia nitor: celi. Sc̄da regula ē. Dictio impoſitās abſtractiue ſtatū vt officij p̄t regere gñm ſciantē illud reſpectu cui⁹ habet talis ſtat⁹ vt officij: vt cuſto- dia rerū. Sic p̄ma regula intelligit̄ de cōcreſ. Sc̄da vero d̄ abſtracti. **Arguit** Autor hic male p̄cedit: qz poſt regimē verborū iterū tractat de regimi- ne noim: p̄tra hoc qz dicit. In p̄mo regimē rē. Dōm qz ibi loquitur de p̄ ſe: ſed illud fit hic ſolū incidentaliter: quia in p̄cedentib⁹ dictū ē qz verbum impoſitans p̄tinentiā p̄t regere gñm. Poſſet etiā aliquis dubitare an no- mē p̄t impoſitare aliquā p̄tinentiā hoc ſoluit hic vt patet in textu. **Arguit** gñm. Cuſtos rerū: ibi ē regimē ex vi actus quierli in habitu per illam regu- lam. Sūtqz regendo pares. Et cuſtodia rerū eſt regimē ex vi effectus cau- ſe finalis: qz cuſtodia fit p̄pter res obſeruandas. Dōm qz iſte regule non ponuntur hic de neceſſitate: ſed tñ de bene eſſe. Vel Dōm qz ſim diuerſas habitudines regentes ad dictionē rectā poſſunt eſſe plures vires regimē in vna oratione vt hic ⁊ alibi in multis orationibus patet. **Querit** Quō denominatur regimē iſtarum regularum Dōm qz ſpeciali denominatione ex vi p̄tinentie. S; regimen p̄me regule denoiatur ex vi actus cōuerſi in: habitum generali denominatione: qz cuſtos dicitur ex habitu cuſtodienti Sed regimē ſecunde regule generali denominatione ex vi effectus cauſe finalis: qz cuſtodia fit p̄pter res tanq̄ p̄pter finē.

.i. dictione regere supple casus .i. p̄p̄ij nois loci minoris

Et rectore caret genituius ſepe localis

p qñ .i. exteriorē p qñ .i. ſingularis.

Cū nullum motum deſignes dū p̄euntis

ſup. declinatōis ſup. declinatōis

Sit numeri nomen ſit prime ſiue ſecunde.

Iſti genitui conſtructi cum illo verbo ſtudeas vel moreris nullum motuz exteriorē impoſitante carent rectore.

Rothomagi ſtudeas: vel rome deinde moreris

Iſti gñi noim appellatiuoz appropriatoz ſimul carent rectore.

Militie tamen atqz domi reſide bis humiqz

Hic autor determinat de abſolutione gñi et ratio ordinis eſt qz habitus p̄cedit p̄uationē ſed regimē habet ſe vt habitus: abſolutio vero vt p̄ua- tio: ḡ rē. Et ſinia tertius ē qz gñs p̄p̄ij nois loci minoris ſimplicis figure ſingularis numeri p̄me vel ſc̄de declinatōis p̄ſtructus cū verbo vel p̄tici- pio nō impoſitātē motū ad locū exteriorē caret rectore: vt ſtudij rome mo- ro: rothomagi. Et additur hec tria noia appellatiua app̄priata. ſ. militie domi: et humis qz etiā caret rectore qñ p̄ſtruūt cū hmoi ſbō vt p̄ticipio vt patet in textu. Dicit p̄mo (gñs p̄p̄ij nois) p̄pter gñm nois appellatius qz nō p̄t dici ſtudij ciuitatis. Dicitur (loci) p̄pter gñm alterius p̄p̄ij no- minis: qz nō p̄t dici ſtudij iohannis. Dicit (minoris) p̄pter noia p̄p̄ia ma- ior locoz: vt nō d̄ ſtudij brabantie. Dicit (ſimplicis figure) p̄pter p̄p̄ia noia cōpoſite figure: vt nō d̄ ſtudij monti ſpeſſulani. S; pdicta noia loco- rū ponuntur in ablatiue mediante p̄poſitione in: vt ſui in ciuitate: in bra- bantia: in monti ſpeſſulano. Dicitur (ſingularis numeri) p̄pter noia p̄p̄a pluralis numeri: vt nō p̄t dici ſtudij athenarū. Dicitur (prime vel ſc̄de de

Glosa notabilis.

clinatiōis) ppt noia ppa tertie declinatōis: vt nō dicitur: si studii vernonis Sz
 si talia ppa noia fuerint tertie declinatōis vt plus nūeri tūc ponuntur
 absolute in abltō: vt studii abltō vt vernone. Dicitur (struict) cū sbo vt
 pncipio nō importate motū ad locū exteriorē: qz si struunt cū illis sbois
 q importat motū ad locū carēt rectore in actō: vt vado Romā Et sic stru
 ant hmoi noia cū verbo vt pncipio importate motū de loco carēt rectore in
 abltō: vt venio Roma. CAr. Ista noia militia dom⁹ et hum⁹ nō sunt ppa
 noia: s̄ autor male exemplificat de eis. Dm̄ q licet nō sunt ppa noia: tñ
 romani vtbant eis tanq̄ p̄p̄s noib⁹: qz habebāt qdā loca qb⁹ app: opar
 bant ista noia ppter speciales act⁹ q̄ fiebāt in eis. CAr. Noia ppa re
 ce
 runt stru mediāte ppositiōe: s̄ male dicit q carēt rectore. Ans p̄z. per
 Tullii i hac orōne. Ea die hres ad messanā urbē veit. Ibi messanā ē. ppū
 nomē loci minoris: z struict cū ppositiōe ad. Dm̄ q licet si posset dici: ele
 gant⁹ tñ dicit sine ppositiōe. CArguit. Noia ppa maior locoz etiā car
 rēt rectore: s̄ male dicit q noia ppa minor locoz tñ carent rectore: qz di
 cit Ar. At nos sitietes ibim⁹ hinc: alij afros: ps scythiā. Itē arma virūqz
 cano troie qui pinus ab ozis Italiā fato. pfugus lauinagz venit. Littoza
 multū ille z terris iactatus et alto. Dm̄ q illi acti regunt a ppositiōe ad
 subintellecta: tñ talib⁹ orōnibus nobis nō licet vti: q̄libus licet poetis grā
 merroz. CAr hūū q̄tis nō struict cū grō s̄ cū abltō: s̄ rē. Ans p̄z i hoc ex
 emplo qd̄ habet in actibus p̄loz de sctō Paulo Natus tharso ciliac: nu
 trit⁹ aut in hac ciuitate. Dm̄ q talis orō nō ē nobis imitanda: qz in ea est
 antipthesis qz ille abltūs tharso ponit p illo grō tharfi. CArguit. Absolu
 tio ē p̄p̄tas illius dicitōis casual⁹ casualiter tente Sz qñ dicitur romē ibi ro
 me nō ponit casualiter sed aduerbialiter s̄ nō ponit absolute. qz desminat
 s̄bū rōne loci Dbz q nō ponit aduerbialit̄ q̄uis hz officii aduerbū. Et qñ
 d̄ cogitur stare in tali casu. Dm̄ q non ē ex parte dicitōis regentis: sed
 auctoritate grāmaticoz. Vel licet habeat officii aduerbū: qz determinat
 verbū tñ manet nomē sicut e contra aduerbium aduerbialiter tanūm pōt
 habere officii nois: vt diu ē qz comedi. CQuerit. Quis dicit motus interior
 et quis exterior. Dm̄ q interior motus est ille qui incipit in vno loco z ter
 minatur in eodem Sed exterior motus dicitur ille incipit in vno loco z ter
 minatur in alio. CNotandum q militia idem est qd̄ belluz: vt Petrus du
 cit vitā militie. Et sub illo noie militie comprehenditur ille grūs belli. Uñ
 horati⁹ De p̄mis verbis belli placuisse domuz. Sz domus capis qñqz: vt
 fecat edificii z sic regit vt ascendā in supiora dom⁹. Qñqz ē nomē collecti
 uū: dom⁹ aaron sperauit in dño. Sz ille grūs domi ponit absolute: z fecat
 qñqz totā habitatiōe vt sum domi Qñqz fecat totā urbē vt fortiter egit do
 mi forisqz Romani multa habuerūt bella domi forisqz: hoc ē bella interna
 et externa CNotandū q ille grūs humi positus absolute duplicē hz si gni
 ficationem. Qñqz si significat in humo et sic struictur cū sbo quietis: vt per
 tr̄ iacet humi. i. in humo De a nihil refert humi an sublime putrefcā Qñqz
 humi est idē qd̄ ad humū et sic struictur cū verbo importate motū ad locū
 vt est apprehensum tunica strauit humi pronū et in luto volut aut z veche
 menter erubuit: vultūqz humi deicit nō audēs suspirari. Inuenitur etiā
 cū verbo motus ille grūs domi p ad domuz vt inducite vitulos eoz domi
 Sed nō est nobis imitanda constructio talis. Et si ab autoribus imitatur
 sic positum: tunc sic excusande sunt tales oratiōes.

Arguit

Arguit

Arguit

Querit

Nota.

Nota.

illū grām .s. antiphone p̄siderabis
Vespere paschalis hoc poni more videbis
 CEnia ē q ille grūs vespere positus in antiphona paschali. s. Vespere autē

De regimine Dativi.

sabbati etc. ponit absolute hoc more. i. sicut noia localia pdicta. ¶ Qd. quare dicit (videbit) dñm qd ppter duas parrarias opinionones qñtz pma est qd vespere e ablti casus tñe declinatōis ab illo noie vesp: vt ubi factū e vespere et mane dies vn⁹ Alij dicit qd sit gñs ab illo noie vesp: vespere. Sz ista secunda opinio e melior ⁊ cōmuni⁹: qz ista snia exprmit illā horā in q̄ maria magdalena vicit ad sepulcrū ⁊ illā certā horā fecit ille gñs vespere ⁊ h ablatiuus. Et hoc etiā p̄tz ex relatio (q̄) cū dicit qd luceat qd e gñ. se. nō referens nisi ahs se. ge. ¶ Arguit. Venit importat motū ad locū: ḡ pot⁹ d3 vespere ponit in actō dñm qd si venit p̄struit cū casu ipozāte locū: tñc ille casus d3 ponit in actō: s3 de ḡto t̄pis nō oportet qz ille gñs vespere h̄ ipozat certum t̄ps. s. sine noct: vt pncipiū p̄me diei sabbati. i. septimane vt pma sabbati. i. p̄ma hora illius diei qd dicebat sabbatū ¶ Qd. qñe ponit potius in ḡto q̄ in abltō. Solo. Ad scandū qd sicut genus est casus pncipiū ita in hoc t̄pe vobis notare enā gelista pncipiū p̄pletū n̄e redēptionis qz nihil p̄fuitet nobis natiuitas vel passio dñi: nisi secuta fuisset eius resurrectio. ¶ Arg. gñs p̄me declinatōis debet plongari: sed vespere in isto versu abbreviat: ḡ etc. Solo. per sincopā debet dici vespere: vt p̄stiat spondeū ⁊ sic nullū ē impediētū in metro. Vel dicendū qd stat certatim ⁊ ē in textu acti casus et sic nō oportet qd pducatur qz nomē neutri ḡ. in e corripit tñ ille actus representat gñm in antiphona paschali positum.

Querit

Arguit

Querit

Arguit

Dilectum debes sociare genusqz datiuo. i. dōnē scātē rē possessam dōnē scātē gñationē casui.

Ex vi possessiois.

Lum verbo per qd substantia significatur

Hic autor incipit determinare de regimine dti. Ratio ordinis ē: qz ordo regimini positus est ab autore iuxta ordinē casuū: qz iuvenes quos intrinsecus dicit instruere ordinē casuū ex donato scūt: s3 gñs in ordine casuū obliqz p̄cedit dti. ḡ regimē gñi p̄cedit regimē dti et sic p̄st. Et dicit autor qd debem⁹ sociare dtō casui possessum et gen⁹ cū verbo p̄ qd etc. i. mediāte s̄bo substantiuo hec snia stat in duabus regulis. p̄ma ē Dictio scās rē possessaz p̄t regere dtm scātē possessorem illius rei mediāte verbo substantiuo vt liber est petro. Scōa regula est dictio scās rē possessaz vt scās rē possessaz p̄t regere dtm scātē rem generatam vel scātē illā rē respectu cuius ē linea gñatōis seu p̄sanguinitatē mediāte verbo substantiuo: vt iste ē iohanni pater: sum tibi filia etc. ¶ Qd. quot cōcurrūt ad regimē dti. Solo. q̄t tuor: sc3 duo gñalia ⁊ duo specialia. Sñalia sunt mod⁹ dependēs ex pte dictiōis regentis ⁊ dependētia determinās ex pte dictiōis recte. Sz specialia pncipia sunt modos acq̄rētis et mod⁹ cui aliqd acq̄ritur. ¶ Querit. quot sunt vires in regimine dti. Solo. q̄ttuor: sc3 ex vi possessiois: ex vi relatiōis: ex vi actus ouersi in habitu: ex vi acq̄stiois specialis: ⁊ vltra q̄ttuor ē regimē generale. s. ex vi acq̄stiois gñalis ¶ Arguitur. de relatiuis in lra sequenti dicitur: ergo hic sup̄flue ponitur hec regula. quia pater filius nepos omnia sunt relatiua. Solutio. hic determinatur de eis vt regunt alios dtōs q̄ suoz correlatiuoz: sed in textu sequenti regunt dtōs suoz correlatiuoz. Et qñ regunt gñm dice ndo scōtes ē pater tui valet tñ sicut pater tuus p̄ modū possessiois sed qñ dicitur pater tibi: valet tñ sicut ē pater ad vtilitatē tuā. ¶ Arguit. Sicut sex sunt vires in regimine gñi: ita etiā erunt sex in regimine dti. Probat p̄sequētia p̄ simile: quia ambo sunt casus obliqui. Dicendū qd nō ē simile: quia in regimine geniuu atēduntur vires penes id quod est alterius quod fieri potest secundum demonstrationem: et partitionem: vt prius patuit. Sed in

Querit

Querit

Arguit

De regimine Dativi.

regit dñm sui correlatini: ideo nō possit alias reg'as speciales. ¶ Querit
 quare nō addit cū hōdo substantiuo. Solo. Quia relatiua sunt adiectiua et
 adiectiua dicitur actiua lē inherētia: q̄ nō ē necessariū addere hōdo substantiuū
 ad reducendū potēntialitatē ad actū. Tñ pōt addi vt id q̄ ē in re actuali
 in finone explicet: nō tñ necessitate absoluta sed cōditionata. Et iō (sic) in
 tertio nō dicit omnimodā silitudinē sed aliquale. ¶ Querit. Quō denoiat
 istud regimē. Solo. p̄mū potissime denomiatur ex vi relationis. Sedz ex
 vi p̄tinetatis. Et tertiu ex vi p̄mitatis qz regimē dz denoiari a dictiōe
 regente in ordine ad dictiōē rectā vt superius patuit ex p̄dictis.
 sup. terminat a sup. nomina sup. p̄dictis

Querit

Querit

Ex vi ac-
tus uer-
si in hīcū.

In bilis aut in dus verbalia iungis eisdem,

Ex plū in quo amabilis regit illū dñm nobis: similiter et amandus

Sic nobis christus amabilis est et amandus

¶ Dicit q̄ noia verbalia in bilis aut in dus terminata regunt dñm a p̄p̄
 vt xps est amabilis mihi xps ē amād' nobis. Et dicit notāter in bilis aut
 in dus p̄pter noia h̄balia in dz vel in triz terminata: qz illa regūt ḡm. Et
 debet addi a verbis trāstiuus descendētia: qz si descendāt a h̄bis neutra
 libus nō regūt dñm. ¶ Querit. Que ē dñtia int noia h̄balia in bilis descē
 dētia a h̄bis trāstiuus et neutralib'. Solo. ista: qz descendētia a verbis
 trāstiuus exponunt passiuē p̄ suū infinitiuū passiuū: vt amabilis. i. aptus
 est amari: debet amari: oportet amari. Sed descendētia a verbis neutra
 libus exponūt neutraliter p̄ aptus et p̄ suū infinitiuū vt stabilis. i. apt'
 tus ē stare. Et dz huic regule addi passiuā scationē h̄ntia qz si haberēt acti
 uā scationē tñc nō regūt dñm: vt lumē ē penetrabile p̄ vitruū. i. aptū pene-
 trare: h̄ vitruū ē penetrabile: ibi passiuē exponit. i. aptū penetrari. Et debz
 addi: regit dñm scantē rē inferentē passionē: qz si dñs alud significaret
 tunc nō regeretur p̄ istā regulā. ¶ Arguit. Sunt aliq̄ noia in illis termina-
 ta vt docilis vt ilis q̄ etiā regūt dñm p̄ istā regulā: q̄ textus est diminutus
 Solo. Ideo d' illis nō fit sp̄alis regula: qz pauca sunt: et etiā h̄nt cū illis ali
 qualē puenientā. ¶ Notandū q̄ noia verbalia in illis terminata etiā p̄nt
 exponi actiue seu passiuē: vt habilis. i. aptus habere seu haberi. ¶ Arguit
 Amandus ē p̄cipiū: q̄ male ponit p̄ noie h̄bali. Solutio. Amāndus capit
 dupliciter. Vno mō vt exponit p̄ dign'. vt amandus. i. dignus amari: et sic
 est nomē: et regit dñm p̄ istā regulā. Alio mō exponit p̄ debet vt amandus
 i. dz amari: et tunc est participium: et regit eundē casum quem suū verbū
 a quo descendit. Unde Alexander. Que iuges verbo iunges et participi-
 ti. Itē p̄ dignus nomen: p̄ debet participans est. ¶ Querit. Quare aman-
 dus nominaliter positū nō regit ḡm sicut alia p̄cipia p̄ntis t̄pis notali-
 zata: vt amans. Solo. Iz amāndus sit nomē: tñ adhuc passiuē scāt et p̄ passi-
 uum exponit: ergo adhuc regit dñm sicut suū h̄bū passiuū. ¶ Q̄. Quō re-
 gimen p̄dicte regule denoiatur. Solutio ex vi act' uersū in h̄bitū: q̄a p̄-
 dicta nomina scant illud per modum habitus et quietis: quod sua verba
 scant p̄ modum fluxus et fieri: ergo actus in illis est mutatus in h̄bitum.
 dictiōē scantē damnū dictiōē scantē vtilitatem

Querit

Arguit

Arguit

Querit

Dammum significans aut vtile pone datiuo.

Ex em̄ i q̄ illa dco grat' scās
 vtilitatem regit dñm patri re-
 spectu cuius est illa vtilitas.

Ex em̄ in q̄ illa dco grauis significās in-
 commodū regit illū datiuū hosti respectu
 cuius est incommodum.

Ex vi acq̄
sitiōis spe-
cialis.

Hic patri gratus: hostiqz grauis dare debes.

Glosa notabilis.

Dicit q' dictio p'etine scans cōmodū vel incōmodū. i. dānū vel vtilita-
tem pōt regere dñm scantē id cui acq'rit talis vtilitas vel tale dānū: vt
vtilē mihi p'ficiū mihi gr'auis mihi. Et dicit notāter (dictio) ad scandum
q' nō solum nomē p' istā regulā regit dñm sed etiā hūi et p'cipiū vt nocet
mihi obest tibi fauens tibi. Et b' notant (cui talis acq'rit vtilitas vel dā-
nū) q' si dñs aliud scaret nō regeret p' istā regulā: vt filius doceet patri:
q' h'z duplicē sensū. Prim' ē q' fil' doceet ad vtilitatē p'ris: et sic regit pillā
regulā (Sepe resoluus in ab) Et d'z addi ex vi acq' sit idōs special' ad disse-
rentiā dñi recti pillā regulā (Istius regimen) **CAf.** Scantudo est dictio
scās vtilitatē et tñ nō regit dñm p' istā regulā: s'z gr'm vt gratitudo patris
Solo. regula intelligit de dictioe scāte p'etue dānū vt vtilitatē vt gra-
tus patri. **CAf.** Ista h'ba dāno spolio: importat dānū et laudo cōmēdo im-
portat vtilitatē: et tñ nō regit dñm p' istā regulā: s'z actm: vt dāno te: lau-
do te. Solo. Verba ista trāsitiue capta regit actm s'z acq' sit iue posita re-
gūt dñm. Et q' elicif talis regula: q' ois dictio scās rē suā: vt ē acq' sitibus
alteri r'git dñm p' istā regulā: si ex sui impositione importat dānū seu vti-
litatē sed si solum ex additione sui cū dñō importat dānū seu vtilitatem
tunc regit dñm per illam regulam. Istius regimē.

sup. generalis .s. datini

Arguit

Arguit

Ex vi ac-
q' sitionis
general.

Istius regimen dabit acquisitio casus

Est exemplum

Nobis est passus qui nobis cuncta creauit

Est exemplum

Nobis surrexit qui nobis tartara fregit

Querit

Nota.

Ciste textus potest dupliciter sententari. primo sic quilibet dñs fm
p'dicta q'tuo: regimē pōt regi ex vi acq' sitidōs gñalis Uel sic qñcūq' dñs
regit ab aliquo: tūc p' talē orationē importat acq' sitio: q' dñs est p'p'ius
casus acq' sitio: sicut gñis possessionis. **Q**uerit. Quotuplex ē acq' sitio
Solutio duplex. s. gñalis et specialis. Acq' sitio specialis ē qñ dictio regens
de se importat cōmodū vel incommodum dānū vel vtilitatem vt gra-
uis et vtilis de hac intelligit regula p'dicta. Dānū significās: vt tibi di-
ctū est. Sed generalis acq' sitio est: qñ dictio de se non importat cōmodū
seu incommodum sed adiunctione alterius scāt dānū vel vtilitatē et de
illa agitur hic. **N**otandum q' p'ter regulam generalē (fm quā omne h'z
hum acq' sitioe positum potest regere dñm) sunt aliq'ue regule speciales
Quarum prima est. Omnia composita a sum et forte regunt dānū p'ter
absūm qd regit sepius abltm: vt iohānes abest patria. Exēpl' de alijs: vt
obest mihi: pdest tibi: scio id p'desse mihi. **S**ecunda regula Omnia cō-
posita cum prepositione con: regunt dñm: vt tuā dignitatem tibi congra-
tulor: congaudio tibi in decore tuo. **T**ertia regula. Omnia composita
a facio qñ p'ponit cū aduerbio r'gūt dñm: vt de' tibi benefaciat. **Q**uarta
regula. Omnia verba si significantia iurare regūt dānū p'ter inuoc qd re-
gūt accusatiuum: vt auxilior amminiculo: fragor succorro tibi. **Q**uinta
regula. Omnia verba scantia nocere regunt dñm: vt noceo officio tibi cru-
di fructus officiant voci. **S**exta regula. Omnia verba scantia certare re-
gunt dñm: vt concerto pu gno contendo tibi. **S**eptima regula. Verba si
gnificantia p'rarari regūt dñm: vt obuio obsto tibi **O**ctaua regla. Ver-
ba scantia obedire regūt dñm vt obedio acquiesco pareo famulo: obseq' r'
tibi. **N**ona regula. Verba scantia inimicitiam regunt dñm: vt inimico:
insidior: petro. **D**ecima regula. Verba significantia blandiri regūt dñm

De regimine Dativi

vt blādiot aduloꝝ adiocoꝝ tibi. Undecima regula. Verba scantia actus
 irascendi regit dñm: vt irascoꝝ indignoꝝ: stomachoꝝ iohāni. Duodecima
 regula Verba scantia actū dādi operā regunt dñm: vt studeo incūbo in-
 dulgeo lris Tertio decima regula Verba scantia actū gratificādi regit dñm
 vt gñifico gratuloꝝ tibi. Quarto decima regula Oia Verba scantia actū pessen-
 di regit dñm: vt pñdeo pñficioꝝ pñsum tibi. Nota dñm q̄ grad⁹ caput duplī
 pñio ē idē q̄ accēpt⁹: vt vñā mīhi datū esset vt possem p tuis summis in
 me benemeritū tibi grat⁹ esse. Secūdo ē idē q̄ memor bñficij: et sic regit accēptū
 mediāte illa spōne erga: vt do q̄rtidie operā vt possem q̄ gratissim⁹ erga
 te esse. Nota dñm q̄ hūc qñq; idē ē q̄ pōderosū: et sic opponit leui. Un pñs
 m. iij. celi. Oē lene sursum et oē hūc dedisum natura r̄ mouet. Et tūc qñq;
 caput fm trāslatio nē ad alia: vt hūc ē i motib⁹: et hoc i malo et etiā p trāsl
 sumptionē caput i bono vt hoies pñfates i prudētia gñes noiant: q; nū q̄
 a iusto seu ab eq̄ f̄cedūt. Secūdo hūc ē idē q̄ molest⁹ et sic regit dñm vt h̄ est
 hūc hosti. Etiā caput p laboꝝ afflic⁹: et sic dī q; dī nō sūt gñes: q; nō dicit
 nec alicui exhibet negotiū. Et. Si oia Verba mūdi possent regē dñm: seq̄
 retur q; oia Verba mūdi essent debil trāslatio: q; tale Verbu f̄git dñm vt aliū
 obliquū pter actū. Solo. Verbu f̄git vno mō dñm tanq̄ ex sua natura sibi p
 pū: esse solū Verba debil trāslatio f̄git dñm. Alio mō Verba f̄git dñm non
 tanq̄ casus ex natura sibi ppū: s; ex h̄tute acq̄sitiois gñal et talia Verba nō
 exortet eē debil trāslatio. Sitr eē Verbu mūdi pōt regē duos actōs. Unū q̄
 ē pportūabil f̄catōis: vt curro cursuz et aliū scantē t̄ps i q̄ tal fit act⁹: vt
 petro si petre h̄ h̄c scationē tres horas. Et. Et illo seq̄ret q; omē Verbu mū
 di eēt vehemētissime trāslatio: q; illū Verbu ē vehemētissime trāslatio q̄
 nō pōt regē duos actōs: s; h̄mōi sunt oia Verba mūdi: vt p̄tz ex iā dictis: ḡ et
 Solo. Nō pōt regē duos actōs indifferent: s; solū illos q̄ scant illud q̄ ē
 cū verbo pportūabilis f̄catōis et t̄ps sed hoc non facit aliquid verbum
 esse vehemētissime trāslatio vt postea dicitur

Nota.

Arguit

Arguit

salicui tribues acquisitiue positos

Verbo sepe duos dabis acquirendo datiuos.

Exem̄ in q̄ hoc Verbu sunt regit illū dñm mīhi cui aliqd̄ acq̄rit̄ illū da-
 tiuū lucro s̄ntē modū q̄ acq̄rit̄. Exem̄ in quo Verbu sunt regit illū dñm
 vobis cui aliqd̄ acq̄rit̄ et illū datiuuz
 dānū f̄catē modū quo acq̄ritur

Hec mihi sunt lucro, vobis sunt cetera damno

res acq̄sitas. i. p̄fideres. s. p̄sonis.

Acquisita notes quibus ista videbis aperte

Dicit q; Verbu acq̄sitie positū sepe f̄git duos actōs. Unū ex natura acq̄si-
 tiois. Alter ex natura eē finalis et ḡ dicit q; nota dā ē res acq̄sita et cui ta-
 tis res acq̄rit̄ vt hoc ē tibi vitio hec mihi sunt he noui ciuib⁹ laus sua decoꝝ
 et c̄. Et. Et not̄ regrunt ad p̄fectā acq̄sitionē. Solo. q̄rtuoꝝ. s. res acq̄sita
 res cui aliqd̄ acq̄rit̄ mod⁹ acq̄sitionē et finis ppter quē ē ista acq̄sitiō. Et q̄
 p̄tz qñ res acq̄sita ad aliud dependet q̄ ad illos q̄rtuoꝝ modos tū illa de-
 pendētia nō pōt p̄fecte p duos actōs determinari sed req̄rit al qñ tres actōs
 Unū scantē rē cui aliqd̄ acq̄rit̄. Secūdo scantē modū acq̄sitionē. Tertio
 scantē id q̄d vel ppter oē fit talis acq̄sitiō. Exēplū p̄ficia ni. hec sunt
 mihi cordi lucro. Sitr hic. Teneas hoc tibi menti. Et in hois beate crucis
 legitur. Inge sit memorie mors hec mihi cure. Et arguit. quando ponunt
 duo nomina substantiua in vna oratione sine coniuñctioe media tunc vnuz
 illorum debet esse genitiui casus. Sed isti datiuū sunt nomina substantiua
 et ponuntur sine coniuñctione media ergo debent esse et c̄. Solutio. Illa re

Querit

Querit

Glosa notabilis

Arguit

Querit

Nota.

Querit

Querit

Arguit

gula h3 intelligi qñ nō ē vna dictio q̄ posset regere illos eodē casus Uel
 ō: q̄ ista regula intelligit qñ vnus casus dederit mīat dependentia alterius
 ¶ **Ar.** Participiū etiā regit duos dtōs: ḡ male dicitur (Verbo sepe duos dicitur
 dum q̄ participiū p̄hendit sub ūbo: q̄ regit eūdē casum quē luti ūbū a quo
 descendit vt patebit ibi (Que iū ges verbo rē.) ¶ **Ar.** In q̄tuplici differē
 tia sunt ūba regētia dtm̄ p̄stā regulā. Vdm̄ q̄ in multiplici dicitia. p̄: iō
 ūba substātina vt lre tue fuerit mihi magne iucūditati: dolori v̄l gaudio
 Et sub ūbis substātiniis p̄hendūt ūba h̄ntia cōsine f̄cationē cū eis: scz
 ūba appetitōis et estimatiōis: vt tu tibi id laudi dicit: illud tibi vitio dicit
 ē. Secōdo ūba scantia actū dandi duos regūt dtōs: vt hoc dabit tibi laudē
 vel vitupio: illud do tibi dono rē. ¶ **Ar.** nota dicitia inter cōmodare et mu
 tuare: q̄ cōmodamus cū idē in numero redit cū aut mutamus non redit
 idē in numero sed in specie seu in valore: vt iohānes dedit mihi libū suū
 cōmodato. ¶ **Ar.** ūba scantia actū subueniēdi regūt duos dtōs vt petrus
 venit mihi auxilio. Et qdā alia ūba vt p̄silio: vt petrus p̄siliit auxilio socijs
 Et qdā ūba regūt solū scdm̄ dtm̄: et loco p̄ois h3 actū: vt iacob dilexit esau
 aut odio habuit: et ille dtūs odio in eadē snia p̄t regi a ūbo substātio sum
 vel ab hoc ūbo habeo vt habeo iohāne odio: v̄l sum iohāni odio. Et vnuer
 salit si loquimur artificialiter omne ūbuz mūdi p̄t regere duos dtōs casus
 ¶ **Querit.** Utrū isti duo dti regunt ex eadē vi. Solo. sic et h3 ambo regant
 ex vi acq̄sitiōis tñ nō eodē mō: q̄ p̄m^o dtūs feat rē cui aliqd̄ acq̄rit et regi
 tur ex vi acq̄sitiōis actie et secūds feat illud qd̄ acq̄rit: et regit ex vi acq̄s
 itōis passiue. ¶ **Ar.** ḡuit. Nōmē nō p̄t regē duos dtōs: ḡ ūbuz nō p̄t regē
 duos dtōs. Solo. Negandū est accūs q̄ sicut verba vehemētissime trās
 itionis regunt duos actōs: in eoz noia verba regūt duos dtōs: vt iohā
 nes est doctior petri grammaticē et petrus est instructor iohannis musicē
 henricus est indutor petri tunice.

sup. dtm̄ et abltm̄

est exemplum

Sepe resolutus in ab. visus huic. visus ab illo

Arguit

¶ **Ar.** ūba q̄ dtūs sepe resoluti in abltm̄ mediāte p̄pōne a vel ab vt lumen
 cernit illi. i. ab illo dicitur id vulgo. i. a vulgo: Et qd̄ dicitur de ūbo etiā intelligit
 dū ē de p̄ticipio: vt iste inuisus ē hominib⁹: ē dilect⁹ deo et hominib⁹. i. a deo
 et hominib⁹. Sicut sic. Bubo ē oib⁹ auib⁹ p̄sa. i. ab oib⁹ ambus ¶ **Ar.** ḡuitur
 Nōmē nō p̄t regere dtm̄ nisi mediāte verbo substātino: ḡ male dicitur in tex
 tu (huic visus) Hīs p̄bat p̄ istā regulā. Cū ūbo p̄ qd̄. Solo. Illa regit in
 telligit de noib⁹ substātiniis s3 ista intelligit de noib⁹ adiectiuis. Uel ddm̄
 q̄ visus est hic p̄ticipiū qd̄ nō p̄t regere eundē casum. quē suū verbū a quo
 descendit Uel dicendum q̄ hic subintelligitur verbū substātiniū ¶ **Querit**
 A q̄bus verbis regitur dtūs resolutus in abltm̄. Solutio p̄mo regitur
 a verbis passiuis: vt color videt illi. i. ab illo et subverbis passiuis dñt p̄p̄
 hendi verba deponentalia et cōia passiue f̄caciōis et verba neutropassiua
 vt nascitur huic filius. i. ab illo. Petrus veneratur mihi. i. a me. Iohannes
 vendit mihi. i. venditus est a me. Secundo regitur a verbis impersonalibus
 passiue vocis: vt fletur virgilio. i. a virgilio. frequētius tñ tale verbū im
 p̄onale resolutū in verbū actiū vt statur mihi. i. ego sto Tertio regit a no
 minibus h̄balib⁹ in bilis et in dus terminat⁹: vt r̄ps ē amabil⁹ v̄l amād⁹
 no bis: id ē a nobis: Et etiam regitur datiuus a quibusdam nominib⁹ verba
 libus in osus terminatis: vt iohannes est omnibus hominibus odiosus. i.
 ab oibus. Quarto dicitōes diuersitat⁹ et alietatis et differentias scantes
 regunt dtm̄: vt diuersus illi. i. ab illo: discrepat illi id ē ab illo frequētius
 tamen in ablatiuo inueniūtur. Quinto a verbo susceptiuus et receptiuus vt

De regimine Dativi.

Petrus suscipit mihi aurum: etiam aufero e: ipso tollo. Sexto hoc verbum est captum per existimat sicut dicitur resolvable in ablativum mediatae propositione a vi ab vi dicitur non sunt mihi tibi quatuor littere. non reputant a me per tauto. **¶** Quod scabit dicitur resolvable in ablativum. Solo. scabit re a quod alteri passio infertur **¶** Et nota quod dicitur magis resolutur in ablativum quam e contrario: quod resolutio nihil aliud est quam illius quod occultum est manifestatio: sed manifestatio est ista sententia in ablativo quam in dicitur: sicut potest resolutum dicitur in ablativo quam e contrario: sicut obicitur resolutum in illud quod est clarum et manifestum. Item cum dicitur visus est mihi exponitur sic i. a me videtur. Sed quod dicitur videoz mihi ten. dunctz michi: videtur tibi teuto. dunctz dich: videtur sibi vel illi teu. dunctz yn.

Querit

His preceptiva quartis de potes dare verba

.f. hba actus sancti scantia .i. actus significanti.

Junges que fari signant aut significari

declaro tibi hec tibi hec tibi hec

Hec tibi clarifico signo vel denoto scribo

omnia ista verba.

Erudio doceo iubeo simul instruo disco

hoc verbum .i. scitare .i. actus

Ac introduco debes coniungere quarto

acquistive ponis .f. hba .f. casibus

Dum tamen acquiritis decet hec scitare dative

Dicitur quod verba pertinentia ad preceptum: ut scipio. Ad sanctum siue loquendum ut dico. Ad declarandum: ut clarifico instruis cum dicitur et actus: ut scipio tibi hoc dico tibi verum clarifico tibi textum. Et hec hba erudio doceo etc. quod debes in adiungere actus si tamen acquisitione ponatur: etiam decet ista sociare dicitur: ut doceo tibi filium tuum grammaticeam. **¶** Sententia ista stat in quatuor: partibus quarum prima est Verba preceptiva regunt dicitur scantem illud cui scipitur et actum scantem illud quod scipitur: ut mado tibi hoc. Secunda pars hba scantia actus loquendi regunt dicitur scantem illud cui loquitur et actum scantem illud quod dicitur ut reulit mihi nona Tertia pars hba scantia actus notificandi regunt dicitur scantem illud cui notificatur et actum scantem illud quod notificat ut clarifico tibi illud. Quarta pars ista hba hic in textu posita. sc. erudio doceo instruo etc. que est propria natura regunt actum: dum tamen acquisitione ponatur regunt etiam dicitur et sic predicta hba regunt dicitur cum actus quod acquisitione ponitur ut doceo patri filium suum grammaticeam. **¶** Isti hba pertinentia ad inhibitionem regunt etiam dicitur: ut inhioco tibi illud: sicut regula est diminuta. Solo. Illa prophetia sub hba preceptivis: quod illis opponitur et oppositio eadem est disciplina. **¶** Isti hba verba regunt proprie actum: sicut dicitur hec regula poni in regimine acti. Solo. Verum est per loquendo sicut solus incidentali ter h loquitur ad sanctum per locum a minori in ordine ad maius. Si sint vehementissime transgressio de quibus minus videtur tamen acquisitione posita potest regere dicitur sicut verbis mundi potest regere dicitur. **¶** Quod aliter verba preceptiva regunt dicitur vel actum. Dicitur quod dupliciter. Uno modo conjunctim et tunc dicitur scantem re a scipitur in eadem oratione. Alio modo potest regere illos duos casus divisim in diversis orationibus et quod hoc fit tunc adiungitur ei in finitimus: ut preceptum tibi scribere: ut scipio te legere: et tunc ille actus te regit ab illo in finitio scribere quod scitur per resolutionem: quod scilicet actus potest resolvi in partem et in finitius

Arguit

Arguit

Querit

Glosa notabilis

in suis verbis finitū mediāte q̄ vel q̄ren^o manēte eādē snia: vt p̄cipio q̄ tu le-
gas: ille actūs nō p̄t r̄gi ab illo h̄bo p̄cipio: q̄ si r̄geret actm̄ rei rōnalis
tūc eēt h̄bū vehemētissime trāstītōis qd̄ ē falluz: q̄ si r̄geret talē actm̄ q̄
f̄caret rē recipientē aliqd̄: adhuc posset regere vnum actm̄ q̄ f̄caret illud
qd̄ recipit: hoc aut̄ falsum ē: s̄z tñ inuēt^o cū actō supplet vicē acti casus: z
h̄ p̄cipio nō ē h̄bū absolutū in ista orōne: p̄cipio te lege. ¶ **Ar.** Verba prin-
tia ad p̄sūdū etiā regūt d̄tm̄ cuz actō: s̄z text^o ē diminit^o. Vdm̄ q̄ illa p̄p̄
hendūt sub h̄bis p̄ceptis q̄ q̄ h̄z alicm̄ p̄cipe etiā h̄z illi p̄sūlere: vt p̄sūlo
tibi hoc. ¶ **Ar.** q̄triplicia sunt h̄ba regētia d̄tm̄ cū actō p̄ istā regulā. Dis-
cendū q̄ q̄duplicia. P̄rio h̄ba prinētia ad loquēdū: vt loqr̄ sermocinor̄ dic
co p̄dico r̄c. Sēdo h̄ba prinētia ad notificandū aliqd̄: vt notifico clarifico
et s̄ta. Tērio h̄ba f̄cātia actū donādū: vt do restituo remitto reddo in-
dulgeo p̄beo tribuo largior z p̄fero. Quarto h̄ba prinētia ad largitiōnē vt
mitto destino trāssero. Et p̄nt addi duo m̄di: quoz p̄m^o ē. Verba f̄cātia p̄
mittere regūt d̄tm̄ cū actō: vt p̄mitto sp̄deō polliceor̄. Sēd^o ē h̄ba f̄cā-
tia actū cōparādū regūt d̄tm̄ cū actō: vt cōparo p̄fero cōpono eē: vt cōfero
te illi z p̄t adhuc addi abt̄s in q̄ s̄t p̄paratio: vt p̄fero te illi eloquentia
S̄lt̄ h̄ba f̄cātia actū subiungādū vt subijcio suppono subdo. Etia z verba
f̄cātia actū adiungēdi vt assortio adiūgo applico vt assortio me petro r̄c.

Arguit

Querit

Querit

Arguit

Nota.

h̄o plane: ideo eoz̄ expōsitiōnem remitto ad aliū locum
hoc nomen hoc aduerbiū hoc h̄bū
adiectiū obuiam obuiō illas interiectiōes .s. p̄dictis.

Obuius atq; viam vno de sum' heu quoq; iūgā

¶ **S**nia ē q̄ hoc nomē adiectiū obuius: z hoc aduerbiū obuiā: z illud h̄bū
obuiō as are cū illis duab^o interiectiōib^o ve z heu volūt regere d̄tm̄ vt ob-
uius sum tibi: venit mihi obuiā: obuiauerūt vobis ridentib^o z tibi Obuiāue-
rūt d̄no r̄c. Ne mūdo ab scādalo heu mihi qz̄ incolat^o me^o r̄c. ¶ **Ar** guitur
Obui^o ip̄ozat p̄ueratē: s̄z regit ḡtm̄ p̄ illā regulā. P̄roximitas p̄uetas r̄c.
Vdm̄ q̄ nō ē in cōueniens q̄ vna dictio regat diuersos casus s̄m diuersas
habitudines. Vt d̄r qd̄ nō ponit hec regā de necessitate s̄z de d̄n̄ eē. ¶ **Ar** guit^o
Sunt plura aduerbia q̄ p̄nt regere d̄tm̄ s̄z textus est diminit^o: vt faz
uozabiliter tibi. ¶ **D**icendū q̄ ista cōprehenduntur sub hoc aduerbio obui-
am. ¶ **U**bi notandū q̄ oīa aduerbia descendētia a nonnib^o potentib^o re-
gere d̄tm̄ etiā p̄nt regere d̄tm̄. Et b̄renitatis ḡfa sub illo aduerbio obuiāz
p̄phendūtur. Ubi insup̄ notandū ē q̄ ale r̄ader incidentalit̄ determinat hic
de p̄ribus in declinabilibus: in q̄tū ponit hoc aduerbiū obuiā qd̄ conuenit
cuz illo noīe adiectiū obuius a um in f̄cātionē: z sub illo alia aduerbia cō-
prehenduntur. ¶ **Ar** guitur Interiectio non potest regere casum: vt dicit
Floresta Interiectio cōiungensq; carebit vrozq; .i. nec regunt nec regunt
Dicendū q̄ interiectio vt interiectio significās affectū mētis absolutē non
regit aliquē casum vt vult Floresta. S̄z casū im p̄p̄ie in q̄tū .s. importat
dolorē vel passiōē aliquā alteri acquifibilem potest regere d̄tm̄: z sic lo-
quit Alexander. ¶ **C**ōtra. Interiectio adhuc nō potest regere d̄tm̄: z p̄ci-
pue heu ergo r̄c. H̄is patet pro secunda p̄te per autoritatem Laurentij d̄
yalla q̄ dicit q̄ heu nunq̄ regit d̄tm̄: s̄z actm̄ z hoc p̄bat exēplis peritōr̄

Arguit

Arguit

Arguit

Replica.

+

p̄cipio q̄ tu le-
gas: ille actūs nō p̄t r̄gi ab illo h̄bo p̄cipio: q̄ si r̄geret actm̄ rei rōnalis
tūc eēt h̄bū vehemētissime trāstītōis qd̄ ē falluz: q̄ si r̄geret talē actm̄ q̄
f̄caret rē recipientē aliqd̄: adhuc posset regere vnum actm̄ q̄ f̄caret illud
qd̄ recipit: hoc aut̄ falsum ē: s̄z tñ inuēt^o cū actō supplet vicē acti casus: z
h̄ p̄cipio nō ē h̄bū absolutū in ista orōne: p̄cipio te lege. ¶ **Ar.** Verba prin-
tia ad p̄sūdū etiā regūt d̄tm̄ cuz actō: s̄z text^o ē diminit^o. Vdm̄ q̄ illa p̄p̄
hendūt sub h̄bis p̄ceptis q̄ q̄ h̄z alicm̄ p̄cipe etiā h̄z illi p̄sūlere: vt p̄sūlo
tibi hoc. ¶ **Ar.** q̄triplicia sunt h̄ba regētia d̄tm̄ cū actō p̄ istā regulā. Dis-
cendū q̄ q̄duplicia. P̄rio h̄ba prinētia ad loquēdū: vt loqr̄ sermocinor̄ dic
co p̄dico r̄c. Sēdo h̄ba prinētia ad notificandū aliqd̄: vt notifico clarifico
et s̄ta. Tērio h̄ba f̄cātia actū donādū: vt do restituo remitto reddo in-
dulgeo p̄beo tribuo largior z p̄fero. Quarto h̄ba prinētia ad largitiōnē vt
mitto destino trāssero. Et p̄nt addi duo m̄di: quoz p̄m^o ē. Verba f̄cātia p̄
mittere regūt d̄tm̄ cū actō: vt p̄mitto sp̄deō polliceor̄. Sēd^o ē h̄ba f̄cā-
tia actū cōparādū regūt d̄tm̄ cū actō: vt cōparo p̄fero cōpono eē: vt cōfero
te illi z p̄t adhuc addi abt̄s in q̄ s̄t p̄paratio: vt p̄fero te illi eloquentia
S̄lt̄ h̄ba f̄cātia actū subiungādū vt subijcio suppono subdo. Etia z verba
f̄cātia actū adiungēdi vt assortio adiūgo applico vt assortio me petro r̄c.
¶ **Ar** guitur p̄ba sunt h̄ba f̄gētia d̄tm̄ cū actō s̄z autor: hic in textu enūerat
s̄z diminit^o. Vdm̄ q̄ autor: ponit hic aliq̄ sub qd̄^o alia p̄phendit z s̄t etiā
in p̄dictis enumerata. ¶ **N**otandū q̄ instruo h̄z duplicē f̄cātionē. Q̄nq; ē
idē qd̄ p̄parat vt instruo classem militiā acie: z sic d̄r miles instructus .i. ad
pugnā armat. ¶ **Q**nq; ē idē qd̄ docere. vñ Catho Si tibi sint nati in cō-
stie artibus illos Instrue r̄c. Sed ceteroz̄ verborum significatiōes sunt
fatis plane: ideo eoz̄ expōsitiōnem remitto ad aliū locum
hoc nomen hoc aduerbiū hoc h̄bū
adiectiū obuiam obuiō illas interiectiōes .s. p̄dictis.
¶ **O**buius atq; viam vno de sum' heu quoq; iūgā
¶ **S**nia ē q̄ hoc nomē adiectiū obuius: z hoc aduerbiū obuiā: z illud h̄bū
obuiō as are cū illis duab^o interiectiōib^o ve z heu volūt regere d̄tm̄ vt ob-
uius sum tibi: venit mihi obuiā: obuiauerūt vobis ridentib^o z tibi Obuiāue-
rūt d̄no r̄c. Ne mūdo ab scādalo heu mihi qz̄ incolat^o me^o r̄c. ¶ **Ar** guitur
Obui^o ip̄ozat p̄ueratē: s̄z regit ḡtm̄ p̄ illā regulā. P̄roximitas p̄uetas r̄c.
Vdm̄ q̄ nō ē in cōueniens q̄ vna dictio regat diuersos casus s̄m diuersas
habitudines. Vt d̄r qd̄ nō ponit hec regā de necessitate s̄z de d̄n̄ eē. ¶ **Ar** guit^o
Sunt plura aduerbia q̄ p̄nt regere d̄tm̄ s̄z textus est diminit^o: vt faz
uozabiliter tibi. ¶ **D**icendū q̄ ista cōprehenduntur sub hoc aduerbio obui-
am. ¶ **U**bi notandū q̄ oīa aduerbia descendētia a nonnib^o potentib^o re-
gere d̄tm̄ etiā p̄nt regere d̄tm̄. Et b̄renitatis ḡfa sub illo aduerbio obuiāz
p̄phendūtur. Ubi insup̄ notandū ē q̄ ale r̄ader incidentalit̄ determinat hic
de p̄ribus in declinabilibus: in q̄tū ponit hoc aduerbiū obuiā qd̄ conuenit
cuz illo noīe adiectiū obuius a um in f̄cātionē: z sub illo alia aduerbia cō-
prehenduntur. ¶ **Ar** guitur Interiectio non potest regere casum: vt dicit
Floresta Interiectio cōiungensq; carebit vrozq; .i. nec regunt nec regunt
Dicendū q̄ interiectio vt interiectio significās affectū mētis absolutē non
regit aliquē casum vt vult Floresta. S̄z casū im p̄p̄ie in q̄tū .s. importat
dolorē vel passiōē aliquā alteri acquifibilem potest regere d̄tm̄: z sic lo-
quit Alexander. ¶ **C**ōtra. Interiectio adhuc nō potest regere d̄tm̄: z p̄ci-
pue heu ergo r̄c. H̄is patet pro secunda p̄te per autoritatem Laurentij d̄
yalla q̄ dicit q̄ heu nunq̄ regit d̄tm̄: s̄z actm̄ z hoc p̄bat exēplis peritōr̄

De regimine Dativi

¶ **Uir** heu stirpe inuisam. The. heu me miserū. Plinius heu dementiūz qd his intus estinutū ad supbia gentios. Dm q bn pot regere accusa tū: vt pbat n exempla: z vt etiā postea patebit. Sz phoc nō pbatur qn etiam pot regere dnm: vt in ps. heu mihi: qz incolatus meus plongatus est. Ideo auctoritas Laurentij nō est acceptāda: qz nō loquit in hoc expt sed magis ex voluntate ptradicendi Alexandro: vt ptra q plurimos moie ppopoz facit nō ex in genij certitudine. ¶ **Querit**. quot regule dātur de regimine aduerbio um. Dm q qtuor puma ē. Omne aduerbiū particula riter importans tps regit gtm: vt nūc t pie: hodie tps. Et dicit (particula riter) qz si importaret vniuersaliter tps tunc nō regeret gtm vt semp. Secunda ē. Aduerbia loci regunt genitiūz: vt vbis locoz. Tertia regula est Aduerbia descendencia a nomibus potentibus regere dnm: etiā pnt regere dnm: vt ipse loquit sūr mihi: vel dissimuliter mihi. Quarta regula est Omnia aduerbia cōpatiū gradus pnt regere abltm: vt iohānis currit ve locius petro. Et aduerbia suplatiū gradus pnt regere gtm: vt iohannes optime iherozum loquitur. ¶ **Nota**ndū q sub illo verbo obiuo as are etiā alia verba comprehendunt: vt occurro. Exempulz vt occurrit dno et offero. The. Optime te mihi offers. Sūr assurgo et inurgo: vt assurgo parentibz inurgo hostibz. ¶ **Querit**. quot modis capitur ve. Dm q duobus modis primo vt ē punctio enclitica et sic debz poni in fine dictionū qz copulat vt petrus paulus ve scribit legit et sic nō capit in pposito z tūc pponitur cū ne z b: neue qd valz tm sicut nō. vñ. Neue puellarz fletu moueare ca ueto. Ut fletet oculos cruciāre suos. Seco capitur vt ē interiectio o dolētis vt ve soli si ceciderit: qz nō hz subleuantē se. Qñqz capit vt ē interiectio ex etrād: vt ve mundo ab scandalo. Ve vobis scribis et phariseis. Et sic sepe ponitur noialiter. In b: aue quasi sine ve. vñ. Nō igit sine ve viuit nunc filius eue. Et sic capit h. ¶ **Nota**ndū q heu multis modis pstruit: qz qñqz ponit sine casu: vt penitet heu miserū didicisse modo. Et qñqz cōstruit cūz nō. Virgilius heu pisco fides. Qñqz cū gō. vt heu misere mentis. Qñqz cū dō. vt heu mihi qz incolar me? zc. Qñqz cum actō: vt heu me miserum. Qñqz cū vtō: vt heu petre. Et qñqz cōponit z dicit eheu: et ē idē qd heu: vt Eheu qz pinguis macer ē mihi thaurus in aruo. ¶ **Nota**ndū q ē dñtia inter heu et heus: qz heus ē aduerbiū renocādi ptereuntē. Virgilius. heu inue nes monstrate viam. Sed heu ē interiectio sub q interiectio ē pphenditur heu qd regit frequentius dnm q heu: vt heu mihi nullus amor ē medicabilis herbis. Et pnt multe alie interiectiones inueniri de quibz super sedeo quia facilliter earū significatio potest considerari.

Querit

Nota.

Querit

Nota.

Nota.

ista verba impersonalia sup casui

Contigit euenit accidit et placet adde datiuo

sup pdictis

Et libet atqz licet liquet et vacat additur istis

¶ **Sententia** textus est q ista verba impersonalia in textu posita regunt dnm a partepost: vt cōtigit mihi e o tpe bung esse: placet mihi poptime zc. ¶ **Arguitur**. Sunt plura verba impo nalia regentia dnm q ista: ergo ter tus est diminutus: qz flousta addit adhuc tria: vt suppetit cōpetit expe tit. Dicendū q illa comprehenduntur sub istis. ¶ **Contra**. Sub istis intel li non possunt: ergo zc. Anz patet qz cōtraria sub cōtrarijs intelliguntur z synonymia cū synonymis sed hmoi non sunt illa verba impo nalia a Flo rista posita cū istis: ergo zc. Dicendum q licet p oia nō sit similitudo tm ē ali qlis: ex qua pot pderari q cū istis habeant puenientiam in regēdo dnm

Arguit

Replia

¶ **Uir** heu stirpe inuisam. The. heu me miserū. Plinius heu dementiūz qd his intus estinutū ad supbia gentios. Dm q bn pot regere accusa tū: vt pbat n exempla: z vt etiā postea patebit. Sz phoc nō pbatur qn etiam pot regere dnm: vt in ps. heu mihi: qz incolatus meus plongatus est. Ideo auctoritas Laurentij nō est acceptāda: qz nō loquit in hoc expt sed magis ex voluntate ptradicendi Alexandro: vt ptra q plurimos moie ppopoz facit nō ex in genij certitudine. ¶ **Querit**. quot regule dātur de regimine aduerbio um. Dm q qtuor puma ē. Omne aduerbiū particula riter importans tps regit gtm: vt nūc t pie: hodie tps. Et dicit (particula riter) qz si importaret vniuersaliter tps tunc nō regeret gtm vt semp. Secunda ē. Aduerbia loci regunt genitiūz: vt vbis locoz. Tertia regula est Aduerbia descendencia a nomibus potentibus regere dnm: etiā pnt regere dnm: vt ipse loquit sūr mihi: vel dissimulater mihi. Quarta regula est Omnia aduerbia cōpatiū gradus pnt regere abltm: vt iohānis currit ve locius petro. Et aduerbia suplatiū gradus pnt regere gtm: vt iohannes optime iherozum loquitur. ¶ **Nota**ndū q sub illo verbo obiuo as are etiā alia verba comprehendunt: vt occurro. Exempulz vt occurrit dno et offero. The. Optime te mihi offers. Sūr assurgo et inurgo: vt assurgo parentibz inurgo hostibz. ¶ **Querit**. quot modis capitur ve. Dm q duobus modis primo vt ē punctio enclitica et sic debz poni in fine dictionū qz copulat vt petrus paulus ve scribit legit et sic nō capit in pposito z tūc pponitur cū ne z b: neue qd valz tm sicut nō. vñ. Neue puellarz fletu moueare ca ueto. Ut fletet oculos cruciāre suos. Seco capitur vt ē interiectio o dolētis vt ve soli si ceciderit: qz nō hz subleuantē se. Qñqz capit vt ē interiectio ex etrād: vt ve mundo ab scandalo. Ve vobis scribis et phariseis. Et sic sepe ponitur noialiter. In b: aue quasi sine ve. vñ. Nō igit sine ve viuit nunc filius eue. Et sic capit h. ¶ **Nota**ndū q heu multis modis pstruit: qz qñqz ponit sine casu: vt penitet heu miserū didicisse modo. Et qñqz cōstruit cūz nō. Virgilius heu pisco fides. Qñqz cū gō. vt heu misere mentis. Qñqz cū dō. vt heu mihi qz incolar me? zc. Qñqz cum actō: vt heu me miserum. Qñqz cū vtō: vt heu petre. Et qñqz cōponit z dicit eheu: et ē idē qd heu: vt Eheu qz pinguis macer ē mihi thaurus in aruo. ¶ **Nota**ndū q ē dñtia inter heu et heus: qz heus ē aduerbiū renocādi ptereuntē. Virgilius. heu inue nes monstrate viam. Sed heu ē interiectio sub q interiectio ē pphenditur heu qd regit frequentius dnm q heu: vt heu mihi nullus amor ē medicabilis herbis. Et pnt multe alie interiectiones inueniri de quibz super sedeo quia facilliter earū significatio potest considerari.

Glosa notabilis

Querit

Querit. Quot modis pnt illa verba capi. **Dm q** duobus modis. **Uno** nō psonalit et sic regit nrm a pteā sicut cetera verba psonalia **Alio** mō capiunt impersonalit et sic regit dnm a ptepost cū infinitiuo: vt placet mihi studere. **Et rō ē:** q quēcūq; casū regit verbū psonale a ptep: illū etiā illū pbi vis impersonalit accepta pōt regē a ptep: cū infinitiuo s; psonalia istoz pboz regit dnm a ptep: s; et ipsa impersonalia. **Et dicitur** cū infinitiuo nō q; infinitiuus sit causa impersonalitat; eoz: q; infinitiuo deposito adhuc manēt pba impersonalia: s; ē solū signū impersonalitat; illoz pboz a posteriori. **Nota** tādū q; s; m̄ flori. infinitiuū adūgit verbū impersonalib; actiue vocis: nō aut passiuē voc; q; illa scāt actū determinatū: q; nō determinat p aliquē alium actū: si pba impersonalia scāt actū q; determinari pōt p aliū actū. **Et istud verū ē** de pbiis impersonalib; passiuē voc; dūm nō descendāt a pbiis phereticis: q; ista pnt ex sua natura pstrui cū infinitiuo: vt desideratur a me bibere. **Itē** cōtingit vt ē pntiū a ptingere qd ē simul tāgere pōt regere nrm a pteā et actū a ptepost: sic ē verbū psonale: vt ego memini digito meo te nō ptingā. **In** dicitur ptingas a um: et dicunt ptingas quoz vltima se tangūt: tñ vnū nō sunt: vt curis et canis. **S; ptingas** sunt quoz vltima vnū sunt vt partes lineę vel trabis sunt ptingas: de q; p; p; i qnto et in sexto p; p; p; Sēdo cap; ptingit impersonaliter vt. s. valz tñ sicut accidit et sic regit dnm vt ptingit mihi legere. **Sitr** alia pba in textu posita pnt capi psonaliter et etiā impersonalit. **Querit.** Quotuplacia sūt pba impersonalia. **Dm** q; duplacia. s. actiue voc; et passiuē voc;. Actiue vocis termināt in t: et teutonizant p es vt licet teu. es gebrnt sich. **S; impersonalia** passiuē vocis termināt in tur et teutonizant p man: vt legū teu. man list. **Unde** pba impersonalia actiue vocis sunt vigintitria. **vn̄.** Si nūerare velis impersonalia pba Actiue vocis: tria dant atq; viginti: de q; supra in regimine gr̄i dictū est. **Et** qñ dicitur q; sunt plura q; vigintitria: vt constat suppetit et expetit et ē captū impersonaliter: **Dicendū** q; sunt plura simpliciter loquendo sunt tamen vigintitria cōmunitate vsitata et magis pncipalia: de quibus loquuntur bona metra. **Nota** tādū q; aliqua sunt verba impersonalia ex sua natura: et illa sunt vigintitria: et alia sunt impersonalia ex adiunctis et illa sunt qñq; vn̄. Tunc ex adiunct; impersonalia quinq; Incipit desinit atq; potest solet et licet addi. **Et** dicunt impersonalia ex adiuncto: quia eis adiungitur infinitiuus qui a posteriori denotat eozū impersonalitatē. **S; verba** impersonalia passiuē voc; sunt infinita. **vn̄.** Si numerare velis impersonalia verba passiuē vocis numerū tibi nō recitabis. quia a quolibet verbo actiuo veit vnz verbū impersonale passiuē vocis: sed infinita saltem quo ad nos sunt verba actiua: s; rē. **Querit.** Que ē differentia inter licet et libet. **Dm** q; licet respiciat bonū honestū: sed libet bonū delectabile: vt pcholor omne qd libet modernis temporibus licet. **Et** a verbo licet venit licentia **Et** ē differentia inter licentia et libertatē q; libertas capitur in bono vt qd nō timi de loquatur qd serui est: sed ingenue et libere hoc: vt liberū hoīem decet loqui. **Sed** licentia in malū potest capi. **Comicus** Deteriores oēs sumus licentia. **Sumit** etiā licentia in bonū: vt data est mihi licentia orandi. **Ite** vacat psonalit captū scāt carē vt tu debes ea q; me accusas culpa vacare **Et** sit h; hoc nō vacat mysterio. i. nō caret rōne. **Et** qñq; scāt opam dare et sgit dnm: vt iohānes vacat lris: vacat potatiōib;. **Quq;** scāt vacuū ē vt hic loc; vacat. **Sedes** aplice vacat. i. nō ē papa. **S; vacat** impersonaliter captū. i. ociosū esse: vt vacat mihi audire ineptias tuas: nō vacat mihi audire nugas tuas. **Inde** dicitur. Vacatio et vacantia: et est tempus quo exercere studia. **Inde** etiam Vacuna id est dea vacantiarum. **vn̄** horatius hec ego dictabā post sūne putre vacune. **Qñ.** Utrū dñs possit absolute pnt

Nota.

Arguit

Querit

Nota.

Querit

Querit

De regimine Accusatiui.

Dicendū q̄ sic: vt laus deo: ⁊ ponit trib⁹ modis absolute. Primo cā b̄re iurāt: vt deo gr̄as: breu⁹ d̄: q̄ deo dicam⁹ gr̄as. Sc̄do cā relationis: vt h̄z antibus in regione vmbie mortis lux orta ē eis. In q̄ orōne si hoc relatm̄ eis nō eēt postū hoc ahs habitātib⁹ r̄geret: ⁊ eēt locutio fat⁹ clara. S̄z qz ponit in hac orōne hoc relatm̄ eis oportet ahs poni absolute: qz nō ē h̄bz vñ regal. Tertio ponit d̄tus absolute aduerbialit̄ vt petr⁹ ruri se p̄inet. i. in rure qd̄ audiat luci. i. in luce. petr⁹ veit vespi. i. in vespe. Dicūt tñ qd̄ā q̄ illi sūt ablti casus: ⁊ q̄ illa noīa h̄it i v̄l e in abltō p̄ illā regulā. Serr⁹ i i v̄l e q̄sq; th̄ dat v̄rūq;. S̄z pot⁹ videt q̄ ponit aduerbialit̄ sm̄ officiū vt s̄ dictū ē de ḡto. ¶ **A**l. Ex isto seq̄ret q̄ autor eēt diminut⁹: qz nō facit mē nonē de absolutiōe ipsius d̄ti: sicut ponit absolutiōne ḡti acti ⁊ ablti. Solutio. Ido nō facit mētionē de absolutiōe d̄ti: qz nulla difficultas ē in tali bus orationibus ⁊ etiā facillime in talib⁹ orationibus pōt intelligi verbus a q̄ regant: vt laus deo supple str: ⁊ sic de similibus orationib⁹

Arguit

Accusatiui regimen subiungitur istis.

Dicit q̄ regimē acti subiungit̄ regiminib⁹ de ḡto ⁊ d̄to supra declarat⁹ Cui⁹ ordinis ratio ē: qz ordo regiminis sumit̄ penes ordinē casuū: s̄z ḡtus ⁊ d̄tus p̄cedunt actm̄: s̄ r̄c. Sc̄da ratio est: qz ḡtus et d̄tus sunt casus sub stantie: actūs aut̄ est casus accētis: sed substantia ē ahs accēs: s̄ r̄c. Patet: qz actūs est casus trāsitionis: ⁊ q̄to aliqd̄ ē magis trāsitiuū: tāto verius accēdit ad naturā accidentis Sc̄do p̄t̄ hoc: qz ḡtus ⁊ d̄tus vt in plurimuz cōstruunt̄ cum nominib⁹ substantiā fecantibus s̄z actūs p̄struit̄ cū verbis seu p̄ncipiis accēdens feationibus: s̄ ex p̄te adiuncti dicunt̄ casus substantiē vt accētis: ex q̄ sumi pōt rō ordinis. Ex quo patet solutio vni⁹ argumētū quo quis possēt arguere: qz ḡtus d̄tus ⁊ actūs eiusdē nominis idē f̄cāt: s̄ vni⁹ nō ē casus substantiē et aliū accidentis: qz hoc verū ē sm̄ r̄c et p̄ se: sed mō dum vni⁹ pōt esse casus h̄is maiorē similitudinē cū accētē Vel ex adiucto pōt dici casus accidentalis seu accidentis. ¶ **A**rguit. Regimē acti non est distinctus a regimine nti: s̄ male de illo loquit̄ hic Alexander: qz quēcūq; casum regit̄ rectus: illū etiā regit̄ eius obliquus. vñ⁹. Quem casus rectus hunc in se regit̄ eius. Solutio. hoc verū est de regimine actiuo acti hic aut̄ loquit̄ de regimine acti passiuo. Vñ regimē actiuū acti ē quo regit̄ aliā dictionē. S̄z regimē passiuū est quo regitur ab alia dictione. ¶ **Q**uerit. A quot partibus orationis regit̄ actūs. Sol⁹. A sex. Primo a noīe adiectiuo vt petrus ē albus pedē. Sc̄do a verbo: vt lego enā gelū. Tertio a p̄ncipio vt legens lectionē. Quarto a p̄positiōe vt ad patrē: ⁊ sic regere extenditur ad deseruire Quinto ab in̄teriectione: vt heu me miserū ¶ Ineffabile virū Sexto ab aduerbio: vt ecce magistrum.

Arguit

Querit

i. p̄pitiū alicui⁹ ptis sup. partem

Sepe quod est partis toti datur et regit illam.

talis figura   Exemplū in quo illud adiectm̄ nigr̄a signifi cans p̄prietatem regit̄ illum actm̄ faciē sig nificantem subiectum p̄ op̄rietatē.

Est tibi synecdoche quando faciem nigrā dentē

Ex vt sy necdoche

Sunt similia exempla.

Albet nuda pedem mulier redimita capillos

Dicit q̄ dicitio f̄cās p̄prietatē alicui⁹ ptis attributa toti pōt regere actm̄

¶

Glosa notabilis.

sciat illa pte p synecdoche vt ethiops e alb dtes: ibi hoc nome alb st p perate q i dntu e: r venorat totu ethiopi albū lz i ppe r resoluū pns locu tio r siles p verbū hz vt ethiops albet dtes. i. q hz albos dtes: Et pot res gula sic quert. Adiectiu importas pperate totu attributu pti pot regere actiu scante totu ex vi synecdoches: vt iohes e nobilis pgenic: femina est clara gen. ¶ Af. De figuris determinat autor in qta pte: g inale loqur h de synecdohe: qz diuerse scie hnt diuersa plderare. Solo. hic loqur soluz de synecdohe in qtu p ipsam fit aliqd regimē acti: sz in qtra pte loqur d natura ipsius synecdohes in se. f. qn r quod hz fieri. ¶ Af. Noia nō hnt rez gere actiu: g rē. Als pbat: qz inf dictionē regentē et dictionē rectā dz eē pportio modoz scandi: sz nulla pportio modoz scandi est inter dictionē adiectiuū r actiu: qz actiu e casus trāsitionis: sz solū hōba r eoz picipia importāt trāsitionē: g tm ab illis regit. Solo. hoc intelligit de orōne sum plicit pgrua et absqz figura: qz p figurā bñ regit a noie: vt ptz in exemplis text. ¶ Querit. Utrū ps dz capi ppe seu cōiter. Solo. capis large r cōiter put extendit se ad aliud qd e ver acirer ps integralis vt fontes e albus pe dē. Ut ps essentialis: vt petrus e ornatus aiām Ut p illo q e ppetas pū vt fontes e pulcher colorē. Uel p illo qd adiacet parti: vt fontes est pulcher vestes. ¶ Querit. qtrplex e synecdoche. Duplex qn pats ponit p toto: vt anm mulieris e mihi nupt: vt ecōtra: vt affer mihi fontē. i. partē fontis Est item duplex. f. locutiōis r pstructiōis. Locutiōis ē: qn ps ponit p toto vt ptra seu qn ppetas pris at tribuit toti vt ecōtra absqz incōgruitate grā maticali. De pmo vt affer mihi fontem. De scdo vt iohā nes e alb pedē. In qbus orationibus nullū est vitium pgruitatis. Cōstructionis ē qn ppetas pris attribuitur toti vel ecōtra sub aliq impoerate grammaticali. De pmo vt iacobus est albus facie. De scdo vt petrus e nobilis gentē. Vitium in hac figura e q actus regit ab aliq dicēde a qua regi nō pot Ratio excu sans illud vitium est cōmoditas metri cū breuitate sermonis: qz breuius di citur albus pedē: qz alb sm pedē. ¶ Querit. A quot ptribozatiōis actus regit p synecdoche. Solo. A tribz. Un Forista. Adiectiua regit passiuua neutraqz verba Actiu p synecdochen sibi iunctū. A lba pedē: dolet ista ca put: sz frangit hic ars. pmo a noibus adiectiuis: vt mulier alba pedē r d adiectiuo voce et scatione simul intelligendū ē: r etiam de adiectiuo sca tione tantum vt iste est rhetoricus linguam r etiā de adiectiuo punciariū vt Brabantinus patriam etiā de adiectiuo gentiū: vt teutoncus gentem ¶ Notandum q nomina gentilia sunt q descendūt a noibus regionū si siue idiomatū vt Saronicus Brabantinus teutoncus rē. Sz noia patrie sunt que deriuant a noibus ciuitatū seu opidoū: vt Donasteriensis Colonien sis zutphamensis. Secundo a verbo passiuo: vt truncatur caput. Etiaz a participijs verborum passiuozū: vt mulier redimita capillos Tertio a ver bo neutrali vt frigeo manuum. ¶ Ubi notandū q noia substantiua nō pnt regere accusatiuum nisi p trāsitionem sumatur: vt petrus est vir gū us linguam. Virgilius id est rhetor et poeta.

Arguit

Arguit

Querit

Querit

Querit

Nota.

Nota.

i. sepe sup. aliquod habet f. hborum

Quotiens verbum fert significata duorum
gerundiū significatum i. notari

Voce gerundiui debet vnum significari
sup. casus vehemētissime trāsitiōis i. duos

Accusatiuos hoc verbum dat tibi binos,

De regimine Accusatiui

p qñ actiui generis .i. actūs scās rē acceptū .i. actōrū
Dum manet actiuum sed et alter habetur corū

.i. actūs societur sup. verbo .i. mutatur

Qui si iungatur passiuo non variatur

¶ Dicit qd hō hīs scata duoz hōz quoz vnum exponit p gerundiu pōt regere duos actōs dū manet actiuū: s; si actiuū resoluū in passiuū: tūc re-
git vnū illoz actōz. s. qd scāt rē receptā r nō q variat Exēplū pmi vt doceo
grāmaticā. Exēplū scdi vt docer; a me grāmaticā. ¶ Notādū qd oē ver-
bū vehemētissime trāsitiōis s; git duos actōs. Vñ scātē rē recipiēte Aliū
q scāt rē acceptā. ¶ Querit. Quotplex ē hō. Solo. duplex. s. absolutū
et trāsitiuū. Absolutū ē qd sine obliq generat pfectuz sensum: vt sto curro
S; trāsitiuū est qd non generat pfectū sensum sine obliq a pte post. Et
est triplex. s. debilis trāsitiōis: vehemētis: trāsitiōis: r vehemētissime trāsi-
tiōis. Debilis trāsitiōis est qd pōt regere oīm obliquū pter actm: nisi ille
actūs fuerit pportionalis scationi sue. Exēplū de stō: vt miserere in-
sipienti. De diō vt fauco tibi De abltō vt fruor dño De actō vt pportiona-
bilis scatiōis: vt nauigō nauigationē: curro cursuz. Et iō vocat debil’ trā-
sitiōis: qz ita debilis ē trāsitiō eius qd directe nō pōt ptingere ad rē scataz
p obliquū. S; vehemētis trāsitiōis ē cur’ p’usa scatio specificat per vnum
actm: vt lego librū Et iō vocat vehemēt’ trāsitiōis: qz eius trāsitiō ē ita ve-
hemētis qd pōt directe ptingē ad rē termināre scationē eius S; vehemētissi-
me trāsitiōis ē cur’ p’usio nō pōt specificari nisi p duos actōs diuersa scā-
tes sine p’iuctiōe media vt doceo te grāmaticā. Et b; notant (diuersa scā-
tes) qz hō nō vehemētissime trāsitiōis pōt bñ regere duos actōs ad idē
p’iuctēs: vt video aial hoīem. Et b; (sine p’iuctiōe media) qz hōa vehemē-
tis trāsitiōis pnt regē duos actōs copulatos ad iunctē p’iuctiōe: vt vi-
deo petrū r iohāne. ¶ A. s. si hōb; vehemētissime trāsitiōis hz duoz hōz
scationē: tūc ē equocū: qz equocū ē qd plura scāt: s; hoc ē fallum: qz rē. So-
lutio. habet duo scata nō formaliter nisi put scatū se extendit ad modum
scandi qd hz duplicē depēdentiā. s. ad rē recipiēte r rē receptā. Et ergo dz
sic intelligi. Verbū hīs scata duoz hōz quoz vñ expmitur p gerundiu
virtualiter in orōne subintellecti vt doceo te grāmaticā. i. doceo te tradē
do grāmaticā. In q orōne doceo nō excludit se formaliter illud gerundiu
qz nō scāt idē q trado. Ex q patet qz tēp’ debet intelligi de hōo vehemē-
tissime trāsitiōis qd regit duos actōs ex sua natura ppter duplicē scati-
onem: qz si hoc verbū trado non esset inuentum adhuc doced fgeret duos
actōs: sed exponit solum vt expresse videat quō illi acti diuersa scant. Vñ
hec verba duplicē hnt significationē. s. generalē et specialē: et si requirūt
duos actōs qz doceo significat trāsitionem generalem qua magister dicit
pulos informat et etiam trāsitionē specialem qz eos informat in speciali
arte. Ex quo patet qz non regunt indifferenter quoscūqz actōs: sed solum
illos quoz vñ significat rem recipientem: r alius rē receptā: sive rē circa
quā actus verbi versatur. ¶ Querit. Quare dicit (multotiens) Solo. Ad
designandū qz ista verba nō semp regunt duos actōs: vt vñ petrū a dño
¶ Arguit. Gerundiu regit vñ de istis actis: s; scata sunt falsa: vt patet
per autorem postea ibi (hocqz gerundiu) Solo. Quando gerundium ex-
plicit ponit: tunc regit vñ illoz actōz: sed si subintelligitur: tunc ambo
regunt a verbo vehemētissime trāsitionis: verbo duplicem eius depen-
tiam. ¶ Contra. Si gerundium nō regit vñz illoz accusatiuorum: ergo
frustra subintelligitur. Dicendum qz gerundium non subintelligitur de ne-
cessitate regiminis istoz a accusatiuorum sed subintelligitur ppter diuer-

Nota.

Querit

Arguit

Querit

Replica.

Glosa notabilis

sos gradus trāsitionis talis verbi: qz gradū vnus pōt exprimi p geruna
 diū vt dictū ē s. **Querit**. vtrū pōt passiuū pōt regere duos actōs. Solu
 tio: nō s; vnū tm scantē rē circa quā pstat actus pbi dūmō descendat a
 verbo vehemētissime trāsitiōis: r alt actūs variat in ntrū: vt doceo te grā
 maticā: resoluit sic: tu docer; a me grāmaticā: r sic ntrōs pbi actiui mutat
 in abltm mediātē pōne a vel ab. **Uñ** florista. Dū solet actiui variuz sibi
 ungerē casum. passiuō reliquū digne sociabimus hōz. Et illi duo acti des
 bent supponere p diuersia vt patet ex dictis. **Queritur**. quare verbum
 passiuū regit actm scātē rē receptā. Solo. iō: qz pōt actiui r passiuū (licz
 diuersimode) hnt idē obiectū: s; actūs pscans rē receptā scātē obiectū act
 verbi: s; recipit talē actū. **Uñ** ē duplex actus in istis pōis: quoz pmius mus
 tatur in passionē: r pture illius mutationis pmi act⁹ pōa passiuā cōstruū
 tur cū abltō: nō tm ingtū passiuā: s; ingtū passiuā pōoz vehemētissime
 trāsitiōis. **Ex** q pty solutio talis ar gumētū cū d;: pōa passiuā regit abltm
 s; nō actm. Dm q verū ē ingtū passiuā sunt: s; ingtū sunt passiuā pōoz
 vehemētissime trāsitiōis bñ pōt regere actm. **Querit**. Utrum ita verba
 pnt regere duos ntrōs a preante sicut duos actōs a prepost. **Et** videt q sic
 qz in eis est duplex actus: s; requirunt duplex principium a quo tales act⁹
 egrediuntur. **Solutio** Nō qz vnicū suppositū est sufficiens ad producendū
 illum actum sed vnus actūs non est sufficiens ad specificandum eius cons
 fusionem. **Arguitur**. Nullū verbum est duo verba: qz habere significatiua duoꝝ verborum
 pūponit duo verba: qz significatio est forma verbi: qua multiplicata ne
 cesse est eius materiā multiplicari. **Dicendum** q verbum habet significati
 ua duoꝝ verborū: generaliter capiendā significatiōem pnt extendit se ad
 modum significandi et non significatum: et ita verbum habere significati
 onem duoꝝ verborū nihil aliud est qz verbum habere duplicem dependen
 tiam siue duplicē trāsitionē: et vnū regit ex vi vehemētis trāsitiōis: et
 aliū ex vi vehemētissime trāsitiōis speciali do nominatione.

Querit

Querit

Arguit

.i. vis

ingitur

Infinitiuū natura modi sociatur.

sup. verbi

sup. infinitiuus

Impersonalis tamen hinc modus excipiatur

ponitur

.i. triplicis acensatiui

Hinc datur exemplū triplici tibi dico magistrū

Est exēplū in quo infinitiu⁹ regit vnū actm a ptean r duos a prepost.

Discipulos mores placidos de iure docere

Qñia ē q infinitiuus pōoz pdictoz pōt etiā regere duos actōs a ptep
 sicut sua verba: r pter illos rgit vnū a pteante ex natura ppria. **Inde** ex
 cipitur infinitiuus verbi impersonalis qui non regit aliquē casum a pteante
Et dz addi (actiue vocis) ppter infinitiuū verbi psonalis passiuē vocis: q
 regit post se abltm: vt petrū amare a me ē bonū. **Et** dicit: vehemētissime
 trāsitiōis) ppter infinitiuū pbi vehemētis trāsitiōis q regit vnū actm tm
 a prepost. **Querit**. qtriplex ē infinitiuus. Dm q duplex. s. actiue vocis
 et passiuē vocis. Actiue vocis ē duplex. s. psonalis et impersonalis psonal
 ē duplex. s. pbi trāsitiu r absoluti. **Infinitiuus** pbi psonal actiue vocis pbi
 absoluti regit actm a pteante. **Uñ** florista. **Infinitiuus** sibi vult appone
 rē. **Et** infinitiu⁹ pbi trāsitiuū ē triplex scz debilis trāsitiōis vehemēt
 trāsitiōis et vehemētissime trāsitiōis. **Et** de illis loquendum est qtrum

Querit

De regimine Accusatiui.

ē q̄tū ad regimē obliq̄ a p̄posit: sicut de v̄bis de q̄bus descendit. Et rō
 est: qz quēcūq; casum regit v̄bū indicatiui mōi: illū etiā regūt alia v̄ba ab
 illo descendētia. Et infinitiuus v̄bi passiui ē duplex. s. p̄sonalis z imp̄sona
 lis. p̄sonalis passiue vocis regūt actiū a p̄teā z abltm̄ a p̄posit mediā
 ante p̄pōne a vt ab: vt agathā a me amari ē bonū. Sz infinitiu⁹ v̄bi ip̄sona
 lis passiue vocis regit illā casuz quē suū v̄bū a q̄ descendit. Cōf. quō disting
 uuntur infinitiu⁹ v̄bi p̄sonalis passiue vocis z infinitiu⁹ v̄bi ip̄sonalis cū ha
 beat eādē t̄minationē. Dōm qm̄ trib⁹ dnt̄. P̄tio in f̄citiōe: qz amari s̄m
 q̄ descendit ab amor: ar̄ passiue f̄cat s̄z s̄m q̄ descendit ab amaf̄ f̄cat actie
 Secō dnt̄ q̄tū ad resolutionē: qz resoluit p̄ v̄bū actiuū vt a me amari ka
 therinā ē bonū qz amari ab amaf̄ resoluit p̄ v̄bū actiuū vt a me amari ka
 therinā ē bonū. i. q̄ ego amē katherinā ē bonū. Sz si veit ab amor resolui
 tur p̄ v̄bū passiui vt me amari a katherina bonū ē. i. q̄ ego amer a kathe
 rinā bonū ē. Tertio dnt̄ in p̄structionē: qz amari descendēs ab amaf̄ p̄stru
 tur cū abltō a p̄teā mediāte p̄pōne a vel ab: r̄z ḡt eūdē casuz a p̄posit
 quē suū v̄bū a q̄ descendit: vt a me amari katherinā ē bonū. Sz si descen
 dat ab amor: t̄ic regit actiū a p̄teā: qz ē infinitiu⁹ v̄bi p̄sonalis z abltm̄
 a p̄posit mediantē p̄pōne: vt katherinā amari a me ē bonū. vñ⁹. Signifi
 catio: p̄ resolutionē: tertio p̄struc. In finitiuis binos differre notabo. Cōf
 ḡt. Dōm q̄ adiectiui z substantiui reputant p̄ vno actō. Cōf. v̄ruuz
 aliq̄ v̄bū possit regē q̄tuor actiūs. Dōm q̄ sic: dūmō ille q̄rtus actiūs f̄cet
 in quo ille actiūs fiat: vt dico magistruz docere discipulos placidos mores
 tres horas: z de vltimo actō dicef̄ postea. Cōf. v̄ruuz. quō cognoscit̄ actiūs
 q̄ regitur ab infinitiui a p̄teāte. Dōm q̄ ex resolutionē: qz si actiūs p̄t re
 solui in n̄tm̄: z infinitiuus in v̄bū finiti modi t̄ic actiūs talis regit a p̄teā
 et q̄n nō p̄t fieri talis resolutio tunc regitur a p̄teāte ab infinitiui vel
 ab alio verbo. Cōf. Arguit. Infinitiuus nō regit actiū ante se: ḡt. Añs p̄z
 in hoc exemplo Virgiliij. Nos pauidi trepidare metu. Vbi infinitiuus habz
 ante se n̄tm̄. s. pauidi Dōm q̄ in illo exemplo p̄t resolutio ab infinitiui vel
 ponitur p̄ trepidabamus: s̄z iste textus loquitur de orōne simplicif̄ p̄grua
 Cōtra in orōne simplicif̄ cōgrua infinitiuus nō vult h̄re actiū a se: ḡt. Añs p̄z
 in hoc exemplo Petrus cupit esse doctor. Dōm q̄ ille ntūs petr⁹
 nō regit ab infinitiui esse: s̄z ab illo verbo p̄sonale cupit. Ubi nota q̄ esse z
 fieri regūt talē casum post se qualē habent ante se cui copulāt posteriorē
 casum: z ergo q̄n p̄cedit nominatiuus etiā debet sequi ntūs vt ego plu
 rimum cupio esse vel fieri doctior. Similiter dicendū est de alijs obliq̄s. Ex
 emplū de ḡtō: vt misereor petri cupientis esse vel fieri poete. De drō vt iu
 beo amico meo esse vel fieri ocioso. De actō: vt petrus cupit te esse vel fieri
 ociosum. De actō: vt amor a barbara cupiditate esse vt fieri virtuosus. Et
 de vtō nō p̄t dari exemplum: quia semper vult p̄construi.

Querit

Arguit

Querit

Arguit

Replica

Infinitiui natura regit p̄euentem

i. actiūs f̄cans rem recipientem doctrinā.
 Doctrinam capiens regitur vi transitionis

illud gerundium in illa orōne subintellectum
Hoc gerundium tradendo dic ibi clausum
 sup. gerandij sup. actiūs i. qui nō mutat.
Quius vi regitur casus, qui non variatur

regimē p̄grua
 casus a se
 v̄bū indicatiui
 mōi: illū etiā
 regūt alia v̄ba
 ab illo descende
 tia. Et infinitiuus
 v̄bi passiui ē
 duplex. s. p̄sona
 lis. p̄sonalis pas
 siue vocis regūt
 actiū a p̄teā z
 abltm̄ a p̄posit
 mediā ante p̄pō
 ne a vt ab: vt
 agathā a me am
 ari ē bonū. Sz
 infinitiu⁹ v̄bi ip̄
 sona lis passiue
 vocis regit illā
 casuz quē suū
 v̄bū a q̄ descen
 dit. Cōf. quō dis
 ting uuntur inf
 initiu⁹ v̄bi p̄son
 alis passiue voc
 is z infinitiu⁹ v̄
 bi ip̄sonalis cū
 ha beat eādē t̄mi
 nationē. Dōm qm̄
 trib⁹ dnt̄. P̄tio
 in f̄citiōe: qz am
 ari s̄m q̄ descen
 dit ab amor: ar̄
 passiue f̄cat s̄z
 s̄m q̄ descendit
 ab amaf̄ f̄cat act
 ie Secō dnt̄ q̄tū
 ad resolutionē: qz
 resoluit p̄ v̄bū
 actiuū vt a me
 amari katherinā
 ē bonū qz amari
 ab amaf̄ resoluit
 p̄ v̄bū actiuū vt
 a me amari kather
 inā ē bonū. i. q̄
 ego amē katherinā
 ē bonū. Sz si veit
 ab amor resolui
 tur p̄ v̄bū passiui
 vt me amari a
 katherina bonū
 ē. i. q̄ ego amer
 a katherinā bonū
 ē. Tertio dnt̄ in
 p̄structionē: qz
 amari descendēs
 ab amaf̄ p̄stru
 tur cū abltō a
 p̄teā mediāte p̄pō
 ne a vel ab: r̄z
 ḡt eūdē casuz a
 p̄posit quē suū
 v̄bū a q̄ descen
 dit: vt a me amari
 katherinā ē bonū.
 Sz si descendat
 ab amor: t̄ic regit
 actiū a p̄teā: qz
 ē infinitiu⁹ v̄bi
 p̄sonalis z abltm̄
 a p̄posit mediantē
 p̄pōne: vt katherinā
 amari a me ē bonū.
 vñ⁹. Significatio:
 p̄ resolutionē: tertio
 p̄struc. In finitiuis
 binos differre notabo.
 Cōf. ḡt. Dōm q̄
 adiectiui z substantiui
 reputant p̄ vno
 actō. Cōf. v̄ruuz
 aliq̄ v̄bū possit
 regē q̄tuor actiūs.
 Dōm q̄ sic: dūmō
 ille q̄rtus actiūs
 f̄cet in quo ille
 actiūs fiat: vt dico
 magistruz docere
 discipulos placidos
 mores tres horas:
 z de vltimo actō
 dicef̄ postea. Cōf.
 v̄ruuz. quō cognoscit̄
 actiūs q̄ regitur
 ab infinitiui a
 p̄teāte. Dōm q̄
 ex resolutionē: qz
 si actiūs p̄t resolu
 i in n̄tm̄: z infinitiuus
 in v̄bū finiti modi
 t̄ic actiūs talis
 regit a p̄teā et q̄n
 nō p̄t fieri talis
 resolutio tunc
 regitur a p̄teāte
 ab infinitiui vel
 ab alio verbo. Cōf.
 Arguit. Infinitiuus
 nō regit actiū
 ante se: ḡt. Añs
 p̄z in hoc exemplo
 Virgiliij. Nos
 pauidi trepidare
 metu. Vbi infinitiuus
 habz ante se n̄tm̄.
 s. pauidi Dōm q̄
 in illo exemplo
 p̄t resolutio ab
 infinitiui vel
 ponitur p̄
 trepidabamus: s̄z
 iste textus loquitur
 de orōne simplicif̄
 p̄grua Cōtra in
 orōne simplicif̄
 cōgrua infinitiuus
 nō vult h̄re actiū
 a se: ḡt. Añs p̄z
 in hoc exemplo
 Petrus cupit esse
 doctor. Dōm q̄
 ille ntūs petr⁹
 nō regit ab
 infinitiui esse: s̄z
 ab illo verbo
 p̄sonale cupit. Ubi
 nota q̄ esse z
 fieri regūt talē
 casum post se
 qualē habent ante
 se cui copulāt
 posteriorē casum:
 z ergo q̄n p̄cedit
 nominatiuus etiā
 debet sequi ntūs
 vt ego plurimum
 cupio esse vel
 fieri doctior. Similiter
 dicendū est de
 alijs obliq̄s. Ex
 emplū de ḡtō: vt
 misereor petri
 cupientis esse vel
 fieri poete. De
 drō vt iubeo
 amico meo esse
 vel fieri ocioso.
 De actō: vt
 petrus cupit te
 esse vel fieri
 ociosum. De
 actō: vt amor a
 barbara cupiditate
 esse vt fieri
 virtuosus. Et de
 vtō nō p̄t dari
 exemplum: quia
 semper vult
 p̄construi.

De regimine Accusatiui

vocē & scationem simul nō regit accm̄: § rē. An̄s patz in hoc exēplo. Au-
 dum̄: ex lege q̄ xps esset futur⁹ index viuoꝝ & mortuoꝝ. Dōz q̄ hoc totū
 supplet vice acti casus sicut etiā multi plicif aliqd supplet vice nri: vt pa-
 tur ibi: vult intrāsitio rē. ¶ Querit̄. q̄ re dī i textu (frequēter) Dōz q̄ p̄p-
 tria. p̄io: q̄ sepe hōū trāsitiuū ponit absolute: vt ego amo: ibi nullū f̄git
 accm̄. vñ florista Verbū qd̄ trāsit̄ dic sepi⁹ esse solutū. Scdō dī frequēter
 p̄pter hōa debilis trāsitiois: vt faueo tibi nisi actūs fuerit p̄portionabilis
 scationis. Tertio dī frequēter p̄p hoc hōū supplico: qd̄ ē trāsitiuū: et non
 regit actm̄: § Dicit p̄scian⁹ q̄ hōa de scationē scantia regūt accm̄ p̄ter
 supplico qd̄ regit dīm: vt supplico ibi. Un̄ supplico fcat p̄ modū petentis se
 supplicat disponere: & sic nō fcat idē qd̄ peto: q̄re etiā nō regit actm̄ casum
 vel duos actōs sicut peto. ¶ Querit̄. q̄truplicia verba p̄hendunt̄ sub hac
 regula. Dīm q̄ triplicia. p̄mo Oīa hōa in o terminata inq̄tū ponuntur
 trāsit̄: vt amo lego. Scdō Oīa hōa deponētalia vt in plurimū: vt sequor
 loqr̄. Tertio oīa verba cōia in actiua scatione accepta: vt osculoꝝ hortoz
 criminor. ¶ Notandū q̄ verba passiuua p̄nt regere accm̄ q̄ns modis. p̄io
 per synecdochen: vt iohānes corrigif nates: vulnerē manū: p̄ illā regulā
 Sepe qd̄ ē p̄rio. Scdō hōa passiuua veniētia a hōis vehemētissime trāsitio-
 nis: vt doceris grām̄ itā p̄ illā regulā. hunc dāt passiuua. Tertio verba
 passiuua trāsumpta vt capre pascunt̄ siluas. i. in pascendo corrodit̄ siluas
 p̄ illā regulā. Verba q̄ sumpta foris. Quarto regūt accm̄ fcatē cām effici-
 entē passionis: vt iohānes accusat̄ furē vel mēdacē q̄ modus fatz raro est
 Quinto hōa passiuua regūt accm̄ p̄tute p̄positiois: vt iste p̄trahif aulā. i. p̄
 aulā trahif: p̄ illā regulā Verbo cōposito. ¶ Querit̄. vtrū omne hōū mūdi
 pōt regere actm̄ sicut dīm. Dīm q̄ omne verbū mūdi pōt regē accm̄ t̄pis
 p̄ illā regulā Dinar⁹ hōū. Et in eodē sensu f̄git abltm̄ vt legi duas horas
 vel duabus horis ¶ Querit̄. vtrū verba absoluta p̄nt regere accm̄ p̄ dictā
 regulā. Dīm q̄ sicut verba trāsitiuua absolute posita nullū regunt casum
 ita verba absoluta trāsitiuua posita p̄nt regere actm̄ casum. Et hoc contin-
 git septē modis. p̄mo p̄ synecdochen: vt dolet caput. Scdō p̄ trāsumpti-
 onē vt petrus ardet deū: id ē ardentē amat deū. Tertio q̄ p̄struit cū hōo
 impouante actū circa temp⁹ versatū vt s̄. Quarto q̄ impouat actū circa
 locū versatū vt ambulat agrū. Quito q̄ ipouat actū circa causaz versatū
 vt lector anhelat p̄liū. Sexto q̄ talis actūs ponit aduerbialif: vt petrus
 viuit deū. i. deifice Septimo verba scantia actū flendi: vt fleo patrē lugēo
 matrē. vñ. Synecdochen casum loca tempus: iungito transump. Cōposi-
 tū verbo quarto iungere soluto. Sic p̄prium iungas et tristia carmia sub-
 das. ¶ Queritur. quid est verbum transitiuum & quid absolutū. Dicendū
 fm̄ floristā q̄ verbū trāsitiuū est illud qd̄ requirit obliquū a p̄epost ad faciē
 dam p̄fectā sniam: vt lego metra. Sed absolutū p̄ oppositū est illud qd̄ ad
 p̄fectam sniam faciendā non requirit obliquū a partepost: vt curro ambulo
 rē. ¶ Querit̄. q̄ est dīntia inter verbū actiuū & verbū actiuū generis. Dīm
 q̄ ista: q̄ genera verbi distinguunt̄ duplicif. p̄mo penes significationē &
 sic omne illud verbū ē actiuū generis qd̄ significat agere et illud passiuū ge-
 neris qd̄ significat pati & illud est neutralis generis qd̄ nec significat acti-
 onem nec passionem. Scdō dīntia attenditur ex p̄te terminatiois: qz ver-
 bū actiuū generis est qd̄ desinit in o et pōt accipere r: & facere ex se passiuū
 vt amo amor. Sed verbū actiuū est qd̄ fcat actū transeuntē in alterū siue
 terminetur in o siue in oz: vt lego criminor. ¶ Queritur. Utrum sentire et
 videre sunt verba actiua. Et videtur q̄ non: qz non significant actū trāse-
 untē: qz visū fit intus suscipiēdo. Similiter gustatio: adoratio rē. vt pa-
 ter per philosophum in de sensu et sensato et secundo de anima. Dicendū

Querit

Querit

Nota.

Querit

Querit

Querit

Querit

Querit

Glosa notabilis

q̄ h̄bū duplicat̄ d̄r eē actiū. p̄rio p̄ncipalit̄ in p̄mo gradu et illd̄ f̄cat actū trāseuntē realit̄ d̄ vno in alterū sic p̄dicta h̄ba nō sunt actiua. Alio mō d̄r h̄bū actiū m̄n̄ p̄ncipalit̄ et in sc̄do gradu q̄n sc̄z f̄cat actū egredientē obiectiue de vno in alterū un̄ p̄perate et sic ista sunt h̄ba actiua. ¶ Querit̄. q̄r cōditiones req̄runt ad hoc qd̄ aliqd̄ h̄bū sit actiui ḡnis. D̄m̄ q̄ tres. p̄ria ē q̄ tale h̄bū terminet̄ in o. Sc̄da ē q̄ h̄cat passiū in o. Tertia ē q̄ actiū f̄cat̄ rē rōnalē: et h̄comedor: et p̄rādeo nō sunt acti ḡnis. vñ. Ad gen̄ actiū tria p̄currūt in o finis. R̄ capiat de se passiū p̄creat in d̄. In rōnale rē trāseat atq̄ sit oz. Et q̄rtus casus sit ei sp̄ sociand̄. Et illa tertia conditio nō req̄runt in q̄libet h̄bo actiui ḡnis s̄z solū i illo qd̄ ē pure actiue ḡ. ¶ Q̄r. q̄r triplicia sunt h̄ba actiua. D̄m̄ q̄ triplicia qd̄a f̄cat̄ actū trāseuntē in rē rōnalē: et illa sunt in p̄mo gradu. Alia f̄cat̄ actū trāseuntē in rē aiatā et irrōnalē vt comedo piscē et illa sunt in sc̄do gradu. Tertio sunt h̄ba actiua que f̄cat̄ actū trāseuntē in rē aiatā vt fabrico frenū cudo ferrū. ¶ Q̄r. In q̄rtu p̄lici d̄ntia sunt h̄ba acti ḡnis. D̄m̄ q̄ in septuplici d̄ntia qd̄a f̄gūt solū actiū vt diligo p̄do et̄. qd̄a regūt actiū cū gr̄o vt sūt h̄ba f̄catia actiū d̄nandi et accusandi: vt accuso te furti sceleris et̄. qd̄a regūt actiū cū d̄o: vt dico tibi veritatē qd̄a regūt actiū cū ablt̄o: vt saturo te pane Tullius Ira p̄ndiā meā saturo tuo sanguine: p̄mo te vestibus qd̄am regūt actiū cum ablt̄o mediante p̄pōne vt audiui hoc a patre tuo.

Querit

Querit

Verbo composito casum quandoq; locabis

Exem̄ in quo h̄bū cōposite figure. i. exire re
 .s. casum p̄positio ḡt actiū. s. penates h̄rute illius p̄pōnis extra

Quem dat componens. vt vis exire penates

¶ Sn̄ia ē q̄ h̄bū absolutū cōpositū cū aliq̄ dictiōe sepe regit eundē casuz que regit dictio cū q̄ cōponitur: vt exeo eccl̄am: adeo in ḡm: p̄curro forum plabor vndas. ¶ Q̄r. Exempluz tex. ē falsum in q̄ d̄r: vis exire penates: qz exire nō d̄z regere actiū sed ablt̄m̄: vt ptz p̄ vir gilij dicentē. Quid facerē neq; fuitio me exire licebat. D̄m̄ q̄ exeo q̄n est cōpositū ex duob̄ integr̄ .s. ab ex et eo tunc regit ablt̄m̄: vt ptz in exemplo virgilij sed q̄n ē cōpositū ex vno corrupto et alio integro. s. ab extra et eo tunc regit actiū et ita capitur in exemplo textus. ¶ Q̄r. Sunt multa verba cōposita q̄ nō regunt illum casum que regit illa p̄pō cū q̄ p̄ponit: s̄z tex. est falsus. An̄o p̄batur de de istis h̄bis assū: assideo: arrideo obuio et̄. q̄ t̄m̄ regūt d̄m̄. D̄m̄ q̄ regula nō h̄z veritatē vniuersalit̄ de omnib̄ h̄bis cōposite figure: s̄z de aliqb̄ t̄m̄ ideo d̄r notant̄ in textu (q̄nq;). ¶ Q̄r. q̄r p̄ditōes req̄rūt ad hoc qd̄ aliqd̄ verbū p̄ssit regere actiū p̄ istā regulā. D̄m̄ q̄ q̄rtuo: p̄ma ē q̄ verbū an̄ cōpositiōnē d̄z esse absolutū et p̄p̄ hoc adopto p̄ lego et filia nō f̄gūt actiū p̄ h̄c regulā. Sc̄da cōditio ē q̄ pres̄ vñt f̄care in cōpositiōne illud qd̄ f̄cat̄ extra cōpositiōnē: et p̄ptere a adamo berideo nō regūt actiū p̄ istā regulā Adamo. i. valde amo ibi ad valet tantū. i. valde. Tercio cōditio est q̄ tale verbū nō sit nimis absolutuz ante cōpositiōnē ita q̄ eius absolutio posset terminari p̄ p̄positiōnē: qd̄ d̄r p̄pter ly assum qd̄ nō regit actiū ḡnis com̄ponat̄ ab ad et sum Quarta p̄ditio est: q̄ p̄ncipale verbū nō sit nimis trāsitiū ante cōpositiōnē: eo q̄ eius trāsitiō obsecuret p̄positiōnem et p̄pter hoc trāscribit̄ nō regit actiū p̄ h̄c regulā. ¶ Q̄r. q̄r d̄r in tex. (q̄nq;). D̄z q̄ id̄. q̄ d̄: qz regula nō est vniuersalis: ita qd̄ sp̄ regat casum que regit d̄co cōponens: vt subuenio tibi: inuenio tibi. arrideo h̄r̄c et̄. Et sic de quibusdā verificat̄. vñ verbū illud s̄m̄ int̄ctiōnē regule cōpositū non dicit̄ amplius absolutū sed trāsitiū. qz naturā talē habz p̄pōnē in cōpositiōne. q̄ de ab

Querit

Querit

De regimine Accusatiui

dicunt etiam p pimum intelligi actm quia licet non est primus in ordine ca
 suu: est tñ pimus in ordine regimms illoz verborz qđ latis reprobatur ē sus
 pra Et qñ dicitur actus ē casus p prius transitiois: qđ rē. Dicitur qđ qđ actus
 regitur ex vi trāsitionis verbalis: sed gñs regitur ex vi trāsitionis perso
 nalis. Ibi fm veritate dicendū ē qđ nō pōt illa trāsitiō esse psonalis: qz si
 cur sūb impersonale nō hz aliquā psonā: ita qđ nō hz aliquā psonale trāsiti
 onē. Etia ex qđ hoc verbū est si hz alienā trāsitionē: illa dicitur verbalis Sz
 finaliter p textu intelligētia ē notandū: qđ penitet hz penituit: pudet pu
 duit: piget piguit in pto: s; miseret et redet hnt pperita ad modū verborum
 neutropassiuoz qz tōdet hz per resum est et non resum est qz illud non est i
 vlu sed miseret hz miserum est p circūlocutiōne verbi scans actū.

i. accusandi

sbū scās ac
 tū dānādi

i. ponitur sibi modo

Accusantq; modo damnans vel locatur eodem

Qñtia ē qđ verba scātia actū accusandi r dānandi cū eoz opposit; etiā
 pnt regere actm cū gto sicut p dicta sba: vt accuso te furti: mēdatij per fi
 die negligētie rē. Exēplū de oppositis vt laudo te furti. Et rō ē qđ opposi
 toz ē eadē disciplina. ¶ Querit. qđ scabūt obliq recti ab istis verbis. Dōm
 actus dicitur scare rē recipientē in se accusationē vt damnationē r gñs dicitur si
 gnificare cām ppter quā qđ accusat vt dānāf. Et actus regit ex vi trāsiti
 onis et gñs diuersimode regit fm qđ scat penā vt cām materiale. ¶ Que
 ritur. vtrū verba in textu posita regūt istos casus. Solo. nō: s; etiā alia im
 portātia monitiōne vt moneo te debiti vel vituperationem: vt vitupero te
 peccati r regūt actm qđ scat rē in quā immediate trāsit act; verbi r regūt
 gñm qđ importat cām illius. vñ. Verbum damnare signās aut vituperare
 Quartū cū quinto iunctū poterit retinere. ¶ Arguit. sunt pla verba qđ re
 gūt actm cū gto p istā regulā qđ autor hic ponit: qđ ē diminutus Añs p; in
 notabili pcedenti. Etiam pbatut de istis verbis pbo excuso laudo r com
 mendo vt pbo te virtutis: accuso te culpe: laudo te pbritatis rē. Solo. ista
 verba sunt verborz in textu positoz opposita: r sic sub illis reductiue pue
 nient pnt pphēdi sicut vnū cōtrariū p reliquū: sicut albu p nigrū: ¶ Querit
 vtrū verba passiva p dictoz verborū pnt regere gñm. Solo. sic qđ s. regitur
 suis verbis actis vel abltm loco gti. vñ. Passiuoz genitō cōiungere recte
 sciatis. Accusor damnor bene dicit impietatis. ¶ Arguit ista verba regūt
 dñm vt abltm cū actō vt accusaris mihi seu a me impietatis. Solo hoc ve
 rum est de istis verbis in voce passiva sed non in voce actiua qualiter hic
 loquitur textus de istis verbis.

Querit

Arguit

Querit

Querit

Exemplū in quo hoc sbū absolutum
 ardet trāsumptiue sumptum regit il
 lum accusatiuum amorem.

f. absoluta trāsumptie

Verbaq; sumpta foris. xpi bonus ardet amore.

De verbis absolutis

¶ Dicit qđ sba absoluta sūpta foris. i. sumpta trāsumptiue et metaphorice
 f. p alijs sbū pnt regere actm. Vñ Vir. Formosum pastor choridon arde
 bat alexim. pars stupet in nupte donū exitiale in inerte ¶ Qđ. qñs figura
 cōmūtū in istis exēplis Solo. euphonism; qđ hz fieri qñ vnū sbū ponit p re
 liq. vñ. Euphonism; erit p sbū ponē sbū. Exultat dñi laudē mea lingua
 lupni Et hoc nō hz fieri fm bñplacitū nfm s; fm poetiā licentiā r fm no
 tabile similitudinē qz oēs trāsferētes se fm aliq; similitudinē se trāsferūt vt bo
 n; hō ardet amore xpi. Nā pma similitudo ē qz sicut ignis vt arbor p apposi
 tiōne cōbustibilū crescit r augmētāf sic amor p applicationē amati ad

Glosa notabilis

amantē augmentatur. Scda similitudo ē: qz sicut ignis p suā caliditatē hinc
 tur quertere e cōsumibile in suā ppriā naturā sic amās p amorē sp trahit
 tur ⁊ quertit ad amatur. Et ardere vno mō valet tm̄ sicut cupere ⁊ sic p
 trāssūpto pōt regere actm̄ sicut cupio. **¶** Cōgruitas oris ex modis si-
 gnificādi: s; h̄bū absolutū retinet in trāssūptōe sua ppā accētā: s; nō pōt
 aliq̄ mō p trāssūptōnē regere casū. Minor ptz: qz ardere ē scde purgatiōis
 neutral' gnis: s; rē. Solo. h̄tute illoz non regit casum s; h̄tute ill' h̄bū ad
 cui' fecatū trāssūmit et illud h̄z modū tūc conuenientē fecandi cū actō ḡa
 cuius ille oratiōes admittūtur **¶** Querit. Quid ē h̄bū sumi fous. Solutio
 Est ipm̄ sum in aliena fecatōe p metaphorā. Et metaphorā est figura h̄ns
 fieri qn̄ ppter similitudinē aliquarūz rerū vniū nomē ponit loco alterius: vt
 agnus p christo. **¶** Querit. Que verba pnt sumi fous. Solo. Sunt dupli-
 cia: qdā sunt absoluta et qdā passiva. De absolutis: vt exaltabit lingua
 mea iusticiam tuā. i. exultādo pnūciabit. Nubes pluat iustum. i. pluendo
 emittat iustum. s; h̄bū passiuo: vt capie pascent siluas. i. pascendo corrodūt
 siluas. **¶** Querit. Utrū actiūs regit a verbo absoluto simpliciter: vel a verbo
 absoluto metaphoyce suplo. Solo. A verbo absoluto simpliciter regitur nō
 tm̄ fm̄ virtutē ppam s; alienā. i. p trāssūptōnē illius verbi ad qd trāsfertur
 sicut verbū h̄ns vniū verbi substantiuū regit nrm̄. ita istud verbū h̄ns vniū ex
 trāssūptōe h̄bū trāssūptiuū regit actm̄. **¶** Querit. qd est h̄bū absolutū. Solutio.
 Illud qd ad faciendū pfectā sententiā nō requirit obliquū vt calco fris-
 geo sto. Et ideo dicūt absolutū: qz hoc sine obliq̄ facit qd alia cū obliq̄. Et
 ē duplex: h̄bū neutrale: qdā ē absolutū de q̄ h̄c fit finis. Aliud ē neutrale
 trāssūptiuū: vt aro litr': comedo panē. Et illud h̄z tertias psonas h̄bū passiuū
 vt terra arat: panis comedit. S; absolutū nō h̄z tertias psonas in passiuo
 et h̄z duo picipia vt stans staturus. **¶** Nota hic dūctiam inf flere plorare
 et plangere ⁊ euolare ⁊ vociferare: ex q̄ pnt pstrui cū actō p istā regulā quā
 flere ē solū lachrymas emittere et cōuenit tm̄ hoibus sicut ridere: qz dicit
 cōmentator q̄ resibile flebile disciplinabile ppā sunt h̄oi p ordinē sibi cō-
 uenientē. Sed plorare fecat cū febili voce dolorem apire. Plangere fecat
 cum tonsione pectoris capitis et aliozū membroz se cum dolore affligere
 Vociferare est voce effreata non solum dolorem sed etiam indignationē
 ostendere. Lamentari est queritiosa voce et triste loqui.
 sup. h̄ba unpersonalia

Arguit

Querit

Querit

Querit

Nota.

Que sine personis sunt. atq; gerundia iunges.
 .i. verbū trāssūptiuū sit.

Si tamen a verbo quod transeat illa creabis

Exemplū in quo legitur regit   Exemplū in quo illud gerundiū legē
 illū accusatiuum martheum.   dū regit illū accusatiuū psalmos.

Mattheum legitur. psalmos erat ante legendūz

¶ Dicit qz h̄ba impersonalia gerundia ⁊ supina veniētia a h̄bo trāssūptiuo con-
 struūtur cū actō a ptey' vt legit mattheū legēduz ē psalmos. Et ista snia
 stat in duab' regulis. Prima ē: h̄bū impersonale passiuē vocis descendēs a
 h̄bo trāssūptiuo pōt regere actm̄ vt itur in antiquā siluā Et dū (a h̄bo trāssū-
 ptiuo) ppter h̄bū impersonale descendēs a h̄bo absoluto qd non regit actm̄
 nisi pportionalitē sue fecatōi Et dū (passiuē vocis) ppter impersonalia h̄ba
 actiē voc' q̄ nō regūt actm̄ p istā regulā Et rē regit a intelligit de h̄bo imp-
 sonali passiuē vocis descendēte a h̄bis vehemētis seu vehemētissime trāc-
 sūptiōis ppter illa q̄ veniūt a h̄bis debilis trāssūptiōis q̄ non regit actm̄ pōt
 ē. **¶** Arguit. Actiūs e casus trāssūptiōis s; h̄bū impersonale nō fecat actū trāssū-

Arguit

De regimine Accusatiui

ante alteri: & nō pōt regē accū p se. Dōz negando p hāc qz hōi ipsona
 se fecit passionē q trāsīt ad rē acti circa qz p fāt. ¶ Cōtra ois mot⁹ necessa-
 rio hz duos tēminos: qz ē de termino a q ad terminū ad quē: qz sicut act⁹ hōi
 psonalis hz tēminū ad quē: hoc habebit etiā suppositū qd fallūz ē: qz nō ha-
 bebūt accū vt tēminū ad quē. Solo. Verū ē fm rē: pōssum⁹ tñ fm rōnē intel-
 ligē tēminū ad quē sine termino a q vt notū ē hīc ¶ Querit. Que ē dñtia int
 pōi impersonale actiue vocis & passiuē voc⁹. Solo. Diferētia pōt dupliciter
 sumi. pmo ex pte terminatur in tur. Scōda dñtia pōt sumi ex pte modi scādi
 qz verbum impersonale actiue vocis significat actionē p modū actionis: s;
 verbum impersonale passiuē vocis significat actionē p modum passiois
 ¶ Queritur Quid intelligitur p hoc qd b; in textu (sine personis) Solutio
 Verba impersonalia passiuē vocis circumloquunt⁹ & dicunt sine personis: qz
 nō sunt alicuius determinate psonē: sed pōssunt addi cuiuslibet persone. Et
 volūt quidā q ab illis dictionibus quib⁹ adiungunt capiant psonā vt legi
 tur a me: ibi legitur ē pme psonē: legit a te: ibi legit ē sede psonē S; hoc nō
 est verū: qz psona ē accidēs tenēs se ex pte modi scādi: pme: & nō ex re
 significata. Et qz hīc semp uanet terminatio fm vñū modū significandi
 ideo semp ē sub tertia psona fm silitudinē. ¶ Querit. Uñ formāt verba im-
 personalia passiuē vocis. Solutio. Formant⁹ fm vñz grāmaticoz a pōis
 actiuis & neutrālibus actionē impotantibus in tertia persona positis: vt
 amat inde formant⁹ amat addēdo tur: currit inde venit currit addēdo tur
 S; a verbis impersonalib⁹ passiuē vocis seu passionē scāntibus nō descendūt
 verba impersonalia: quia debent significare actionē sub modo passionis. Et
 quo infertur q a verbis cōmunibus quantū ad actiūā significationē pnt
 derinari verba impersonalia passiuē vocis: vt a me criminatur iohānnē: sed
 hoc est inuitiatū: qz tale verbum impersonale coincidit in tertia psona hōi
 personalia a quo descendit. ¶ Secunda regula est q gerūdia sine supina
 descendētia a verbis trāsītis regūt etiā accū a ptepost: vt docendum
 est grāmaticam Et potest ratio istarum regularū assignari fm pūscianū
 qz quēcūqz casum regit indicatiuus illum regūt omnes modi: & oia tpa ab
 ipso descendētia: vt infinitiuis optatiuis: & etiā gerūdia et supina qz in
 omnibus illis manet idē modus scādi. s. modus fluxus & fieri ad alteruz
 vñ. Et quēcūqz casum regit initialis. Illū quisqz mod⁹ & tpa queqz
 requirit ¶ Queritur. Quotplex est gerūdiuz. Solutio. Triplex. qddā
 est verbi personalis actiue vocis & hoc pōt regere accū a pteante qz non
 differt ab infinitiuis nisi p articulū toy. i. p terminationē casuale seu p de-
 terminatā casualitatē vt amandū kathar inā est bonū quia in finitiuis⁹ regit
 illū casum a parte añ: ergo etiā gerūdiū. Tenet psequētia: qz nō differt
 ab illo nisi p casualem terminationē. Et regit accū a partepost vt patuit
 prius. Alius ē gerūdiū verbi psonalis passiuē vocis: & hoc regit accū a
 parteante & dñi seu abltm a partepost: vt grāmaticā legendum mihi vt
 a me donum est. pmo patet qz suus infinitiuis regit accū a parteante
 Secundum patet: quia suus indicatiuus regit dñi seu abltm a partepost
 Aliud est gerūdiū verbi impersonalis passiuē vocis et hoc regit abltm
 a parteante & accū a partepost vt a me venerandum denm bonuz est Et
 abltm regit a parteante qz impersonalia a qbus descendunt regunt abltm
 a parte ante: ergo etiā gerūdia corū. His patet: qz eorū psonalia regunt
 abltm a parteante quia quēcūqz casum verbum psonale regit a partepost
 illum verbum impersonale regit a parte ante fm aliquos. ¶ Querit. Quo
 modo differunt gerūdia in di in do. in dū terminata in modo cōstruēdi
 Solutio sic. quia gerūdia in di volūt cōstrui cum substantio pcedētez

Replica.

Querit

Querit

Querit

Querit

Querit

hāc caliditā
 s; amōz qz
 sicut capoz
 pōt accū
 er ē scō
 h; pme illi
 fandi cū acti
 sum. Solutio
 pōa est figura
 loco alterius: vt
 Soto. Sunt dupl
 exaltatū lunguā
 uultum. i. pūendo
 uultū corōdit
 quēcūqz: vel a verbis
 implēt regit nā
 ad qd trāsīt
 a verbis vñz vñz
 ad uolū. Solutio
 quibz vt talis
 qd alia cū obid. Et
 Aliud ē neutrat
 psonā hōi passiu
 psonas in passiuo
 mīi there pōare
 qz rē regit quā
 ur ridere: qz dicit
 p uolū. Solutio
 pōare ē scāt
 a dolore affigere
 tam indignatōi

dia muges.

lla creabis

illud gerūdiū legi

scām pōssim.

ante legendū;

a a hōi trāsīt

plāmos. Et illa

ue vocis descendētia

nā Et dū a hōi

to qd non regit accū

per impersonalia hōi

redligē de hōi m

uēdēntiūmē

not regit accū pō

nō fāt qdū trā

Glosa notabilis.

Uñ Theretius Pater ait multa: que nō ē mō narrādi locus. Non est nōc
tempus videndi. Etā pñt poni cū nōibus adiectiuis. Uñ idē Non pōt dici
q̄ cupida eram huc redeundi. S; gerundiū in do vult p̄strui cū verbo p̄ce-
dente cū p̄positiōe in vel de vt iohānes seder scribēdo vñ in scribendo. Itē
dicimus sui in fugendo ne q̄s agnoscere possit. Sed gerundiū in duz vult
construi cū ista p̄positiōe ad vt vado ad redendū: venio ad laborandum
Nota. Notandū q̄ verba actiua passiua ⁊ impersonalia passiue vocis hñt eadem
gerūdia in voce q̄ tñ multū differūt in scātione ⁊ regimie. Nec intelligen-
dū ē q̄ ista triplicia h̄ba de se faciant eadē gerūdia: s; intelligi q̄ triplicē
virtutē in se p̄tinent quasi descenderent a triplici verbo. s. actiuo passiuo ⁊
impsonali. Vnde florista Omne gerundiū qd̄ ab actiuo trahit ortū Clau-
dere naturā sic destruet triplicatā Impsonalis simul actio passio mōstrat
Et hoc idē vult auctor ibi (Actū sine pati rē.) Et qñ teutonizant p̄ verbe
veniunt a verbis impersonalibus ⁊ passiuis. Et qñ teutonizantur p̄ es. ve-
niunt a verbis impersonalibus Et qñ nullo istorū modorū teutonizant veniūt
a h̄bis actiuis. Exemplū p̄mi vt venio causa descendi magistro De secūdo
vt pulsandū ē cāpanā De tertio vt venio de videndo fratre. De gerūdijs
autē h̄borū neutralitū dicendū ē q̄ sunt absoluta sicut sua verba licet p̄nt re-
gere accū. mediantē p̄positiōe sicut sua verba a quibus descendunt: vt
venio causa dormiendi sup̄ lectū: seu causa dormiēdi in camera. **Querit.**
Quare auctor nō loquitur de supinis explicite sicut de gerūdijs cū tñ etiā re-
gūt accū. Solo. Comprehendunt sub gerūdijs. Et dicat gerundiū quasi ger-
rens vim duoz qz fecat actionē ⁊ passionē illo modo supina possunt dici ge-
rundiā. Et sunt tñ duo supina qz p̄ illa expmuntur terminū motus local
quia motus ad quē expmuntur per primū supinū ⁊ motus a quo expmuntur
per vltimū supinū de quibus magis postea dicitur.
omnia ista verba.

Nota.

Querit

Postulo posco peto doceo rogo flagito zelo

Exuo cum vestit monet induo calceo cingo

.i. duos

.s. p̄dicta

Accusatinos geminos hec verba requirunt

Dicit q̄ h̄ba vehemētissime trāsiitiōis in textu posita regūt duos actōs
diuersa scāntes sine p̄iunctiōe media: vt doceo te grāmaticā peto te licen-
tiam rē. quoz vnus fecat rez in quā trāsiit actus h̄bi ⁊ alter significat ma-
teriā circa quā versat actus h̄bi. Et dicat (vehemētissime trāsiitiōis) qz p̄ter
verba debilis ⁊ vehemēt; trāsiitiōis. Et dicat (diuersa scāntes) qz verba ve-
hemētia trāsiitiōis p̄nt regere duos actōs idē scāntes vt lego magnū li-
brum. Etā duos actōs diuersa significātes mediāte cōiunctiōe vt lego li-
brum ⁊ tabulā: video iohannē ⁊ petrū. Et idē pōt intelligi de verbis simi-
libus istis **Arguit.** Oro precor nō regūt duos actōs: s; rē. Añs pater per
Volentium Credo q̄ mihi sic nō orer ⁊ Virgilius Cui me fortuna precari
voluit. Solo. Illud est fm̄ antiquā grāmaticā. **Arguit.** Postulo nō re-
git duos actōs: s; rē. Añs pbat in hoc exemplo Postulau patri meo ⁊ de
dit mihi q̄ctoz hereditatē. Solutio Talis locutio nō est apud modernos
vsitata: ideo nō est imitandā. **Querit.** Quotuplicia verba ex textu col-
ligunt. Solutio triplicia primo verba rogandi vt postulo peto in q̄b; alia
intelligunt. S; inde excipitur supplico quod fm̄ p̄uiscianū regit tm̄ vñ
qz nō fecat petere sed ad petendum suppliciter disponere. Secundo verba

Arguit

Arguit

Querit

De regimine Accusatiui

in nominis di: vt doceo erudio instruo: vt iustificatioes tuas edoce me: Ter-
tio verba vestienti vt induo calceo sub qb? sitia pphenduntur ideo auzo
no loqur hic exclusiue. ¶ Arguit. Illa regula pus posita e ibi Multoties
pbus g rē Solo. Ponit ibi in genarali r incidentalit hic vero in speciali
Uel dom q hic intendit loqui de im psonalib? gerudijs r supinis hor ver-
bor. ¶ Contra. Exempla correspondebūt regle fm quā dant s3 exinflat
hic de sbis psonalibus vt patet in textu g rē Solo. hoc nō ē p se s3 solū p
actio q solū voluit hic loq de eoz impersonalibus supinis et gerudijs r
ideo incident aliter ea hic enumerat quia prius qñ de eis determinauit nō
enumerauit ea. ¶ Queritur. quot modi sunt quibus mutari pōt regimen
actiui r passiuū. Solutio tres. primus est in q solus actus mutat in ntm
r sbū actiui in passiuū: vt dedi tibi vnū equū. i. vnus equus datus ē tibi a
me. Secūds modus est in quo sunt duo acci: quoz vnus mut at in ntm r alt
imutatus relinquit: vt docui te grāmaticā. i. tu doctus es a me grāmati-
cā. Tertius modus est in quo vterqz actōz mutat in ntm vt relinquedo
alterū vel in abltm mediāte ppositione a vel ab trāferendo: vt ego roga-
ui te veniā. i. tu rogat? es a me veniā vel veniā rogata ē abs te mihi Itē
vltimus modus potissime fit in verbis rogandi secūdis aut in verbis do-
cēdi. ¶ Notandū circa vocabula q differētia est inter orare r exorare: qz
orare scilicet rogare sed exorare est rogando impetrare vt quicqd me exora-
ueris dabo tibi. S3 deprecari est precibus orare ne quid fiat. vñ? Sepe p
cor mortē sepius quozqz deprecor idem. Item postulare est requirere r tāqz
iustam rem pro meritis petere: r sic dicim? res temp? psona loc? postulat
Cuius compositū est expostulare qd est cū querela apud amicos requirere
et quasi officium amicitie ab illo desiderare vt quid habes qd mecum ex-
postulat. petere est cū precibus humiliter rogare vt apud cursum? postu-
labant aut magis qz petebant. Et potest capi in bonum: vt eger petit sa-
nitatem r etiā in malum vt filius petit mortem patris ¶ Flagitare est ve-
hemēt et pl? qz petere vel postulare. vñ Cicero. Quicqd hec causa postu-
lat et si postulat non tñ flagitat. ¶ Celo habz tria significata. primo idē
est qd sculper. Secūdo est velare. Tertio est occultare r sic capitur hic
in proposito: vt celo secretuz meum tibi. ¶ Queritur. Utrum ista sit pgrua
doceo petrum grāmaticam. Et arguitur q non quia sunt duo nōia sub-
stantiua scz petrum r grāmaticam r nullum eoz ē genitiu. casus: g rē.
Solutio. Illa oratio est congrua quia hoc verbum doceo vehementissime
transitiōis potest regere duos actōs. Dicitur ergo q regula pueroz in-
telligitur quando vnum substantiuum est dictio regens: et alterū dictio
recta modo hic ambo reguntur ab hoc verbo doceo.

Arguit

Querit

Arguit

Querit

accm scz verba accm exigunt subintellecta

Hunc dant passiuā quē verba volunt ibi clausa

scz abltm scz vehementissime trāsitiōis

Seu quem vis verbi sibi postulat associari

et natura sibi .i. actus scz sbis iningitur

Di verbi regitur qui passiuis sotriatur.

¶ Dicit q sba passiuā descendētia a sbis actis vehementissime trāsitōis
pñ regē vnū accm quē regit gerūdia subintellecta in eis fm qdā seu illū
accm quē ppa vis sibi vehementissime trāsitiōis sgit vt vestier? a me tunicā
¶ Querit. qñ modis sbū passiuū regit accm. Ddm q quinqz modis primo
ppter vim trāsitiōis. s. quādo verbū passiuū deriuat a sbo vehementissime
trāsitiōis vt in exēplo pus posito. Secūdo per synecdochen vt mulier re-

Querit

Glosa notabilis

dimita capillos. Tertio p suppletionē. i. p subintellectionē hōi: vt pascor
 siluas: nutrior panē. Quarto p positionē spōnis vt per ahō: hostē. Quinto
 hōi passiuū regit accū dūmō talis accūs importat cām efficientē vt vi
 tuperor: nebulonē. i. vituperor qz sum nebulō. i. hōi. vñ. Transio synece
 doche suppletio: ppositiua. Efficiens causa p dicitis annumerādo. Passiua
 quartum dicunt iungere casum ¶ Arguit. p prius casus verborū passiuorū
 est abltūs. vñ. Passio vult sextum sicut regit actio quartū: ergo nō regit
 accū. Solutio verbum passiuum ex sua p pua natura regit abltū: sed ex
 vi vehemētissime trāsitionis vel alia virtute pōt regere accū.

Arguit

hōi importās	hōi importās	hōi importās
actū ornandi	actū specādi	actū morandi

Ornatus verbum spatij moransqz gubernat

sup. casus   .i. dictionū. s. voces   significant

Accusatiuos vocum que talia signant.

Exēplū in quo hoc hōi vesti re: Exēplū in quo hoc hōi pergis regit
 actū duos accūs. s. te ⁊ tunicam   actū spatij. i. seprē milia. i. miliaria

Te vesti tunicam. tu pergis milia septem

¶ Dicit qz verba p tineria ad ornātū: vt vestio ad spatij: vt pgo: ad morā
 vt sto maneo regit actūs dictionū q̄ scāt talia. s. ornātū spatij vel morā
 hec snia stat in trib⁹ regulis: quaz pma ē. Verbum importās actū ornādi
 pōt regere actūs quoz vñ. feat illud qd ornā ⁊ alius feat q̄ qz ornā: vt
 induo te tunicā de q̄bus sufficiēter dictū ē p̄us. Vel vnus actūs scabit rē
 in quā act⁹ verbi trāsit. Et sub ista regula p̄hendunt oīa hōa scātia actū
 deornandi: vt exuo: spolio ⁊c. qz oppositorū eadē ē disciplina. ¶ Arguitur
 de istis p̄us locutus ē autor: ibi. Postulo p̄seo ergo ista regula ē sup̄flua
 Solutio. ibi locutus est de eis specialiter ⁊ exemplariter in q̄m seꝝ sunt
 verba vehemētissime trāsitionis hic aut loquitur de eis in q̄m importat
 actum ornandi ⁊ loquitur vniuersaliter de omnib⁹ hōis q̄ important actū
 ornandi vel deornandi. ¶ Scōda regula ē. Verbū scans actū spatia ndi id
 est ambulādi: pōt regere accū scantē quantitatem illius spatij: vt pgo
 septem miliaria leucam vnam: quattuor stadia vel q̄ncz passus ⁊c. ¶ Que
 ritur. Utrū pōt dici per istam regulam: ambio agruz sine adiectiuo impor
 tante quantitatem spatij. Solutio sic. qz accūs adiectiuo importantis q̄nti
 tatem nō additur de necessitate: sed de p̄fectione sententie ergo q̄n accūs
 substantialis includit virtualiter improprietatem designandā p adiectiuū
 necessario nō exp̄mitur vt ambulat a grū ibi a grū est singularis numeri
 ⁊ significat per modum vnus ⁊ est sensus ambulāt per vnum a grum. Ex
 quibus patet qz verba ambulandi vel distādi possunt regere accū p istaz
 regulam: vel ablatiuum per aliam regulam. Exēpluz p̄ini vt ambulā
 ui septem miliaria vel septem miliaribus. De secundo vt nullia distat tria
 milia passuum colonia vel quinqz miliaribus. ¶ Tertia regula est. Verbū
 importans actum durāntem in tempore potest regere accū significantez
 q̄ntitatem illius temporis vt duodecim annos colonia commemoratus sum
 Tullius ait. Nemo tam senex qui se annum putet non viuere posse. ¶ No
 tandum qz omne verbum mundi potest regere accū sui nominis verbalis
 p istā regulā: vt ambulo ambulationē currō cursus: sto stationē. Et omne
 verbū mūdi pōt regere accū significantez tempus in quo fit talis actus
 qz omne verbū significat cum tempore. Et qd nomē verbale virtualiter in
 cludat in hōi innuit p̄scian⁹ dicēs Cū d: curru: intelligit cursus sedet
 intelligit sessio: stat intelligit statio ⁊c. ¶ Cōf. Quō iste tres regie ab inuicē

Arguit

Querit

Nota.

Querit

Intelligit
 p̄scian⁹
 q̄nti
 hōi
 vel ablatiuo

Sepe

Dit

¶ Dicit qz
 adiectiuo
 oīa vel talia
 accūs vel ca
 regere accū
 nabitur feat
 co q̄t hanc rē
 ecclie ad illū
 su qz vtrūqz
 co q̄t hanc rē
 modū p̄p̄
 vtrūqz p̄p̄
 p̄ortat actū
 tis regule
 sciantia dicit
 actūs vel hōi
 sciantia dicit
 feat modū vt
 manet vtrūqz
 replicetur p̄p̄
 hōi. ¶ Querit
 sciantia q̄nti
 illū vtrūqz
 modū p̄p̄
 vtrūqz p̄p̄
 gunt accū
 fm vtrūqz
 .i. sciantia
 hōi dicit

¶ Dicit qz
 illa verba q̄
 regere accū
 p̄ntitatem q̄nti
 hōi. ¶ Querit
 sciantia q̄nti
 illū vtrūqz
 modū p̄p̄
 vtrūqz p̄p̄
 gunt accū
 fm vtrūqz
 .i. sciantia
 hōi dicit

¶ Dicit qz
 illa verba q̄
 regere accū
 p̄ntitatem q̄nti
 hōi. ¶ Querit
 sciantia q̄nti
 illū vtrūqz
 modū p̄p̄
 vtrūqz p̄p̄
 gunt accū
 fm vtrūqz
 .i. sciantia
 hōi dicit

De regimine Accusatiui

distingunt. Solo. sic qz verba pme regule regunt duos actōs p diuersis supponētes: licet hōa aliaz regularū fgāt duos actōs p eodē supponētes qz hnt se sicut adiectm z substātiuis. Secūda dicitur ē: qz hōa pme reg: e sunt hōa vehemētissime trāsitiōnis: sed verba aliarū regularū sunt neutralia vel absolutā frequenter: quīs etiā possunt esse trāsitiua.

i. rectore actū fecans modū viuendi i. p exempla

Sepe regente caret vite modus, idq; probato,

Exempla sunt

Vir bone viue deum sic viues secula cuncta

Cedit qz accūs importans modū viuēdi caret rectore. i. ponit absolute et aduerbialit. Exēpla patēt i tertio: z apud Boetii: hic asinū viuūt. i. instar asini vel ad modū asine viuūt. **C**ur. Quare in ista orōne: hō viuūt deū ille accūs deū caret rectore. Solo. Ideo: qz viuūt ē verbū absolutū qd non pot regere accm nisi sue fecatiōi pportioabilē: s; iste accūs deū nō ē pportioabilis fecatiōis illius hōi viuere. **C**ur. Dicitio regit ab illa dicitōe a qua cogit stare in tali casu ita qz nō pot stare in alio: s; ita de ē alio actō deū in ordie ad illud hōū viuūt: s; zc. Solutio. hoc verū ē qū cogit stare in tali casu p virtutē dicitōis regētis s; sic nō ē hic vsu z auctoritate grāmaticoz cogit stare in tali casu. Sicut hic illa vox nō sonat hominē. i. ad instar vī ad modū hōis **C**ur. Accūs in secundo exemplo tertio non importat modū vite: s; tps qz scēa cūctā valet tm sicut eternalit. **D**ōz qz in qstū ly viues importat actū duratē in tpe: z cūctā, secula fecat illud tps Sic ē exēplū pcedētis regule z etiā pntis: qz sicut dicit viue deū. i. deifice ita pot dici viues secula cūctā. i. eternaliter z sic importat modū actū viuēdi. **C**ontra Ille accūs deū fecat substātiā diuinā: s; nō fecat modū vite. Solo. In pda significatione fecat substātiā diuinā sed virtute aliena. s. illius aduerbiū deifice fecat modū vite. **C**uerit. Qui dicunt esse actū vite. Solo. Illi actū qd cōueniunt rebus aiariis in qstū sunt aiare: vt bibere comedē z qz actū vite multipliciter pot fieri ideo necessario requirit dictionem que exprimit modū viuēdi. **C**uerit. Quot sunt opinionēs de isto accō. Solo. Due. prima ē qz regatur p subintellectionē illius pponis fm: vt viue deuz id ē viue fm deum **A**lii dicūt qz caret rectore: z ponit aduerbialit p illo qz est deifice. Uterqz modus pot sustineri: qz nullū incōueniēs sequit ideo nihil addo. **C**uerit. Utrū verba trāsitiua importātia actū viuēdi vt comedo bibo et sicut regunt accm p hanc regulā. Solutio artificialiter bene poterit fieri sed nō fm vsu vt comedit suem. i. suine: bibo vaccam. i. vacine.

.s. actis hoc verbum hoc verbū defectm hoc hōum
His obliuiscor iunges meminiq; recordor

Cedit qz ista hōa in textu posita pnt regere accm a prepost et nō solum ista verba: s; etiā his similia q importāt recordationē vī memoratiōne: vt cogito reminiscor: lectionē. Et ponit istā regulā ad remouendū dubium qz pus dixit qz ista verba pnt regere grm: possit aliqz tūbitare an pnt etiam regere accm. Et bi qz sic: s; licet iste accūs regat ex vi trāsitiōis p illā regulam (Actis data) tm ppter istā eām eā specialit exprimit. **C**uerit. qz differenter regūt accm vel grm. Solo. qn regūt grm tūc fecat prialitatē: vt recordor: lectionē. i. ptē lectionis. Sed qn regūt accm tūc importāt totalitatē vt memor: lectionē. i. totā lectionē. vñ. Totū p quartum dabit ps p grm. **I**nd apud modernos nō seruat: qz reperitur in autentica Scriptura grm sepe importat totalitatē: z accm partialitatem et econ tra,

Deabsol
tione acti
casus,

Arguit

Arguit

Querit

Querit

Querit

Glosa notabilis

Imp. accis

illa verba impersonalia

Hic iunges inuat decet atq; delectat oportet.

¶ Dicit q; ista q̄ttor; s̄ba impersonalia regunt accm̄: vt delectat me seruire deo: decet petruz incedē veste telari: oportet xpm̄ pati. Et sepe p̄struit ista impersonalia cū infinitiō p̄ subintellectiōē acti casus: vt inuat legere Virgil; Inuat arua videri. **¶** Ad ista s̄ba p̄nt regere a p̄teā: q̄ nō sunt impersonalia. Tener p̄na: q; solū s̄bū p̄sonale f̄git i. t̄m̄ a p̄teā: vt patuit ibi. Qute intrāsitio. Nūc p̄t; in istis orōnibus: te decet hymn; in syon: paruos p̄na decēt. Solo. Verba text; p̄nt p̄siderari duplici; p̄rio p̄sonali; p̄ter hoc verbū oportet et sic regit t̄m̄ a p̄teā et accm̄ a p̄tep; vt vult argumentū. S; decet captū ipsonalē f̄git accm̄ cū infinitiō vt decet te ita viuere. Exēpluz de inuat vt hoc inuat me. Et inuat p̄sonali; valz t̄m̄ sicut auxiliari: s; ipso nalili; captū valet t̄m̄ sicut delectat. vñ. Si inuat actiū fuerit tūc auxiliari. Impsonale si sit delectat vbiq;. **¶** Querit. Utrū hoc s̄bū decet p̄sonali; sūp̄tū sit trāsitūū. Videt q; sic q; f̄git accm̄ a p̄tep; sibi p̄portionatū: vt iunica decet petru; d̄m̄ q; hoc nō sufficit ad rōnē verbi trāsitūū: s; req̄rit q; fecit actū egredientē: et q; nihil possit sibi post poni nisi aliqd̄ scās ornatum. vñ. Omnia supposita decet ornamēta nō abūt Ergo q; maneat neutrū satis ista notabūt. A nobis in vos semper actius meabunt.

Arguit

Querit

Dq; sibi quartū solet heu quoq; iungere casum.

¶ S̄nia ē q; ista interiectio admirātis. s. o: et illa interiectio dolētis. s. heu p̄nt p̄strui cū accō: vt O ineffabile virū O variam yolubileq; fortunā. heu me miserū dies in oēs. **¶** Interiectioes nō p̄nt regē aliqd̄ casum iuxta intentionē flouiste: s; Alexander h̄ false loq̄tur. d̄m̄ q; licz interiectio ad solute capta nō f̄gat casum t̄m̄ in q̄tū iporat alicui passionē: sicut alteri; h̄ p̄t vt hic vult alexāder: et sic loq̄t hic in q̄tū iporat affectū mē; p̄ modū trāseūtis i alterū. The. O faustū et felice diē hūc. O lepidū patrē. **¶** Quot modis p̄t capi hec dictio o. d̄m̄ q; nouē modis. Primo admiratiue vt O admirabile cōmerciū. **¶** Secō dubitatiue: vt o quē te memoriē i. dubito quo noie te noīabo. **¶** Tertio ē aduerbiuz exhortandi: vt o clerice stude. **¶** Quarto indignitatiue: vt o nephandū scelus. **¶** Quinto optatiue: vt o si celū rūperes et descenderes huc. **¶** Sexto exclamatiue: vt o ineffabile virū. **¶** Septimo vt est interiectio dolētis et sic qui leditur clamat o: vt o mors s; seuera es. **¶** Octauo vt est aduerbiū vocandi: vt o petre veni. **¶** Et p̄t capi nono trāsumptiue p̄ fine: vt ego sum alpha et o. i. p̄ncipiū et finis. vñ. O stupet: o dubitat: vocat indignāter et optat. Clamat cōqueriē velut exēmplis repitur. vñ Virgil; O q̄bus o q̄tis o q̄libus es viduata supple cui t̄as romana. S; solū q̄n̄ capū admiratiue et clamat iue et indignatiue: vt est interiectio dolētis: t̄m̄ regit accm̄ a p̄tepost. **¶** Querit. s; d̄nter p̄struitur heu cū ntō d̄tō et accō. d̄m̄ q; sub tali d̄ntia: q; q̄ p̄nt cū ntō: tūc fecat affectū mentis absolute: vt heu iohānes moritur: ibi iohānes regitur ab isto s̄bo morit; S; si fecat affectū mēis p̄ cōpositiōē ad subntiā in q̄ ē: vt fecat illū affectū vt acq̄rit substātie et sic p̄struit cū d̄tō Uoluit affectū vt actualit ē in substātia: et sic p̄struit cū actō vt hic in p̄posito: **¶** Notandū q; q̄dā volūt dicere q; interiectiones nō requirūt illos actōs: s; verba in istis interiectionibus intellecta: vt O ineffabilem virum. id est admiror ineffabilem virum. heu me miserum. id est dolor tribulat me miserum. Nec talia verba necessario exprimuntur propter vicinitatem significationis illorum verborum cum interiectionibus.

Arguit

Querit

Querit

De regimine Accusatiui.

illa ppositi
tionem

.i. ppones des
fuites acco.

Exem i q illa ppo p ostruit cu acco
scz vicos: similiter illa ppositio ad

Adde per et similes: per vicos itur ad vbes.

¶ **S**nia e q illa ppositio p r siles posite in donato deseruiut actō casui: vt
itur p vicos ad vbes. Itur p ecclesiā ad scholas. ¶ **C**ōtra. quot sunt ppositio
nes deseruietes actō casui. **D**ōz q trigita. vñ. Cōstrue ter denas cū qtro
pposituras. ¶ **A**rguit. nō oēs regūt accm: s; qdā regūt dñi: vt ppe ē dñs
oibus inuocātib⁹ eū. Iuxta ē dñs oib⁹ rectis corde. **D**ōz q ille ppositiōes
pnt capi yn o mō vt sūt aduerbia importātia aduerbialit^r ppingatē: r sic
struunt cū drō. S; qñ ponunt ppositiōes semp struunt cū acco: vt vult
Donat. ¶ **C**ōtra. Tūc ppositiōes ponunt aduerbialit^r qñ ponunt sine casu
bus: s; in pdictis ponunt cū drō: s; nō ponunt aduerbialit^r. **D**ōm q licet su
mant cū casu: nō tñ cū illo casu cui tales ppositiōes ex natura deseruiunt
et p tanto dicunt sumi aduerbialit^r. ¶ **Q**uerit. qñ iste ppositiōes sumit ad
uerbialit^r. **D**ōm q tūc qñ ponit cū casib⁹. vñ. **A**cces ppositio nequeit sine
casib⁹ eē. Si careāt illis debent aduerbia dici. ¶ **Q**uerit. vtrū aliq aduer
bia pnt strui cū acco. **D**ōm fin^r puscianū q sic: sicut sunt aduerbia que
pnt trāferri in ppositiōes. Exēplū de aduerbio tps: vt hoc factus ē puidie
kal. nouēbris. i. pmo die añ kalē. nouēbris. Exēplū de aduerbio loci vt
foras templi. Et rō trāsumptiōis sumit ex magna vicinitate illoz aduer
bioz q ppositiōibus. ¶ **A**f. ergo alexander ē hic diminutus: eo q nō spe
cificat illud. **D**ōm qñ aduerbia regūt accm hoc nō cōpetit eis ex ppa
ritate: s; put trāferunt in ppositiōes: s; sub istis pphendunt: vt retro p p
vt vade retro me sathana. Sūt hic atrū qb erat foras templū: r foras po
nit p ante. Itē Curruz: vt pcul vrbē id ē iuxta. ¶ **Q**uerit. qñ figure sunt
cōmūter in pponibus. **D**ōm q tres. ¶ **P**rima est anastrophā q fit quādo
ppositio suo casuali postponit. vt rhomā versus ¶ **S**ecūda ē archy smos
et habet fieri quādo ppositio regit casum non proprium: vt post deberet
construi cū actō: et inuenit quādoq; construi cū abtō. **V**irgilius Longo
post tempore venit. ¶ **T**ertia est prethefeo sparalange et fit quādo vna
prepositio ponitur pro alia. **V**irgilius Multa super puāmo rogatās super
hectore mltā. i. de puāmo r de hectore Sol ē incanero. i. sub canero. ¶ **N**o
tandum circa diuersas acceptiones ppositionum deseruentiūz actō casui
primo de illa ppositiōe ad: que aliquādo importat motū ad locū: vt **U**a
do ad civitatē r ad psonā. vt iuit ad patrē. Quādoq; valet tñ sicut iuxta
vt **S**tabat petrus ante ignē. i. iuxta ignē. **V**irgilius Et formosius oues ad
flumina panit adonis. Quādoq; significat vsq; vt ad bellūz macedonicū
id est vsq;. Quādoq; significat contra: vt est pugna ad illum. i. contra il
lum. Quādoq; notat causam: vt ad quid hoc fecisti. Quādoq; dicit intē
tionem r valet tantum sicut valde: vt ad virginē mariā. i. valde perfecte
dicit. Quādoq; dicit cōparatiōē: vt petrus nihil habet ad paulum: id est
nullam comparationem et similitudinē. ¶ **N**otandum de illa prepositiōe
apud q qñq; refertur ad casuale significans psonā siue suppositū vt sōsū
erat apud deū. **Q**ñq; ad locū: vt iohānes est apud forum et in illis signifi
cationibus cōueniunt cū penes tñ sub dñtia: qz apud feat psonā habentē
dominiū: vt res apud te qñterūq; habetur. i. sub ptāte tua Sed penes te
.i. quodā mō a te possidetur. Itē est dñtia ter ad r apud qz ad feat iuxta
vt ad edē. i. iuxta edē: sed apud significat idē qb in: vt apud edem. i. in ede.
¶ **N**otandum de illa ppositiōe ante q aduerbialiter sumpta idē est qb pns
vt ante fui magister s; tu **Q**ñq; sñmitur casualiter: et regit accm q signi
ficat rēpus: vt ante sex dies pasche. Quādoq; psonam: vt ante cornelium

Querit

Argui

Replica.

Querit

Querit

Arguit

Querit

Nota.

Glosa notabilis

Quoniam dicitur impossibilitate: ut par an fida nubus et flammis erit. Antea valet
 tm sicut an hoc tps: sicut an hac: ut hodie iohanes s3 nubus antea. S3 an hac
 .i. an hoc tps. post hac. i. p^o hoc tps pns. S3 postea absolute fecit tps. Et
 aduersus quos sumit i bono. vñ Thers. Saudeo o symon aduersus te fuisse
 grati. Quos sumit in malo: ut pugno aduersus hoste. i. h^o hoste. Et p eodez
 repit aduersus: et illud picipuz aduersus a um. i. ex opposio etns: ut ad
 uersa vulnera dant laudi. Quos aduersus fecit p rariu: ut iohes e aduersus
 sus petz: Quos e nome et igit p se dnti: ut iohes e petro aduersus: s3 hoc
 fit raro. **I**te Cis pstruit cu ppo noie: ut cis rheni: by dem ryn. S3 circa
 pstruit cuz noib⁹ appellatis: ut circa forz. **I**te cisthenan⁹ q habitat ab ista
 pte rheni. Citramarin⁹ q hitat ab ista pte marz. S3 qn circa ponit aduer
 bialiter tuc fecit ide q minus: ut circa dilexi te q debui. Et vltra fecit ab
 undantia: ut circa dilexi te vltra q debui. **I**te circū fecit locū: ut circū
 cinos. Circa fecit locū vt circa menia: et tps vt circa horā tertā **C**irater
 fecit tps: ut petrus venit circiter nonā horā. Quos locū: ut lapide qdratus
 circū in medio vidi. Quos nuerū: ut circū duo milia. **I**te extra accipit in
 mallū vt extra hostes. S3 erga accipit in bonū: vt erga amicos meos. Aliud
 exemplū: vt tua erga me bene merita. S3 extra aduerbialr ide e q vicissim
 vt petrus dedit munera paulo: et paul⁹ extra dedit munera petro. Et nō di
 ecōtra: s3 ediuerso vel ecōuerso. **I**te extra pstruit quādoqz cū hōibz detz:
 vt petr⁹ iuit extra ciuitatē. Quos pstruit cū hōibz motus: vt petr⁹ vadit ex
 tra ciuitatē. Et similiter illis duob⁹ modis dicendū est d infra. Et tū extra
 idē est qd pter: vt extra me non est deus Et intra quos notat locū: vt intra
 menia. **Q**uoniam tempus vt intra tridū. Sed inter vult hēre duos actōs si
 ngularis numeri: vt inter petrū et paulū. Vel vnū actū pluralis nferi: vt
 inter doctores sedebat ielus. Et tū pnotat tps: vt inter diē et noctē. Et inē
 aduerbialr positū valet tm sicut mutuo vt pueri inf se diligit. Et inde cō
 ponit intercludere qd tm valet sicut impedire vt imbub⁹ et torentib⁹ sūt
 iohānes interclusus S3 infracludere est aliqū ad anteriora claudere vt
 iohānes turribus infra clausus est Et infra notat locū inferiorē vt infra
 tectū morat passer. Et notat dignitatē vt infra magistratū e petrus. Sed
 iuxta notat locū vt iuxta macellū. S3 aduerbialr sumptū cōstruit cū dō
 vt ptz ex pns dictis. **I**te ob quos fecit causam efficientē: vt ob eā cām te
 diligo q: bonus es. Quos fecit causam finalem: vt ob eam causam te percussit
 vt faciā te doctore: Sicut ppter quos notat cām efficientē et quos notat eāz
 finale et quos est idez qd iuxta: vt ppter aque riuū viridi pccibit in vlna. i.
 iuxta aque riuū. **P**rope e ppositio significās vicinitatē. Et quos pstruit
 cū actō: vt ppe fenestrā. Quos aduerbialr pstruit cū dō: vt ppe e dñs oi
 bus innocētibus eum. Quos idē e qd pene: vt iohānes ppe cecidisset. Inde
 ppins pparius. vñ. periculis ppins stabilis armenta tenere. Et prim⁹
 suplatius. **I**te pone idē e qd post: vt pone tribunal stetit percussio: **I**te
 sup dicit contiguitatē: vt auis sedet super arborem. Sed supra dicit superi
 orem locum vt nubes pendent supra nos ppe loquendo sed tamen cōm
 niter possunt sumi p eodem. **I**te subter notat locum inferiorē vt subter
 scānum iacet vulnus. **P**er quos notat locū. vt p domū. Quos adenoatio
 nem vt p chulsum dñm nostrum. Quos exclusionez vt p me feci hoc. Quos
 tempus: vt p diem et noctem. Quos in cōpositione significat idem qd valde
 vt perdiligo. i. valde diligo. Similit significat illa ppositio pte in cōposi
 tione vt p dines pportō rē. Et illa ppositio fm quos significat iuxta
 vt vnū accepit in collo: alium fm manū. Quandoqz fecit idem qd post: vt
 fm deū. i. post deum homines maxime vtilis esse possunt hominib⁹. Quos
 capit p in: vt fm quietē sonnia habui. i. in quiete. **S**ed trans pstruitur

De regimine Accusatiui.

cū hōis quietis vt habitas trans rhenū. Sz vltra pstruū cū hō mot⁹: vt fugit vltra rhenū. ¶ Et pter hcat exceptionē vt oēs sunt albi preter illum. Qñqz idē ē qd erra: vt ne pter mea regna redires. Qñqz p sine: vt preter officium. Et vsqz ponit qñqz post suū casuale: vt occidente vsqz. Secus ad verbaliter: sic ē idē qd aliter vt secus accidit qd putanerā Non loquitur secus ac si sentiat sunt ⁊ res sotte verbis ⁊ verba rebus ⁊c.

illa ppo scans

.i. acco

aducta

Inqz notans contra quarto solet esse locata

¶ Sntia ē q illa ppositio (in) accepta vt idē sit qd ptra: deseruit actō casui vt sentētia excommunicationis lata ē in aduiterū. ¶ Arguit. in hoc exemplo Credo in vñū deū: ibi ly i nō valet tm̄ sicut ptra tñ regit illū accm̄ deū: g male dicit q in notās ptra fgit accm̄. Dm̄ q t ext⁹ nō vult p qñcūqz illa ppo in deseruit actō casui: q tūc scet tm̄ sicut ⁊: sz etiā alijs modis deseruit actō: sz tūc scipne deseruit actō casui: qñ hcat ptra. ¶ Cōtra qñ in caput p erga ⁊ etiā p ad deseruit actō casui: tm̄ hoc nō dicit alexader: q ⁊c. Dōz q pphendunt sub ⁊: vt ptra riuū sub ptra: qz ptra notat distātiā: sz erga notat vicinitatē. Sitr in hoc exemplo: accesserūt scribi ⁊ pharisei ad iesum ¶ Querit. qñ modis in pstruū cū actō. Dm̄ q vñdecim modis. p̄m⁹ modus dicitur ē. Secūdus ē qñ pstruū cū hō importatē motū ad locū: vt vado in campū. Tertio qñ importat tendentiā: vt credo in deū. Quarto qñ importat mutationē: vt nubes vertitur in pluuiam. Quinto qñ importat similitudinē: vt p̄cipit in hec verba. i. in similitudinē horū verborū. Sexto qñ importat expositionē: vt Beda in mattheum dicit. i. exponēdo mattheum Septimo qñ importat affectū: vt iohes ē bon⁹ in amicis suos. Octauo qñ importat euentū: vt iste vagat in prauū dāmnū. i. ex toto venit dāmnū Nono qñ valet tm̄ sicut vsqz vt deus ē potēs facere in diē illū. i. vsqz in diē illum. Decimo qñ importat infinitatē t̄pis: vt iusti in ppetuū viuēt. Undecimo qñ importat diurnitatē t̄pis: vt iste patrizat in longa t̄pa. vñ. Cōtra: siue locū notat: intēdit: simulat Mutat ⁊ exponit: simul afficit euehit atqz Andenis vicib⁹ hys in quarto foriat. ¶ Querit. qñ modis in pstruū cū abltō. Dm̄ q septē modis. p̄mo qñ pstruū cū verbo importante quietem vel motum in loco: vt sum in domo. Secundo qñ ponit p pre: vt dirigat oratio mea sicut incensum in cōspectu tmo. i. p̄re cōspectu tuo. Tertio: qñ ponit p illa ppositione pro: vt laboro in gente. i. pro gente. Quarto qñ ponit pro ex vt in camino ignis erit flāma. i. ex camino. Quinto qñ ponitur pro cum. vt in baculo meo transiui iordanē illū. i. cū baculo. Sexto: qñ ponitur pro de: vt petrus cecidit in ar bore. i. de ar bore. Septimo qñ ponitur p circa vt Iste habet calceos in pedib⁹. i. circa pedes. vñ. In sexto iuncto loco p pre hcat. Signat ⁊ ex cū de simul adūgas qñqz circa. hys septē viduis in sexto cōsociabis. ¶ Querit. quot modis pstruū in cū accō ⁊ abltō Solo. Sex mod⁹. p̄mo pstruū cū actō ⁊ abltō qñ hcat inter. De actō vt Symcon accepit euz in vlnas suas. i. inter vlnas. De abltō vt Bñdicta tu in mulierib⁹. i. inter mulieres. Secūdo qñ ponitur p ad. De actō vt iohes pendet se in latus meū. i. ad latus. De abltō. vt iste posuit se in loco meo. i. ad locuz. Tertio qñ ponitur p ppter. De actō vt iesumam⁹ in beatā mariā. i. ppter beatā mariā. De abltō: vt arguo in stulticia mea. i. ppter stulticiam. Quarto qñ ponit p super. De actō: vt de⁹ ascendit in celū. i. super celū. De abltō: vt posuisti in capite ems coronā. i. sup caput. Quinto qñ ponitur p intra. De actō: vt aqua currit in viscera. i. intra viscera. De abltō vt posuisti me in manibus inimici. i. intra manus. Sexto quando ponitur p per. De accō: vt hec est porta celli: iusti intrant in eā. i. p eā. De abltō: vt

Arguit

Replica.

Querit

Querit

Querit

Glosa notabilis

hinc locutus est in filio suo .i. per filium suum. vñ. Quarto vel sexto scia
gas in notat inter. Ad quos vel ppter sup ac intra qqs signat. Sic in lex
vici⁹ vtriliber affortat. Querit: q⁹ modis (in) capit in ppositioe. Solo.
plurib⁹ modis. pmo negativie vt celu⁹ e incorruptibile. Secdo capit puati
ue: vt in iustis cu appitudine tñ ad iusticia. Tertio capit intencue p val
de aqua in calefact id est valde calida fieri potest.

Querit

sup. accm gerundijs sup. gramatici

Huncqz gerundijs casum veteres posuere

suppositu reddentē sup. gramatici

Ut supponentem quod multorum tenet vsus

Dicit q⁹ antiqui gramatici voluerūt accm reddere suppositu verbis ge
randiis: et hoc adhuc hodierno die multoz modernoz gramaticoz tenet
o pinio r syllagorizante ponēdu ē terminos: comedentē habendū ē panē: et
hec ē pma lectura si habet in textu gerundijs. Secda lectura ē. Gerundiū in
dū terminatū fm veteres gramaticos pot reddere suppositu verbo psona
li: vt legendū ē missam r tūc habet in textu hūc qz gerundiū seu gerudiū
Et rō hui⁹ ē q⁹ gerudiū fm puscianū nō differt ab infinitiuo nisi p artic
lū toy. i. p reflectionē casualē s; infinitiu⁹ pot regē accm a ptean r supplet
vicē suppositi: s; psonali: s; etiā gerundiū.

Arguit

Arguit. Gerundiū nō regit
accm a ptean: s; ille textus ē falsus. An s; pbat in hoc exmplo Nobis cauē
dum est de eterna dānatiōe: ibi habet tñ dñm. Solo. Iste textus intellē
git de gerudio s; psonalis actiui generis: s; cauendū descendit a verbo
neurari. Cōtra Nullū gerundiū regit casum a ptean: s; rē. An s; pbat
pma auctoritate Laurēti de valla. q⁹ dicit q⁹ nullo pacto gerudia regūt
casum a ptean. Probat scdo: q⁹ poete vsi sunt gerudijs in oibus ordinibus r
mō loquēdi sine actō: vt oēs oratores tā in stilo legato q⁹ soluto sine regit
mine acti a ptean loquunt p gerudia. Solo Laurēti in hac pte nullū ē
auctoritatē: neqz loq⁹ vt expt⁹ Ad pfirmationē dī q⁹ nō seq⁹ nō sunt vsi ta
li pstructione: s; nō ē q⁹ arguit negativie a pre i mō ad suū totū: q⁹ argumen
tum nō valz. Et in ppariū sunt puscian⁹ Alexander r fflorista: q⁹ in hac
pte imitoz. Exmplū habet Luce. i. Cū impletū eēt tps helizabet pariendū

Replica.

Querit

Querit. q⁹ duplex ē gerudiū. Solo. duplex: q⁹ q⁹ dā ē gerudiū s; pso
nalis r hoc regit accm vt prz hic Disputantē habendū ē r dōnes pbatinas
Et aliud ē gerudiū s; psonalis r hoc regit abltm a ptean: vt a me le
gendū ē lectionē. Et ē gerudiū in dū terminatū descendēs a s; pso
nali: q⁹ etiā pot regere dñm a ptean: vt nobis cauendū ē de malitia: s; au
ctor hic nō loq⁹ur de illo. Arguit. Si suppositū debet eē alicui⁹ casus: sed ge
randiū in dum (cū sit verbū) nō ē alicui⁹ casus: s; nō pot esse suppositū. So
luto. verba simplicia r gerudia hnt casum q⁹ ad officiu ē casus gerudia spe
cialiter quo ad vocē Sed dicit q⁹ dā q⁹ nō quo ad verā substantiā s; ppter
terminatiōes solū habent habitudines casuales p q⁹ struū cū s; pso
nali: q⁹ dā ad verā substantiā sunt alicui⁹ casus dicēte florisia ipz hre
oēs casus pter vtñ. Cui⁹ rō ē fm Petri b dacia q⁹ eis nō repugnat ratio
pncipiū seu termini: s; nō repugnat eis ratio casus fm substantiā verā. Etiā
gerudia sunt participialia verba: s; pncipiū ē alicui⁹ casus: q⁹ capit a no
mine genera r casus: s; etiā gerudia. Querit. vtrū gerudia sint noia
seu verba vel pncipia v⁹ sub q⁹ pte ordinis pphenduntur aut ponenda sunt
Solo. fm opinione puscianū sunt verba q⁹ gerudia nō dñt ab infinitiuo
nisi p articlū toy: sed in finitiuis sine omni dubitatione est verbū: s; etiā
gerundiū. Secdo auctoritate Donati dicentis Gerudia vel participialia

Querit

De regimine Accusatiui

sba sunt hec rē. Tarcio auctoritate alexātri dicētis hūc dāt passua quē
 sba volūt ubi clausa. Rōne sic. Illud ē verbū qd hz modū scādi essentia
 lem generalē r̄ specificū s̄bi: s̄ gerundia sunt h̄mōi: s̄ sunt verba. Tenet r̄
 sequētia: qz p̄loratōis distinguunt penes modos scādi. Dīno: patz qz
 gerūdia f̄ cant p̄ modū fluxus r̄ fieri d̄: stātis a substātia qz gerundū r̄git
 accm̄ a p̄posit̄ in quē trāst̄ act̄: s̄bi qd nō posset p̄ueniri alicui noia ita qz
 posset regē accm̄ a p̄ep̄ qd p̄uenit s̄bo ratiōe distātie p̄posit̄iōis. Et sic dī
 cunt cū h̄nt casuz nisi s̄m̄ officii: s̄ hoc ē verū si essent pura verba sed iam
 sunt s̄ba p̄icipialia r̄ sic aliqd̄ cōueniente h̄nt cū participijs. s̄ in casibus
 r̄ cū s̄bis q̄ brāt actū distantē a substātia. Hoc p̄mo pater p̄ floristā dicē
 tem. Om̄e gerūdiū cūctos ret̄ met nisi d̄ntū. Dū tibi dat̄ p̄m̄ v̄l q̄rtū doqz
 d̄nt. Aut fertū: s̄ dī solum ret̄net gr̄m̄. ¶ Norādū qz duplex ē casuz scz
 noialis qz seq̄tur substātia noialē. Alius ē casuz s̄balis qz seq̄tur fluxum et
 fieri: qz sic rō p̄ncipiū r̄ ternū in substātia constituit casum noialē: sic
 etiā dat̄ ratio p̄ncipiū r̄ termini in fluxu: qz cōstituit casum verbālē: r̄ ḡ nō se
 quitur: gerundū ē alicui casuz: ḡ est nomē: qz p̄rtēferatiōes distinguūt
 penes modos scādi essentiales. S̄z ista dimittō qz nō sunt de intellectu in
 nentū. ¶ Querit̄ cui⁹ n̄eri r̄ p̄sone sunt gerundia. Solo. sunt sine numeris
 et p̄sonis sicut infinitiuis a q̄ nō d̄nt̄ nisi p̄ articulū toy. Tū specialr̄ p̄t
 dici qz gerūdia in rōne appositōz cōsiderat̄ a sunt p̄sone p̄sone: et n̄eri et
 illa p̄sone tollit̄ p̄ suppositū vt hic. Nos habendū ē p̄nas dicit̄ qz ē p̄me p̄
 sone p̄is n̄eri s̄ h̄c scribentē habendū ē p̄nas est tercie p̄sone r̄ singu
 laris n̄eri. Est etiā gerundū p̄fusi t̄pis qz cōfusio tollit̄ per s̄bi sibi ad dī
 tum vt sic cantando: ibi est p̄ntis t̄pis steti cantando ibi p̄teriti t̄pis.
 .i. s̄bo a quo d̄z regi nomē scās locum

Nota.

Querit

Sēpe regente loci nomen caret: vt babylonem

sunt exempla

Rusqz domum vel militiam rex vadit humūqz

sup. p̄ria   sup. nomina   .i. civitati seu castra.

Nomina que villis sunt appropriata locoue

.i. locus   tenent   .i. regulam. s. p̄p̄is noib⁹ locoz

Qui minor est seruant hāc normā sunt et eis dex

ista quattuor noia appellatiua appropriata iungenda

Rus et militia domus ac humus assortianda

¶ Dicit qz actūs p̄p̄ nois loci minoris simplicis figure cuiuscūqz declinatī
 onis r̄ n̄eri fuerit: p̄struct⁹ cū s̄bo importāte motū ad locū caret rectore
 vt rex vadit babylonē redit coloniā rē. Et his p̄p̄is noib⁹ assortiāt̄ quatuor
 appellatiua: scz rus domus militia r̄ hum⁹. Exēplū vt Ite domū satire: ve
 nit hēper⁹ ite capelle. Et d̄z talis actūs importare terminū illi⁹ loci. No
 ta qz hoc nomē hum⁹ p̄structū cū s̄bo ad motū seu in motu sepi⁹ ponitur in
 gto. Exēplū p̄m̄ vt iniecit oculos humili. i. ad humū. De sc̄bo. Dea nihil reser
 ret humili an sublime putrescā. Dicit̄ (p̄p̄ nois) p̄p̄ noia appellatiua: vt
 ciuitas vt ecclesia. Dicit̄ (loci minoris) p̄p̄ noia maior locoz. s. regionū r̄
 puinciarū vt geltra hollandia. Dicit̄ (simplicis figure) p̄p̄ noia cōposita
 figure vt bufc̄ d̄ducis mōspessulan⁹ qz regunt a s̄bis illi mediatē p̄positiōe
 vt vado ad mōtēpessulanū Df̄ (p̄struct⁹) cū s̄bo importāte motū ad locū p̄
 p̄ s̄ba importātia motū d̄ loco seu detē i loco q̄ nō p̄structū cū accō: sed s̄ba
 importātia motū de loco p̄struunt̄ cū abltō vt venio roma r̄ s̄ba importātia

Nota.

De regimine Ablatiui

vult Florentia q̄ absolute ponat̄ simpliciter s̄z vult q̄ nō regat̄ ab aliquo pte
verbi nec a pteā a ptepost. Cōtra Etia dicit Florentia Tu sem p̄ quitiū
debes absolute casum: s̄ semp respectu cuiuscūq̄ temporis non regit̄. Et
addit Puscianus Atūs r̄ vtūs absolute sunt. Dōm q̄ absolute nō dicit ibi
p̄uationē regiminis sed p̄uationem cōstructionis transitue vt etiā exponit
Puscianus absolute sunt. i. intransitive construunt̄. Querit̄. Quare au-
tor nō dicit aliquid de regimine vocatiui. Dōm q̄ forsā suo tempore cō-
trarie fuerunt op̄iones de vocatiuo: q̄re neutri volens p̄radicere caute
soluit de eo. Vel ideo: q̄z solum regitur ab aduerbio vocandi: qd̄ omnibus
est manifestū r̄ facile: sed ars est circa difficilia. ij. Ethicorū. Vñ Therēt̄
in adelpho O mi quid faciam: quid clamem: quid querar̄ O celum o terra
o neptune vale. Ibi omnes illi vocatiui regunt̄ ab illo aduerbio vocandi o
Querit̄. Utrum vocatiuus ponit̄ absolute r̄ quot modis. Dōm q̄ sic: sed
tū vno mō sez breuitatis causa. Exēplū vt charissimi. i. o charissimi Omne
datū optimūz et omne donū p̄fectum desursum est de scendens a patre lu-
minum et hic fratres. i. o fratres expurgate vetus regimentum

Ablatiuozū regimen subiungitur istis

Sentētia ē q̄ regimē passiui ablati casus postponit̄ istis. s. regiminibus
predictis Cuius p̄: una ratio est: quia regimina ordinant̄ s̄m ordinem ca-
sum Sed ablatiuus est vltimus casus: ergo regimen eius vltimo ponitur
q̄ greci carentes ablatiuo vtēbant̄ genitiuo loco ablatiui et sic latini euz
postea inuenerunt. Sc̄ba ratio est q̄z abltūs est p̄prius casus verborū acti-
uoz r̄ transitiuoz sed actio est ante passionem: s̄ r̄. Arguit̄. Ablatiuo
habet maximā cōuenientiam cū ḡto ergo eius regimē debet immediate se-
qui regimen ḡti. Vñs p̄batur: q̄z sepe ponitur ḡtūs loco ablatiui. vñ Uir.
Et curium tenus a mento palearia pendent: quia greci carentes ablati-
o vtēbantur genitiuo loco ablatiui: Dōm q̄ bene s̄m illam rationem p̄cede-
ret: q̄z tū ablatiuus est p̄prius casus verborū passiuoz: ideo sequitur regi-
men datiuū r̄ accusatiui q̄z struuntur cū verbis actiuis. Arguit̄ abltūs
est casus p̄ncipiū actūs vero ē casus termini trāsitiōis verbi: ergo regimē
ablati debz p̄cedere regimen accusatiui. Dicendū q̄z verū est: q̄z tū abltūs
vltimo inuentus est a romans et s̄m Puscianū dicit̄ p̄prius casus roma-
noz et latinoz ideo vltimo loco ponitur eius regimē. Querit̄. Quot mo-
dis abltūs ponitur in oratione. Dicendū q̄z tribus modis. primo vt regit̄
vt iohannes scribit̄ calamo. Secundo vt ponitur absolute: vt magistro le-
genti pueri p̄ficiūt Tertio vt caret rectore: vt iohānis venit roma Querit̄
A quot partibus orationis regitur ablatiuus. Dicendū q̄z a ser. Pri-
mo a nomine: vt doctior petro. Secundo a verbo vt vtor pane. Tertio ab
aduerbio: vt fortis currit velocius petro. Quarto a participio: vt viēs pa-
ne. Quinto a p̄positione large capiendi regere: vt a patre. Sexto a pro
nomine vt illa vultu placido. vñ. Nomē p̄nomē verbū aduerbiū p̄positio
tibi fertum. Arguit̄. Abltūs est p̄prius casus verborū passiuoz: ergo nō
regitur ab alijs verbis. Dōm q̄ nō est p̄priū ḡto mō sed secundo mō: hoc
est in plurimū Queritur. Ex quot viribus regitur ablatiuus Dōm q̄ ex
s̄ p̄tem. primo ex vi comparationis: vt doctior petro Secundo ex vi mien-
sura: vt petrus est longus sex pedibus. Tertio ex vi effectus alicuius cau-
se: vt iohannes pugnat gladio. Quarto ex vi distantie localis: vt zut̄ ha-
nia distat a Duantria duabus leucis. Quinto ex vi p̄cij: vt emi decre-
tum fer florentis. Sexto ex vi temporis: vt iohānes studuit tribus annis
Septimo ex vi demonstrationis essentie: vt vir magno ingenio.

Replca.

Querit̄

Querit̄

Arguit̄

Arguit̄

Querit̄

Arguit̄

Querit̄

De regimine ablatiui

¶ Queritur. Que est regula generalis que ex hoc textu elicitur. **D**icitur quod ista. **O**is **p**patius **p**patue tenet virtute **p**ppua regit ablatiu a preposit. **E**t dicitur (copatiue tenent) quod **p**ppuue tenent regit **g**nm vt ille est sapientior clericorum. **E**t dicitur (**p**ppua **p**ppuue) quod **p**ppatius in **p**ppuue positiu sepe regit **g**nm: vt iohes est dicitur anri petro. Sepe dicitur: vt iacobus est filius xpo. Sepe accipit vt katherina est albius: facie helizabet: et sepe ablatiu vt iohannes est dignior: laude petro

¶ Querit

¶ Querit. **V**trius alius **p**ppatius potest regere tres ablatios. **D**icitur quod sic. **S**icut vnus **p**ppatius potest regere tres ablatios. **T**ertiu quod regit **p**ppatius potest regere casum sui abstracti. **V**trius ablatiu poterit sibi iungere casum. **E**t vt formalis tibi causam **p**ppantis. **¶** Querit. **V**trius **p**ppatius possit regere duos ablatios que tres. **D**icitur quod sic. vt fortis est maior platone statura sex pedibus maioutate. **I**bi statur a regit a **p**ppatio virtute positiu: et platone virtute **p**pparatiui et sex pedibus ex vt excessus: et maioutate ex vt cause formalis. **¶** Querit. **A**lii regit ablatios eo in ista oratione. habeo decem florenas et eo amplius. **D**icitur quod ab illo **p**ppatio amplius **E**t quod arguit videtur quod illa oratio sit incongrua quod eo est singularis numero: et decem plus numero: et sic relatum et suu ante disconueniunt in numero. **D**icitur quod ly eo non refert ad ante **p**ppatius sed subintellectu. **S**icut denario. **S**imiliter iste orationes ponunt penes ista regulam: iohes pulchrior solito. **I**tem solutus est. **I**ste loquitur magis fide. **I**tem magis fides est ei adhibenda. **¶** Notandum quod quocumque casum regit positiuus illi etiam regit coparatiuus et superlatiuus: quod positiuus includit in posterioribus duobus gradibus: **V**trius. **C**asum quocumque naturam regit positiuus. **I**lli superius gradus erigit atque secundus. **¶** Querit. **U**trum alia verba possint regere ablatiu mediante coparatiuo. **D**icendum quod sic quod: scilicet ipsum verbum includit comparatiuum: vt malo virtutes auro: sed non ista verba prefero et prelo quod illa regunt dicitur esse actio. **V**trius. **N**e me sibi preferat illa verba. **P**ossunt tamen illa verba regere ablatiu significante id in quo fit excessus: et significante quantitatem certam vel incertam coparatiui: vt petrus prestat iohanni lris tribus preceptis. **¶** Queritur. **Q**uid dicendum est de illa oratione. **S**i quo minus dixissem etc. **D**icendum quod secundum **C**atholicon (quo minus) possunt esse due dictiones et tunc valet tamen sicut aliquo minus: et sic non regitur per istam regulam quod non importat rem excessum neque quantitatem illius excessus sed regit ex vt effectus cause materialis seu inopie per illam regulam plenus inops etc. **S**ed vt est vna dicitio non est regimine quia hoc requirit duas preterorationis.

¶ Querit

¶ Querit

¶ Querit

¶ Nota.

¶ Querit

¶ Querit

¶ Querit. **S**up. casus ostendens quod magnus **E**st ablatiuus demonstrans quantus habetur. **¶** Querit. **E**x vi excessus

¶ Querit. **E**st ablatiuus demonstrans quantus habetur. **¶** Querit. **E**x vi excessus

¶ Querit. **E**st ablatiuus demonstrans quantus habetur. **¶** Querit. **E**x vi excessus

¶ Querit. **E**st ablatiuus demonstrans quantus habetur. **¶** Querit. **E**x vi excessus

¶ Querit. **E**st ablatiuus demonstrans quantus habetur. **¶** Querit. **E**x vi excessus

¶ Querit. **E**st ablatiuus demonstrans quantus habetur. **¶** Querit. **E**x vi excessus

¶ Querit. **E**st ablatiuus demonstrans quantus habetur. **¶** Querit. **E**x vi excessus

¶ Querit. **E**st ablatiuus demonstrans quantus habetur. **¶** Querit. **E**x vi excessus

¶ Querit. **E**st ablatiuus demonstrans quantus habetur. **¶** Querit. **E**x vi excessus

¶ Querit. **E**st ablatiuus demonstrans quantus habetur. **¶** Querit. **E**x vi excessus

¶ Querit. **E**st ablatiuus demonstrans quantus habetur. **¶** Querit. **E**x vi excessus

¶ Querit. **E**st ablatiuus demonstrans quantus habetur. **¶** Querit. **E**x vi excessus

¶ Querit. **E**st ablatiuus demonstrans quantus habetur. **¶** Querit. **E**x vi excessus

¶ Querit. **E**st ablatiuus demonstrans quantus habetur. **¶** Querit. **E**x vi excessus

¶ Querit. **E**st ablatiuus demonstrans quantus habetur. **¶** Querit. **E**x vi excessus

¶ Querit. **E**st ablatiuus demonstrans quantus habetur. **¶** Querit. **E**x vi excessus

ca considerat
et tenent
vni me
erunt apert
salomone
spylla
clare
is aperte.
f ab aduerbio mag
uone
in dicitur fit **p**ppatio
ma tunc in vnore e
in regit duos ablatios
rus et paulo dignum
gere eundem casum
pandus dicitur illis
fatisse pty: quod idem
indit is gradus **p**ppatio
anti dicitur modis
meralem gra cuius
sue voluente sic le
dicitur coparatiuus
ratem p quom ad
uenit eis fm eam
ipam vnore est re
latiu regit ipam
alio sedus fuerat
his parer p illa
tute tenet fgy **g**nm
copatiuus copatiue
me masculinus except
regit illis **g**nm illis
tractu e: no aut fm
p dicitur etc. **A**lio parer
car vnore fm positiu
m **g**nm etc. **A**lio parer
noo passiuo. **T**enet
p paco cu hoo passiu
Quis illor adlatie
te vt sic ille ablatios
mago regit a poste
e in vnore vt iam vo
flet qd copatiuus
e ablatios a p p p p
duos auro magis
e. **S**im qd ille qd m
importat a excessus
aduerbiu magis

¶ Ik ij

De regimine Ablatiui

gere ablatiui p illā regulā: qz oēs causē scēbe agūt p aliqđ infim qđ additur eis in causando Et dr notant (causis scēbis) ad excludēdū deū q sine instrō agere pōt: rōne sue infinitatē: r quō ē aliq cā in trinfeca: r aliqua extrinfeca: r aliqua in actu: r aliqua in potētia: r aliq mediata: r aliq imediata: panit supra de regie gti. ¶ Qf. vtrū sola sba regāt ablatiui p istā regulā Dm q nō: s; etiā picipia quēadmodū sba a qbus descēdūt: sed etiā nō: mina: vt iohānes est bellicosus armis: rhetor locutiōe. ¶ Notādū q ē differentia inter rhetorē: oratorē r declamatorē. Nā rhetor dr ille q est expertus rhetorice. s. q hz rhetoricā: vel qui docet eaz: cur⁹ auctores rhetorici nū cupant. Sed orator dr ille qui cām dicit corā iudicibus vt p̄cionib⁹: q alio nomine cōcinator dr. Itē cōcio omis dr qgregatio populi ad quē orator potest dirigere orōnē suā: r sic p̄cionari feat orare siue imponere: qđ etiāz de peiorare. Sed declamator ē ille qui in puentu scolasticoz fretam causam orat: vt se r alios exerceat: vt in veris causis postea possit orare: r rhetor illud agēs etiā vocat declamator. ¶ Querit. quō denomiā istud regimen Dm q denomiātur ex vi effectus causē efficientis instrumentalis: ex cuius habitudine ad dictionē rectam istud regimen denomiātur. nomē adiectiui. s. aliqñ significans .s. abltō casui.

Querit

Nota

Querit

Mobile mensuram designans addere debes.

Exēplū in q illud adiectiui lōgū ipoz: tās mensurā: regit ablatiui sex pedib⁹ scantē q̄ritatem illius mensurē.

Est sicut exēplū in q illud adiectiui lat⁹ a uni scans mensuram: regit ablatiui duob⁹ pedibus scantē q̄ritatem illius mensurē.

Longum sex pedibus: longū latumq; duobus

¶ Sna est: q nomen adiectiui indeterminate importans mensurā pōt regere ablatiui scantē certā q̄ritatem illius mensurē: vt turris est alta trecentis pedibus. Et dr notant (nomen adiectiui) ppter nomē substantiui importans indeterminatā mensurā: qđ nō regit ablatiui sed potius gti: vt vidi turrim in altitudine cētū pedū. ¶ Qf. quot modis fit mensuratio. Dm q multis modis. p̄mo fm latitudinē vt pannus est latus tribus vlnis. Secundo fm longitudinē: vt hoc lignū est lōgū sex pedibus. Tertio fm pfunditātē: vt tonna est pfunda tribus cubitis. Quarto fm ponderationē: vt hoc argenti est graue tribus maris. Quinto fm p̄tinentiā mensurē: vt hoc dolū est magnū duobus virib⁹: hoc vas ē magnū duabus quartis. ¶ Arguitur. Dicitio scans mensurā: regit gti p illā regulā. Mensurāq; notes. g rē. Dm q illa regula intelligit de noibus substantiuis: ista sō loquit de noibus adiectiuis. ¶ Contra. Bipedale trepedale sunt noia adiectiua importantia mensuram: tñ nō regūt ablatiui p istā regulā. Dm q illa nomia importāt determinatā mensurā: sed ista regula intelligit d his que importāt indeterminatā mensurā qua specificat p ablatiui scantē illā determinatōez

Querit

Arguit

Replica.

Replica.

¶ Cōtra. Noia adiectiua importantia indeterminatā mensurā nō regunt ablatiui. ergo rē. Ans pz in hoc exēplo. Istud est nimis longum q̄ illud. Dicitur q̄ ista nomina adiectiua longū latū breue rē. regunt ablatiui inq̄z̄tum absolute scant mensuram: sed inq̄z̄tum connotant respectum: rē gūt accm mediante p̄positione ad: vt hoc est nimis longū ad istud. Et de hoc dantur due regule: quarum p̄ima est. Omnis positus relatiue captus. regit accm sui correlatiui mediante p̄positione ad. vt longum ad breue. Scōda rta ē. Ois q̄ patūs relatiue capt⁹ regit ablatiui sui correlatiui vt mai⁹ minore mai⁹ rē. ¶ Qf. ex q vi regit iste ablatiui. Dm q qđ dicitur ex vi effectus causē formalis ita q mensuratio hēat se tāq̄ cā formalis respectu rei mē

Querit

De regimine Ablatiui

Abi gra. Ddm q fm qsdā regit a hbo subintellecto. s. da: vel ex vi effectus
causae finalis fm alios. Et valet tm̄ sicut exēplo gra. i. gra illi qd̄ dictū ē
Uel fm alios ex vi effectus cae efficiētis hoc aut̄ nō ē incōueniēs qz finis z
efficiētis p̄t̄ coincidere. ¶ Qd̄. Un̄ regit iste ablatiūs (nūero) in ista oratiōe
Discubuerūt z viri qnqz milia numero. Ddm qz regit a ly qnqz milia ex vi
effectus cae formalis: qz oē sup̄ius ē causa formalis sui inferioris: s; nūerus
ē sup̄ius ad qnqz milia. Tertia regula ē. Verbū importās actū distandi lo
caliter p̄t̄ regere ablatiū scantē q̄ntitatē illi distatīe: vt Roma distat ab
hinc q̄dringentis miliaribus. Et eadē sn̄ia p̄t̄ dici in actō: vt roma distat
ab hinc q̄draginta miliaria. ¶ Querit. q̄rtplex ē locus siue spaciū Dd̄z qz
duplex: qz qd̄dā ē spaciū i q̄ aliqd̄ fit: z hoc r̄ndet̄ solū in abltō vt hoc factū
ē tertio ab vrb̄ miliario: et sicut̄ q̄rto quinto aut sexto miliaria. Aliud ē
spaciū p̄ qd̄ fit motus: illud p̄t̄ stare in actō vel in abltō: vt iui tria mili
aria vt tribz miliaribz: z illud spaciū p̄ qd̄ aliqd̄ fit solet r̄nderi ad quātum
vel ad quāto. ¶ Querit. qd̄ est stadiū. Ddm qz centū z viginti qnqz passus
faciūt stadiū. Sz miliare dz ptinere octo stadia: et qnqz pedes faciūt facē
passū. vii. Quibz pedes passus: faciūt passus qnqz centū. Viginti qnqz stadiū
sū milia des re Octo facē stadia duplicatū sit tibi leuca. Et fm qsdā leuca
latinū nomē nō est: q̄suis in cōi sermone eius vltus solet haberi iō poti' dōz
est iui duo miliaria. ¶ Notandū qz milia qnqz ē nomē nūerale: vt vndecim
milia virginū. Et milia milibz qnqz p̄ synōpā p̄ milia miliarū miliarū
bus. Quarta res a est. Verbū importās actū appiāndi vel vendēdi: p̄t̄ regē
ablatiū scantē q̄ntitatē illius sc̄i: vt emi panē tribus nūmis. Sicut̄ h̄ic. po
terit emi istud venūdare multo: In q̄ exēplo ly multo importat q̄ntitatem
sc̄i indeterminate De istis autē vbi actū appiāndi importantibz dictū
est p̄s: quō p̄t̄ regere gr̄m vel ablatiū. ¶ Arguit. Verba importātia actuz
appiāndi regit gr̄m: s; textus ē falsus. An̄s pbatur in hoc exēplo: quātū
costat hoc r̄ndetur duozū florenozū. Ddm qz hoc ē verū fm diuersuz respe
ctū: vt patuit in regimine gr̄i ibi h̄is precisi iungas. ¶ Querit. quō deno
minatur istud regimē. Ddm qz ex vi appiātionis et hoc ex habitu dno dis
tinctionis regentis ad dictiōnē rectā. ¶ Quinta regula est. Dictio importās
actionē vel passiōnē q̄ fit in aliq̄ tpe p̄t̄ regere ablatiū scantē q̄ntitatem
illius tps in quo fit talis actio vel passio vt morabor apud vos tota nocte
¶ Arguit. Dicit Aristō. qz passiōnes sunt faciliē mobiles z trāsēntes quē
admodū rubedo ex verecūdia causata s; male dicit qz passio est durans in
tpe. Ddm qz licet nō durat longo tpe durat tm̄ aliq̄ puo tpe: vel etiā longo
tpe fm diuersitatem passiōnū vel passibiliū q̄ntitatū z fm hoc alios z alios
abltōs tēporū regunt. ¶ Querit. q̄rtplex ē tps. Ddm qz triplex. Unū est in
q̄ aliqd̄ fit z illud r̄ndetur ad interrogatiōnē factā p̄ qn̄ z hoc solū regit in
abltō vt qn̄ venit petrus r̄ndet̄ heri hora tertia nocte media p̄ma olympia
de secunda ciacide. Est aut̄ olympias tps qnqz annoz. Secundo est aliq̄
tps p̄ qn̄ z dicit̄ q̄ diu vel q̄to tpe z illud regit i accō v̄ i abltō vt septē an
nos vt septē annis morat̄ sum colonie. Et istud tps ponit̄ in predicamēto
q̄ntitatis. Tertius est tps intra q̄rū in quo aliquid fit vt intra quantū tēpus
redies in patriā r̄ndetur inter tres dies vel post tres menses. Et denoat̄
istud regimē ex vi temporis siue ex vi duratiōnis temporalis. ¶ Querit. q̄
est regula generalis que ex tertio elicit̄. Solō. ista qz omne verbum mundi
p̄t̄ regere ablatiū p̄ istaz regulā qz omne verbum significat actum finis
vel fieri qui necessario fit in aliquo tempore.

sup. pdictis .i. cām formale. s. nomē operandi
Nomen eis adiunge modum qd̄ signat agendi
R. iij

Querit

Querit

Nota.

Arguit

Querit

Arguit

Querit

Querit

Glosa notabilis.

Exemplū in quo verbū pferre fcans aliquid fieri regit illū abltm acuto accentu significantem modū illius actus. s. p. nuntiationis.

Accentu plurā proferre solemus acuto

Dicit q' dco fcās actionē seu passionē pōt regē abltm fcantē modū illius actōis seu passiōis vt h' pferit acuto accētū: ille cantat dulci melodia. Df notant (dictio) q' mediū hba: s; etiā pncipia 7 noia hbalia i bāis finis nata regūt abltm p hāc r'lam. De hō actiuo patuit exēplū. De hō passi uo vt iohes pcutit securi acura. De pncipio vt scribēs veloci cursu. De no mine hbalī i bāis: vt dō ē amabit feruētī amore. ¶ Q'f. Quō d; cognōsi q' abltūs regat p istā regulā. Solu. sic. f. qñ abltūs detminat hba ad modū aduerbū hltat: manēte eadē snia: vt pferit vox acuto accētū. i. acute. Af ptes declinabiles ipōtāt rē: 7 ptes indeclinabiles modū rei: s; abltūs q' ē ps declinabilis nō ipōtāt rē: s; abltūs impreat rē p modū rei: s; ptes indeclinabiles impōtāt modū rei tm: s; attribuit etiā abltō dētēz uniate. ¶ Arguit. Nullus autō: debet pcedere ex ignotis Sed autō: hic pcedit ex ignotis: ergo rē. q' loq'itur hic de accentu de q' dētēmiat in q'ra pte: vt pmissit in pēmo sui libri ibi (Accent' noimas) Solo. Nō loq'itur h' de accentu nisi fm q' h; ratio ē specificandi actū verbi in habitudie ablti casus qd' intelligēs magister doctoris vice fungēs iuenib' scholarib' de clarabit. ¶ Querit. Utrū hba passina regūt abltm p hāc regulā. Videt q' nō q' in textu dī (modū agēdi) s; hba passina fcāt p modū patiēti ergo rē Solo. Gerūdia fcāt actiue 7 passiue. vñ. Actū siue pati signare gerundia pnt. Et sic p hoc gerūdiū agēdi intelligit tā hōbū passiū q' actiū. ¶ Q'f. Et q' vi f'g' iste abltūs. Solutio. Et vi effect' cause formalis q' hba vtra mētione istius ergo regit ex vi effectus cause formalis. ¶ Q'f. qd' ē accent' Solutio. Est ppuetas dictiōnis casualis fm quā alte vel basse pferit. Et est duplex accentus scz actiuis q' fit qñ syllaba elenatur. Alius ē grauis et ē qñ syllaba depmītur. Tertius est circumfērens 7 est qui medio modo pferitur de qbus latius patet in vltima pte huius libri

Querit

Arguit

Arguit

Querit

Querit

Querit

nomē fcans potestatem

Ex vi effect' cause efficientis pncipalis

Sepe potestatis nomē coniungitur istis.

arnoldus dei gratia balduino. s. dicit
A rex hierusalem domini dono b salutem

Querit

Querit

Querit

Dicit q' nomē fcās dignitatē: vel potestatē pōt regē abltm fcantē cāns illius dignitatē seu p'atē: vt Alexander diuina miseratione summus pōtifer herimān' dī grā archieps Colonū Balduin' dono dñi rex hierlm. Mari milianus dei grā romanor' rex. ¶ Q'f. Utrū ista regulā solū cōuenit a nominib' dignitatē fcantib'. Solo. Nō p'ro q' nota talē regulā Oē hōbū fcās actionē seu passionē 7 oē hōbū fcās p'atē ordinē religionē seu famulatum q' vel q' sit mediāte cōsilio auxilio fauore seu dono pōt regere abltm fcātez cōsiliū fauore seu donū. Exēplū de pmo vt missa celebratur clemētia dei De secūdo vt colligo hunc lib' pmissioe diuina. De tertio patet in textu De dignitate vt Johannes dei grā suffraganeus rē. De ordine vt petrus dei grā monachus. De officio vt ego sum famulus medicus pncipis fauore fratris mei. De famulatu vt ego sum famulus celsaris fauore episcopi. ¶ Querit. Et qua vi regitur iste abltūs. Solutio. Et vi effectus cause efficientis pncipalis q' omnis potestas a deo est tanq' a causa pncipali. ¶ Querit. Quare in potestate alicui concessa additur iste abltiuis diuina p'ouidentia

[Marginal notes in a smaller script, partially illegible due to fading and angle.]

De regimine Ablatiui.

vel similis. Solutio. ideo qz illud nō fit nisi a prudentia diuina siue a deo per suā benignitatē pcedente sine q̄ nihil fieri pōt vel etiā hoc fit causa hu militari: qz potestas nō cōuenit hōi ex se sed ex deo qz omne datū optimū & omne donū pfectū desursum ē descendēs a patre luminū. ¶ Querit. qd p illas lras a b c fcat. Solutio. per illas fcanē noia. ppua: qz apud romas nos fuit consuetū noia ppua lris fcarī. pro nostris igit inueniuntur (Ciceros nis aut salustij aliorūqz poetarū scripta legere cupientibz) ope precuz est abbreviaturas p lras more romanoz pccognoscere.

Querit

A	Aulus	Q	Quintus
Aug	Augustinus	Q f	quinti filius
C	caius	R p	Respublica
Cn	cneus	Rsp	respublica
Cl	claudius	Sp qr	senatꝝ ppiusqz romanus
Cef	cefur	Ser	serentus
De	decius	Ser	serentus
Dr	drusus	Sp	spurius
f	filius	T	tytus
L	lucius	Tr	tribunus
Im	imperator	WT C	marcus tullius cicero.
L f	lucij filius	Tr pl	tribunus plebis
M	marcus	Tr ml	tribunus militum
p	publius	Qnsq lra fcat	numerus: vt hic patet.
pr	pretor	U	quinqz
pr f	publij filius	x	decem
pr	populus romanus	C	centum
po ro	populus romanus	D	quingenta.
p c	patres conscripti	M	nulle

Exēplū in quo illa dictio decora fcanē pprie talem regit illū abltm vultu p synodochen

Synecdochen iungas: vt vultu virgo decora

C Dicit qz abltus regit ex vi synecdoches. Exēplū p̄z in textu. Et p̄nt po due regule: q̄rū p̄ma ē qz adiectm̄ importās pprietatē p̄ns attributum totū pōt regere abltm̄ fcanē p̄tē: vt Rachel erat venusta facie. Secda regu la istius puer suua ē qz adiectm̄ iporās pprietatē totū attributū p̄tī pōt regere abltm̄ fcanē totū vt Petrus ē clarus p̄genie. ¶ Notandū qz ois deo regēs accm̄ p synecdochen iuxta illā regulā (Sepe qd ē p̄tis) etiaz pōt regere abltm̄ penes istā regulā. ¶ Querit qz d̄nter aliq̄ dictiōes f̄gūt accm̄ seu abltm̄ p synecdochen Solutio. ita d̄nter qz regūt accm̄ p synecdoche p̄structionis: s̄z regūt abltm̄ p synecdochen locutionis Cuiꝝ rō ē qz abltus pōt p̄strui cū noie sine vitio p̄structionis s̄z nō pōt fieri p modū fluxꝝ: & fieri qz terminātur i re p accm̄ fcata. ¶ Q̄. ex q̄ vi f̄gūt iste abltus. Solō. Gene rale denominatiōe ex vi cause materialis in q̄: qz p̄petas ē in subiecto vt in materia in q̄: s̄z speciali denoiatiōe regit ex synecdoches. ¶ Af. a vitio nō dz denoiari regimē: s̄ abltus regit ex vi synecdoches. Tenet p̄na: qz synecdoches ē vitiosa figura. Solō. duplex ē vitius. Qdā ē inexcusabile et a tali nō dz denoiari regimē. Aliud ē vitius excusabile et ab illo b̄n potest fieri denominatio vt hic. S̄z tñ iuxta istā regulā qdā dicit qz abltus regit ex vi demonstratiōis essentie qz adiectm̄ importat pprietatē: et regit abltm̄ fcanē subiectū cuius essentia generaliter dictā demonstrat. Sed opinaf flozista qz solus vnus ḡtus potest regi ex vi demonstratiōis essentie & ¶ Arguit. hic est synecdoches. Affert mihi fontē: & tñ ibi nō est vitium: qz totū

Nota.

Querit

Arguitur.

Arguitur.

Glosanotabilis

ponitur p parte: er go rē. Solo. Ibi est synecdoches locutiōis hic agit loq̄ de synecdoche cōstructionis de quibus vide ibi. Sepe qđ ē partis rē. dictionē scān *Exēplū i q̄ hec dictio idit' fns ornātū regit tē ornatum. adiūges abltm̄ vestib' mediāte q̄ fit talis ornatus*

Quatum subdes: indutus vestibus albis

Dicit qđ dictio scāns ornātū pōt regere abltm̄ scāntem illud mediante qđ fit talis ornatus vt amictus stola candida. ¶ Arguit. Dictio scāns ornātū regit gtm̄: vt vestis petri: g rē. Solo. Adiectiue accepta regit abltm̄ sed substātiue gtm̄. ¶ Cōtra. Ornatus est abstractū r tñ nō regit gtm̄: vt est ornatus vestib' albis. Solo. licet ornatus p̄icipialiter captū nō regit gtm̄: tñ nominalit captū bñ pōt regere gtm̄: vt ornatus mulier. ¶ Querit que sint ille dictiones q̄ regūt abltm̄ p istā regulā. Solo. multe. p̄io s̄ba actiua actū ornādi scāntia vt vestio te tunica: q̄ etiā p̄nt regere actm̄ vt patuit s̄us. Scđo verba passiua: vt induor a te tunica. Tertio participia ab istis verbis descendētia: q̄bus cōuenit idē regimē cuz suis verbis a quib' descendūt. p̄io quo narandū qđ oia verba q̄ notant aliqd̄ adiacere corpi postitue seu p̄uatiue p̄nt regere abltm̄ p istā regulam. Exēplū de p̄mo vt induo te tunica. De secundo: vt eruo te calcijs. ¶ Querit. quō denominatur istud regimē. Solutio. Ex vi ornatus specialiter. Sed alij dicunt qđ ex vi cause materialis circa quā: qz verbū importat actū: abltūs aut scāt materiā circa quā actus ille per verbū importatus versatur. i. dictionē signi dictionē signi dictionē signi dictionē signifi- ficanti totum. ficanti partē. cantē subiectū. cantē p̄petatē.

Totida partem; subiecto proprietatem.

adiectm̄ impor tans laudem.   adiectiūū impor tās vituperium   .i. tā p̄t q̄ p̄petati.

Sed laudem iunge; vel vituperamen vtrinqz

Exēplū in quo illa dictio vir scās totū regit abltm̄ manib' scāntē partē mediāte adiectiue validis.   **Exēplū in quo illa dictio fgo scāns totū regit abltm̄ crinib' scāntē p̄tē mediāte adiectiue albis.**

Vir maribus validis; vel virgo crinibus albis

Sile exēplū cū p̄mo forma scāntē p̄petatē mediāte adiectiue turpi.   **Exēplū i q̄ illa dēto femia scās subiectū regit abltm̄.**

Dextera vir fragili; vel forma femina turpi

Sile exēplū cum primo   **Sile exēplū cū illo femina turpi forma.**

Vir forti dextera; formaqz decente puella

Dicit qđ totū regit suā p̄tē: r subiectū regit suā p̄petatē in abltō ex vi demonstratiōis essentie. Exēpla patēt in textu. ¶ Snia ista stat in duab' regulis. Prima est. Dictio scāns totū regit abltm̄ scāntē p̄tē mediāte adiectiue importate laudē vel vituperiūz. Exēplū de laude: vt vir validis manib'. vir forti dextera. De vituperio: vt vir fragili dextera ibi vir scāt totū: max' seu dextera scāt p̄tē. Scđa regula ē. Dictio scās subiectū pōt regere abltm̄ scāntē p̄petatē illius subiecti mediāte adiectiue scāntē laudēz vt vituperiūz. Exēplū d laude vt puella decētī forma. De vitupio vt femia turpi forma: ibi puella r femia scāt p̄petatē illi' subiecti. ¶ Cōf. q̄r nō ad dit in textu. (atqz regulē) sicut facit in regimie gti. Sol. ideo. qz iste regule

Arguit

Replia.

Querit

Querit

Querit

Glosa notabilis.

ter (adiectm importas ppetate) ppi adiectia synca thes orenumatica q̄ nō
fcaant aliquā ppetate vt ois nullus. ¶ Cōf. Quot regule gñales solent ex
hoc tertio elici. Solo. due. prima ē oē cōcretū siue substātiāli siue accīta
le pōt regere abltm̄ sui abstracti p istā regulā. Exēplū de substātiāli: vt
hō hūanitate. De accidentalī: vt albus albedie. Scda regū. Omne hūm
pōt regē abltm̄ sui nois hūalis: vt lego lectione: amo amatiōe. ¶ Cōf. Un
regit iste abltūs noie: ibi Nicodemus noie. Solo. Ab illo noie nicodem⁹ a
p̄post ex vi effect⁹ cāe formalis qz l̄y noie ē supius ad hoc nomē p̄pū ni
codem⁹ sed oē supius ē causa formalis sui inferioris. Et q̄ insert q̄ dlibet
nomē p̄pū pōt regere hūc abltm̄ noie ex vi effect⁹ cause formalis. ¶ Cōf.
Nomē p̄pū nō est adiectm̄ vel verbū: q̄ nō pōt regere abltm̄ p istā regu
lam. Solo. L̄y mobile nō capif hūc p̄pue p noie adiectio: s̄z capitur gñas
liter p q̄cūq̄ noie significāte cōcretive. ¶ Querit. A q̄ regit iste abltūs or
dine in ista ordīe: p̄mus ordīe. Solo. Regit ab illo noie p̄mus a p̄post ex
vi effectus cause formalis. Et ē regula generalis q̄ omne nomen numera
le cardinale pōt regere istū abltm̄ nūero p istam regulā. Et in ista ordīe
viginti nūero: iste abltūs nūero regitur a viginti. Un etiā gñalis regula
est q̄ oē nomē numerale ordīale pōt regere abltm̄ ordine p istā regulam
vt p̄mus ordīe. ¶ Querit. quō denoiatur regimē istarū regularū. Solo.
Regimen p̄me regule denoiatur ex vi p̄prietatis: vel ex vi effectus cause
formalis: capiedo effectū cause formalis gñaliter. put se extendit ad quā
cūq̄ dispositionē rei. S̄z alij dicūt q̄ ē regimē ex vi demonstratiōis essentie
et ē demonstratio semiplena que pōt fieri p vnū abltm̄. Sed regimē scēde
regule denoiatur ex vi effectus cause efficientis instrumentalis. Regimen
tertie regule denominatur ex vi effectus cause p̄ncipalis.
hoc hōū impsonale inter est sup. casum .f. carentie

Regz carere notans ablatiuū regit eius

hic careat regit ablatiuū pena hic adiectm̄ pur⁹ regit abltm̄ crimie,

Ut pena careat homo: purus crimine vniat

¶ Dicit q̄ dictio importas cōcretive carentiā alicui⁹ rei pō regere abltm̄
significāte illud q̄ q̄s caret: vt careo pecunia: amicis libris vestibus &c.
Dicif notant (dictio) ad fecndū q̄ ista regū nō solū h̄z veritatē de noib⁹
s̄z etiā de verbis z p̄cipijs. Exēplū de noie: vt purus crimie. De verbis vt
iste puat vestib⁹. De p̄cipijs: vt carēs libris. Dicif notant (cōcretiva) p̄p̄
abstracta carentiā ipoztantia q̄ nō regit abltm̄ s̄z ḡm̄: vt diuatio itatis
visus. ¶ Cōf. Dictio h̄cās carentiā alicui⁹ rei nō regit abltm̄: q̄ male dicit
Regz carere notās &c. His p̄z in hoc exēplō: defect⁹ sanitatis: ubi defect⁹
fecit carētiā: z tñ regit illū ḡm̄ sanitatio: q̄ male dicit autor q̄ dictio h̄cās
carentiā regit abltm̄. Solo. Regula intelligit de dictioē fecante carentiā
cōcretive: sed defectus fecit carentiā abstractiue. ¶ Contra. Dictio h̄cās
abstractiue regit abltm̄: vt hoc abstractum opus in hoc exēplō. Non est
opus hūalentib⁹ medicus: s̄z male habentibus. Solo. hoc nomē opus so
lum excipit. ¶ Pro q̄ notandū q̄ opus capif tribus modis. primo mō vt si
gnificat penuriā vel indigentia z sic h̄z duos casus sub eadē terminatiōe
vt nō est opus in ntō: z habeo opus in actō. Scdo valz tñ sicut necessariū
vel vile vt in exēplō euāgelij prius posito z sic habet tres casus similes
scz n̄tm̄ accīn et abltm̄. Exēplū de ntō: vt qd opus est. De actō: vt dñs
his opus habet. De abltō vt non est opus beneualentib⁹ medicus. Tertio
capitur p omni illo quod agitur vel fit z sic variatur siue declinatur per
omnes casus: vt opera Serlonis opera Tullij. Unde verius. Est opus id

Querit

Arguit

Querit

Querit

Arguit

Nota.

De regimine Ablatiui

quod agis: opus expedit atq; necesse est. ¶ Arguitur. Non entis non est
 erere cere aliquā operationem: sed dictio impoſitās carentiam est non ens
 ergo non potest regere ablatiuum. Minor probatur: quia carentia dicitur
 uatione entitatis: ſz puatio ē nō ens: ergo dictio impoſitās carentiā nō pōt
 regere ablatiū. Solō. Nō entis nō ē regere ciuilit: ſz bñ pōt regere grāma-
 ticalit vt in ppoſito. ¶ Querit. Quotuplices ſunt dictiōes ipſoſtates ca-
 rentiā. Solō. Triplices. Quedā ſunt q̄ ſolum ablatiū regūt: vt careo vaco
 caſſus opus capr⁹ rē. vt careo oib⁹ amicis q̄s mihi mors rapuit. Capr⁹ lu-
 mine capr⁹ oculis. i. cec⁹. Uirgil. Aſt oculis capti fodere cubilia talpe. Et
 ſic inq̄t Hiero. Niſi tot⁹ talpeus eſſes hoc uideres. Capr⁹ mente. i. inſanus
 Quedā ſunt q̄ legit accēſ cū ablatō: vt ſunt ſpelio puo orbo ⁊ ſilia vt ſpeli-
 amit petriſ pecunia. Orbauit illū libus. Et qdā ſunt q̄ regūt ablatiū cū ppo-
 ſitione: vt libera nos a malo: et hic: abſtinete uos a carnalibus de⁹ derijs
 Uel etiā ſolū grām: vt ſunt abſtracta carentiā uel plenitudinē ſignificātia
 Et denotariū hoc regimē ex vi effectus cauſe materialis circa quā.
 hoc ſbū impſonale intereſt ſup. derivatiua

Arguit

Querit

Querit

Inter et est iuncta tibi dat pronomina quina

sup. interest

Inter erit noſtra ueſtraq; mea q; tua q;

hoc ſbū impſonale .i. tenebit

Atq; ſua: refert noſtram ſeruabit eandem

¶ Nota ē q̄ iſta duo uerba: ſz intereſt et refert regūt ablatōs q̄nq; pnoſm
 poſſeſſioꝝ loco ſuoꝝ ōmitioꝝ: vt mea intereſt ſtudē: tua refert cantare
 Cuius rō ē ad euitandū dubitationē: ſi eñ ponent in grō dubium eēt an
 eſſet grōs pmitiuū uel poſſeſſiuū: ad hoc dubiū tollendū ponunt in ablatō: et
 ſic conſtitit vna figura q̄ ōr antitheliſ ⁊ hz fieri q̄ caſus ponit p caſu: vt
 in ōma luce intererit tua legere. ¶ Af. Ille orōnes uident eē incōgnē: q̄
 adiectiū ponit ſine ſubſtituō. Dōz q̄ ſimplr loquēdo admittit p figura
 puſ dictā. Et rō excuſās illū uitiū ē puenetia grī eñ ablatō: ⁊ etiā incluſio
 grī cū poſſeſſiuo. ¶ Contra Illud qd ē alieni incōgnitū nō pōt excuſari per
 aliquā orōnē: ſz noticia figuraz depēdēt ex q̄rta pte iſtr⁹ doctrinal: q̄ per
 illas nō pōt excuſari orōnes h̄ poſſe. Minor p̄z pillū textū in pemo poſi-
 tum. Tandē grāmaticas docebo proſſe figuras Dōz q̄ illa p instructorē
 ſūt declarāda ſrū matia redit ſz pfecta illoꝝ ōrmiatio ſpectat ad q̄rtā
 pte illi⁹ libri. ¶ Af. Utrū iſta ſba pōt ſimul copulare ablatiū ⁊ grām. Dōm
 q̄ ſic: ⁊ q̄n dicit p̄ſictio uult copulare in poſſes caſus: ſz grīs ⁊ ablatōs ſūt
 caſus diſſiles: q̄ rē. Dōm q̄ hoc uerū ē q̄n dictio regēs nō pōt regē diuer-
 ſos caſus: ſz iſte dictiōes pōt regē diuerſos caſus: q̄ rē. vt intereſt mea ſcri-
 bentis legere. ¶ Af. Utrū iſta ſba pſonalit poſira pōt regere ablatiū. Di-
 cendū q̄ ſic: cū hoc h̄ſt nr̄m q̄ ſe: vt id mea nūq̄ intereſt an ſtudeat uel
 ludat. ¶ Querit. Utruz poſſet fieri relatio ad iſtos ablatōs. Dōm q̄ ſic: vt
 mea intereſt curare q̄ ſcribo. Sz tñ tales relatiōes ſunt ad pmitiuū ſubſi-
 lecta: ⁊ nō ad poſſeſſiuū. ¶ Querit. Utrū iſta orō ſit p̄grua. Inter ⁊ eſt
 iuncta tibi dat rē. Dōz q̄ ſic: q̄n ibi ē ſuppoſitū. ſ. intereſt ⁊ appoſitū. ſ. dat qd
 regit poſt ſe accēſ. ſ. pnoia q̄na ⁊ iuncta ē adiectiū p̄cipiale ⁊ ſuū ſubſtitu-
 uim ē ly poſta. Et q̄n dicit ibi ē thēmaſis q̄ figura: q̄ ē figuratie p̄grua
 Dōm q̄ ē figura locutionis ⁊ nō ſtructiōis. ¶ Querit. q̄re intereſt nō ſgit
 grōe q̄nq; pnoſm ſi pmitiuū orū. Dōm q̄ ideo: q̄n illi grī ſp capunt paſſiue
 ſed iſtud uerū intereſt requirit grām actiue ſignificantē. vt patuit in regimē
 uine grī. Et illi grī ideo mutant in ablatōs poſſeſſiuo ſemini generis: q̄ hoc

Arguit

Replia.

Querit

Querit

Querit

Querit

R

Glosa notabilis.

Subi interest opponit ex tribus. s. in re et est vt interest. i. in re est ideo si addat
 pnomē d3 se conformare cū substatō re. vt interest mea legere. i. in re mea
 est legē: et ideo nō in re mei. Qd etiā patet ex Valerio dicēte. Mea nihil res
 fert hūmī vl̄ sublime putrescā. **CA**r. dicit. miserere mei: q̄ p̄ dāatur tui:
 ḡ rē. **W**d̄m q̄ illa verba et similia requirunt post se grōs passivē significan
 tes qd nō ē dicendū de istis hic in textu postis: et hoc s̄m quosdam.
 .i. dco scāns dco scās
 plenitudinē inopiam abltm̄ sup. gtm̄

Arguit

Plenus inops casum dant istum siue secundum

Exem̄ in q̄ ista dco plena scās plenitudinē regit gtm̄ vini et abltm̄ vno

Vini vel vino duo dolio plena videt

Exem̄ i q̄ hoc s̄bū egebit scās defectū regit gtm̄ panis vel abltm̄ vno

Pauper egenus inops vino vel panis egenis

Cōgnitō ista fiat in duab⁹ regulis. p̄ma ē dictio scāns p̄teritē plenitudi
 nem pōt regere abltm̄ scāntē illud respectu cui⁹ habet talis plenitudo vt
 plen⁹ ḡra: dices auro: satur pane. Scd̄a regl̄a dictio scās inopiā pōt regē
 abltm̄ respectu cui⁹ habet talis iopia: vt imunis crimie. **CA**r ḡm̄. Dictio
 scāns abundantā vl̄ defectū regit gtm̄: vt inopia vl̄ defect⁹ bonoz. **W**d̄z
 q̄ secludunt p̄ hoc q̄ d̄r: (cōteretie) q̄ noīa abstracta plenitudinē vl̄ inopiā
 scāntia regunt gtm̄. **E**xēplū de p̄mo: vt abundantā bonoz. De scd̄o vt
 h̄z indigentā ciboz. **U**bi notandū q̄ sub ista regula p̄p̄d̄it noīa felici
 tatem vel infelicitatē importātia vel etiā vacuitatē: vt felix pecunia: va
 cuus cerebro rē. **Q**uerit. Utrū omnis dictio importans in opiam q̄ regit
 abltm̄ p̄ istā regulā etiā possit regere gtm̄. **W**d̄m q̄ non oīs dictio: sic qd̄a
 sunt dictiōes q̄ tm̄ regūt abltm̄: vt spoliat⁹ p̄uatus et similia. **Q**ueritur
 Quotduplices sunt dictiōes importātes carentiā **W**d̄z q̄ duplices. Quedā
 sunt q̄ scāt carē aliq̄ vl̄ aliq̄ cessare et ille vt in plurimū regūt abltm̄ cū grō
 vt careo egeo. **A**lie sunt q̄ scāt facere carē: vt aufero demo et s̄ha: et ille re
 gunt d̄m̄ cū actō: et q̄nc̄ accm̄ cū abltō: vt p̄uo spolio: nō ista regl̄a intelli
 gunt de p̄mis dictiōib⁹ et nō scd̄is. **CA**r. quō denoīat istud regimē. **W**d̄z q̄
 ex vi effect⁹ cause materialis circa quā q̄ dictio recta iporat rē circa quā
 versat plenitudo vl̄ inopia. **S**z regimē p̄me regule specialis denoīat ex vi
 plenitudinis: et regimē scd̄e regle denoīat ex vi carētie. **Q**uerit. qd̄ ē dic
 endū de ista ordōne plenū ḡra et veritatis vtrū sit ḡrna. **E**t videt q̄ non
 q̄ p̄fecto copulat inter dissimiles casus. **W**d̄m q̄ p̄fecto pōt copulare inē
 diuersos casus q̄ reguntur a dictiōe potente illos regere: vt hic.
 hoc adiectiuū cum istis verbis

Arguit

Querit

Querit

Querit

Querit

Querit

Dignus cum potior vescor fungor fruor et vtor

hoc verbū solummodo ablatiuo

Et careo iungo casui tantummodo sexto.

Cōgnitō est q̄ istud adiectiuū dignus et s̄lr̄ verba vescor fungor rē. regunt
 abltm̄ vt dign⁹ laude: potior victoria: s̄igor sacerdotio: vescor liuis et assis
 fruor eterna beatitudine: careo pecunia rē. **CA**r ḡm̄. Ista verba regunt
 gtm̄ vel accm̄: vt p̄z in p̄ncipio libri verborum deponentalium male dicit
 Alexander q̄ regūt abltm̄ tm̄. **W**d̄m q̄ verus ē s̄m̄ artem sed nō s̄m̄ vsum
Querit. Utrum indignus etiā regit abltm̄ p̄ istā regulā. **W**d̄m q̄ sic: q̄
 indign⁹ ē oppositū illius adiectiuū dignus: sed oppositōz eadē ē disciplina
Et s̄lr̄ hec verba dignor: et indignor. **Q**uerit. quot scāta h̄z digno: aris

Arguit

Querit

De regimine ablatiui

Dōm q̄ q̄ttuor. Primo valet tm̄ sicut dignū esse vt dignemini mihi trans-
mittere decē florenos. Secō valet tm̄ sicut iudicare z sic regit gtm̄ accū
vt abltm̄ vt dignoz societati tue: dignoz societate tuā dignoz societate tua
Tertio vt ē verū ad appēationē primēs: z sic regit gtm̄ vel abltm̄: vt iste
liber dignat trū solidoz vel trib⁹ solidis. Quarto capif p dignū habere
z sic pstruit cū infinito ibi Dignare me laudare hgo sacraat. Ita filr est
eriā intelligendū de h̄bo indignoz. ¶ Querit. quor mod⁹ pstruit hoc nomē
dignus. Dōz q̄ q̄ttuor modis. Primo cū abltō vt patet in tertu: dign⁹ lau-
de: dign⁹ honore. Secō pōt pstrui cū infinito vt petr⁹ fuit dign⁹ cantare
Tertio z magis elegāter pstruit cū h̄bo substantiuo mediante q̄ q̄ vel qd: vt
dign⁹ ē que amat oēs. Quarto pstruit cū gerūdio i di terminat: vt ē dign⁹
laudādi. Ita similit intelligenduz ē de hoc noie indign⁹. ¶ Querit
capif illa dēō potior. Dōz q̄ duob⁹ modis. p̄rio vt ē nomē p̄patiu grad⁹
et tūc valet tm̄ sicut melior: vt potiora sunt bona aie q̄ bona corpis. hōr
Udiss⁹ ne locū potiorē rure. Secō capif vt ē h̄bū deponētale: z tūc h̄z tri-
plicem p̄structionē. p̄imo pstruit cū ḡtō: vt lacedemonū longi lateoz res-
rum positi sunt. i. diu rerū imperiū tenuerūt. Secō pstruit cū accō. Therē.
Ille alie sine labore patrio potit cōmodum. Talibus tm̄ z similib⁹ orati-
onibus nō vrimur. Tertio pstruit cū abltō: vt potitus sum victoris. ¶ Querit
que ē dñtia inter p̄fcoz p̄fcoz z victito as are. Dicendū q̄ ista q̄ v̄fci ē
hōim: z extendit se ad cibum z ad potū: vt v̄fcoz pane z lacte. Sed p̄fcoz
cōuenit bestijs. vt apes pascūt flores. Et v̄fctare ē aliq̄ genere ciboz vti
vt ddam populi v̄fctat humana carne. ¶ Querit q̄ dñtia ē inter frui
et vti: q̄ frui est solum respectu boni increati: vt est deus. Vñ frui sic diffi-
nitur. Frui est amare alicui rei inherere q̄ seipam. Sed vti cōuenit rebus
q̄ in alium finē tendunt vt sunt virtutes et alie res create vt v̄tor hoc dōz
no rē. ¶ Queritur. quōd determinatur istud regimen. Dicendum q̄ de nos
minatur ex vi effectus cause materialis circa quā.
hōz ablatiuos ille p̄pōnes .i. filles p̄pōnes. i. regunt

Hos casus de pre coram societqz gubernant

¶ Sma ē q̄ iste p̄pōnes de pre corā z similes in donato posite ibi. Da p̄pō-
sitiones casus ablatiu rē. volit deseruire abltō casui: vt de domo p̄ timo
re rē. Et dicit notant (in abltō casu tm̄) p̄pter p̄pōnes q̄ v̄triqz casui deser-
uiunt vt in sub sup et subter vel subtu: de q̄bus in fine hui⁹ patebit. ¶ Querit
guitur. In p̄ncipio huius libi dictū est q̄ p̄pōsitiones nō p̄nt regere casuz
s rē. Dōm q̄ hoc verū est capiēdo r̄gere specialiter: sed loquimur hic de
regere generaliter. p̄nt se extendit ad deseruire. ¶ Querit. Generaliter ca-
piēdo de r̄gere non conuenit p̄pōsitionib⁹ ergo rē. Ahs p̄batur de ista
p̄pōsitione tenus que regit gtm̄ et nō abltm̄ vt crurum tenus. Dicendū q̄
hoc est more grecoz q̄ v̄runt ḡtō loco ablatiu: tm̄ sm̄ latinos deseruit ab-
latiuo casui: vt collo tenus qd̄ infra manifestabit amplius. ¶ Querit. Mo-
re lotinoz alie q̄ttuor p̄pōsitiones etiā deseruiunt abltō casui: ergo male
excludit illas p̄pōsitiones. Ahs patet in hoc exemplo. Super illos puncto
imp̄loranda sunt prudentum virorum consilia. Ibi hec p̄pōsitiō sup deser-
uit abltō casui. scilz illo puncto Dicendū q̄ in illa oratione sup capif
p̄ d̄ z tūc vbi p̄nt deseruire ablatiuo casui: vt in sequēti tertu declarabitur
¶ Querit. Capiēdo regere cōiter scz p̄ deseruire tūc ille p̄pōnes a Dona-
to posite nō deseruiunt in ablatiuo casui. Ahs patet in ista orōne unde de
post. Dōz q̄ ibi capiunt aduerbialit: vt ptz in his v̄sibus Voces p̄pōsitate ne
queūt sine casib⁹ eē. Si careāt illis v̄nt aduerbia dici. ¶ Queritur. vtrum
iste p̄pōnes sint sp̄ exp̄mēde. Dōz q̄ nō: sz p̄nt etiā subintelligi. Iuuenalis

L 4

Querit

Querit

Querit

Nota.

Querit

Arguit

Replica.

Replica.

Querit

Glosa notabilis

- Querit** Raro aconita bibit fictilibus. i. ex fictilibus. Itē aconita sciat veneniū in torie carū. Querit. q̄t modis p̄t capi. Dōm q̄ multis modis. Primo vt ē p̄mū elementū inter oēs lras: ⁊ sic dī apud grecos alpha apud hebreos aleph Secūdo p̄t capi vt ē interiectio dolentis: ilupētis: deterrētis vt phibētis: ⁊ sic solz in fine aspirari: vt Spez greg; ab silice in nuda cōnixa reliq̄t Tertio capit vt ē p̄positio deseruiens abltō casu: vt a sūmo voc; deorūz ce cidit lucifer: ⁊ illo mō captū p̄ponit p̄sonantib;: s; ab p̄ponit vocalibus: vt ab amore. Inuenit tñ (ab) duabus liquidis p̄posita. s. l ⁊ r: vt ab lege: ab rege. Querit. q̄t modis caput cū. Dicendū q̄ trib; modis. Primo vt ē aduerbiū scans idē q̄ q̄n: vt cū venerit scilicet sanctorū cessabit victio vīa Se cundo capit vt ē p̄unctio valēs tñ sicut q̄sus vel q̄si: vt cū mītra ut te bñ: ficia cōt: lerum: te tñ semp expior negatus. Tertio capit (cū) vt ē p̄p̄ et sic regit ablt tñ scantē comitē vt cū petro. Et nōq̄z illo mō captū regatur sine casuali dictōe: licet barbāre posset q̄s dicere: vis cū ire: s; p̄ illo debet di ci: vis mecū ire. Et sepe p̄ analrophā ponit p̄positio (cū) post suūz casuale vt nobiscū vobiscū ⁊c. Un q̄n ē p̄positio tūc debet scribi p̄ cūz q̄n ē p̄unctio vel aduerbiū tūc debet scribi per q̄s: s; q̄u. Itēz corā p̄t capi dupl; Uno modo adverbialiter: ⁊ sic sciat idē q̄d in p̄sentia vel ad p̄sentia: ⁊ con struit cū p̄mo h̄bo iporāte quietē in loco: vt q̄d mlti iā duāz referuistis corā re ipā p̄betis. Secō p̄struit cū h̄bo iporāte motū ad locū: vt volo maleficiū corā adducere. Secō capit corā vt ē p̄positio: ⁊ sic regit abltm vt corā iudice sit p̄fessio rei. Itē clā sine casu ē aduerbiū vt clā domū in: trauit sur. Sed vt ē p̄positio ponit cū suo casuali: vt fur abūt ex carcere clā custodibus. In venit clanculū aduerbiū. Comicus Inuidere oēs ⁊ moride re clanculū: i ego storp̄dere p̄ q̄dā dicit clamde sine. Cor. quō dixerunt de ⁊ et ab illis. s. a vt ab. Dōz q̄ sic: Nā a et ab regit abltm scantē cām efficientē: s; de ⁊ ex regit abltm scantē cām materialē: vt plm; dicit Est liber tā ineptus vt credas nō puero scriptū sed a puero. i. a hoīe pu erili. Sed q̄n capiant de ⁊ ex in sacra scriptura vt notāt causam efficientē vt p; ad Romanos. xi. Ex ipō ⁊ p̄ ipm ⁊ in in ipō facta sunt oīa. Un ex ⁊ de dicit: q; (de) notat substantiālitatem: vt filius ab eterno processit de patre S; (ex) generalit; loquēdo notat quēcūq; modū p̄cedēdi ab alio: vt ex ipō sunt celum et terra. vñ. Ex de materiā notat a vel ab efficientē. Per dat formalē: sed p̄pter dat tibi finē. Querit. q̄t modis caput p. Dōm q̄ duos bus modis. Primo vt ē interiectio ⁊ sic aspirat in fine sine aduēctioe illius lre c: vt proh deū hōim fidē. Hieronym;. proh pudor mulier vincit seculū Secō capit vt ē p̄positio: ⁊ sic q̄nq; notat causam vt ego id p te agā. Q̄nq; est idē q̄d fin: vt literus des operam q̄ virib; tuis. i. vires tuas. Q̄nq; est idē q̄d m: vt pylatus sedens p̄ tribunali. Itē (p̄) q̄nq; denotat p̄patio nem ⁊ sciat idem q̄d magis q̄ ⁊ sic dī. Ego p̄ te diligo neminē. Q̄nq; notat causam: ⁊ sic sciat a vel ex: vt p̄ timore obmutui. i. ex timore. Q̄nq; ē idē q̄d ante: vt quicqd̄ agitis semp deū p̄ oculis habeatis. i. ante oculos. Item palā q̄nq; capitur vt est aduerbiūz: vt palam locutus sum. Q̄nq; capit: vt est actūs a noīe pala pale. Q̄nq; capit vt ē p̄positio deseruiens abltō casu: vt ego ausim hoc palam omnib; fateri. Itē sine q̄nq; ē verbūz impar: ni mo di a sino is ere: vt patet in passione dñi Sine videamus an veniat helias liberans eum. Q̄nq; ē p̄p̄ deseruiens abltō casu: vt sine timore faciā hoc Itē absq; valet tñ sicut sine ⁊ dicit absq; verecūdia. i. sine verecūdia. Et sub illa p̄p̄one (sine) quidā p̄hendunt procul: vt procul dubio. i. absq; du bio (Et quid exponunt paul p̄ illo participio remoto: vt proculdubio id ē remoto dubio. Sed tñ ponitur adverbialiter Un Virgili;. Sexta. p̄cul ca pit tantum de lapla iacebant. Notanduz q̄ tenuis quandoq; est nomen

Nota.

[Marginal glosses and notes in a smaller hand, partially cut off on the right edge of the page.]

De regimine Ablatiui

et sic est extrema pars actus. i. finis. Quis est propositio scilicet idem quod versus: et tempus post ponitur suo casuali: ut pubitem? in te tenus. Notandum quod tenus quibus potest regere gratum dum est res genuina vel singulari numero carere. Virgilius. Et cruram tenus a mero palearia pendet. i. versus crura super enim tenus sciat versus ad: ut aurum tenus. i. ad aures De plurali numero: ut cum arum tenus. i. transpadanorum. Et sic tenus? est idem quod quoniam Tullius Quatenus? negat nobis diu vivere: agram? aliud quod nos vixisse testatur. Quibus est idem quod quantus: ut videndum est quatenus? amicitia tribuendum est Sed quatenus? propter est comitio valens idem quod vir. Sicut propter tenus per scriptum est idem quod longe: ut propter? eger ago. Sed propter? propter scriptum idem est quod mor? ut hostem repellas loquens pacemque donas propter? Et inuenit etiam a tenus eatenus? et valet tamen sicut ita: ut da nobis domine eatenus? honore proficere. i. ita. Quis? An regis iste ablativus eorum in ista ordine: homo est risibilis et eorum uerso. Dicitur quod si est vna deo valens tamen sicut eorum uerso: sic est aduerbium. Sed si capitur ut sunt due deities: et sic illa propositio est deseruit ablativus casui. f. eorum uerso. Querit? Quot sunt propositiones deseruientes ablativus casui. Dicitur quod quidem cum. vñ. Sextus quindenarius sibi iungit preposituras Querit. Et quavi regunt isti ablativus. Dicitur ex vi nature propositionis quod quoniam aliquid regimini non est nomen impositum tunc tenet nomen generale tantum sibi proprium sed regimini istarum propositionum non est nomen impositum: ergo etc.

Nota.

Querit

Querit

Lum super est pro de sexto decet hanc soliare

Contra est quod ista propositio super sumpta pro ista propositio de constructur cum ablativus Virgilius. Multa super priamo rogatus super hectoris multa hoc est de panto et de hectoris. Et ista sequeret quod omnia illa ordo esset dubiosa in qua ponitur illa propositio super: quod est falsum. Sequela propositio: quod dubium esset an super capitur super propositio scilicet actionem vel. pro de. Dicitur quod illa dubitatio tollitur per dictionem rectam: quod qui regit ablativum tunc stat pro de: cuius est deseruire ablativus casui Sed quoniam capit super super propositio naturam deseruit actio casui: ut in psalmo. Super aspice et basiliscum ambulabis etc. Querit? quare auctor ponit istam regulam propositio de illa propositio super super de aliis propositioibus. Dicitur quod ideo quod super quibus constructur cum acco primo quoniam importat comparationem ut crux christi est preciosior super oia ligna siluarum. Secundo quoniam ponitur pro ultra ut iohannes addidit duos albos super pecunias quas dedit pro nuncio. Tertio quoniam ponitur pro contra ut vado super hostes. i. contra hostes. Quarto ponitur super supra ut petrus sedet super sedem. vñ. Cum quarto casu super associatur. Constat atque notat per quos supra. Querit? quot modis super constructur cum ablativus. Dicitur quod quibus modis. Primo quoniam ponitur pro preter ut super his beneficiis conferam tibi alia. i. preter beneficia. Tertio quoniam ponitur pro de ut volumus conquiri super iniuriis nobis illatis. i. de iniuriis. Quarto quoniam ponitur pro pro: ut ego cogito multum super his. i. pro his. Quinto quoniam ponitur pro propter ut multum laboravi super pro missionem vestram. i. propter promissionem vestram. vñ. Cuius super in preter de pro signat quos propter. Istis quinque modis sexto super locatur. Notandum quod super quibus denotat locum esse regit accm vel ablativum vel sedeo super lapide vel super lapide. Virgilius hic tamen hac mecum peteris requiescere nocte. Fronde super viridi sunt nobis nutria poma. Quibus super idem est quod valde et sic est aduerbium non regens aliquem casum. Virgilius. Ecce super mestis magna de donis ab vrbis Legati responsa ferunt.

Arguit

Querit

Nota.

f. ablativus sup. verbis illa propositio. i. precedente
Iste datur casus passivus a vel ab preeunte

Glosa notabilis.

Est exemplū in quo hoc verbū cer-
nuntur constructur cum ablatiuo me-
diante prepositione a.

Est exemplū in quo hoc vrbū vide-
bor constructur cū ablatiuo illo me-
diante prepositione ab

Lermitur hic a me: quandoq; videbor ab illo.

Quid dicit qd vrbū passiuū pōt regē ablatiū mediāte pōne a vlt ab scātes cām
efficientē q infert illā passiōe: vt petrus diligit a me. Et dicit notāter cām
efficientē q ablatiū scāns cām instrumētalez pōt regi a vbo passiuo sine
et qñ ab. Sol. qñ ablatiū incipit a cōsonāte tūc debz mediare: vt a domo: s;
qñ ablatiū incipit a vocali: tūc dicit mediare ab: vt ab amore. A tali dico vor-
cali q suā ppam vim retinet q; si talis trāsit in vim psonātie tūc dicit ponit:
vt a vocali inchoat alphabetū: a iohē pcurior. **¶** Si. Sunt mīta alia vba
p passiuā q regūt ablatiū mediāte pōne a vlt ab: g male bō. Ista daf casus
passiuus a vlt ab pcurte. **¶** Si. pbat: vt osculor amplexor criminor q nō sūt
passiuū gnīs. s; cōis gnīs. Sol. qñ regūt ablatiū post se mediāte pōne tunc
sumunt in passiuā scātōe. **¶** Corra. Ille ablatiū regūt a pōne r nō a ver-
bis passiuis q; ab illa dictiōe regūt casus aliqs p quā cogit stare in tali cas-
su ita q nō possit stare in alto s; pōnes deseruiētes ablatiū casui faciunt q
dictio recta in p dicitis orōnib; sit ablatiū casus: g rē. Solo. qñ retorquet sūt
casuale ad actū tunc regūt ab illo verbo passiuo: tñ p mediū ppositiois

Querit

Arguit

Replia.

Querit

Arguit

Querit

Querit

Querit

Querit

Querit

Querit. Quōd in pposito capiendum est verbū passiuū. Solo. pmo pro-
verbis passiuū gnīs. Scōdo verba neutrapassiuā regūt ablatiū p istā regulā
mediāte pōne a vel ab: vt vapulo venio. Tertio verba cōia in passiuā s;
gnificatiōe sumpta: vt osculor criminor amplexor. Quarto vba deponens
talia in passiuā scātōe sumpta vt nascor. Quinto vba impositiua in tur
vt doceo. Exēplū de pmo: vt liber legūt a me De scōdo: vt vapulo a iohanne
De tertio vt criminor a te. De quarto: vt nat; suz a parētib; nobilib;. De
quinto vt doceo a me grāmāticā. **¶** Si. vrbū passiuū regūt ablatiū scāntē cām efficiētē instru-
mētālē sine medio pōnis vt ibi (Rēg; notās fieri) s; nō regūt ablatiū scāntē
cām efficiētē pncipalē sine medio pōnis. **¶** Querit. Utrū verbū passiuū
pōt regere ablatiū scāntē cām efficiētē pncipalē sine medio pōnis. Solo.
Nō Cui; rō ē: q; passio immediate nō sit cā efficiētē pncipalē: sed mediāte
mediū: g debet mediare ppositio ad scāndū illam mediatiōē. **¶** Querit.
Utrū necessarium est q; mediet ppositio. Solutio. Nō: sed soluz ponitur
ad designandū mediātam habitudinē ablatiuorū ad illā passiōē que sca-
tur per verbum passiuū. Queritur. Quotuplicia sūt verba passiuā. So-
lurio. Triplicia. Quedāz sūt passiuā scātōe tñ: vt exulo vapulo venio.
Quedā voce tñ: vt meror diuertor r multa vba deponens talia vt loquor
sequor rē. S; alia sūt passiuā voce r significatiōe simul: r illa sūt passiuū
gnīs vt amor doceor r silia. **¶** Queritur. Quare passiuā regūt ablatiū me-
diante ppositioe a vel ab r nō mediātibus alijs ppositioe b;. Sol. Iste
due pōnes importāt circūstantia cāe efficiētis q; scāt p ablatiū quā alie
pōnes nō importat. **¶** Querit. Utrū vrbū passiuū pōt regere ples ablati-
os q; diuersis viribus in vna orōne. Solo. sic: vt patet in hoc exemplo iohēs
gnat; oculis cultello a petro vnico icu isto tpe: pñms ablatiū. s. oculis regi-
tur p hanc regulā (Rēg; carere notās) Scōdo. s. cultello regūt p istā regulā
lam (rēg; notās fieri) Tertius. s. petro regūt ex vi effect; cāe efficiētis pnc-
cipalis ibi (Isto daf casus) qrtus. s. vnico icu regitur ex vi cause fo: malis
ibi (Nomē eis adiunge) S; qntus. s. ista tpe regūt p illā regulam (Tur tpe
signās) ex vi cōmensuratiōis tpalis. **¶** Querit. Et quā v; r gūt iste ablatiū

De regimine Ablatiui

Solo. Ex vi trāsitiōis: qz spōnes notāt trāsitiōē ⁊ diuersitatem.
Abū scās actū suscipiēdi. s. verbū .i. Abū scās actū recedendi

Vel si susceptum: quod signes siue recessum

Exēplū in quo hoc Abū disco scās
actū suscipiēdi regit ablatiū te me
diante p̄positione a

Est exēplū in q̄ hoc Abū recedo signi
ficans actū recedendi: regit ablatiū
te mediante p̄positione a.

Sic a te disco libros;

a teqz recedo

Scia huius stat in duobus regulis. Prima ē. Verbum scās actū suscipiē
di pot regē ablatiū mediante spōne a vel ab scāntē illū a q̄ talis susceptio
causat vt didici hoc a te intellexi hoc ab illo. Scba regula ē. Verbu impo
tans actū recedendi pot regere ablatiū mediāte spōne a vel ab scāntē illū
de q̄ fit talis recessus vt iohēs recessit a petro ⁊ ibi Ut auertat indignatio
nem suā a nobis. Af. hoc Abū disco regit actū p̄ hāc regulā Erudio do
cto rē. qz Abū vehēmentissime trāsitiōis. Solo. hoc Abū disco caput dupl
Uno mō vt ē idē qd̄ doctrinā tradere et sic regit actū. Alio mō significat
doctrinā recipere et sic regit ablatiū p̄ istā regulāz. p̄mo modo p̄tinet ad
magistros q̄ doctrinā tradunt Sed scdo mō p̄tinet ad discipulos q̄ doctri
nam recipiunt. Contra. Disco nō pot regere ablatiū put scāt verbōz passiuoz: sed
recipere: qz rē. Ans p̄bat: qz ablatiū ē p̄p̄ius casus verborz passiuoz: sed
discere hoc nō acceptū nō ē verbū passiuū. qz rē. Solo. est ista Disco regit
ablatiū casum fin q̄ habet cōuenientiā cū verbis passiuis qz scāt doctrinā
recipe qd̄ est fin rem significatam patet qz dicit Aristo. in ij. de anima qz
intelligere pati quoddam est. Queritur. Quare verba significatiua actū
suscipiēdi non possunt regere ablatiū nisi mediante p̄positione Solutio
Ideo: qz talia verba significant actum qui solum pot mediate a verbo p̄
cedere et illa mediatio notatur per p̄positionem.

sup. casus .i. multi dcone regēte. i. puati

Sunt ablatiui plures rectore soluti

Exēplū in quo illi duo ablatiui. s. doctore legente ponuntur absolute.

Discere discipuli debent doctore legente

Dicit qz plures ablati ponuntur absolute. Exēplū patet in textu vt hic
Sole lucente dies est: saluo honore meo hoc facere nequeo: legati recedūt
re infecta. Itē aliq̄ nō explicite sed implicite ponitur ablatiū absolute: vt
hic Pluente intrandū est domz Ibi sub illo ablatō pluente intelligitur ille
ablatiū deo vel natura. Ideo plures dicunt qz isti ablati ponunt absolute in
designatiōe cōsequente qz ponunt loco vnus p̄positionis q̄ ē ans vel p̄ns
in abq̄ p̄ns sed qz p̄positio. i. p̄fecta oratio p̄stat ex noie et verbo: ideo oportet
esse duos ablatōs quoz vnus resoluat in nomē et alter in verbum q̄ fa
ciunt p̄positionū apud logicaz. Ex q̄ soluit ista q̄stio: qre sunt plures ablati
absolute postti cuius solutio patet ex iam dictis. Queritur. quot modis
ablatiū istius regule exponitur Solutio. Tribus modis p̄mo temporalit̄
p̄ dum vt Magistro legente. i. dum magister legit p̄ueri. p̄ficiunt Secūdo
exponitur conditionaliter p̄ si vt sole oriente. i. si sol oritur dies est. Tertio
exponit causaliter per quia: vt sole lucente. i. qz sol lucet dies est. vñ. per
dum vel p̄ si vel p̄ quia iure resoluū. Ablatiuis habet: quia regente caret
Queritur. quare ablatiui ponuntur absolute in designatiōe sequente
Solutio. Ideo: quia ablatiui semper significant sequelam vnus ex aliq̄.
Nam ablatiuis significat p̄ modum a quo et sic significat aliquid ex quo
aliquid fit ergo potius proportionatur hoc ablatō q̄ alicui aliorum casuum

Arguit

Replica

Querit

Querit

Querit

Glosa notabilis.

Arguit **¶** Arguit. Deo scias actum suscipiendi doctrinam potest regere ablativum: scilicet discere se
 talis actum. Regit illud ablativum (doctore legente) Solo. Itud exemplum potest capi
 sensu hypotetico: et sic valet tamen: si doctor legit pueri. p[er]tinuit: et sic ponant
 ista duo ablativi absolute: vel non reguntur: quia non ponuntur in eadem oratione cum illo
 verbo discere. Sed si sensu categorico valent tamen sic: discere. Vnde discipuli do
 ctore legente. et sic reguntur a ly discere. **¶** Q[ui]s. quod isti ablativi absolute positi videntur
 esse impleti. Solo. Unus erit notialis: et alius participialis: seu loco participii positi. Ex
 emplum de notiali: vt me currite cecidi in foueam. Exemplum vbi ablativus ponit
 loco participii: vt deo duce. i. deo ducente venis in patriam Maximiliano rege
 .i. regente ero cardinalis. **¶** Querit. que v[er]ba ablativus dicitur participialis seu lo
 co participii positi. Solo. id: quod tales ablativi ponuntur loco antres seu sequen
 tis que sunt prepositiones: scilicet ille non componunt nisi ex nomine et verbo: ergo oportet quod
 vnus ablativus sit participium qui possit resolui in verbum. **¶** Querit. ut
 modis ponantur ablativi absolute. **Solutio.** Sex modis. Primo: duo abla
 tivi quorum vnus est notialis seu pronominalis: et alius participialis. Exemplum
 de primo: vt sole lucete dies est. Exemplum secundi: vt me bibente nihil lo
 quor. Secundo duo ablativi notiales quorum vnus est resolvable in ablativum participii
 lem: vt de duce venis in patriam. i. deo ducente. Tertio vnus ablativus nota
 lis tamen: sed circa ipsum intelligitur vnus ablativus principalis: vt nuc in speculo
 et enigmatice: sic autem videbimus deum facie ad faciem. i. existente facie ad facie
 em. Quarto: vnus ablativus participialis sibi exempto actiois in quo subintels
 ligitur vnus ablativus notialis: scilicet deo seu natura: vt pluenite intrandum est
 impersonalis passivum verbum qui est resolvable in ablativus: quorum vnus sit nota
 lis: et alter participialis: vt dicto de nomine dicendum est de verbo (dicto). i.
 dictioe facta. Sexto ablativus participii nominis loci minoris ponitur abso
 lute: de quo infra patebit. **¶** Querit. utrum etiam alij casus possunt poni
 loco ablativorum ponuntur. Et sicut P[er]sianum ponitur abso
 lute designatione consequentie. Etiam sicut antiquos grammaticos nominati
 vi ponuntur absolute in designatione consequentie. v[er]ba. **Solutio.** Soluuntur ferti
 rectos solvere vetusti: vt patet in hymno. Crux si dehis. Lustra qui iam sex
 peracta. Et in illo hymno. Offensa ibi: vulnera cum christi carne fulgida.
 Et semper tales nomina atque ponuntur loco ablativorum.

de absolu
tionē ablati

.i. ablativus participii
 notis loci minoris.

.i. dictioe a qua
 debeat regi

Atque loci nomen quandoque regente carebit
¶ Itud ponitur gratia exempli: ad denotandum quod ista quatuor nomina appela
 laruna appropriata possunt etiam carere rectore in ablativo.
Rhoma militia vel humo vel ture domoque
 sibi scias motum per locum .i. regulam .i. tenebit
Rex venit atque means normam servabit eandem
 Isti ablativi positi cum hoc verbo meabit sciant motum per locum carere rectore
Rhoma rothomago vernone meabit athenis
 eandem .i. verbum non importans
 sniam motum sed quietem .i. eisdem verbo

Servat idem verbum sine motu, dum societur

De regimine Ablatiui.

1. no men p[ro]p[ri]i numeri   sup. nom. ni   tertie declina[ti]o[n]is

Nomen plurale vel cui sit regula terne

Exemplum vbi isti ablatiui possint et hoc verbo canit nullū motū exteras rem importante caret rectore.

Qui modo rure canit vernone canit vel athene.

Dicit q[ue] ablatiuis p[ro]p[ri]i no[m]i[n]i loci minoris simplicis figure declinabil[is] cum cūq[ue] etiā declinatio[n]is fuerit p[ro]struct[us] cū h[ab]eo seu p[ro]p[ri]o i[n] p[ar]te i[m]portante motū de loco sepe ponit absolute. Dicit p[ri]mo (p[ro]p[ri]i no[m]i[n]i) p[ro]p[ri]i no[m]i[n]a appellata: vt ciuitas ecclesia villa Dicit (loci minoris) p[ro]pter no[m]i[n]a p[ro]p[ri]a locoz maioz. s. regionū et p[ro]uinciarū: vt saxonia hollādia galtria &c. Dicit (simplicis figure) p[ro]p[ri]i no[m]i[n]a p[ro]p[ri]a locoz minorz p[ro]p[ri]e figure q[ue] nō ponit absolute p[ro] hanc regulā: vt m[er]opessulā: bus cūdicis: mōstere getrudis. Dicit (declinabilis) p[ro]p[ri]i no[m]i[n]a ideclinabilia: vt burgis vvolis campis &c. Dicit (cūcūq[ue] declinatio[n]is fuerint ad denotandū q[ue] regula h[ab]et veritatē de oi declinatōe et de om[n]i n[um]ero: s[ed] q[ue] p[ro]p[ri]i p[ro]p[ri]i q[ue] p[ro]p[ri]i p[ro]p[ri]i cū h[ab]eo i[m]portante motū de loco) p[ro]p[ri]i h[ab]eo i[m]portantia no[m]i[n]a ad locū q[ue] t[em]p[or]e ponit absolute in actō. Et oim istaz p[ro]ductionū nō ē alia rō assignāda s[ed] voluntas grā maticoz. Et no[m]i[n]a appellata etiā ponit absolute: s[ed] ista solō falsa. An colonia pulchra ciuitate: ibi pulchra ciuitate ponit absolute. Solo. Nō cōuenit eis p[ro]p[ri]e: s[ed] ex adiunctōe no[m]i[n]i p[ro]p[ri]i. Cōtra. No[m]i[n]a appellata sine adiunctōe alioq[ue] p[ro]p[ri]i no[m]i[n]i sumpt[ur]a ponit absolute: s[ed] ista solō falsa. An p[ro]p[ri]i de istis no[m]i[n]i[m] militia humo rure q[ue] sunt appellat[ur] q[ue] sitat: q[ue] natura sic cōia sunt m[er]itoz. Solo. licet sint appellat[ur] q[ue] sitat[ur] t[em]p[or]e capiunt h[ab]et s[ed] p[ro]p[ri]a. Querit. in q[ue] numero et casu d[icitur] ponit hoc adiecti[m] q[ue] supaddit no[m]i[n]i appellatio. Sol. In eodē n[um]ero et casu in q[ue] p[ro]p[ri]i nomē appellat[ur] cui adiungit. vt hic: studm athenis pulchra ciuitate. Querit. vtrū ablatiuis p[ro]p[ri]i no[m]i[n]i loci minorz p[ro]struct[us] cū no[m]i[n]e i[m]portanti motū d[icitur] loco caret rectore Sol. Nō: q[ue] nō d[icitur] hoc accidit mihi i rectu colona: s[ed] i r[ati]o[n]e d[icitur] colonia. Rō ē: q[ue] no[m]i[n]e p[ro]p[ri]i loci minorz possit sine rectore p[ro]p[ri]i aduerbialit[er] s[ed] officiu[m] q[ue] nō p[ro]p[ri]i ponit i[n] f[er]re no[m]i[n]e s[ed] i[n] f[er]re v[er]bū p[ro]p[ri]i p[ro]p[ri]i t[em]p[or]e. Tūc ibi Roma militia. Dicit q[ue] ista q[ue] tuor: no[m]i[n]a appellata hic in ter. posita ponunt absolute. Cui[us] rō ē q[ue] antiq[ue] vtebant[ur] eis tanq[ue] p[ro]p[ri]i no[m]i[n]i. Exemplū: vt ego venio roma rure militia domo: surgo humo &c. Tūc ibi: Atq[ue] means ponit v[er]bū additi onem dicit[ur]: q[ue] ablatiuis p[ro]p[ri]i no[m]i[n]i loci minoris p[ro]struct[us] cū h[ab]eo seu p[ro]p[ri]o i[m]portante motū p[ro] locū: vt meo p[ro]p[ri]o pambulo: etiā caret rectore vt dicitur est: vt rex meabit roma rothoma go colonia. Arguit. hoc verbum meo p[ro]struct[us] cū g[er]o: vt in hoc e[st] p[ro]p[ri]o: romanoz rex meat meclinie. Ibi meclinie est g[er]i casus: s[ed] &c. Solo. Meas caput dupl[ic]i. Uno mō vt i[m]portat motum per locū: et sic p[ro]struct[us] est ablatiuis: vt iohānes meat magūtia. Alio mō: vt i[m]portat motū in loco: et sic p[ro]struct[us] cū g[er]o: vt rex meat magūtia. s[ed] q[ue] ē i[n]tra muros ciuitatis. Etia p[ro]p[ri]i cap[ut] vt i[m]portat motū ad locū: et sic p[ro]struct[us] cum actō: vt meabit romā. i. ad illā ciuitatē. Tūc ibi Sernat idē h[ab]et. Dicit p[ro] modū additiōis q[ue] ablatiuis p[ro]p[ri]i no[m]i[n]i loci minoris p[ro]me declinatio[n]is et pluralis numeri t[em]p[or]e vel tertie declinatio[n]i et singularis numeri p[ro]struct[us] cū verbo o[mn]i p[ro]p[ri]o nō i[m]portante motū exteras caret rectore. Et d[icitur] p[ro] me declinatio[n]is pluralis numeri: q[ue] si esset singularis n[um]eri et p[ro]p[ri]e declinatio[n]is poneretur absolute in g[er]o vt petrus est colome.

sej sine rectore.

Ad nomen positum sic sepe relatio fiet

Arguit

Replica.

Querit

Querit

Arguit

Glossanotabilis

Exemplū in quo hoc relatiuū que refert hoc nomen romam positum aduerbialiter

Ut vado romam: que eminet in cubus altis

- Querit** Dicit qd sepe fit relatio grammatice ad nomē absolute positū. Exēplū. *Ua de colona qe pulchra ciuitas.* Querit: qre auctor hic exp̄līcat de actō in regim: ne ablatiu. Solo. Ad scandū qd regula nō solū habet veritatē: de actō sed etiam de gō: et abltō. *De gō: vt sum romē q est caput mūdi* De actō ptz in textu. *De abltō: vt venio colonia q est sc̄a ciuitas.* Querit: qre auctor ponit hic istā dūbiationē. Solo. Ideo: qz ad ad hūi nō pōt fieri relatio noialis siue pnoial: s; iste abltus ponit aduerbialit. Et q dice dū q sit ad nomen s; substantiā: licz sit ad aduerbiū s; officiu. **Arguit** s; m pscianū nulli aduerbio pōt addi relatiuū: s; istud nomē (loci) ponit aduerbialit. q̄ rē. Solo. licet ponat aduerbialit s; officiu: tñ manet nomē s; substantiā: ita pōt ad ipm fieri relatio. **Contra.** relatiuū nō pōt poni aduerbialit quod illud nomē aduerbialit positū referat: ergo nec antecedēs. **Probat** psequētia: qz relatiuū et aūs idē dicit. Solo. Rōne illius nō refert ipm vt est aduerbiū: s; vt manet nomē s; substantiā. Et hoc idē: qz relatiuū s; suū aūs debent cōuenire in genere et in numero: iuxta illud: *In genere numero pcedēs iūge relatio: s; aduerbiū nō est alium* generi vt numeri: q̄ ad ipm nō pōt relatiuū referri. **Querit:** qre ad vez aduerbiū nō pōt fieri relatio: Solo rō: qz relatiuū suū aūs debet cōuenire in genere et in numero: s; vez aduerbiū nō h; talia accidētia q̄ rē. **Querit:** qd modis habet fieri talis relatio ad nomē loci. Solo. duob; modis p̄io p nomē vt vado romā q̄ eminet alt; menib; Scōo p aduerbiū relatiue captū: vt vado romā q̄ vadis. vñ *Uirg. Urbē q̄ dicit romā melibee putam* .i. interrogas sup. nomē .i. nōi sic absolute posito

Queris si possit adiectiuum sociari

Exēplū in q̄ adiectiū doctas p̄iū ḡi illi nomē athenas absolute posito.

Ut debet doctas bonus ire scholaris athenas

- Querit** Hic mouet dubium: scz an isti casus sint aduerbia. hoc soluit volēs qd ut virtute sint noia. Est questio talis. *Utrū casib; absolute positis possit adē in n ḡi nomen adiectiuū.* Solutio ex exp̄lis text; ptz qd sic vt bon; scholar; debet ire doctas athenas: p̄gere litteratā et sanctā coloniā. **Querit:** qre auctor nō soluit istā q̄stionē. Solutio. q̄uis nō soluit ea formalit et explicite soluit tñ eā implicite p hoc adiectiū adiungit substantiuo absolute posito **Cuius rō est:** qz s; m petriū helye adiectiū tenet idem regimen cū suo substantiuo quia adiectiuum sequitur naturam sui substantiuū in regimie ideo sequitur eius conditionem in absolute. **Queritur.** *Utrū ista questio solum habeat veritatē de adiectiuo cum ablatiuo posito.* Solutio. Non sed etiā de alijs obliquis absolute positis. **De genitiuo** vt studii colonie sc̄e **De actō** vt vado coloniam sanctā. **Arguitur.** Adiectiuum non regitur q̄ non ponit absolute. **Probat** psequētia qz p̄uatiue posita hnt fieri circa idem subiectū. **Solutio.** Sicut adiectiuū habet regimē cū substantiuo: ita etiam per absoluteionem sui substantiuū: ponitur absolute **Contra.** Sicut se habet relatiuum ad antecedens absolute positi non ponitur absolute: ergo etiam adiectiuum gratia sui substantiuū nō debet poni absolute. **Solutio.** Non est simile: quia relatiuum et suum antecedens temp hnt diuersa verba vel vnus bis positum: iuxta dictum Floristē. **Precedens** et qui binis verbis volo iungi **Diuersum** verbum vel detur eis geminatis: q̄ vnus pōt

De regimine Ablatiui

poni absolute: tñ aliud debz regi s; semper adiectm̄ ⁊ sibi substantiū simul regunt vel simul absolute ponunt. q; adiectm̄ sequitur naturam substantiui
Arguit *Arguit.* Jita ē incongrua: doctas athenas: q; athenē ē singularis nūeri eo q; ē tñ vna ciuitas numero sic dicta. *Solutio.* Licet sit vna numero: tñ ly vni cōgrue pōt scari pluraliter. Vel dicendū est q; fm̄ artē est fm̄ gularis numeri: s; antiq; posuerūt ipm̄ esse pluralis numeri. Cuius ratio talis est: q; licet sit vna ciuitas habet tñ plures pres distinctas et pro tanto fm̄ vnales pōt dici athenē in plurali nūero. *Querit.* *Querit.* Vtrū etiā noia adiecti na pōt addi q̄tuor noibus appellatiuis supra positis. s. rus domus militia hūm̄. *Solutio.* sic. De pmo vt petrus iuit rus suū. De scdo: vt Quo iuitis vestras q̄s redite domos Et q̄uis aliqñ ponitur substantiui sine adiectio tñ adiectm̄ subintelligit: vt iohānes iuit domū. s. suū De tertio vt surge hu mi vili. De quarto: vt exerceor militia romana.

ad locū p locū in loco interrogatio de loco
Per quo qua vel vbi sit questio siue per vnde

hec aduerbia respondent ad verbum motum ad locum importans
Illuc pergo foras: huc istuc pergis eoq;

hec aduerbia respondent ad verbum motum ad locum importans
Hic intro iungas: hac illac pone meando

hec aduerbia respondent ad verbum quietem in loco importans.
Hic illic istuc intus foris est et vbiq;

hec aduerbia respondentur ad verbum motum de loco importans.
Hinc illinc istuc remenas foris intus et inde

Dicit q; tñ q̄tuor sunt interrogatia aduerbialis simplicia q; q̄runt de locato in ordine ad locū vel de mobili in ordie ad motū. Dicit notant aduerbialis q; plura sunt interrogatia notalia: vt q̄s q̄lis q̄nt. *Dicit* (simplicia) pp̄t pposita vt q̄sum q̄usq;. *Dicit* (q; q̄rūt d̄ locato rē.) pp̄t illa q̄lis quō: q; nō sunt interrogatia rex locatarū s; opationū. *Ar.* Auctor ē hic diminut: q; sūt adhuc plura interrogatia q; h̄ ponunt. *Assuptū.* p̄bat de ist: q̄s q̄lis q̄nt. Solo h̄ loq̄tur d̄ interrogatia aduerbialis. *Cōtra* sūt plura interrogatia aduerbialis. s. rē. *Ans.* p̄bat d̄ ist: q̄rūz q̄usq;. *Solutio* illa interrogatia sunt pposita figure s; h̄ loq̄tur de illis q; sunt simplicis figure. *Cōtra.* Sunt plura interrogatia aduerbialis simplicis figure: s. rē. *Ans.* p̄tz de ist: quō ⁊ q̄lter. *Sol.* hic loq̄tur de interrogatia q; q̄rūt de loco: q̄ya nō sunt p̄dicta Et illa argumēta solunt ex declaratiōe sentētie *Ar.* q; ē rō q; sunt tñ q̄tuor q̄stia locorū *Solutio.* Rō p̄tz p̄ sufficientiā. Nā oē q̄stiniū qō q̄rit de locato in ordie ad locū vel q; q̄rit d̄ locato fm̄ qd̄ mouet ad locū: ⁊ sic ē q;. Vel fm̄ q; d̄scit aut etiā fm̄ q; mēset in loco ⁊ sic est vbi. Vel q̄rit de locato fm̄ q; mouet p̄locū ⁊ sic ē q;. Vel fm̄ q; mouet de loco: ⁊ sic ē vñ. vñ. *Per* q; q; vel vbi sit q̄stio siue p̄ vnde. Cūo petit ad qua per in vbi as; vñ petit de. hoc ē q̄stioni fact; p̄ r̄ndem; q; p̄p̄nem ad. Et q̄stioni facte p̄ q; r̄ndem; p̄ h̄c p̄p̄nē p̄ rē. *Ar.* Vtrū etiā q̄tuor interrogatia pōt capi relatiue *Solutio.* sic vt illa ps̄ mdi ouēs vocat vñ sol outur et q; demer git occidēs. *Ar.* q; modis capū quo. *Solutio* q̄tuor modis p̄mo vt ē ablatiui casus a (quō) scans instrumentū vt nō est mihi quohauram. *Secundo.* vt conunctio casualis. vt Cedo te quo meliorem te reddam quo. i. vt. *Tertio* capitur pro quanto vt eo sunt homines de o cha

Arguit

Querit

De iterogatis aduerbialib;

Arguit

Replica.

Querit

Querit

De regimine Participiorum.

Seco p nomē ppiūz loci: hoc duplr. pūo p nomē ppiū loci maioris et tūc iterū rñdet in abltō mediāte spōne de: vt vñ venit iohes rñdet de frācia. Seco p nomē ppiū loci minoris et hoc duplr. pūo qñ ē indeclinabile vel ppositū figure: tūc etiā rñdet in abltō mediāte spōne de: vt vñ venit iohes rñdet de zyllolis: de mōtepefulano. Sz si ē declinabile simplicis figure tūc rñdet in abltō sine spōne de vt vñ venit iohes rñdet coloma Terio pbalū pōt rñderi p vltimū supinū vt vñ venit pat rñdet dormitu pāsū rē. Cūbi notandū q vñ qñq notat cām ob quā aliqd fit: vt vñ factū est illud Cūq valet tm sicut vno dēpro. vñ. Oēs unūde mulieres sunt reoz vñ. i. vna dēpta. Cūguif. Interrogatū r sūū responsū dnt puenire in casu: sz aduerbia nō sunt alicui⁹ casus: sz p ipsa male formā interrogatio: nes. Maior ptz p illud. Questria pares oprāt reddi sibi casus. Dmo: ptz p Donatū: q solū ponit tria accidentia aduerbiū inter q nō ē casus. Dm q Alexander solūm loqur ibi de interrogatis notālib⁹ sz in pposito loqur de interrogatis aduerbialib⁹. C Notandū q hic hinc huc hac feat illum locum in quos is est q loqur: sed istic istuc istac istac istac istac locum in quo est ille ad quē loquitur. Illic vero illinc illuc illac feat locū in quo ipse est de quo loqur: quoz naturā hnt etiā sua composita q ab eis deri: untur vt horum illorum e hmoi rē. Cūerit. quoz modis capitur quisq Dm q duobus modis. pmo put qrit de tpe: vt quisq cātus in choro: re: spondet vsq ad vndecimā horā. Seco qrit d loco: vt quousq ambulat Res: pondet vsq ad Romā. vñ. Tempus siue locū dic feat quousq. Cūer: ritur. que est vñtia inter foras e foris. Dm q est ista: quia foras signifi: cat motū ad locū exteriorē: t ideo pstruit cū vbo importāte motū ad locū exteriorē. Sed fo us significat loco exteriori: vt vbi ē iohes. Rñdetur foris. Et foris est idē qd de loco exteriori: t sic pstruitur cū verbo importāte motū de loco: vt vñ venit petrus. Rñdetur foris de loco exteriori. Et etiā ē disse: rentia inter intro t intus. Nā intro significat ad locū exteriorē: vt iohes vidit intro t sic pstruitur cū verbo importāte motū ad locū Sz intus pmo feat in loco interiori: t sic pstruitur cū verbo importāte motū vel quereē in loco: vt vbi est iohānes. Rñdetur intus Secūdo significat de loco inte: riori t sic vult pstrui cum verbo importāte motum de loco vt vnde venit iohannes Respondetur intus. i. de loco interiori.

Arguit

Nota.

Querit

Querit

Participiū in illas terminatōes termināt dic pntis tps
Participās qd i ans vñ eius fit dicitō pns.
 Cūia hui⁹ ter. est q picipiū in ans vel in ens terminatū est pntis tps: vt amās docēs legēs rē. Cūerit. que ē rō ordinis ad pcedētia Dm q ista: qz plus dēterm: nauit de regimine nois t verbi: sed participiū capit partem a noie t partē a verbo: t qz illorū dēterminatōe pponit Un participiū dicitur quasi partē capies: qz hz quedā accidentia sūta acci: dēntibus nōialibus vt genera t casus t quedā sūta accidentib⁹ verbalibus vt sunt tpa t feationes. Cūguif. Participiū bz pcedere vñū pbat qz illd qd hz se p modū totius pcedit partē sed picipiū est hmoi: sz rē. Dm qz par: q caput partē a noie t partē a verbo: qz faciūt aliqd totū. Dm qz hic attē ditur ille ordo fm quē picipās aliqd ab alio sed rā illd ad quo picipat. Cūguif. Participiū feat p modū indistātis a substātia vñūm vero p mo: dum distātis a substātia mō quāto aliqd distat tāto posterius ē: t qz verbū debz sequi picipiū. Dm qz hic sumitur ordo fm rationes plus positas sz quo ppositū sequitur partes Cūeritur. quid sit participiū fm modistas Dicendū q est istud quod significat per modum futurus et fieri indistantis

De pti: pio pntis tps.

Querit

Arguit

Arguit

Querit

De regimine Participiorum

potest dici: fetus feminine est pregnans. Et sic dicendum est de alijs: ut aial muliebre est pregnans. **Querit.** quot sunt proprietates participiorum. Dicendum quod sex. Prima est quod omne participium est mobile per tria genera sub vna terminatione vel sub pluribus. Secunda est quod omne participium descendit a verbo visitato vel inusitato. Exemplum de verbo inusitato: ut exorsus proforsus. Tertia est quod vnum participium non descendit ab alio sicut presentionis sed a participio bene determinatur nomen: ut ab indulgens indulgentia: et hoc intelligendum est secundum si significacione licet bene posset fieri secundum vocem: ut paruit. Quarta est sicut adverbium determinat verbum sic etiam determinat participium quod ambo si significanc per modum fluxus et fieri. Sed hoc tamen est verum quod principaliter determinat verbum ut patet ex definitioe aduerbii: minus tamen principaliter determinat participium. Quinta est quod participia quodammodo carent discretione numerorum et personarum: id est possunt poni cum verbo cuiuslibet numeri et persone simpliciter vel figuratiue. Sexta proprietates est quod participia non deficient in casibus et hoc intelligitur de participijs verborum personalium: propter participia verborum impersonalium et hoc dicitur ideo: quod talia participia habent tres casus videlicet florista participes non deficient in casibus vllis. Sicut de sciunt nomina sepe suos. **Arguitur.** Aliquod est participium verbi personalis non habet oes casus: sicut patet quod absens est participium et tamen non habet vocatum quod vocatiuus significat rem presentem: sed absens significat rem absentem. Dicendum quod licet non significet rem presentem quo ad sensum: tamen bene quo ad intellectum. Non licet significet rem absentem: fecit tamen illa per modum vocatiui quod sufficit modo intelligendi eius. **Arguitur.** Nesciens nolens sunt participia que tamen semper carent vocatiuo quod illa sunt negatiua que secundum Alexandrum ibi. (Que sunt que distribuitur etc.) carent vocatiuo. Sedem quod illa regula intelligitur de nominibus non autem de participijs. **Contra.** secundum illam solutionem nomen non habet vocatiuum casum ergo nec participium. Tene sequentia quod participium caput generis et casus a nomine si ergo nomen non habet vocatiuum: nec participium vocatiuum habebit. Dicendum quod textus ille non loquitur de omnibus nominibus sed de quibusdam tamen. scilicet de nominibus negatiuis distributiuis interrogatiuis etc. et ergo participia bene possunt habere vocatiuum que capiunt a nominibus illius casum habentibus. **Notandum** quod participia verborum tertie aut quarte conjugationis in duos olim terminabantur in undus. Therentius Mos est gerundus thaydi Juriste. Argitur repetendum dicunt in quo intelligitur pecuniarum. Unde oriundus habet vocem participij futuri temporis tamen habet etiam significacionem preteriti temporis. **Queritur.** Quomodo participia preteriti temporis sint construenda. Dicendum quod de hoc dantur quatuor regule. Prima est quod construuntur cum istis verbis habeo et volo ut rogatum te habeo. Vel in plurali numero etiam secundum diuersa tempora et borum. Secunda regula: participia preteriti temporis construuntur cum istis dictionibus oportet: necesse est: vtile est: ope precinque est. Tullius. Ita factus esse non oportuit. Illam rem melius seruatum esse oportuit. Etia in plurali numero ut nos abs te irrisos non oportuit. Tertia regula: participium accusatiui casus sepe ponitur loco infinitiui verbi actiui. Therentius Jamiam inuentu te curabo adducti tui pamphilum hoc est Curabo inuenire pamphily et adducere eum. Quarta regula: participium preteriti temporis ablatiui casus in o ponitur sepe loco infinitiui Salustius Primum incipias pultio: et ubi confluueris matris facto opus est.

Querit

Arguit

Querit

Replica.

Nota.

Querit

inuestiga .i. verba sentis tps .i. terminata turt tps.
 .i. participia p .i. participia fu
Quere per actiua presens in rusqz futura

Glosa notabilis

f. picipia. i. fecit hbu actiuu gnis f. picipia hbu neutralis gnis
Que dedit actiuu. dabit hec eade tibi neutrum
 f. verba f. picipia notanda

Sunt per passina tibi cetera significanda.

¶ **S**nia huius textus consistit in tribus verbis. Primum per se quod picipia presentis temporis in ans vel in ens terminata et picipia futuri temporis in rus terminata descendunt a huiusmodi actis: ut ab amo venit amas et amatur; a lego leges et lectur. Secunda pars: quod a verbo neutrali descendunt eadem picipia. scilicet presentis in ans vel in ens; et futuri in rus vel a seorsum statum. Tertia pars est quod picipium preteriti temporis in tus sus vel rus et picipium futuri temporis in dus veniunt a verbis passivis ut a legor venit lectus et legedus et ab amor venit amatus et amandus. ¶ **A**d illud huiusmodi me tuo venit tamen vni picipium. scilicet metues et tamen est verbum actiuum: sed textus est falsus videlicet quod regla intelligit de huiusmodi actis habentibus supinum: sed metus caret supino sed tamen. ¶ **N**otandum quod a verbo actio (vel textus dicit) immediate veniunt tamen duo picipia: scilicet mediate presentis plura ab ipso venire quod hoc sit per mediu huiusmodi passiuum quod format etiam duo picipia: quod quod est causa etiam est causa causati. ¶ **A**d. Male dicit textus (dabit hec eade tibi neutrum) quod ratio est distinctio picipiorum contra suorum huiusmodi quod descendunt: sed huiusmodi actia et neutralia sunt specificiter distincta et etiam eorum picipia specificiter distincta. Sol. hoc intelligendum est non de identitate nuerali: quod amas et amatur non formant ab alio verbo neutrali: sed ab amo. Sed intelligit de identitate specifica seu similitudine sine terminatione quod etiam terminant in ans seu in ens et in rus. Et ista regla intelligit etiam de huiusmodi habitibus supina: quod notantur per ista huiusmodi albeo floreo etc. quod deficit et causa deficit et effectus sed vltimum supinum est causa materialis picipij futuri temporis in rus sed etc. Etiam ista regla intelligit de huiusmodi pure neutralibus quod dicitur per hoc huiusmodi gaudeo et sitia que sunt huiusmodi neutropassina formatia de se picipia. scilicet gaudeo gauisus. ¶ **A**d. Ambulo curro sunt huiusmodi neutralia tamen formati de se plura picipia vel curres cursus et curredus. Sol. huiusmodi neutrale inquantum huiusmodi tamen duo picipia: et si huiusmodi pta tunc illa descendunt a terna psona huiusmodi ipsoralis passiuo voc. Situr dicitur de istis huiusmodi comedo bibo: que habent quattuor picipia duo tamen veniunt a tertijs psonis huiusmodi passiuorum. ¶ **N**otandum quod huiusmodi deponet alia quod fuerunt coia seu cois gnis: et id reperunt aliqui de se formare quattuor picipia: quod habent scatione actiuam et passiuam: rone cuius format de se quattuor picipia: sicut facit oia huiusmodi que mo sunt coia vel a criminor venit crumias criminatus criminatur et criminandus et hoc intelligendum est sine coem vltus que artificialiter a huiusmodi passivis presentis formati sex picipia. Etiam hoc regla intelligitur de huiusmodi defectis. ¶ **N**otandum quod huiusmodi actiuum non habet picipium preteriti temporis tamen aliqui vtuntur per eod picipio presentis temporis: vel cum de Sicilia descendens rhodum venisset. ¶ **N**otandum de descendens presentis temporis ponit per picipio preteriti temporis: et hoc fuit quodam pmissus non tamen amplius pmutit ita huiusmodi passiuum (vel dictum est) non habet picipium presentis temporis sed loco ipsius vtuntur picipio preteriti temporis: vel in festati in finitoy incurribus inermes sumus. ¶ **N**otandum quod picipia in rus terminata quod capiunt notali: vt aurit. Exempla sunt alinus et lepus sunt aurit aiazia. Auritus dicitur ille que magnas habet aures. ¶ **S**imiliter domus est de picipijs in dus terminata vt iohes esset trudedus in carcere. i. dignus vt tradatur in carcere et qui talia exponunt per dignus semper sunt nota vel pus parat.

Arguit

Arguit

Arguit

Nota.

Nota.

Nota.

Deponens terna tibi dat commune quaterna.
 Dicitur quod a verbo deponetali veniunt tres picipia. scilicet presentis futuri in rus:

De regimine Participiorum.

vt loquens locut^r & locutur^r. Sz a hbo cōi veniūt q̄ttuor p̄ticipia. s. p̄ns p̄teritū & duo futura: vt criminās criminat^r criminaturus & criminādus. ¶ Q̄. q̄ ē rō ill^r q̄ hbu deponētaie format de se tria p̄ticipia? Solo. ista: q̄: passivā terminationē: ḡ format d̄ se p̄ticipiū p̄tī t̄p̄is sicut hbu passivū: & cū hoc actie fecit: ḡ format de se duo p̄ticipia sicut hbu actiū ¶ Arguit hba deponētaie etiā p̄nt de se formare quattuor p̄ticipia: ḡ text^r male d̄r (Deponēs terna) Ahs. p̄bat: q̄: de hoc hbo loquor veniūt ista p̄ticipia loquēs locut^r locutur^r & loquēd^r: & ab imitor venit imitās imitat^r & imitād^r. Solo. oli hā potuerūt: q̄: t̄nc hba deponētaie fuerūt cōia: & vt sic format a sedr. s. sequēs secut^r secutur^r & sequēdus. vt Nō sit tibi dices philli sequēs d̄ns erā. Exem^r i q̄ inuenit cōis ḡ: vt pdix plequit i motib^r ¶ Cōtra. ḡ illa deponētaie nō d̄nt a cōib^r. q̄: actiue & passivē scāt sicut cōia. Sol. deponētaie actiua nō d̄nt a cōib^r: vt vult argumētū: sz t̄n deponētaie abso lūta d̄nt a cōib^r: & illa nō faciūt nisi tria p̄ticipia: vt vult text^r. ¶ Cū notā d̄i q̄ qdā deponētaie hba inveniunt q̄ p̄ eodē scato indr̄r terminant i o sen in or: vt naufragō vel naufragor. Paul^r ap̄t̄s inq̄t. fr̄s circa fidez multi naufragarūt. Elop^r. Et n̄c i reb^r naufragat ip̄a fides. Silr d̄m ē de imito mereo assentio de p̄co zelo luxurio marmuro & hmōi multa hba: addēdo r̄: & format de se q̄ttuor p̄ticipia inq̄tū sūt cōia hba. vñ. Deponēs oē: q̄ ap̄ nos d̄ ē ē. Illō cōe q̄ndā veteres posuē. Tūc duplex sensus fue rat: q̄ sufficit vñ. Et nō in merito deponēs d̄r ergo. ¶ Q̄. q̄re hbu d̄r cōis ḡns d̄ se format q̄ttuor p̄ticipia. Solu. q̄: hz vtrāq̄ scationē s. actiū ḡa cui^r format duo p̄ticipia sicut hbu actiū. s. p̄ns & futurū in rus: & passivaz rōne cui^r etiā format duo p̄ticipia sicut passivū. s. p̄m̄ & futurum in dus regula sup. hba. i. caruerunt.

Querit

Arguit

Replica.

Querit

Lex tamen est talis q̄ que caruere supinis:

sup. regularit̄ formatū p̄ticipiū futuri t̄p̄is

Non possunt rectum per rus formare futurum

¶ Dicit q̄ hba carētia supis nō p̄nt regularit̄ formare d̄ se p̄ticipiū futuri t̄p̄is i rus: vt metuo ābigō & silita hba. ¶ Q̄. q̄ ē rō h^r regule. Sol. ista: q̄a vltimū supinū ē cā material̄ p̄ticipiū futuri t̄p̄is in rus: sz deficiēte cā deficit & effect^r vt futoz nō p̄t facē calceū nisi hito corio. Ubi notādū ē: q̄ hba carētia supinis etiā nō p̄nt de se formare p̄ticipia p̄tī t̄p̄is i tus sus vel rus & oia carēt noib^r hbalib^r in tor & i trax & in tiu^r terminatib^r: & sūt oia hba meditativa inchoativa & ipsonalia: & multa hba tertie p̄iuga. in o termina ta vt metuo annuo. Et hba scde p̄iuga. hātia in in p̄d̄ q̄ nō regunt scēm: dēptisāstus placeo noceo r̄c. ¶ Cū notādū q̄ qdā sūt hba q̄ carēt p̄ticipiū p̄ntis t̄p̄is: vt odi noui cepi & memini: q̄uis apud verēs meminēs inuenia tur. ¶ Q̄. q̄ hba carēt supinis. Solu. p̄mo hba meditativa: vt lecturio. Secō hba inchoativa. vñ. Quattuor in hbis sunt forme p̄teritaz. Dic ince p̄nā meditativāq̄ carere. Tertio multa hba neutralia scde p̄iugā d̄is: vt ibi. pauca supinant p̄ter sex neutra scde. ¶ Af. Sūt aliq̄ hba q̄ nō hnt supinū: t̄n format de se p̄ticipiū: vt a p̄sum q̄d caret supino venit p̄tutur^r. Solutio p̄sum hz supinū accōmodatū a hbo inustato. s. suo. ¶ Q̄. quare d̄: in tertū (rectū) i. regularit̄. Solu. q̄: qdā hba carētia supinis irregulariter format de se p̄ticipia: vt caleo caliturus. vñ Om̄b. Caliturus a ignib^r aras. Sic a mouor venit mouiturus. ¶ Q̄. vñ venit hoc p̄ticipiū futurum. Solutio A sum vel a hbo inustato suo suis: q̄d hz futū in supino: addēdo rus sit futurus. Et q̄n d̄: sus caret supino: ergo futur^r nō p̄t venire ab eo Solutio. Verū est regularit̄ nō hz supinū: sed hā irregulariter. Et q̄n d̄ic

Querit

Nota.

Querit

Arguit

Querit

Querit

W iij

De regimine Participiorum

tempus potest interdum descendere a duobus verbis: ut pendens a pendo seu pendo. Licens a liceo seu liceo. Cicero: morte singulis oris impendentem cogitans quis possit equo suo sustinere. Impendens ab impendo. Et: tento, anstande. ¶ Querit. quid est dicere (multimodum regimen) Solutio. Participium active scationis regit accm seu alius casum: ut criminaturus te: sed passivae scationis regit abltm: ut criminandus a te. ¶ Arguit. Participium active scationis non regit accm: ergo etc. Anus probat de hoc participio (stas) quod non regit accm: tñ est active scationis quia sciat actionem. Solutio. Licet significet actionem tamen est neutralis significationis. ¶ Arguitur. Ista regula est superflua: quia expresse ibi ponitur (Que unges verbo unges et participium panis) Solutio. Licet illa cum ista quodammodo idem dicat: differunt tamen in fundamento quia illa datur de modo construendi: ista vero de modo regendi et sic nulla illarum est superflua.

Querit

Arguit

Dum mutat regimen fit participas tibi nome,
 variat sui verbi .i. participium illius partis quot modis
 sciat sine tempore .i. iungimus dis prici-
 pium fit no-
 men.

Dum perdit tempus, dum comparat assotiamus
 dum est composite figure sine compositione illa per oronis

Istis copositum dum simplex sit tibi verbum

Dicitur quod participium quatuor modis fit nome. Primo quoniam mutat regimen: scilicet quod regit alium casum quam suum proprium a quo descendit: vel nullum: ut amo vinum amans vinum. Secundo quoniam perdit tempus: id est quoniam participium non sciat sub aliquo distincto tempore: ut amans quoniam exponitur per dignum. Tertio quoniam parat ut doctus doctor doctissimus. Quarto quoniam coponitur cum aliqua dictione cum qua suum verbum coponitur non potest ut indoctus scilicet non indoctus. Querit. An unus quatuor modis participia sint vera. Respondetur quod non: sed sunt vera signa quibus possunt scire quod participia sint mutata in noia. Querit. que est causa mutationis. Respondetur quod ista: quod perforationis distinguunt penes modos scandi essentialis: quod quomodo essentialis significandi participium mutat in modum scandi nois tunc est vera causa mutationis participium assignata. Arguit. Amissio temporis est vera causa mutationis. Probat. quia per tempus participium distinguit a noie. Respondetur quod participium intelligi potest sine tempore: illo sic intellecto adhuc multipliciter distinguitur a nomine: quod ad sciat per modum fluxus et fieri et adhuc est eiusdem scationis cum suo verbo sine scatione temporis subintellectu. Arguit. Participium per pricipium est participabile: quod ratione participationis non transit in vim nois. Anus patet: quod sciat rem intensibilem quod de magis amans. Respondetur quod talis ratio participium non potest intendi quod sciat cum tempore quod est in genere quantitatatis quod non suscipit magis vel minus sed bene potest poni cum adverbio participabile. Querit. que participium non potest participare. Respondetur quod terminatio participii non convenit eo quod non terminatur in oratione. Secundo si participium per huiusmodi coparet tunc regit alium casum quam suum proprium: quod comparativus regit abltm vel gtm. Tertio defectus est parte temporis. Dicunt tamen quodammodo quod sub propria voce participium propter rationes illas non potest participare: tamen bene per additionem illorum verborum magis et maxime et sic non est repugnantia in voce sed in significato. Querit. Quare non participium in significato. Dicendum quod ideo quia hoc accidens a plurimum grammaticis non est admissum participio. Queritur. quot requirunt ad participium. Dicendum quod quatuor sunt florissimum. Primo quod significet actum unicum substantie: quod significat per modum inditantis a substantia quod differt a verbo. Secundo debet significare tempus. Tertio debet habere constructionem et regimen

Querit

Querit

Arguit

Arguit

Querit

Querit

Querit

